

ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2014

Zostavila Rozália Cenigová

Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

8. medzinárodná konferencia

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave
2014

<http://www.spgk.sk>

© Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2014

ISBN 978 – 80 – 970092 – 7 – 4

EAN 9788097009274

Ďakujeme ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušanovi Čaplovičovi za prevzatie osobnej záštity nad 8. medzinárodnou konferenciou *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* a za jej slávnostné otvorenie.

Ďalej vyslovujeme úprimnú vd'aku sekcii regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky za finančnú podporu 8. medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* a 9. ročníka celoslovenského podujatia *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. októbra 2013.

OBSAH

PROGRAM 8. MEDZINÁRODNEJ KONFERENCIE	5
ÚVOD	6
I. ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC NA SLOVENSKU	7
<i>Rozália Cenigová</i> Analýza stavu školských knižníc za rok 2013	8
II. PROJEKTY NA PODPORU A ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI	36
<i>Anton Balažovič</i> Od výmeny záložiek k písaniu klasických listov	37
<i>Nad'a Rollová</i> Brána ve vzdelávaní – školní čtenářské kluby	42
<i>Valéria Pekárová</i> Aktívne využívanie čítania na Základnej škole Lutiše	49
<i>Eva Slavíková</i> Podíl elektronických zařízení a audiovizuálních prostředků na rozvíjení čtenářské gramotnosti žáků středních škol	59
<i>Zuzana Hricová</i> Kreatívne čítanie – nástroj rozvoja čitateľskej gramotnosti	65
<i>Eva Kadlubová</i> Rozvoj čitateľskej gramotnosti na Základnej škole P. O. Hviezdoslava v Trstenej	71
<i>Ludmila Hrdináková</i> Čítanie, detský čitateľ a mediálna doba	79
Príloha č. 1 Vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2013	89
Príloha č. 2 Podujatia na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti	91
Príloha č. 3 Vyhodnotenie 4. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy Záložka do knihy spája školy	100
Príloha č. 4 Hodnotenie 4. ročníka česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu základnými školami	105
Príloha č. 5 Vyhodnotenie 2. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy Záložka do knihy spája slovenské školy	184
Príloha č. 6 Hodnotenie 2. ročníka celoslovenského projektu Záložka do knihy spája slovenské školy strednými školami	188
Príloha č. 7 Vyhodnotenie 9. ročníka celoslovenského podujatia Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. októbra 2013	213
Príloha č. 8 Fotogaléria z 8. medzinárodnej konferencie	234

8. medzinárodná konferencia

**ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ
A KULTÚRNE CENTRÁ ŠKÔL**

Organizovaná pod záštitou
ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Dušana Čaploviča

15. mája 2014 Univerzitná knižnica v Bratislave

09.30 – 10.00	Prezentácia
10.00 – 10.20	Otvorenie medzinárodnej konferencie
10.20 – 11.00	Analýza stavu školských knižníc za rok 2013 <i>Rozália Cenigová, Slovenská pedagogická knižnica, Bratislava</i>
11.00 – 11.20	Od výmeny záložiek k písaniu klasických listov <i>Anton Balažovič, Základná škola, J. A. Komenského, Bánovce nad Bebravou</i>
11.20 – 11.40	Brána ke vzdelávaniu – školní čtenářské kluby <i>Nada Rollová, Nová škola, o. p. s., Praha, Česká republika</i>
11.40 – 12.00	Aktívne využívanie čítania na Základnej škole Lutiše <i>Valéria Pekárová, Základná škola s materskou školou, Lutiše</i>
12.00 – 12.30	Slávnostné ocenenie víťazov celoslovenského podujatia „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. októbra 2013
12.30 – 13.20	Obedňajšia prestávka
13.20 – 13.40	Podíl elektronických zařízení a audiovizuálních prostředků na rozvíjení čtenářské gramotnosti žáků středních škol <i>Eva Slavíková, Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Pardubice, Česká republika</i>
13.40 – 14.00	Kreatívne čítanie – nástroj rozvoja čitateľskej gramotnosti <i>Silvia Bartošová, Základná škola, Levočská, Spišská Nová Ves</i>
14.00 – 14.20	Rozvoj čitateľskej gramotnosti na Základnej škole P. O. Hviezdoslava v Trstenej <i>Milena Smítková, Základná škola P. O. Hviezdoslava, Trstená</i>
14.20 – 14.40	Čítanie, detský čitateľ a mediálna doba <i>Ludmila Hrdináková, Katedra knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, Bratislava</i>
14.40 – 15.00	Diskusia a ukončenie medzinárodnej konferencie

ÚVOD

Ôsmy ročník medzinárodnej konferencie *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušana Čaploviča 15. mája 2014 v prednáškovej sále Univerzitetnej knižnice v Bratislave. Medzinárodnú konferenciu slávnostne otvoril minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušan Čaplovič, ktorý zároveň ocenil víťazov 9. ročníka celoslovenského podujatia *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. októbra 2013.

Na medzinárodnej konferencii sa zúčastnilo 122 zástupcov pedagogickej a knihovníckej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky.

Texty uverejnené v tomto zborníku sú rozdelené do dvoch častí.

I. časť prináša podrobnú analýzu stavu školských knižníc v Slovenskej republike za rok 2013. Súčasťou analýzy sú informácie o počte škôl a školských knižníc, knižničnom фонде, používateľoch, výpožičkách, podujatiach pre používateľov, informačných technológiách, personálnom zabezpečení a financovaní školských knižníc, šiestich realizovaných rozvojových projektov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky s doplnujúcim komentárom. Uzatvára ju správa o činnosti metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice.

II. časť predstavuje realizované projekty na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov základných škôl a stredných škôl v súlade so štátnym vzdelávacím programom a školským vzdelávacím programom v Českej republike a Slovenskej republike. Zároveň uvádza konkrétne príklady ako využiť rôzne metódy a formy práce s knihou na podporu čítania a získania nových čitateľov v rámci vyučovacieho procesu i mimo neho. Školské knižnice v základných školách v Lutišiach, Spišskej Novej Vsi a Trstenej popisujú aj priebeh víťazných podujatí v rámci 9. ročníka celoslovenského podujatia *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. októbra 2013.

Obsah zborníka uzatvárajú prílohy, ako je vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2013, podujatia na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti, vyhodnotenie troch projektov metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice na podporu čítania pri príležitosti októbra, Medzinárodného mesiaca školských knižníc (4. ročník česko-slovenského projektu pre základné školy *Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu* a 2. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*), a pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc 28. októbra 2013 (9. ročník celoslovenského podujatia *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice*), fotogaléria z 8. medzinárodnej konferencie Prvé dva projekty sú doplnené hodnotením samotnými zúčastnenými základnými školami a strednými školami s bohatou kolekciou fotografií.

Rozália Cenigová

I. Analýza stavu školských knižníc na Slovensku

ANALÝZA STAVU ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC ZA ROK 2013

Rozália Cenigová

Základným východiskovým materiálom pre spracovanie analýzy stavu školských knižníc boli štatistické údaje, ktoré uviedli školské knižnice vo *Výkaze o školskej a akademickej knižnici za rok 2013 Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01* (ďalej len „výkaz“) a ktoré spracovalo Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky v Bratislave (ďalej len „CVTI SR“) v spolupráci s CVTI SR – Školským výpočtovým strediskom v Banskej Bystrici. Zber štatistických údajov a ich schválenie vykonali odbory školstva príslušných okresných úradov v sídle kraja. Doplnujúcim materiálom analýzy boli právne normy, metodické odporúčania, interné správy a 647 odborných konzultácií metodického centra pre školské knižnice, ktoré je súčasťou úseku metodiky a rozvoja knižničného systému Slovenskej pedagogickej knižnice (ďalej len „metodické centrum pre školské knižnice“), informácie z webového portálu InfoLib, príspevky z printových a elektronických médií, telefonické prieskumy vo vybraných školských knižniciach, vyžiadané písomné informácie zo školských knižníc ako aj vyžiadané informácie z regionálnych knižníc, ktoré poskytujú metodickú pomoc školským knižniciam.

POČET ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Podľa celkového sumáru štatistického zisťovania bolo k 31. decembru 2013 evidovaných **1 759 školských knižníc**, ktoré boli zriadené v súlade so **zákonom č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov** (ďalej len „zákon o knižniciach“) a ktoré boli súčasťou **1 759 základných škôl a stredných škôl** (tabuľka 1). Po tretíkrát sa uskutočnil adresný zber štátnych štatistických údajov o školských knižniciach, a to na základe **webového registra**, ktorý bol vytvorený z identifikačných údajov o školských knižniciach, ktoré systematicky vedie metodické centrum pre školské knižnice v **Adresári školských knižníc v Slovenskej republike**. Do webového registra mali prístup len tie základné školy a stredné školy, ktoré boli od roku 2000 do roku 2013 zároveň zaevidované aj v **Zozname knižníc Slovenskej republiky**, ktorý vedie Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo kultúry“). V súčasnosti existuje zhoda medzi evidovanými knižnicami v uvedenom zozname a v Adresári školských knižníc v Slovenskej republike.

V roku 2013 bolo zrušených **75 školských knižníc**. Zriaďovatelia školských knižníc ako dôvod zrušenia školskej knižnice najčastejšie uvádzali nevyhovujúce priestory pre školskú knižnicu, nedostatok finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu, poprípade personálne problémy s obsadením funkcie školského knihovníka. V sledovanom období bolo zriadených **22 nových školských knižníc**. V porovnaní s rokom 2012 narástol počet školských knižníc **integrovaných s verejnou knižnicou de iure** o **štyri školské knižnice**. Na základe dohľadania vykázaných 61 školských knižníc integrovaných s verejnou knižnicou v sumári štatistických údajov bolo zistené metodickým centrom pre školské knižnice, že de facto len **29 školských knižníc je integrovaných s verejnou knižnicou**. Integrácia školskej knižnice s verejnou knižnicou znamená, že obec zabezpečuje knižnično-informačné služby pre svojich obyvateľov len prostredníctvom školskej knižnice, respektíve školská knižnica poskytuje knižnično-informačné služby aj obyvateľom danej obce. Pravdivosť tohto údaja mali overiť štatistici z odborov školstva príslušných okresných úradov v sídle kraja pri

kontrole a schvaľovaní daných výkazov, ktorí boli o túto kontrolu osobitne požiadaní metodickým centrom pre školské knižnice. Neakceptovanie tejto žiadosti možno najlepšie ilustrovať na práci štatistika z odboru školstva Okresného úradu v Bratislave, ktorý až trom školským knižniciam na území Bratislavy schválil tento chybný údaj i napriek tomu, že všetky mestské časti majú fungujúce miestne verejné knižnice.

Je potrebné povedať, že aj počas zberu štatistických údajov bolo zistené metodickým centrom pre školské knižnice pri náhodnej kontrole 700 výkazov veľké množstvo chýb, ktorým sa dalo predísť:

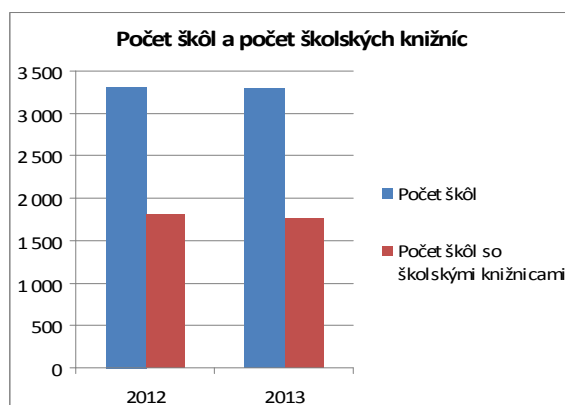
- zapracovaním precíznejších logických kontrol do elektronického výkazu sekciou rozvoja a informačných systémov CVTI SR,
- kontrolou každého výkazu štatistikmi zo školských úradov príslušných okresných úradov v sídle kraja podľa pokynov daných na odbornom školení, ktoré organizovalo v októbri 2013 metodické centrum pre školské knižnice,
- pozorným naštudovaním metodického usmernenia č. 1/2014 k obsahu Výkazu o školskej a akademickej knižnici za rok 2013 Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01, ktoré vypracovalo metodické centrum pre školské knižnice s podrobnými príkladmi a ktoré zaslalo 8. januára 2014 všetkým 1 759 spravodajským jednotkám a subjektom, ktorí vykonávali zber a spracovanie štatistických údajov.

Napríklad len pri kontrole výkazov 400 školských knižníc, ktoré si zakúpili v rámci rozvojového projektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* v rokoch 2006 – 2009, 2011, 2013 automatizovaný knižnično-informačný systém, požiadalo metodické centrum pre školské knižnice až 202 školských knižníc o opravu údajov v konkrétnych ukazovateľoch. Niektoré školské knižnice nepriznali vlastníctvo automatizovaného knižnično-informačného systému, neuviedli počet automatizovane spracovaných knižničných jednotiek, uviedli väčší počet registrovaných používateľov ako samotných návštevníkov školskej knižnice, nesprávne vykázali priestory pre používateľov (z celkovej plochy odpočítavali plochu regálov a stolov), nesprávne prepočítavali svoj pracovný úväzok v školskej knižnici (svoj pracovný úväzok učiteľa zároveň vykázali aj ako pracovný úväzok školského knihovníka).

Tabuľka 1 Počet škôl a školských knižníc

Ukazovateľ	2012	2013	Nárast/pokles (%)
Počet škôl	3 321	3 301	-0,61
Počet škôl so školskými knižnicami	1 812	1 759	-2,93
z toho integrované s verejnou knižnicou	57	61	+7,02

Graf 1 Počet škôl a počet školských knižníc

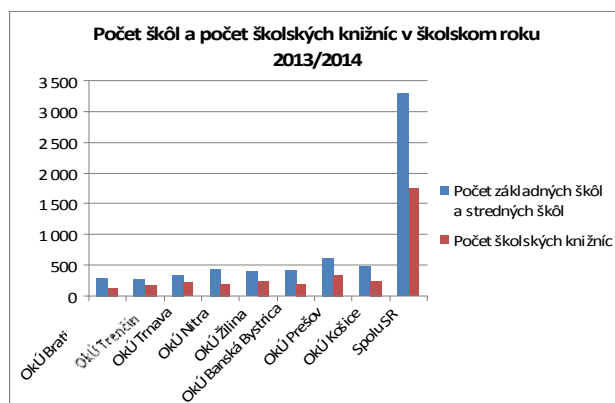

Z celkového počtu **3 301 základných škôl a stredných škôl** evidovaných v sieti škôl a školských zariadení ministerstva školstva v školskom roku 2013/2014 nemalo zriadenú školskú knižnicu **1 542 škôl**. Uvedené školy využívali na informačné a dokumentové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu kabinetné zbierky kníh, prípadne si zapožičali informačné zdroje z verejných knižníc. V tabuľke 2 je zobrazený počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2013/2014 uvedených podľa okresných úradov v sídle kraja.

Tabuľka 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2013/2014

Ukazovateľ	Počet základných škôl a stredných škôl	Počet školských knižníc	%
Okresný úrad Bratislava	305	150	49,18
Okresný úrad Trenčín	280	185	66,07
Okresný úrad Trnava	344	215	62,50
Okresný úrad Nitra	436	203	46,55
Okresný úrad Žilina	407	236	57,99
Okresný úrad Banská Bystrica	427	192	44,96
Okresný úrad Prešov	624	343	54,96
Okresný úrad Košice	478	235	49,16
Spolu Slovenská republika	3 301	1 759	53,28

Graf 2 Počet škôl a počet školských knižníc v školskom roku 2013/2014

KNIŽNIČNÝ FOND

K 31. decembru 2013 školské knižnice evidovali **6 445 485 knižničných jednotiek** (tabuľka 3). Po prepočítaní uvedeného počtu knižničných jednotiek s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **3 664 knižničných jednotiek**, čo je o 101 knižničných jednotiek viacej ako v roku 2012.

Počet knižničných jednotiek po prepočítaní s celkovým počtom registrovaných používateľov a potenciálnych používateľov vyzeral nasledovne: na **jedného registrovaného používateľa** pripadlo približne **21 zväzkov**, na **jedného potenciálneho používateľa** pripadlo **12 zväzkov**, na **jedného registrovaného používateľa z radov žiaka** pripadlo približne **24 zväzkov** a na **jedného potenciálneho používateľa z radov žiaka** pripadlo **14 zväzkov**. Uvedený údaj môžeme pokladať za pozitívny, keďže *Model školskej knižnice* odporúča, aby na jedného registrovaného používateľa z radov žiakov pripadalo desať zväzkov.

Podľa celkového štatistického sumára sa oproti roku 2012 zvýšil počet špeciálnych dokumentov až o 85 %. Tento údaj je potrebné považovať sčasti za vágny, pretože pri vykonaní kontroly vykázaného vysokého štatistického údajja v uvedenom štatistickom sumári a na základe riadeného rozhovoru so školskými knihovníkmi z dotknutých spravodajských jednotiek bolo metodickým centrom pre školské knižnice v apríli 2014 zistené, že došlo vo viacerých prípadoch k nesprávnemu uvedeniu štatistického údajja. Do tohto štatistického údajja namiesto uvedenia počtu knižničných jednotiek napríklad z firemnej literatúry, noriem, tlačených hudobnín bola nesprávne vykázaná odborná literatúra. Tomuto štatistickému omylu by sa bolo dalo predísť, keby si spravodajské jednotky a subjekty, ktoré zabezpečujú zber štátnych štatistických údajov, ich schvaľovanie i samotné spracovanie osvojili vecnú charakteristiku daného štatistického ukazovateľa.

Počet **titulov dochádzajúcich periodík** po prepočítaní na jednu školskú knižnicu predstavoval približne **osem titulov**. V porovnaní s rokom 2012 je nárast približne o jeden titul.

Školské knižnice dopĺňali knižničné fondy formou nákupu, darom, výmenou, bezodplatným prevodom, náhradou za stratený dokument atď. **Ročný prírastok** po prepočítaní na jedného registrovaného používateľa bol **0,51 titulu**. Oproti roku 2012 sa nepatrne zvýšil, a to konkrétne o 0,10 titulu. Uvedený ročný prírastok predstavuje približne **22 % z optimálneho ročného prírastku**. *Model školskej knižnice* totiž odporúča školským knižniciam, aby každý rok zakúpili tri zväzky na jedného registrovaného používateľa. Oproti roku 2012 je to **nárast o 8 %**.

Je vhodné poznamenať, že ročný prírastok knižničných jednotiek sa v roku 2013 zvýšil aj prostredníctvom rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*, na ktorý ministerstvo školstva vyčlenilo finančné prostriedky vo výške **50 000 €**. Na základe vyžiadaných informácií metodickým centrom pre školské knižnice od 18 podporených školských knižníc z uvedeného rozvojového projektu bolo zistené, že školské knižnice zakúpili **2 663 knižničných jednotiek** (kníh a výukových titulov) v printovej a digitálnej forme (CD-ROM, DVD-ROM) v celkovej sume **22 395,46 €**

Ďalším významným zdrojom financovania nákupu knižničných jednotiek boli finančné prostriedky zo **štrukturálnych fondov Európskej únie**. Napríklad v rámci operačného

programu Vzdelávanie **sedem školských knižníc** získalo na oživenie akvizičnej činnosti až **206 618 €**

Školské knižnice vyradili zo svojich knižničných fondov **91 926 knižničných jednotiek**, a to najmä pre ich duplicitu, obsahovú zastaranosť alebo fyzické poškodenie.

Počet knižničných jednotiek **spracovaných automatizovane** tvoril približne **27 %** z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek, čo je oproti roku 2012 **nárast približne o 4 %**. Na základe vybraných štatistických údajov metodickým centrom pre školské knižnice o počte automatizovane spracovaných knižničných jednotiek v školských knižniciach, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci uvedeného rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* v rokoch 2006 – 2009, 2011 a 2013, bolo zistené, že **400 podporených školských knižníc** k 31. 12. 2013 malo automatizovaným spôsobom spracovaných **1 300 753 knižničných jednotiek**, čo predstavovalo **75 % z celkového počtu evidovaných knižničných jednotiek** (tabuľka 4).

Na základe sumáru uvedených štatistických údajov bolo zistené, že z celkového počtu 1 759 školských knižníc malo už **448 školských knižníc spracovaný k 31. decembru 2013 celý knižničný fond automatizovaným spôsobom**. Je vhodné poznamenať, že niekoľko desiatok školských knižníc má spracovaný knižničný fond v programe aScAgenda, ktorý zatiaľ nespĺňa všetky predpísané zákonné podmienky vedenia odbornej evidencie.

Tabuľka 3 Knižničný fond

Ukazovateľ		2012	2013	Nárast/pokles (%)
Knižničné jednotky spolu		6 456 457	6 445 485	-0,17
v tom	knihy a zviazané periodiká	6 354 495	6 321 956	-0,52
	audiovizuálne a elektronické dokumenty	68 085	60 593	-11,01
	iné špeciálne dokumenty	33 877	62 936	+85,77
Počet titulov dochádzajúcich periodík		11 990	13 209	+10,16
Ročný prírastok knižničných jednotiek		125 023	172 041	+37,60
Úbytky knižničných jednotiek		117 106	91 926	-21,50
Knižničné jednotky spracované automatizovane celkom		1 462 875	1 727 015	+18,05

Graf 3 Zloženie knižničného fondu

Tabuľka č. 4 Počet automatizovane spracovaných knižničných jednotiek v školských knižniciach, ktoré si zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém v rámci rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*

Ukazovateľ	Počet ŠK so zakúpenými KIS	KJ spolu k 31. 12. 2013	KJ spracované automatizovane k 31. 12. 2013	%
Okresný úrad Bratislava	37	211 219	107 835	51
Okresný úrad Trenčín	52	218 881	168 953	77
Okresný úrad Trnava	37	156 414	115 857	74
Okresný úrad Nitra	53	196 629	167 102	85
Okresný úrad Žilina	84	360 239	310 407	86
Okresný úrad Banská Bystrica	27	133 804	100 273	75
Okresný úrad Prešov	72	261 452	174 489	67
Okresný úrad Košice	38	192 256	155 837	81
Spolu	400	1 730 894	1 300 753	75

POČET POUŽÍVATEĽOV

Na základe štatistických informácií (tabuľka 5) môžeme skonštatovať, že počet **registrovaných používateľov** tvoril **58 % z celkového počtu potenciálnych používateľov**. V porovnaní s rokom 2012 je to **nárast o 1 %**.

Percento **registrovaných používateľov z radov žiakov** predstavovalo takisto **58 %**. Oproti predchádzajúcemu roku je to rovnaký **nárast o 1 %**.

Z celkového počtu 1 759 školských knižníc vykázalo **rovnaký počet registrovaných i potenciálnych používateľov 486 školských knižníc**. To znamená, že všetci členovia školskej komunity využívali knižnično-informačné služby, ktoré im poskytovala ich školská knižnica.

Za povšimnutie stojí skutočnosť, že **najväčší percentuálny podiel registrovaných používateľov** z celkového počtu potenciálnych používateľov z **radov pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov** mali **školské knižnice v špeciálnych školách (77,57 %)**. O niečo menej mali **školské knižnice v základných školách (73,27 %)** a najmenej mali **školské knižnice v stredných školách (63,83 %)**.

Najväčší percentuálny podiel registrovaných používateľov z celkového počtu potenciálnych používateľov z **radov žiakov** mali **školské knižnice v základných školách (63,10 %)**. Druhé v poradí skončili **školské knižnice v špeciálnych školách (58,52 %)** a tretie v poradí **školské knižnice v stredných školách (48,85 %)**. Tieto štatistické informácie boli získané na základe spracovaných súhrnných výkazov uvedených druhov škôl.

Znepokojujúce bolo zistenie, že až **163 školských knižníc plnoorganizovaných škôl malo menej evidovaných používateľov** z radov **pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov** ako **päť** a **39 školských knižníc malo menej evidovaných používateľov** z radov **žiakov** ako **desať**.

Je potrebné zdôrazniť, že tieto uvedené údaje sú sčasti výsledkom zanedbania riadenia školských knižníc samotnými zriaďovateľmi školských knižníc najmä odborných stredných škôl a niektorých základných škôl a sčasti zanedbania vedenia povinných evidencií školskými knihovníkmi. Tieto fakty boli zistené na základe riadeného rozhovoru so školskými knihovníkmi.

Školskí knihovníci pri riadenom rozhovore potvrdili, že v skutočnosti **bol počet pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a žiakov**, ktorí využívali knižnično-informačné služby, multimediálne zariadenie školskej knižnice alebo sa zúčastňovali vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, **oveľa vyšší** ako uviedli vo svojom výkaze. Častokrát zabudli zaregistrovať za používateľov najmä žiakov a učiteľov, ktorí využívali len prezenčné výpožičky knižničných dokumentov počas vyučovacích hodín, ktoré sa realizovali priamo v priestoroch školských knižníc alebo priamo v triedach, alebo využívali len prístup na internet, multimediálne zariadenie, poskytovanie kópií informačných dokumentov. V týchto prípadoch bolo potrebné, aby školskí knihovníci zaregistrovali uvedených žiakov a učiteľov za používateľov školskej knižnice, prípadne im len obnovili registráciu v danom roku. Kvôli objektívnosti je potrebné uviesť, že mnohí pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a žiaci sú registrovanými používateľmi iných typov knižníc, a to prevažne verejných knižníc alebo vedeckých knižníc, v ktorých sú knižničné fondy oveľa rozmanitejšie a aj aktuálnejšie.

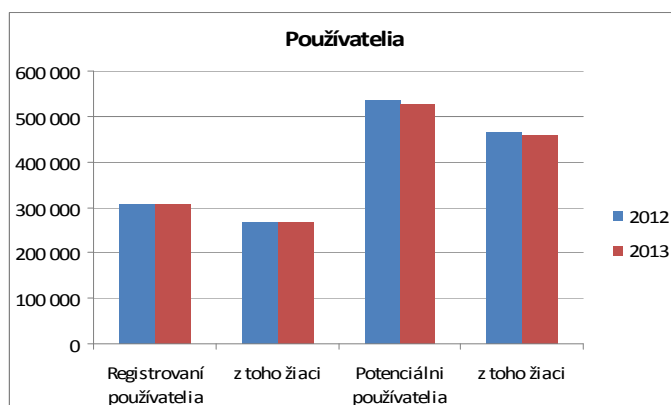
Celkový počet všetkých návštevníkov školských knižníc bol **1 410 868 osôb**. Po prepočítaní počtu návštevníkov s počtom školských knižníc pripadlo na **jednu školskú knižnicu 802 návštevníkov** za celý kalendárny rok 2013. Pri prepočítaní počtu návštevníkov vykázaných za jednotlivé druhy škôl s celkovým počtom jednotlivých druhov škôl bolo zistené, že najväčší počet návštevníkov mali stredné školy (**927 osôb**), ďalej základné školy (**794 osôb**) a najmenší počet návštevníkov mali špeciálne školy (**346 osôb**).

Je potrebné uviesť, že do tohto počtu mali byť zarátané všetky osoby, ktoré počas celého kalendárneho roka 2013 **využili knižnično-informačné služby školskej knižnice** (napr. výpožičky knižničných dokumentov, prístup na internet, poskytovanie kópií informačných dokumentov, využitie multimediálneho zariadenia) alebo sa **zúčastnili vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré školská knižnica realizovala vo svojich priestoroch alebo mimo svojich priestorov** (napr. v triede, aule školy, telocvični, kultúrnom dome, domove služieb, prírode). V priebehu zberu štatistických údajov bolo zistené, že veľké množstvo školských knižníc si neosvojilo metodiku evidencie návštevníkov školskej knižnice a vykázali oveľa menší počet návštevníkov, ako bol v skutočnosti. Uvedený ukazovateľ *Návštevníci knižnice (fyzické návštevy)* bol po prvýkrát zaradený do štatistického vykazovania v roku 2013, z tohto dôvodu sa nedá porovnávať dosiahnutý údaj z predchádzajúcim sledovaním obdobi.

Tabuľka 5 Používatelia

Ukazovateľ	2012	2013	Nárast/pokles (%)
Registrovaní používatelia	307 288	306 594	-0,23
z toho žiaci	267 260	267 227	-0,02
Potenciálni používatelia	536 656	527 581	-1,70
z toho žiaci	466 065	459 336	-1,45

Graf 4 Používatelia

VÝPOŽIČKY

Na základe tabuľkového spracovania štatistických informácií o počte poskytnutých výpožičiek (tabuľka 6) a po prepočítaní celkového počtu výpožičiek na **jedného registrovaného používateľa**, ktorý bol **4,35 výpožičiek**, možno skonštatovať, že tento výsledok sa oproti roku 2012 **zvýšil o 0,52 výpožičiek**.

Po prepočítaní výpožičiek odbornej literatúry a krásnej literatúry s počtom registrovaných používateľov z radov žiakov pripadli na **jedného žiaka 3 výpožičky**. V tomto prípade sa **zvýšil počet výpožičiek o 0,26 výpožičky**.

Na základe spracovaných súhrnných výkazov uvedených druhov škôl je vhodné poznamenať, že **rovnaký počet výpožičiek odbornej literatúry a krásnej literatúry na jedného registrovaného žiaka** v porovnaní s celkovým počtom registrovaných používateľov bol dosiahnutý v **školských knižniciach základných škôl (3 výpožičky)**. O niečo **menší počet výpožičiek na jedného registrovaného žiaka**, ako je uvedený priemer, vykázali **školské knižnice stredných škôl (2,69 výpožičiek)**. **Najmenší počet výpožičiek na jedného registrovaného žiaka** pripadol v **školských knižniciach špeciálnych škôl (1,79 výpožičiek)**.

Kvôli objektívnosti poskytovania knižnično-informačných služieb školskými knižnicami je potrebné zdôrazniť, že **počet vykázaných výpožičiek by bol** v skutočnosti oveľa **vyšší**, keby školskí knihovníci systematicky evidovali najmä:

- prezenčné výpožičky žiakov a učiteľov počas vyučovacích hodín v školských knižniciach,
- prezenčné výpožičky učiteľov len na jednu vyučovaciu hodinu v triede,
- absenčné výpožičky pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a žiakov v pravidelných mesačných intervaloch,
- absenčné výpožičky a prezenčné výpožičky periodík.

Pri riadenom rozhovore so školskými knihovníkmi bolo zistené, že niektorí školskí knihovníci vypožičali pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom veľké množstvo kníh do ich kabinetov, pričom výpožičky nielen **nepredlžovali** v mesačných intervaloch, ale ich vôbec **ani nevykazovali** ako výpožičky v danom kalendárnom roku.

Na základe sumáru štatistických údajov boli zistené tieto **negatívne zistenia** za sledované obdobie:

- 67 školských knižníc v základných školách, 25 školských knižníc v stredných školách a 4 školské knižnice v špeciálnych školách poskytlí menej ako 50 výpožičiek pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom, žiakom a iným registrovaným členom svojej školskej komunity,
- 245 školských knižníc poskytlo menej výpožičiek odbornej literatúry pedagogickým zamestnancom ako 10 výpožičiek,
- 510 školských knižníc poskytlo menej výpožičiek krásnej literatúry pedagogickým zamestnancom ako 10 výpožičiek,
- 489 školských knižníc poskytlo menej výpožičiek odbornej literatúry žiakom ako 10 výpožičiek,
- 71 školských knižníc poskytlo menej výpožičiek krásnej literatúry žiakom ako 10 výpožičiek,
- 257 školských knižníc vôbec neevidovalo alebo neposkytovalo prezenčné výpožičky,
- 521 školských knižníc neposkytovalo absenčné výpožičky.

Tieto negatívne zistenia sú dôsledkom aj toho, že až 56 školských knižníc malo vo svojich knižničných fondov k 31. 12. 2013 evidovaných menej ako 50 knižničných jednotiek z odbornej literatúry a 37 školských knižníc zase z krásnej literatúry. V dôsledku tejto skutočnosti školské knižnice nemohli poskytovať úplné informačné a dokumentové zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu.

Niektoré školské knižnice buď ponechali knihy v kabinetoch bez toho, aby ich zaevidovali v knižničnom fonde a následne ich vypožičanie evidovali v evidencii výpožičiek, alebo poskytovali knižnično-informačné služby len v mimoriadnych prípadoch. Niektorí zriaďovatelia školských knižníc pristupovali k samotným školským knižniciam ako ku skladu kníh, čo je úplne v rozpore so zákonom o knižniciach.

Školské knižnice poskytli v rámci medziknižničnej výpožičnej služby iným knižniciam v rámci Slovenskej republiky **21 knižničných jednotiek** a z iných knižníc v rámci Slovenskej republiky si vypožičali **209 knižničných jednotiek**.

Po prepočítaní študijných a čitateľských miest s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **desať študijných a čitateľských miest**. Oproti roku 2012 pribudlo jedno študijné a čitateľské miesto.

Celková plocha školských knižníc sa oproti roku 2012 zmenila minimálne, je len o 244 m² väčšia. Po prepočítaní celkovej plochy školských knižníc v m² s počtom školských knižníc sa zistilo, že celková plocha **jednej školskej knižnice je 41,43 m²**. Na základe tohto zistenia musíme skonštatovať, že školské knižnice nie sú stále umiestnené v optimálnych priestoroch.

Podľa odporúčania *Modelu školskej knižnice* by mala plocha na poskytovanie knižnično-informačných služieb zaberat' 93 m² pre používateľov školskej knižnice v škole s počtom žiakov do 249, 186 m² v škole s počtom žiakov od 250 do 500 žiakov a 279 m² v škole s počtom žiakov nad 500.

Na základe prepočtu celkového počtu prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň s počtom školských knižníc sa ukázalo, že počet prevádzkových hodín sa oproti roku 2012 **zvýšil o 10 minút**. V sledovanom období jedna školská knižnica poskytovala knižnično-informačné služby v priemere **päť hodín a 48 minút**. Je potrebné poznamenať, že do týchto

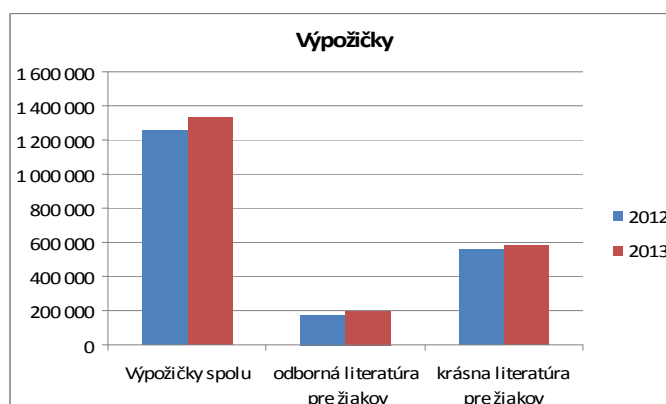
prevádzkových hodín už mnohé školské knižnice započítali časový priestor pre pravidelné vyučovacie hodiny v školskej knižnici, ktoré sa stali pevnou súčasťou prevádzkových hodín danej školskej knižnice.

V porovnaní s odporúčaním *Modelu školskej knižnice* uvedené **prevádzkové hodiny** v sledovanom období predstavovali **23,20 % z optimálneho počtu výpožičných hodín**. Podľa neho by mala byť školská knižnica otvorená päť hodín denne a minimálne dvakrát do týždňa aj v popoludňajších hodinách, a to do 16. hodiny. V integrovaných knižniciach by sa mali knižnično-informačné služby poskytovať takisto najmenej dvakrát do týždňa, a to až do 18. hodiny. Na druhej strane treba povedať, že **68 školských knižníc poskytovalo svoje knižnično-informačné služby aj nad rámec odporúčania**. Namiesto odporúčaných 25 výpožičných hodín boli otvorené v rozpätí 26 až 40 hodín týždenne.

Tabuľka 6 Výpožičky

Ukazovateľ		2012	2013	Nárast/pokles (%)	
Výpožičky spolu		1 259 539	1 333 583	+5,87	
z toho literatúra	pre pedagog. zamestnancov	odborná	294 933	323 247	+9,60
		krásna	92 404	101 235	+9,55
	pre žiakov	odborná	171 018	198 195	+15,89
		krásna	559 867	582 144	+3,97
Medziknižničná výpožičná služba iným knižniciam		126	21	-83,34	
Medziknižničná výpožičná služba z iných knižníc		416	209	-50,24	
Počet študijných a čitateľských miest		15 450	17 008	+10,08	
Celková plocha knižnice v m ²		72 626	72 870	+0,33	
z toho priestory pre používateľov v m ²		60 290	64 144	+6,39	
Počet prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň		9 757	9 639	+1,21	

Graf 5 Výpožičky

PODUJATIA PRE POUŽÍVATEĽOV

Školské knižnice realizovali pre svojich používateľov popri poskytovaní knižnično-informačných služieb aj **vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia** (tabuľka 7). Po prepočítaní počtu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí s počtom školských knižníc sa zistilo, že každá školská knižnica zorganizovala približne **19 podujatí**, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2012 **nárast o šesť podujatí**.

V rámci spomínaného rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* **18 podporených školských knižníc** zorganizovalo v období jeho realizácie od 1. septembra do 31. novembra 2013 až **321 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí** zameraných na podporu a rozvíjanie čitateľskej gramotnosti.

Školské knižnice **organizovali rôzne akcie s cieľom** poskytnúť žiakom príležitosť, aby predviedli svoje vedomosti, schopnosti a informačné zručnosti pred kolektívom, posilnili svoje vôľové vlastnosti, kultivovali svoje estetické cítenie, zušľachtovali svoje etické hodnoty, rozvíjali kritické myslenie, zlepšili svoje jazykové zručnosti, svoj školský prospech a posilnili aj svoje zdravé sebavedomie. Školské knižnice zároveň u žiakov podporili aj rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti a práce s informáciami, prebudili v nich túžbu po poznaní, vedomostiach a sebazdokonaľovaní, upevnili v nich dôveru vo vlastné schopnosti, zábavnou formou ich pritiahli ku knihám, upevnili ich vzťah k čítaniu a v mnohých prípadoch aj upevnili ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Napríklad **na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti školské knižnice realizovali** hodiny hlasného čítania, čitateľské dielne, čitateľské maratóny, tvorivé písanie, literárne, recitačné a spevácke súťaže, vedomostné kvízy, besedy so spisovateľmi, ilustrátormi či inými celoslovenskými alebo regionálnymi významnými osobnosťami, žiacke besedy o prečítaných knihách, prezentácie knižničných noviniek, literárne pásma o spisovateľoch formou powerpointovej prezentácie alebo literárneho medailóniku, dramatizácie rozprávok, rozprávkové dopoludnia alebo rozprávkové popoludnia, rozhlasové relácie, literárne karnevaly či literárne vychádzky.

Dobрым príkladom z praxe je činnosť Školskej knižnice na Škultétyho ulici v Nitre, ktorá získala finančné prostriedky z Nitrianskej komunitnej nadácie a zrealizovala projekt *Čarovná čítareň*. V rámci projektu vytvorila pre svojich žiakov príjemné a estetické prostredie, ktorého vzhľad sa počas školského roka mení, a to v súvislosti so striedaním sa štyroch ročných období – jar, leto, jeseň, zima. Na estetickú premenu školskej knižnice spolupracovali žiaci, ich rodičia, pedagógovia i dvaja školníci, a to napríklad pri úprave interiéru, šití vankúšov, výtvarných prácach. Školská knižnica poskytuje priestor nielen na vyučovanie, ale aj zázemie pre relax, miesto pre stretávanie sa a zapojenie sa žiakov do poobedňajších aktivít, aby netrávili svoj voľný čas na ulici. Okrem výpožičiek tu prebiehajú nasledovné akcie: mimočítankové čítanie žiakov, recitačné súťaže, tvorivé a čitateľské dielne, malé hudobné posedenia, divadelné predstavenia pre žiakov, besedy so spisovateľmi a zaujímavými osobnosťami nitrianskeho regiónu, čitateľský krúžok.

Priestory školských knižníc, ich knižničné fondy, informačné a komunikačné technológie využívali aj redakčné tímy **školských časopisov**. Súčasťou týchto časopisov boli napríklad informácie o realizovaných aktivitách školskej knižnice, knižné novinky a ukážky vlastnej tvorby žiakov. Školskí knihovníci vykonávali len dohľad v oblasti jazykového a koncepčného poradenstva.

Využívanie priestorov školských knižníc na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti prostredníctvom čitateľských krúžkov potvrdzuje aj *Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v Slovenskej republike v školskom roku 2012/2013*, ktorú vypracovala Štátna školská inšpekcia a ktorá je prístupná na jej webovom sídle:

http://www.ssiba.sk/admin/fckeditor/editor/userfiles/file/Dokumenty/sprava12_13.pdf

V časti 1.2.1 *Stav a úroveň pedagogického riadenia, procesu a podmienok výchovy a vzdelávania* sa uvádza: „V kontrolovaných školách zriadením tradičných **esteticko-umeleckých**, športových, prírodovedných **záujmových útvarov** zohľadňovali špecifické potreby a záujmy žiakov ich neformálnu výchovu a vzdelávanie aj v čase mimo vyučovania.“ Uvedené zistenia boli získané školskými inšpektormi v **86 základných školách**.

Pri realizácii rôznych foriem a metód kolektívnej práce so svojimi používateľmi sa školské knižnice inšpirovali aj celoslovenskými či medzinárodnými projektmi určenými na podporu čítania.

Príklady vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí v sledovanom období:

- **19 školských knižníc** z celkového počtu 40 prihlásených knižníc sa zapojilo do celoslovenského projektu **Deň ľudovej rozprávky: Zvieratá v slovenských ľudových rozprávkach**, ktorého hlavným organizátorom bola Slovenská národná knižnica. Deti mali za úlohu prečítať 14 rozprávok podľa vopred daného zoznamu a potom správne odpovedať na kvízové otázky.
- V mesiaci marec sa viacero školských knižníc zapojilo do **14. ročníka Týždňa slovenských knižníc**. Cieľom podujatia bolo pozitívne zviditeľniť knižnice ako kultúrne a vzdelávacie inštitúcie prostredníctvom najrozmanitejších aktivít a podujatí.
- **90 školských knižníc** z celkového počtu 190 prihlásených knižníc sa zúčastnilo **medzinárodného podujatia Noc s Andersenom 2013**, ktorého koordinačným centrom na Slovensku bol Spolok slovenských knihovníkov. Cieľom tohto podujatia bola podpora čítania prostredníctvom čítania rozprávok, súťaží, hier a rôznych iných akcií.
- **Veľa školských knižníc** sa zapojilo do **6. ročníka celoslovenského projektu Čítajme si**, ktorý sa konal v knižniciach a školách po celom Slovensku. Žiaci čítali knihu, ktorú si vybrali samotné knižnice. Simultánne čítanie prebiehalo 4. júna 2013 od 9.00 do 15.00 hodiny. Podujatie zorganizovala Linka detskej istoty pri SV UNICEF v spolupráci so Slovenskou asociáciou knižníc, Spolkom slovenských knihovníkov a Vydavateľstvom Slovart. Cieľom projektu bolo zapojiť čo najväčší počet detí do čítania, ktoré v posledných rokoch podľa organizátorov tohto projektu vytláčajú moderné technické zariadenia počnúc počítačom cez televízor až po mobil.
- **90 853 žiakov zo 742 základných škôl zo Slovenskej republiky a Českej republiky** sa zapojilo v októbri, v Mesiaci školských knižníc do **4. ročníka česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu**. Projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica prostredníctvom svojho metodického centra pre školské knižnice a Národné múzeum a knižnica J. A.

Komenského v Prahe prostredníctvom Centra pre školské knižnice. Cieľom projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Výmenu záložiek mohli slovenské základné školy využiť aj k nadviazaniu spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v Českej republike, a zároveň aj ako prierezovú tému v Školskom vzdelávacom programe alebo ako súčasť projektov školy.

- **8 548 žiakov zo 129 stredných škôl sa zapojilo** v októbri, v Mesiaci školských knižníc do **2. ročníka celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy***. Projekt zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica prostredníctvom svojho metodického centra pre školské knižnice. Cieľom projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci mohli vyrobiť ľubovoľnou technikou. Stredné školy mohli výmenu záložiek využiť na nadviazanie vzájomnej spolupráce, kontaktov alebo na poznávanie života žiakov v rôznych kútoch Slovenska.
- **340 školských knižníc** v základných školách a stredných školách s celkovým počtom **60 604 účastníkov** z radov žiakov, pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov, rodičov a starých rodičov žiakov a ostatných členov miestnych samospráv sa zapojilo do **9. ročníka celoslovenského podujatia *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc*** 27. októbra 2013 na tému *Školské knižnice: Brána do života*. Podujatie súťažnou formou zorganizovala Slovenská pedagogická knižnica prostredníctvom svojho metodického centra pre školské knižnice. Záštitu nad súťažou prevzal minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušan Čaplovič. Cieľom súťaže bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, k školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu nového.

Vysoko pretrvávajúcim pozitívom je, že školské knižnice **pozývali na svoje vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia** nielen svojich členov školských komunít, ale aj rodičov žiakov, starých rodičov, zástupcov zriaďovateľov škôl (najčastejšie starostov obcí), zástupcov dedinských farností, obecných či mestských poslancov, knihovníčky z obecných knižníc alebo mestských knižníc. Na propagáciu podujatí využívali najčastejšie nástenky, plagáty, samostatné pozvánky rodičom žiakov, predstaviteľom miestnych komunít či zriaďovateľom škôl, školské časopisy, webové sídla škôl či obcí, školské rozhlasy alebo školské televízne štúdiá, prípadne obecné rozhlasy, ako aj regionálne či celoslovenské printové a elektronické médiá.

Školské knižnice **spolupracovali pri príprave svojich podujatí** aj s obecnými, regionálnymi a krajskými knižnicami. Niektoré svoje podujatia realizovali buď v priestoroch uvedených knižníc, alebo si na svoje podujatia vypožičali informačné zdroje z týchto knižníc. Často školské knižnice zabezpečovali aj účastníkov z radov žiakov na podujatia verejných knižníc. Ako príklad **spolupráce regionálnych knižníc so základnými školami a strednými školami** možno uviesť **činnosť Tekovskej knižnice v Leviciach**. Uvedená knižnica zorganizovala na podporu čítania žiakov z levických základných škôl a stredných škôl rôzne **literárne súťaže, autorské besedy, stretnutia s významnými osobnosťami z rôznych oblastí spoločenského života, hudobné podujatia, prezentácie kníh, výstavy, knižnično-bibliografické hodiny a exkurzie**. K najzaujímavejším akciám v roku 2013 patrili dve podujatia. Prvé podujatie, ktoré bolo zorganizované pod názvom **Aktivity okrúhleho stola**, bolo určené žiakom základných škôl. V rámci tohto podujatia boli v mesačných intervaloch pre nich pripravované

rôzne informácie, súťaže a hry zamerané na spoznávanie kultúrnych, spoločenských a prírodných podmienok jednotlivých štátov Európskej únie. Druhé podujatie, ktoré bolo určené žiakom zo stredných škôl, pozostávalo z troch odborných prednášok, a to **Trh práce a nezamestnanosť v levickom regióne, Slovenský parlament v premenách času a Cesta sv. Konštantína a sv. Metoda na Veľkú Moravu**.

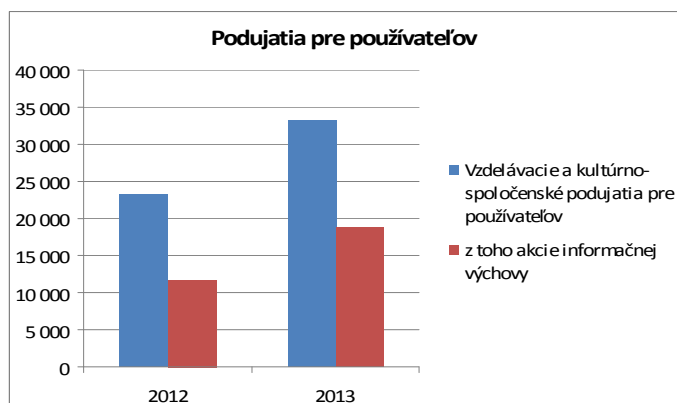
Školské knižnice v sledovanom období zorganizovali **18 758 akcií informačnej výchovy**, čo je **nárast** oproti roku 2012 až o **59 %**. Po ich prepočítaní s počtom školských knižníc pripadlo na jednu školskú knižnicu približne **11 akcií informačnej výchovy**. V porovnaní s rokom 2012 je to **nárast o šesť akcií**. Dôvodom výrazného nárastu počtu akcií informačnej výchovy bolo systematické evidovanie vyučovacích hodín, ktoré boli pripravené v spolupráci učiteľa so školským knihovníkom a zamerané na prácu s informáciami. Tieto vyučovacie hodiny sa realizovali buď v priestoroch školskej knižnice, alebo v triedach.

I napriek zlepšeniu vo vykazovaní akcií informačnej výchovy je potrebné povedať, že až **1 078 školských knižníc** nerealizovalo počas rok 2013 žiadnu akciu informačnej výchovy, dokonca ani len septembrové exkurzie vo svojej školskej knižnici pre žiakov prvých ročníkov základných škôl alebo stredných škôl.

Tabuľka 7 Podujatia pre používateľov

Ukazovateľ	2012	2013	Nárast/pokles (%)
Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia pre používateľov	23 296	33 354	+43,17
z toho akcie informačnej výchovy	11 780	18 758	+59,23

Graf 6 Podujatia pre používateľov

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Proces elektronizácie a internetizácie školských knižníc je číselne vyjadrený v tabuľke 8. Oproti roku 2012 všetky **sledované ukazovatele zaznamenali nárast**. Zásľuhu na to má aj realizácia rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*, v rámci ktorého si 16 školských knižníc zakúpilo okrem už spomínaných informačných zdrojov aj počítačové stanice a automatizované knižnično-informačné systémy.

Počet počítačových staníc v školských knižniciach sa zvýšil o **172**. Takisto sa zvýšil počet prístupných počítačových staníc pre používateľov školských knižníc, a to o **355** a počet pripojení pre týchto používateľov na školský internet o **403**. K tejto pozitívnej zmene došlo na základe nákupu nových počítačových staníc a najmä z dôvodu uvoľnenia už v minulosti zakúpených počítačových staníc pre potreby samotných používateľov školských knižníc.

Na základe uvedených štatistických informácií možno skonštatovať, že **proces elektronizácie a internetizácie plynule napreduje** aj vďaka pozitívnemu prínosu vyššie uvedenému rozvojovému projektu ministerstva školstva, ktorý bol realizovaný v rokoch 2006 – 2009, 2011, 2013 (602 podporených školských knižníc v základných školách a stredných školách celkovou finančnou sumou 1 899 277,35 €).

Dôkazom sú nasledovné údaje, ktoré boli získané po prepočítaní počtu školských knižníc s celkovým počtom počítačových staníc a s počtom počítačových staníc prístupných používateľom s pripojením na školský internet **pred realizáciou rozvojového projektu** (rok 2005) a **po šiestich realizovaných rozvojových projektoch** (rok 2013).

V roku 2005 pripadlo na **jednu počítačovú stanicu** 11,23 školských knižníc, v roku 2013 to bolo **0,74 školskej knižnice**. V roku 2005 pripadlo na **jednu počítačovú stanicu prístupnú používateľom s pripojením na školský internet** 16,42 školských knižníc, v roku 2013 to bolo **0,94 školskej knižnice**.

Jednako je potrebné skonštatovať, že skutočný stav ešte stále nezodpovedá odporúčaniam *Modelu školskej knižnice*, podľa ktorého by mala mať každá školská knižnica jeden počítač pre školského knihovníka a päť počítačov pre používateľov školskej knižnice v škole s počtom žiakov do 500 žiakov a až 15 počítačov pre používateľov školskej knižnice nad 500 žiakov.

Za sledované obdobie **518 školských knižníc** v štátnom štatistickom zisťovaní uviedlo, že **vlastnia automatizovaný knižnično-informačný systém**. Z tohto počtu si **400** školských knižníc zakúpilo automatizovaný knižnično-informačný systém z finančných prostriedkov uvedeného rozvojového projektu ministerstva školstva a **118** školských knižníc si ho zakúpilo z rozpočtov svojich základných škôl a stredných škôl. Najväčší počet automatizovaných knižnično-informačných systémov vykázali základné školy (**344**), ďalej stredné školy (**51**) a najmenej špeciálne školy (**19**). Išlo najmä o tieto automatizované knižnično-informačné systémy: Clavius (294 školských knižníc), Knižničný systém pre malé a stredné knižnice (90 školských knižníc), Proflib Štart (68 školských knižníc), Dawinci (dve školské knižnice), Advanced Rapid Library (dve školské knižnice), Evidencia kníh (štyri školské knižnice), Libris (päť školských knižníc). Oproti roku 2012 je to nárast o **71 automatizovaných knižnično-informačných systémov**.

Údaje o počte automatizovaných knižnično-informačných systémov boli získané na základe vyžadanej evidencie distribútorov jednotlivých automatizovaných knižnično-informačných systémov a na základe dotazníkového výskumu metodického centra pre školské knižnice, ktorý bol realizovaný v roku 2010 pod názvom *Rozvojový projekt Ministerstva školstva Slovenskej republiky Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2006 – 2009*.

Online katalóg umiestnený na internete malo **133 školských knižníc**. Oproti roku 2012 je to nárast o šesť online katalógov. Z uvedeného počtu 75 školských knižníc v základných školách, 51 školských knižníc v stredných školách a 19 školských knižníc v špeciálnych

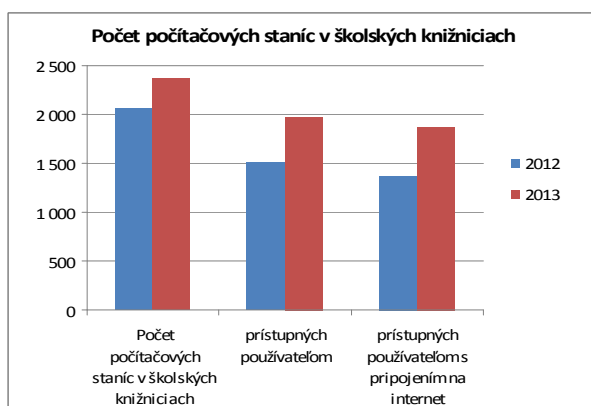
školách sprístupnilo online katalóg svojim používateľom. Je potrebné povedať, že v skutočnosti by malo online katalóg sprístupniť svojim používateľom až 242 školských knižníc. Tento údaj bol získaný na základe spomínaného dotazníkového prieskumu. Z uvedenej skutočnosti vyplýva, že až 109 školských knižníc buď neuviedlo do prevádzky online katalóg pre technické problémy pri inštalácii modulov online katalógov, alebo nezabezpečilo pripojenie školskej knižnice na školský internet, prípadne nevenovalo dostatočnú pozornosť vyplňovaniu požadovaného údajja.

V sledovanom období **153 školských knižníc** uviedlo, že má webovú stránku knižnice. Z uvedeného počtu to bolo **91 školských knižníc** v základných školách, **54 školských knižníc** v stredných školách a **8 školských knižníc** v špeciálnych školách. Oproti roku 2012 je **nárast o 35 školských knižníc**. Pre školské knižnice platí, že ich webová stránka je súčasťou webových sídiel materských inštitúcií (základných škôl, stredných škôl a špeciálnych škôl). V rámci týchto webových sídiel majú umiestnený link *Školská knižnica* alebo *Knižnica*, prostredníctvom ktorého **poskytujú základné informácie** o svojej činnosti, profile svojho knižničného fondu, škále poskytovaných knižnično-informačných službách, knižných novinkách, pripravovaných alebo zrealizovaných akciách a o výpožičných hodinách.

Tabuľka 8 Informačné technológie

Ukazovateľ	2012	2013	Nárast/pokles (%)
Počet počítačových staníc v školských knižniciach	2 204	2 376	+7,80
Počet počítačových staníc prístupných používateľom	1 618	1 973	+21,94
Počet počítačových staníc prístupných používateľom s pripojením na internet	1 470	1 873	+27,41
Automatizovaný knižnično-informačný systém	447	518	+15,88
Online katalóg školskej knižnice na internete	127	133	+4,72
Webová stránka školskej knižnice	118	153	+29,66

Graf 7 Počet počítačových staníc v školských knižniciach

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

V tabuľke 9 je uvedený počet zamestnancov – školských knihovníkov a stupeň ich vzdelania. Z celkového počtu zamestnancov školských knižníc bolo **97 % školských knihovníkov** bez knihovníckeho vzdelania a **3 %** s odborným knihovníckym vzdelaním. Oproti roku 2012 sa zvýšil počet zamestnancov s odborným knihovníckym vzdelaním až o 15 %.

Funkciu školského knihovníka vykonávali prevažne učitelia slovenského jazyka a literatúry, ktorí nemali špeciálne upravený pracovný úväzok. Prácu v školskej knižnici vykonávali popri vyučovaní ako činnosť súvisiacu s výchovno-vzdelávacou činnosťou učiteľa. Funkciu školského knihovníka vykonávali prevažne ako mimoškolskú aktivitu.

Na základe riadeného telefonického rozhovoru so školskými knihovníkmi i s riaditeľmi základných škôl a stredných škôl možno povedať, že väčšia časť školských knihovníkov vykonávala túto funkciu rada. Menšia časť ju vykonávala len ako povinnosť uloženú riaditeľom školy. Spoločným argumentom všetkých oslovených školských knihovníkov bolo na jednej strane **slabé, respektíve žiadne finančné ohodnotenie** (v roku 2013 až 1 532 školských knižníc nevyčlenilo žiadne mzdové náklady na školských knihovníkov; pre porovnanie v roku 2012 to bolo 1 597 školských knižníc) a na druhej strane ich **plné vyťaženie vyučovacími povinnosťami**. Z uvedených dôvodov preto väčšina školských knihovníkov bez knihovníckeho vzdelania neprejavila ani záujem o odbornú prípravu na vykonávanie knižničných činností v rámci akreditovaného vzdelávacieho programu ministerstva školstva.

Ďalšiemu vzdelávaniu školských knihovníkov sa venovalo Metodicko-pedagogické centrum. V rámci aktualizácie vzdelávania (akreditovaný vzdelávací program *Práca v školskej knižnici*) si **zvýšilo stupeň odborného knihovníckeho vzdelania** v jeho regionálnom pracovisku Prešov **31 školských knihovníkov**.

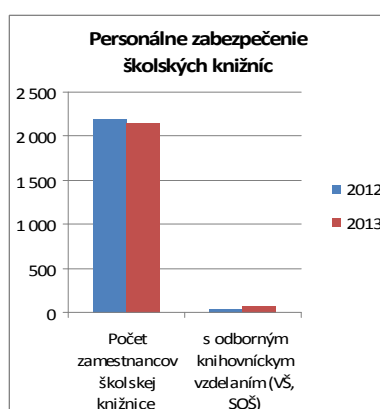
Školskí knihovníci využívali **odborné poradenstvo metodického centra pre školské knižnice**. Odborné konzultácie **poskytnuté elektronickou poštou** (v počte 1 611 písomne evidovaných konzultácií), **telefonickou formou** (v počte 194 písomne evidovaných konzultácií) alebo **osobnou návštevou** v školských knižniciach alebo **návštevou školských knihovníkov** v Slovenskej pedagogickej knižnici (v počte piatich písomne evidovaných konzultácií) boli zamerané najmä na otázky zriadenia školskej knižnice, zrušenia školskej knižnice, zlúčenia školskej knižnice a obecnej knižnice do spoločnej školskej knižnice, vypracovania vnútorných právnych dokumentov potrebných pre činnosť a prevádzku školskej knižnice, vyplnenia formulára o zriadení školskej knižnice pre potreby ministerstva kultúry, vedenia prírastkového zoznamu a zoznamu úbytkov, postupu pri revízii knižničného fondu a vyradovaní knižničných jednotiek, vyplňania štatistických údajov o činnosti školskej knižnice za rok 2012, základy elektronizácie školskej knižnice, ako aj realizácie informačnej výchovy a čitateľskej gramotnosti. Školské knižnice využívali sporadicky aj poradenské služby regionálnych knižníc pri výkone knižničných činností.

Počet zamestnancov školských knižníc prepočítaný na plnú zamestnanosť sa oproti roku 2012 sa znížil **približne o 5 zamestnancov**.

Tabuľka 9 Personálne zabezpečenie školských knižníc

Ukazovateľ		2012	2013	Nárast/pokles (%)
Počet zamestnancov školskej knižnice (fyzické osoby)		2 202	2 150	-2,37
z toho	zamestnanci s VŠ a so SŠ knihovníckym vzdelaním	44	66	+15,00
Počet zamestnancov (prepočítaný stav na plnú zamestnanosť)		294,0	289,1	-1,70

Graf 8 Personálne zabezpečenie školských knižníc

HOSPODÁRENIE ŠKOLSKÝCH KNIŽNÍC

Zriaďovatelia školských knižníc zabezpečovali prevádzku a činnosť školských knižníc v súlade s § 12 ods. 2 písm. d) zákona o knižniciach.

Celkový objem finančných prostriedkov na činnosť školských knižníc (tabuľka 9) oproti roku 2012 sa **zvýšil o 158 749 €**, čo predstavuje približne nárast o 14 %.

K nárastu finančných prostriedkov prispelo čerpanie 50 000 € z rozvojového projektu ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*, ďalej finančné prostriedky zo **štrukturálnych fondov Európskej únie** v rámci operačného programu Vzdelávanie, finančné dary od rodičov žiakov a iné.

Mzdové náklady na školských knihovníkov sa oproti roku 2012 **zvýšili o 30 379 €**, čo predstavuje približne **nárast o 8 %**.

Finančné náklady na nákup knižničného fondu sa oproti predchádzajúcemu obdobiu **zvýšili o 287 709 €**, čo predstavuje približne **nárast až o 62 %**.

Pri prepočítaní celkových finančných nákladov s počtom školských knižníc, mzdových nákladov s počtom školských knihovníkov, finančných nákladov na nákup knižničného fondu s počtom školských knižníc, ďalej s počtom registrovaných používateľov

a s počtom potenciálnych používateľov bol zistený nárast vo všetkých sledovaných ukazovateľoch.

Celkové finančné náklady na činnosť jednej školskej knižnice predstavovali **721,10 €**. Oproti roku 2012 je to **nárast o 108,70 €**

Mzdové náklady na jedného školského knihovníka predstavovali **193,16 €** Oproti roku 2012 je to **nárast o 18,35 €**

Finančné náklady na nákup knižničného fondu do jednej školskej knižnice predstavovali **428,49 €** Oproti roku je to **nárast o 171,32 €**

Finančné náklady na nákup knižničného fondu na jedného registrovaného používateľa z radov žiakov predstavovali **2,82 €** Oproti roku 2012 je to **nárast o 1,08 €**

Finančné náklady na nákup knižničného fondu na jedného potenciálneho používateľa z radov žiakov predstavovali **1,64 €** Oproti roku 2012 je to **nárast o 0,65 €**

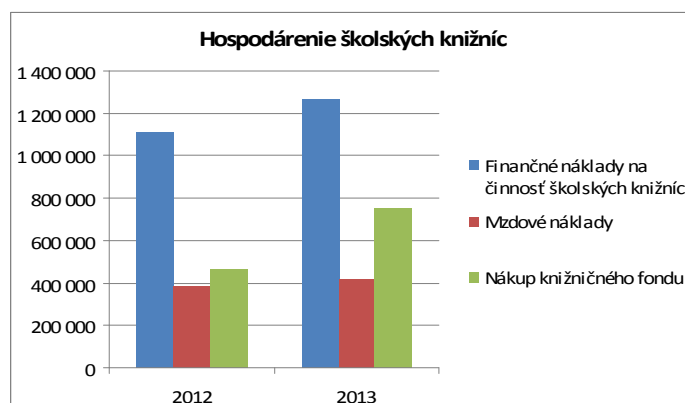
I napriek uvedenému nárastu finančných prostriedkov je potrebné zdôrazniť, že **zlá ekonomická situácia v spoločnosti sa dotkla 700 školských knižníc**, ktoré nezískali **žiadne finančné prostriedky na svoju činnosť**, **1 532 školských knižníc**, ktoré nevykázali **žiadne mzdové náklady na školských knihovníkov**, a **797 školských knižníc**, ktoré nezískali **žiadne finančné prostriedky na nákup knižničného fondu**.

Na základe uvedeného možno skonštatovať, že len 962 zriaďovateľov školských knižníc vo svojich rozpočtoch na školské knižnice vyčlenilo na jedného žiaka 1,70 – 3,30 €, ktoré odporúča *Model školskej knižnice*.

Tabuľka 10 Hospodárenie školských knižníc

Ukazovateľ	2012	2013	Nárast/pokles (%)
Finančné náklady na činnosť školských knižníc	1 109 675	1 268 424	+14,30
z toho			
mzdové náklady	384 919	415 298	+7,89
nákup knižničného fondu	465 997	753 706	+61,74

Graf 9 Hospodárenie školských knižníc

ČINNOSŤ METODICKÉHO CENTRA PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE

Slovenská pedagogická knižnica je poverená metodickým riadením školských knižníc v oblasti tvorby metodických materiálov a poskytovaním odborného poradenstva. Svoje strategické poslanie plnila v roku 2013 viacerými spôsobmi a formami.

Odborné konzultácie pre školských knihovníkov

Odborná poradenská a konzultačná služba pre školských knihovníkov vo forme elektronickej pošty (1 611 konzultácií), telefonicky (194 konzultácií) a osobne (päť konzultácií), a to metodické návštevy v školských knižniciach alebo osobné návštevy školských knihovníkov v Slovenskej pedagogickej knižnici.

Priebežná aktualizácia informácií a dokumentov v časti Školské knižnice v rámci webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice

Webové rozhranie časti *Školské knižnice* obsahuje aktuálne informácie a dokumenty, ktoré sú vhodné pre činnosť školských knižníc a ktoré uľahčujú prácu školským knihovníkom (<http://www.spgk.sk/?aktuality>).

Vypracovanie a aktualizácia metodických materiálov:

- **Metodické usmernenie č. 1/2013 k obsahu Výkazu o školskej a akademickej knižnici za rok 2012 Škol (MŠ SR) 10 – 01**
Metodické usmernenie upravovalo podrobnosti vykazovania pre štátne štatistické zisťovanie v oblasti knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, dopĺňajúcich ukazovateľov, informačných technológií, zamestnancov knižnice, hospodárenia a siete knižníc v súlade s Programom štátnych štatistických zisťovaní na roky 2012 – 2014 a administratívneho zberu údajov pre rezort školstva.
- **Metodické usmernenie č. 2/2013 k povinným evidenciám školskej knižnice**
Metodické usmernenie dopĺňalo podrobnosti pri povinných evidenciách školskej knižnice, ktorá bola zriadená v súlade so zákonom o knižniciach. Metodické usmernenie upravovalo postup pri odbornej evidencii knižničného fondu, evidencii používateľov, evidencii návštevníkov, evidencii výpožičiek, evidencii vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí a zvlášť evidencii akcií informačnej výchovy.
- **Metodický pokyn pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 určeného na automatizované spracovanie (pokyny pre školské knižnice)**
Metodický pokyn bol vypracovaný v spolupráci s CVTI SR. Jeho cieľom bolo precíznejšie vyplňovanie štátnych štatistických výkazov školskými knižnicami pri webovej aplikácii.
- **Metodický pokyn k poskytovaniu knižnično-informačných služieb školskou knižnicou v súlade s platnou legislatívou**
Metodický pokyn obsahoval podrobnosti pri poskytovaní knižnično-informačných služieb školskou knižnicou v súlade s platnou legislatívou. Metodický pokyn bol zaslaný 47 školským knižniciam, ktoré poskytovali knižnično-informačné služby v rozpore s platnou legislatívou.

- Metodický pokyn k oživeniu akvizičnej činnosti školskej knižnice v málotriednej škole, alebo jej zrušenie zriad'ovateľom školy v súlade s platnou legislatívou**
 Metodický pokyn obsahoval podrobnosti pri utváraní a dopĺňaní knižničného fondu, poskytovaní knižnično-informačných služieb v súlade s platnou legislatívou a postup pri zrušení školskej knižnice v súlade so zákonom o knižniciach. Metodický pokyn bol zaslaný 22 školským knižniciam, ktorých knižničný fond obsahoval menej ako 100 knižničných jednotiek.
- Metodický materiál *Automatizované knižnično-informačné systémy*** – aktualizovaný
 Metodický materiál obsahuje históriu, zloženie modulov, základné technické a komunikačné zabezpečenie, cenník pre školské knižnice a referencie o vhodných automatizovaných knižnično-informačných systémov pre školské knižnice.
- Metodický materiál *Zoznam škôl s knižnično-informačnými systémami zakúpenými v rámci rozvojového projektu Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc MŠVVaŠ SR v rokoch 2006 – 2009, 2011 a 2013*** – aktualizovaný
 Metodický materiál bol aktualizovaný pre odbory školstva príslušných okresných úradov v sídle kraja s cieľom dosiahnuť relevantnejšie údaje o školských knižniciach pri štátnom štatistickom zisťovaní údajov o školských knižniciach v oblasti automatizovaného spracovania knižničných jednotiek a využívania informačných technológií.
- Metodický materiál *Vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2013***
 Metodický materiál bol vypracovaný pre školské knižnice, ktoré automatizovaným spôsobom spracovávali knižničné jednotky. Obsahoval podrobnosti pri autorizácii elektronického prírastkového zoznamu za kalendárny rok 2013.
- Metodický materiál *Podujatia na rozvoj čitateľskej gramotnosti*** – aktualizovaný
 Metodický materiál obsahuje konkrétne príklady na realizáciu rôznych foriem a metód individuálnej alebo kolektívnej práce s používateľmi školskej knižnice. Osobitne sú v ňom uvedené projekty metodického centra pre školské knižnice na podporu čitateľskej gramotnosti a zvlášť projekty iných subjektov. Uvedený materiál je vhodný aj pre základné školy a stredné školy, ktoré majú len kabinetné zbierky, pretože účasť v niektorých projektoch nie je podmienená zriadením a činnosťou školskej knižnice.
- Propagačný leták *Štruktúra webu časti Školské knižnice v rámci Slovenskej pedagogickej knižnice*** – aktualizovaný
 Propagačný leták obsahuje mapu webového sídla Slovenskej pedagogickej knižnice – časti *Školské knižnice*, a to rozdelenie od kategórií na najvyššej úrovni cez kategórie na nižších úrovniach až po konkrétne dokumenty.
- Adresár školských knižníc v Slovenskej republike** – aktualizovaný
 Adresár obsahuje základné identifikačné údaje o zriadených školských knižniciach v súlade so zákonom o knižniciach. V sledovanom období sa aktualizoval v mesačných intervaloch, a to na základe zaslaných formulárov (kópií) o zriadení 22 školských knižníc, žiadostí o vyradení 75 školských knižníc (zrušení školských knižníc), žiadostí o aktualizáciu údajov o školských knižniciach zriadených v rokoch 2000 – 2013, informácií o zakúpených automatizovaných knižnično-informačných systémov z finančných prostriedkov ministerstva školstva v rámci rozvojového

projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc* alebo z rozpočtu základnej školy alebo strednej školy. Na základe spolupráce so sekciou informatiky ministerstva školstva boli v mesiaci november z adresára vymazané školské knižnice tých základných škôl a stredných škôl, ktoré boli v mesiacoch január až november 2013 vyradené z registra škôl a školských zariadení ministerstva školstva. Na základe spolupráce s ministerstvom kultúry bola v mesiacoch júl a december 2013 vykonaná vzájomná kontrola zaslaných písomností zriaďovateľmi školských knižníc do *Zoznamu knižníc Slovenskej republiky* a adresára, a to buď vo forme oznamu o zrušení školskej knižnice v súlade s platnou legislatívou, alebo vo forme vyplneného formulára o zriadení školskej knižnice. Následne boli vykonané potrebné zmeny v oboch dokumentoch. Adresár je sprístupnený verejnosti na webovom sídle knižnice, a to v časti Školské knižnice, a na informačnom portáli InfoLib, v časti Školské knižnice.

- **Adresár regionálnych knižníc poskytujúcich odborné poradenstvo pre školské knižnice**

Adresár obsahuje údaje o regionálnych knižniciach v rámci Slovenskej republiky, ktoré poskytujú v prípade potreby odborné poradenstvo pre školské knižnice. Samotné údaje sú rozdelené do nasledujúcich častí: názov samosprávneho kraja, názov a adresa knižnice, webové sídlo knižnice, meno kontaktnej osoby, telefónne číslo a elektronická adresa.

Zorganizovanie 7. medzinárodnej konferencie Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

Siedma medzinárodná konferencia *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* sa konala 14. mája 2013 pre viac ako sto školských knihovníkov z celého Slovenska, ako aj ďalších zástupcov pedagogickej a knižničkej verejnosti zo Slovenskej republiky i z Českej republiky. Hlavné témy medzinárodnej konferencie boli: prezentácia stavu školských knižníc v základných školách a stredných školách, využiteľnosť rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*, možnosti podpory a rozvoja čitateľskej gramotnosti a informačnej výchovy v školských knižniciach v Slovenskej republike a Českej republike, prezentácia akreditovaného vzdelávacieho programu pre školských knihovníkov a možnosti zvýšenia stupňa odborného knižničného vzdelania pre školských knihovníkov. Cieľom medzinárodnej konferencie bolo charakterizovať špecifiká a úskalia činnosti školských knižníc, odovzdávať si praxou overené dobré skúsenosti, vzájomne sa obohatiť o nové informácie a rozvinúť užšiu spoluprácu medzi slovenskými a českými odborníkmi z pedagogickej a knižničkej oblasti.

Spolupráca s ministerstvom školstva na aktualizácii Výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01 v rámci Programu štátnych štatistických zisťovaní na roky 2012 až 2014 a administratívneho zberu údajov pre rezort školstva

Ročný výkaz obsahoval návrh na získanie nových štatistických informácií potrebných na posudzovanie stavu knižničného fondu, používateľov, výpožičiek a služieb, vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí, informačných technológií, zamestnancov knižnice, hospodárenia a siete knižníc za rok 2014.

Rozvojový projekt ministerstva školstva *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc*

Metodické centrum pre školské knižnice bolo poverené administráciou rozvojového projektu *Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc 2013*. Zabezpečovalo aj účasť vo výberovej komisii na hodnotenie a výber žiadostí predložených v rámci rozvojového projektu.

Na realizáciu rozvojového projektu vyčlenilo ministerstvo školstva finančnú sumu 50 000 €. V rámci rozvojového projektu bolo predložených 258 žiadostí. Finančné prostriedky získalo 18 školských knižníc v základných školách a stredných školách.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 4. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy *Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu*

V mesiaci október pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc** bol po štvrtýkrát pripravený, spropagovaný, realizovaný a vyhodnotený **česko-slovenský projekt *Záložka do knihy spája školy***. Po prvýkrát bola vopred určená téma česko-slovenského projektu a to *Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu*. Cieľom česko-slovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci na záložkách mali ľubovoľnou technikou stvárniť svojho obľúbeného literárneho hrdinu. Do česko-slovenského projektu sa prihlásilo **742 škôl s celkovým počtom žiakov 90 853**, a to konkrétne 190 českých základných škôl s celkovým počtom 20 767 žiakov a 552 slovenských škôl s celkovým počtom 70 086 žiakov. Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a prevažne s motívmi svojich obľúbených literárnych, respektíve knižných hrdinov počas vyučovacích hodín, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma. Najčastejšími motívmi na záložkách u mladších žiakov boli napríklad Janko Hraško, Červená čiapočka, Danka a Janka, Maťko a Kubko, Psík a mačička. U starších žiakov boli na záložkách najčastejšie zobrazení Pipi Dlhá Pančucha, Jánošík, Harry Potter a Malý princ. Žiaci alebo učitelia pri ich výrobe čítali prevažne rozprávky, dobrodružné príbehy, poviedky o láske, cestopisy, dievčenské rozprávky alebo počúvali rozprávky nahraté slovenskými hercami. Väčšinou žiaci pred svojimi spolužiakmi prezentovali svojich literárnych hrdinov zo svojich obľúbených kníh a rozprávali, prečo si ich vybrali na svoju záložku. Mladší žiaci na zadnú stranu záložiek napísali svoje poštové adresy. Starší žiaci tam uvádzali mailové adresy a kontakty na sociálne siete. Doplňujúcim programom výroby záložiek boli napríklad prezentácie obľúbených kníh, čitateľské kvízy, žiacke besedy o prečítaných knihách alebo besedy so slovenskými spisovateľmi, rozhlasové relácie v školských rozhlasoch o realizovanom česko-slovenskom projekte a pridelenej partnerskej škole, príprava powerpointových prezentácií alebo cédečiek s informáciami a fotografiami o svojich obciach, mestách alebo školách určená pre partnerské školy. Veľké množstvo žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelených partnerských škôl, ale aj pre svoju školskú knižnicu. Výmenu záložiek slovenské základné školy využili aj k nadviazaniu priateľskej spolupráce, kontaktov a poznávaniu života žiakov v Českej republike, na rozvíjanie tvorivosti, kreativity a intelektu žiakov, pri zábavných formách práce s literatúrou a pri podpore a upevnení vzťahu žiakov k čítaniu kníh, k zvýšenej návštevnosti školských knižníc a zároveň aj ako prierezovú tému v rámci Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školských projektov. Je potrebné povedať, že prínos stanovenej témy záložiek *Namaľuj mi svojho obľúbeného hrdinu* spočíval taktiež vo vzájomnom poznávaní českých a slovenských „knižných“ hrdinov prostredníctvom objavovania obľúbených kníh z českej a slovenskej literatúry a ich v motivácii prečítať si ich. Pridanou hodnotou projektu bolo nielen rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry a z geografie, ale aj zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 2. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy *Záložka do knihy spája slovenské školy*

V mesiaci október pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc** bol po druhýkrát pripravený, spropagovaný, realizovaný a vyhodnotený **celoslovenský projekt**

Záložka do knihy spája slovenské školy. Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci mohli vyrobiť ľubovoľnou technikou. Stredné školy mohli výmenu záložiek využiť aj na nadviazanie vzájomnej spolupráce, kontaktov alebo na poznávanie života žiakov v rôznych kútoch Slovenska. Do celoslovenského projektu sa prihlásilo **129 stredných škôl s celkovým počtom žiakov 8 548.** Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov, ľubovoľnou technikou a s rozmanitými motívmi počas vyučovacích hodín, v rámci krúžkovej činnosti, v školskej knižnici alebo doma. Najčastejšie žiaci na záložkách uvádzali citáty z prečítaných kníh, profily spisovateľov, portréty Cyrila a Metoda, obľúbených literárnych alebo filmových hrdinov, motívy z prírody, poprípade logo, motto a fotografie danej školy, ponúkané študijné a učebné odbory na škole. Doplňujúcim programom výroby záložiek boli rozhovory žiakov o prečítaných knihách alebo oslava Medzinárodného dňa školských knižníc 28. októbra 2013. Veľké množstvo žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svoju školskú knižnicu, na účely propagácie školy počas Dňa otvorených dverí alebo ako malé spomienkové darčeky pre návštevníkov školy. Väčšina stredných škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy, školské časopisy, propagačné materiály alebo darčkové predmety. Skoro všetky zúčastnené školy si zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili výstavy, uverejnili na webových sídlach svojich škôl najkrajšie záložky, zorganizovali súťaž o najkrajšiu záložku buď priamo v priestoroch školy, alebo na svojom oficiálnom facebooku. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce. Niektoré si už dohodli aj vzájomnú návštevu pri príležitosti Dňa otvorených dverí. Výmena záložiek prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, podporila rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti žiakov a ich prácu s rôznymi informačnými zdrojmi, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a v mnohých prípadoch aj posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bolo na jednej strane oživenie vyučovacieho procesu, na druhej strane rozšírenie vedomostí žiakov z geografie, zo slovenského jazyka a literatúry a ich zdokonalenie v písaní korešpondencie.

Príprava, realizácia a vyhodnotenie 9. ročníka celoslovenského podujatia Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc

Témou 9. ročníka celoslovenského podujatia *Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice* k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. októbra 2013 bolo *Školské knižnice: Brána do života.* Záštitu nad celoslovenským podujatím, ktoré sa realizovalo vo forme súťaže, prevzal **minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušan Čaplovič.** Cieľom súťaže bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, k školskej knižnici, čítaniu a poznávaniu nového. Do súťaže sa prihlásilo **340 školských knižníc s celkovým počtom 60 604 účastníkov podujatí,** z toho **274** školských knižníc v základných školách a **66** školských knižníc v stredných školách. Víťazi súťaže (Základná škola s materskou školou, Lutiše; Základná škola, Levočská, Spišská Nová Ves; Základná škola P. O. Hviezdoslava, Trstená; Základná škola s materskou školou, Krasňany; Základná škola s materskou školou, Stará Bystrica) boli ocenení sumou **3 000 €**, ktoré použili na nákup kníh podľa vlastného výberu do svojich knižničných fondov. Finančné prostriedky do súťaže venovala **sekcia regionálneho školstva ministerstva školstva.** Všetky súťažiaci školské knižnice v rámci svojich podujatí realizovali množstvo rôznorodých aktivít s cieľom podporiť rozvoj čitateľských, komunikačných, prezentačných i sociálnych zručností. Medzi najčastejšie aktivity opäť patrili dramatizácie a spoločné čítanie rozprávok, povestí a bájok, čitateľské maratóny, literárne pásma najčastejšie o živote a diele Boženy Slančíkovej-

Timravy, Ľudovíta Štúra, Pavla Dobšinského, Milana Rúfusa, Gabriely Futovej formou powerpointovej prezentácie, vedomostné kvízy a súťaže, školské rozhlasové relácie, projektové vyučovacie dni, žiacke besedy o prečítaných knihách, lampiónové sprievody, čítanie rozprávok v obecných rozhlasoch, literárne karnevaly, tvorivé dielne, v ktorých najčastejšie mladší žiaci vymaľovali omaľovánky, ilustrovali vypočuté rôzne literárne príbehy, kreslili komiksy, písali básne, vyrábali záložky a plagáty o slovenských spisovateľoch, hádali literárne hádanky, tvorili pexeso z významných literárnych osobností a ich literárnych diel, tvorili knihy z vlastných príbehov a ilustrácií. Niektoré školské knižnice zorganizovali aj besedy so spisovateľmi (napr. Milan Zelenka, Štefán Balák, Rastislav Boroš, Edita Riháriová, Vanda Rosenbergerová) alebo s dedinskými kronikármi, poľovníkmi, remeselníkmi. Na väčšinu podujatí boli pozvaní aj rodičia žiakov, starí rodičia, zástupcovia Rady školy, zástupcovia zriaďovateľov škôl (najčastejšie starostovia obcí), zástupcovia dedinských farností, obecní či mestskí poslanci, knihovníci z obecných alebo mestských knižníc, predstavitelia regionálnych médií. Na podujatiach vystupovali buď v úlohe vzácných hostí, alebo v úlohe účinkujúcich, ktorí žiakom čítali zo svojich obľúbených kníh, rozprávali o nich alebo o svojom detstve. O oslavách Medzinárodného dňa školských knižníc informovali školskí knihovníci, vedenie škôl i predstavitelia obecných úradov. Na propagáciu podujatí najčastejšie používali informačné letáky, plagáty, nástenky, školské časopisy, školský rozhlas, samostatné pozvánky rodičom žiakov a iným vzácnym hosťom, webové sídla škôl a obcí alebo vestibuly školy a jednotlivé triedy. Jednotlivé podujatia školských knižníc spropagovali printové médiá a elektronické médiá s cieľom oboznámiť širokú verejnosť s oslavou Medzinárodného dňa školských knižníc.

Vypracovanie informatívneho materiálu *Správa o stave školských knižníc za rok 2012* pre ministerstvo školstva

Informatívny materiál bol predložený ministerstvu školstva s cieľom informovať o stave školských knižníc za uvedené obdobie a obsahoval základné informácie o právnych predpisoch platných pre školské knižnice, analýzu stavu školských knižníc za rok 2012, informácie o činnosti metodického centra pre školské knižnice a návrh opatrení na skvalitnenie úrovne zabezpečenia činnosti a prevádzky školských knižníc v základných školách a stredných školách.

Príprava a realizácia celoslovenského odborného seminára zameraného na elektronizáciu školských knižníc a odborné evidencie školskej knižnice

Odborný seminár pre školských knihovníkov bol zorganizovaný 12. marca 2013. **Odborného seminára spojeného s prezentáciou knižnično-informačných systémov** sa zúčastnilo 6 prednášajúcich a 50 školských knihovníkov. V rámci seminára bol prezentovaný knižnično-informačný systém Clavius, Knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice a knižnično-informačný systém Advanced Rapid Library. Na začiatku seminára odznela prednáška *Odborná evidencia knižničného fondu a povinné evidencie školskej knižnice* ústrednej metodičky pre školské knižnice.

Príprava a realizácia odborného seminára *Povinné evidencie školskej knižnice a vykazovanie štatistických údajov o školských knižniciach*

Odborný seminár pre školských knihovníkov bol zorganizovaný v spolupráci so Základnou školou v Klátovej Novej Vsi 19. marca 2013 pre školských knihovníkov z prievdzského okresu. Jeho cieľom bolo zvýšiť relevantnosť štatistických údajov v rámci Programu štátnych štatistických zisťovaní na roky 2012 až 2014. V úvode seminára odznela prednáška *Vypĺňanie štatistického výkazu o školskej a akademickej knižnici a povinné evidencie školskej knižnice* ústrednej metodičky pre školské knižnice.

Príprava a realizácia odborného seminára pre skvalitnenie štatistického vykazovania

Odborný seminár pre zamestnancov – štatistikov z odborov školstva príslušných okresných úradov v sídle kraja bol zorganizovaný 24. októbra 2013. Jeho cieľom bolo zefektívniť zber štatistických údajov a zvýšiť relevantnosť zisťovaných štatistických údajov o školských knižniciach. Na začiatku seminára odznela prednáška *Metodické vysvetlivky k štatistickému výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVaŠ SR) 10 – 01 za rok 2013* ústrednej metodičky pre školské knižnice.

Vypracovanie materiálu Konceptia rozvoja školských knižníc v Slovenskej republike na roky 2014 – 2020

Koncepcný materiál bol vypracovaný pre potreby ministerstva kultúry ako podklad pre vypracovanie návrhu dokumentu Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020.

Prednášková činnosť

V rámci prednáškovej činnosti bolo odprezentovaných **päť prednášok** ústrednou metodičkou pre školské knižnice. Prednášky venované činnosti školských knižníc a aktivitám metodického centra pre školské knižnice odzneli na odbornom seminári *Prezentácia knižnično-informačných systémov* v Slovenskej pedagogickej knižnici na tému *Odborná evidencia knižničného fondu a povinné evidencie školskej knižnice*; na odbornom seminári *Povinné evidencie školskej knižnice a vykazovanie štatistických údajov* v Základnej škole v Klátovej Novej Vsi na tému *Vypĺňanie štatistického Výkazu o školskej a akademickej knižnici a povinné evidencie školskej knižnice*; na 7. medzinárodnej konferencii *Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl* v Univerzitnej knižnici v Bratislave na tému *Analýza stavu školských knižníc za rok 2012*; na seminári *Výchova k čítaniu* v Krajskej knižnici Karola Kmeťka v Nitre na tému *Projekty na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti* a na odbornom seminári pre zamestnancov – štatistikov z odborov školstva príslušných okresných úradov v sídle kraja v Slovenskej pedagogickej knižnici v Bratislave na tému *Metodický pokyn pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVaŠ SR) za rok 2013*.

Publikačná činnosť

Informácie o činnosti školských knižníc, projektoch na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl a aktivitách metodického centra pre školské knižnice boli publikované v domácich a v zahraničných periodikách (*Duha, Knižnica, Učiteľské noviny*), v zborníku (*Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl*) a prostredníctvom Tlačovej agentúry Slovenskej republiky. Celkovo bolo publikovaných **desať článkov**.

Propagačná činnosť

Činnosť školských knižníc, projekty na podporu čítania žiakov základných škôl a stredných škôl a aktivity metodického centra pre školské knižnice boli propagované v **slovenských elektronických médiách** (informačný portál *ministerstva školstva, Centrálny informačný portál rezortu školstva*, informačný portál *InfoLib*, informačný portál *Dokniznice*, informačný portál *TASR*), v **zahraničných elektronických médiách** (informačný portál Národnej knižnice Českej republiky, konkrétne elektronické konferencie *Dršina* a *Andersen*) a v slovenských a českých printových médiách.

Edičná činnosť

Edičná činnosť spočívala v zostavení a vydaní elektronického zborníka zo **7. medzinárodnej konferencie Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl** v počte 150 kusov.

V júli 2013 bol zborník distribuovaný všetkým účastníkom medzinárodnej konferencie. Zborník je sprístupnený širokej verejnosti na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice, a to v časti *Školské knižnice* vo formáte pdf.

Metodické centrum pre školské knižnice zastupuje len jeden zamestnanec, a to ústredná metodička pre školské knižnice.

ZÁVER

Správa na základe stručnej analýzy vybraných štatistických ukazovateľov školských knižníc za rok 2013 konštatuje nasledujúce **pozitívne zistenia**, a to kvalitnejšie a úplnejšie poskytovanie knižnično-informačných služieb žiakom, pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom, prípadne členom miestnej komunity v integrovaných školských knižniciach (nárast ročného prírastku knižničných jednotiek o 38 %, nárast počtu automatizovane spracovaných knižničných jednotiek o 18 %, nárast počtu používateľov z radov žiakov o 1 %, nárast počtu výpožičiek o 6 %), rozvoj čitateľskej gramotnosti a rozvoj informačných schopností, zručností a návykov žiakov (nárast počtu vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí o 43 %, nárast počtu akcií informačnej výchovy o 59 %) a progresívny rozvoj elektronizácie školských knižníc (nárast počtu počítačov o 8 %, nárast pripojení na školský internet o 27 %, nárast počtu automatizovaných knižnično-informačných systémov o 16 %, nárast počtu webových stránok školských knižníc o 30 %).

Pozitívne zistenia v analytickej časti správy naznačujú, že mnohé školské knižnice sa dostali na vyššiu úroveň najmä v oblasti využívania informačných technológií vďaka **realizovaným rozvojovým projektom ministerstva školstva Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc** (602 podporených školských knižníc v základných školách a stredných školách s celkovou finančnou sumou 1 899 277,35 €).

Správa potvrdzuje i pretrvávajúcu angažovanosť samotných zriaďovateľov školských knižníc a školských knihovníkov na prevádzke a činnosti svojich školských knižníc, ktorí vo väčšej miere využívali odborné poradenstvo metodického centra Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice (1 810 odborných konzultácií) a aktívne sa zúčastňovali aktivít ním organizovaných. Do jeho **projektov na podporu čítania žiakov** sa zapojilo **1 211 základných škôl a stredných škôl zo Slovenskej a Českej republiky s celkovým počtom 160 055** žiakov, pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov, rodičov žiakov, zriaďovateľov škôl a iných členov miestnych komunít.

Správa konštatuje aj **negatívne zistenia**, ktoré poukazujú na pretrvávajúce slabé miesta, ktoré sú buď výsledkom slabých stránok zriaďovateľov školských knižníc alebo samotných školských knihovníkov, alebo subjektov, ktoré vykonávali zber, schvaľovanie alebo spracovanie štátnych štatistických údajov. Ide napríklad o tieto zistenia, a to nevyčlenenie žiadnych finančných prostriedkov na činnosť 700 školských knižníc, žiadne mzdové ohodnotenie práce školských knihovníkov z 1 532 školských knižníc, veľký počet školských knihovníkov bez odborného vzdelania (97 %) a ich minimálny záujem o zvyšovanie odbornej úrovne svojej činnosti, neuspokojivé priestory školských knižníc a nepresnosti pri vedení povinných evidencií školskou knižnicou a nezrovnalosti vo vykazovaní štátnych štatistických údajov samotnou školskou knižnicou.

Ukázalo sa, že len na základe precízneho vyplňovania výkazov školskými knihovníkmi, kontrolou týchto výkazov štatistikmi z odborov školstva príslušných okresných úradov v sídle kraja a vzájomnou spoluprácou so štatistickým oddelením ministerstva školstva, s Centrom vedecko-technických informácií SR a jeho s pracoviskom Školským výpočtovým strediskom v Banskej Bystrici a s metodickým centrom pre školské knižnice sa v budúcnosti môžu získať relevantné štatistické údaje o školských knižniciach.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Rozália Cenigová
Slovenská pedagogická knižnica
Hálova 6
851 01 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

II. Projekty na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti

OD VÝMENY ZÁLOŽIEK K PÍSANIU KLASICKÝCH LISTOV

Anton Balažovič

Základná škola so sídlom na ulici Jána Ámosa Komenského je jednou z piatich základných škôl v okresnom meste Bánovce nad Bebravou a jednou z dvoch sídliskových škôl na panelákovom sídlisku Dubnička. Spoločne so susednou školou vyučujeme prevažne deti zo spomenutého sídliska, ktoré dopĺňa malé percento žiakov dochádzajúcich z okolitých obcí. V tomto školskom roku navštevuje školu vyše 300 žiakov, ktorí sa učia v osemnástich triedach.

Budova školy nie je už z najmladších, jej vek prekročil tridsiatku, napriek tomu môžeme hovoriť o škole novej a modernej, nakoľko v roku 2010 u nás prebehla rozsiahla stavebná rekonštrukcia. Samozrejmosťou sú aj u nás, asi ako na každej dnešnej škole, zmodernizované učebné priestory, vybavené a postupne dopĺňané najnovšou didaktickou technikou, počítačmi s prístupom na internet, interaktívnymi tabuľami, dataprojektormi, ako aj telocvičným náradím či ihriskom s kvalitným umelým povrchom.

Ako inak nemôže chýbať ani **školská knižnica**, ktorá vznikla spojením pôvodnej žiackej a učiteľskej knižnice. Veľká zmena v živote školskej knižnice nastala v roku 2007, kedy nám financie získané z rozvojového projektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky „Revitalizácie a elektronizácie školských knižníc 2007“ pomohli nielen oživiť pomerne neaktuálny knižničný fond, ale aj získať automatizovaný knižnično-informačný systém Clavius. V tých časoch sa školská knižnica presťahovala do nových priestorov, ktoré vznikli ako multimediálne pracovisko tzv. školskej televízie, ktorá spolupracovala lokálnou televíziou BTV. Celý tento príjemný priestor získal názov Multimediálna knižnica a bol žiakmi našej školy skutočne hojne a s radosťou navštevovaný. Bohužiaľ po niekoľkých rokoch bola z organizačných dôvodov činnosť školskej televízie ukončená a z Multimediálnej knižnice zostala opäť len školská knižnica. V minulom roku sa nám však podarilo získať sponzorské finančné prostriedky ako aj nový priestor v budove školy a školská knižnica sa presťahovala znova. Snáď už definitívne. V súčasnosti je prestavba školskej knižnice už bezmála ukončená a jej príjemné priestory sú naplno využívané vo výchovno-vzdelávacom procese. Knižničný fond sa postupne rozrastá o nové tituly. V dnešných dňoch obsahuje 1308 titulov prevažne literatúry pre deti a mládež, odbornej pedagogickej literatúry ako aj encyklopédie, výkladové a jazykové slovníky. **V školskej knižnici sa skoro denne konajú rôzne akcie a programy zamerané na rozvoj čitateľskej gramotnosti.** Jedná sa o klasické vyučovacie hodiny, kde sa využíva knižničný fond, besedy s rôznymi osobnosťami nielen literárneho sveta. Pod vedením pedagógov sa tu odohrávajú mnohé súťaže, kvízy, školské kolá recitačných, či vedomostných súťaží. Aj v čase mimo vyučovania majú žiaci veľa príležitostí stráviť voľné chvíle v prostredí knižiek. A v neposlednom rade nechceme zabudnúť ani pravidelnú výpožičnú dobu, kedy si mladí čitatelia prídu do školskej knižnice len jednoducho požičať novú knižku. Takýmto spôsobom sa skromne snažíme, aby knihy držali krok s modernými komunikačnými prostriedkami a nevytratilí sa zo zorného poľa dnešného mladého človeka.

ČESKO-SLOVENSKÝ PROJEKT ZÁLOŽKA DO KNIHY SPÁJA ŠKOLY

Žiaci našej školy opäť po dvoch rokoch dostali možnosť zapojiť sa do zaujímavej akcie, ktorá nesie názov **Záložka do knihy spája školy**. Tento rok bol témou projektu obľúbený literárny hrdina. Námet určite zaujímavý. Žreb nám za partnerskú určil školu zo vzdialeného kúpeľného mesta Mariánske Lázně. Základní škola Jih sa nachádza rovnako ako my na ulici s menom významného učiteľa národov. Celkom milá zhoda okolností! Tvorba záložiek, samozrejme, nie je pre žiakov nič nové. Veľkým lákadlom sa pre nich stala skutočnosť, že tentokrát sa ich výtvary dostanú do ďalekého sveta. Pani učiteľky najskôr so svojimi žiakmi hľadali v knihách obľúbených hrdinov, rozprávali sa o ich

vlastnostiach, skutkoch, prosto o ich živote. Žiaci svojich obľúbencov nielen určili, ale sa aj pokúšali svoj výber zdôvodniť, zaujímavé boli besedy, keď sa snažili pre svojho hrdinu získať medzi kamarátmi nových prívržencov... Postupne sa prešlo na samotnú praktickú časť – tvorbu záložiek, kde niektorí žiaci uplatnili mimoriadnu mieru fantázie a tvorivosti. Jedným z takých zaujímavých nápadov bol aj pokus písať na záložky odkazy pre kamarátov v Českej republike. A práve tu kdesi sa zrodil nápad, o ktorom pohovoríme trochu obsérnejšie.

Tretiaci majú záložky hotové

Práca štvrtákov

KLASICKÉ LISTY

Mnohí z nás, starších si ešte pamätajú ten úžasný pocit, keď človek nájde v schránke list, keď ho vyberá a potom so zatajeným dychom otvára. A číta, číta a číta... Nie jedenkrát, ale znova a znova. Zažívali sme tieto chvíle často, či zriedkavo, ale určite na ne nikdy nezabudneme. Bohužiaľ sme si ani nevšimli, že sa nám zo života akosi definitívne vytratil a už by sme asi ani nevedeli povedať pred koľkými rokmi sme dostali alebo písali obyčajný list, obyčajným perom na obyčajný kus papiera vytrhnutého napríklad zo školského zošita. Mnohí dnešní žiaci už veľakrát ani nevedia, o čom im dedko a babka rozprávajú, keď spomínajú ako si v mladosti posielali listy v ružových obálkach. A nielen oni. Jedným z významných znakov socialistickej školy bola aj družba zo Sovietskym zväzom, ktorú sme upevňovali práve listami. Hádám každý žiak musel napísať aspoň jeden list pionierovi z družobnej školy. Dnes sa nám to možno zdá smiešne, ale mnohí snáď dokážeme priznať, že sme mená tých svojich listových priateľov dodnes nezabudli. Klasický list je vec, ktorú už dnes často nevidíte a dnešné "esemeskové" deti možno skutočný list ešte ani nedržali v rukách... Tak prečo neskúsiť niečo, čo už dnes môžeme označiť takmer za folklór?

Začalo to komunikáciou s tamojšou pani učiteľkou Šárkou Mallou, s ktorou sme sa dohodli, ktoré triedy sa písania listov zúčastnia. Počty žiakov v paralelných triedach sa nám nie celkom zhodovali, bolo treba všetko samozrejme správne zladať. Na internetovej stránke našej školy si českí školáci vybrali mená a im potom adresovali svoj prvý list. S pomocou učiteliek a učiteľov na hodinách čítania deti písali svoje listy, kreslili do nich obrázky, vkladali fotografie, učili sa poskladať list do obálky a zalepiť ju.

V českej škole sa už píšú listy

My na Slovensku sme sa medzitým vyrábali záložky, rozprávali o Česku, dozvedali sa kopu nových vecí, počas práce na záložkách sme sa tešili a zároveň aj trochu báli, či sa budú naším českým kamarátom páčiť... Samozrejme sme sa snažili, ako sme najlepšie vedeli a vyrábali sme a vyrábali a vyrábali... Jasné, že niejak podobne to fungovalo v Mariánskych Láznach. Pani učiteľka Šarka nám napísala: „*Ve škole jsme se s dětmi zabývali Slovenskem celý týden! Nejenom, že jsme vyráběli záložky a psali dopisy, ale také jsme si povídali o Slovensku. Děti kreslily slovenskou vlajku, zpívaly slovenské lidové písně a přednášely slovenské básničky pro malé děti. Pro naše žáčky je slovenština celkem těžká a někteří jí rozumí jen částečně. Navštívila nás také jedna maminka původem ze Slovenska a četla dětem slovenskou pohádku. Dívali jsme se také na dokument o Tatrách. Některé děti na Slovensku byly a vyprávěly nám o tom. Byl to moc hezký týden a všechny děti teď touží jet na dovolenou na Slovensko! Škoda, že Mariánské Lázně jsou tak daleko.*“

A jedného novembrového (nemalo tu byť uvedené – októbrového, pretože výmena záložiek sa mala uskutočniť do 31. 10. 2013?) dňa prišiel do našej školy velikánsky balík plný krásnych záložiek – tie sme čakali... Ale to, čo nás naozaj prekvapilo boli listy! Bolo ich treba už len porozdeľovať a slávnostne odovzdať. Ako prví mali to šťastie žiaci 4.B, ktorí si v školskej knižnici s úžasom v očiach otvárali farebne vyzdobené obálky, slabikovali neznáme české slová a na všetky strany ukazovali fotografie, ktoré našli vnútri... Atmosféra v triede bola skutočne zvláštna – žiaci sa prekrikovali, jeden druhému ukazoval a hlavne čítal svoje listy, požičiavali si ich navzájom. Každý list si musela osobne pozrieť aj pani učiteľka. Tá sama bola tiež prekvapená, pretože takisto dostala pravý papierový list od českého kolegu. Obrovská radosť z listov zatienila aj záložky, ale nikomu to nevadilo – veď dostať ozajstný list je nepopierateľne zaujímavejší zážitok! Všetci sľúbili, že okamžite svojim novým kamarátom v Čechách odpíšu...

Opakované čítanie listov nemalo konca

V ďalších dňoch sme teda pokračovali v hre na poštárov. Aj radosť na tvárach „veľkých“ piatakov bola naozaj nefalšovaná. Listy sa ušli každému, dokonca niektorí dostali aj dva. Piataci z Mariánskych Lázní toho napísali skutočne veľa... Potešilo nás, že pri čítaní v českom jazyku nemali detičky priveľa problémov, dokonca niektorí sa chystali, že napíšu svoje listy po česky! Celkom pekný avšak pravdepodobne vysoký cieľ, a ťažký oriešok... Pani učiteľka a pán učiteľ slovenčiny boli takisto spokojní, pretože písanie listov sa práve tematicky hodilo do učebného plánu. Čo viac si želať než vyučovanie praxou? Z celého ceremoniálu dostávania listov sme urobili množstvo fotografií a dokonca natočili aj krátke video. Uložili sme ho napokon na internet, aby si české deti mohli vychutnať radosť z toho, ako si ich listy našli adresáta. Mnohí z nich mohli na vlastné oči vidieť komu presne ich list prišiel, dokonca si vypočúť ako sa ich list v susednej republike číta. Podľa slov pani učiteľky boli ich deti nadšené a pozerali si videoukážky spoločne niekoľkokrát.

Spolužiaci, ktorí sa bez váhania svojimi listami už pochválili, vyvolali netrpezlivosť skutočne neznesiteľnú. Škatuľu s listami a záložkami privítali aj tretiaci s obrovskou spokojnosťou. A mali z nich o to väčšiu radosť. Pani učiteľka im porozprávala o Českej republike, o vzdialenom meste Mariánske Lázně, ktoré šikovní žiaci našli aj na mape. Možno práve tam sa kdesi skrývajú ich budúci

kamaráti z listov. Listy samozrejme každý čítal aj niekoľkokrát, donekonečna sa otvárali a zatvárali obálky, prezerali fotografie a v hlavách sa rodili prvé vety... Na hodinách slovenčiny ochotne pomohli učitelia, poradili so správnou formou listu, ale najväčšia časť práce samozrejme zostala na deťoch samotných. Tie si svoje listy donekonečna obohacovali o rôzne kresbičky, nalepovali do nich nálepky, prikladali fotografie a podobne. Keď sa všetko potrebné ocitlo na listových papieroch, postupne sa podarilo zhromaždiť všetky krásne listy a záložky, ktoré sme napísali a vyrobili.

Teraz už len zabaliť ich do balíka a odniesť na poštu. Žiakom do Českej republiky doputovali rýchlo a tí z nich mali rovnako veľké potešenie ako my. Dosvedčili nám to krátke video zábery, ktoré sme si mohli pozrieť na stránke spriatelenej školy, ako aj milé slová pani učiteľky: „...dopisy došli v poriadku minulý týždeň. Deti mali obrovskou radosť! Jsem moc ráda, že se to takto povedlo. Teď už je to na dětech, necháme je psát samotné a uvidíme, zda přátelství alespoň nějakou chvíli vydrží.“

Presne tak – žiaci budú čakať, komu príde odpoveď, čo zaujímavé nový kamarát z ďalekého mesta napíše... Uvidíme, necháme sa prekvapiť – možno niektoré kamarátstva zaniknú rýchlo, možno vydržia dlhšie a možno sa niekto so svojím listovým priateľom aj stretne. Necháme túto milú rozprávku kráčať vlastnou cestou!

Ukážky z klasických listov

P.S.

Záver môjho príspevku som úmyselne nadviedol klasickou listovou terminológiou. Pamätám si, že ako malý už „skúsený“ pisateľ listov som si dlho myslel, že táto skratka znamená „posledné slová“. Zostanem teda verný tejto detskej, možno úsmevnej predstave a dodám nejaké tie posledné slová...

Aj my, aj naši českí kolegovia sme samozrejme boli veľmi zvedaví ako bude písanie a výmena listov pokračovať, a tak sme sa deti neustále vypytovali na ich listové priateľstvá. Potešila nás každá detská radosť v očiach, keď nám oznamovali, že dostali list z Česka alebo že práve nejaký napísali a poslali. Mnohé z listov zostali bez odpovede, ďalšie vydržali iba niekoľko týždňov, ale zopár žiakov ešte aj dnes píše a dostáva klasické papierové listy. Chceli sme žiakom dať nahliadnúť tak trochu do histórie, nenápadnou a snáď lákavou formou ich primäť písať a najmä čítať, nie vždy je totiž potrebné čítať len knihy... Záložka do knihy našich čitateľov od kníh vlastne tak trochu odvieďa, ale verím, že mnohých z nich priviedla k čítaniu! A to je hľadám najdôležitejšie.

Všetkým, ktorí k jej úspešnosti v Čechách i na Slovensku prispeli, veľmi pekne, v mene svojom, aj v mene našich žiakov ďakujem! Úsmevy na detských tvárach, ktoré vyčarila taká nenápadná drobnosť, akou je obyčajný, dnes už takmer zabudnutý list, potešili zo všetkého najviac...

ADRESA A EMAIL

Anton Balažovič

Základná škola

ul. J. A. Komenského 1290/1

957 04 Bánovce nad Bebravou

Slovenská republika

e-mail: balazovic@stonline.sk

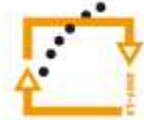
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

BRÁNA KE VZDĚLÁVÁNÍ – ŠKOLNÍ ČTENÁŘSKÉ KLUBY

Nad'a Rollová

Každý týden se ve svém volném čase sejde skupinka prvostupňových dětí ve školním čtenářském klubu. Kroužku, který si klade za cíl podpořit čtení a změnit přístup ke knihám, zejména u dětí z nepodnětného prostředí a to ve věku od pěti do deseti let. Výsledky výzkumů dětského čtenářství za poslední roky ukazují, že dochází k dramatickému poklesu čtenářské gramotnosti dětí a setrvale ubývá tzv. náruživých čtenářů. Např. nedávná zpráva z výzkumu dětského čtenářství provedeného Knihovnickým institutem Národní knihovny v Praze v roce 2013 uvádí, že třetina dětí čte každý den, ale naproti tomu třetina nepřečte ani jednu knihu za měsíc. Dále se ve zprávě uvádí, že pouze 8 % dětí z rodin se základním vzděláním rodičů čte každý den. O potřebě čtení jako základního prostředku rozvoje dalšího vzdělávání dětí a celoživotního vzdělávání vůbec nás přesvědčují všechny výzkumy čtenářské gramotnosti. Pokud děti čtou a jsou přemýšlivými čtenáři, mají větší šanci uspět v dalším životě.

Obvykle platí, že čtenář se rodí právě v rodině. Často vidíme, že děti, které pocházejí z nepodnětného prostředí, ke knize vztah nenajdou. **Brána ke vzdělávání – školní čtenářské kluby** jsou v českém prostředí výjimečné, protože jsou **zaměřené právě na děti ze sociálně nepodnětného prostředí či na děti se speciálními vzdělávacími potřebami**. Ve třinácti základních školách jej jako volnočasovou aktivitu vede v ideálním případě místní pedagog a knihovník veřejné knihovny. Klubovou skupinu tvoří 10 – 15 dětí, které se schází během školního roku jednou týdně na hodinu a půl v prostorách školy.

„Brána ke vzdělávání – školní čtenářské kluby posilující rovné příležitosti dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami“ je projekt financovaný z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR od února 2012 do ledna 2015, registrovaný pod číslem CZ.1.07/1.2.00/27.0003. Nositelem projektu a zdrojem jeho metodického vedení je Nová škola, o. p. s.

Projekt vychází z předpokladů, že rozvíjet čtenářství můžeme jen u dětí, které poznaly radostný zážitek z četby, že každé dítě potřebuje svého čtenářského průvodce, že čtení je potřeba věnovat čas a že čtenářská gramotnost je základním předpokladem školního i životního úspěchu.

Mapa míst, kde působí školní čtenářské kluby

Cíle projektu jsou:

- Posílit příležitosti ve vzdělání u dětí z MŠ a I. stupně ZŠ, které mají specifické vzdělávací potřeby, protože pocházejí z nepodnětného či sociálně slabého prostředí nebo mají specifickou poruchu učení.
- Přenést v zahraničí úspěšné čtenářské kluby do ČR, tedy i obnovit naši českou tradici.
- Pilotovat čtenářský program zaměřený na děti – nečtenáře a na závěr požádat MŠMT ČR o jeho akreditaci.
- Vytvořit pracovní skupinu, v níž budou společně učitelé, knihovníci, teoretici dětského čtenářství a speciální pedagogové.
- Vyzkoušet si koučovací a mentoringové postupy v pedagogické praxi.
- Publikovat příklady dobré praxe a na konci projektu je za účasti odborné veřejnosti představit i v knižní podobě.
- Získat pro projekt lidi, kteří dětem na základních školách mohou četbu přiblížit – spisovatele, herce, známé osobnosti.

Jak jsme již uvedli výše, každý klub vede učitel a knihovník. Nutná je i podpora speciálních pedagogů, neboť klub je zaměřen nejen na děti z čtenářsky nepodnětného prostředí, ale i na děti se specifickými poruchami učení. Práci ve čtenářském klubu lze charakterizovat jako snahu rozvíjet konkrétní čtenářské dovednosti a strategie.

Usilujeme o to, aby děti:

- rády četly,
- samy si uměly vybrat knihu ke čtení či prohlížení,
- vzájemně si knihy doporučovaly,
- mluvily navzájem o tom, co přečetly – co se jim líbilo či nelíbilo,
- samy si plánovaly to, co chtějí přečíst,
- dokázaly nalézt v knihách zajímavé,
- vytvářely společenství, v němž si naslouchají a vzájemně spolupracují.

V klubech používáme postupy, které mohou dětem pomoci porozumět textu, např. propojovat to, co čtou, s tím, co znají, co prožily; aby dokázaly předvídat, o čem text bude, např. z ilustrací, názvu a ukázek v textu. Aby se ptaly na neznámá slova či souvislosti v textu, tvořily otázky k textu, kladly si samy sobě otázky o tom, co čtou a byly schopné text převyprávět. **Co je ale cílem čtenářských klubů především? Aby děti rády četly a poznaly v knihách své pomocníky.**

Klubová setkání nemají pevně danou strukturu. Každý klub je jiný. Co je ale společné, jsou tzv. tři pilíře klubové práce. Jelikož se kluby scházejí po vyučování, je třeba děti pro další práci motivovat. Obvykle **začínáme tím, že si povídáme o knihách**, které děti doma čtou nebo již přečetly. Vyprávění by nemělo zahrnovat pouze stručný obsah knihy, ale především osobní „zpověď“, vyjádření toho, čím dítě kniha zaujala, co se mu nejvíc líbilo, zda něco podobného prožilo nebo by chtělo prožít. Výsledkem je, že si děti **navzájem knihy přirozeně doporučují**. Pro zajímavost, několik klubů za sebou byla v popředí zájmu kniha o Malém poseroutkovi, šla z ruky do ruky, další díly jsme museli přinášet z veřejné knihovny, tvořil se pořadník. Hrdina knihy byl mezi dětmi tak populární, že stačil jeden náznak (mírně shrbená postava s taškou na zádech) a ostatní poznaly, že se jedná o malého poseroutku, což lze považovat za velmi hezký příklad výsledku vzájemného doporučování knih.

Dalším pilířem činnosti v klubech jsou **dílny čtení**. Jedná se o kombinaci tichého čtení z knihy, kterou si děti samy vybraly a následného povídání o přečteném úryvku. Děti za pomoci předem daných otázek vyprávějí ostatním své postřehy z četby. Dílny čtení jsou významnou součástí klubových setkání a děti je mají v oblibě. Je zajímavé, jak soustředěně se věnují tichému čtení i ti, kteří nejsou zdatnými čtenáři. Chvilky, kdy si mohou nerušeně číst ve společenství dalších dětí a následně si o přečteném úryvku vyprávět, je baví. Získávají pocit, že se staly čtenáři a knihy si často odnášejí domů, aby si je dočetly.

Dílna čtení v slánském klubu

Posledním pilířem je: **Odejdi z klubu s knihou**. Dětem je k dispozici klubová knihovnička, z níž si pravidelně půjčují knihy pro svou domácí četbu.

Kromě zaměření na uvedené „tři pilíře“ věnujeme v klubech prostor rozvoji konkrétních čtenářských dovedností. V klubech **probíhají lekce**, které mají za cíl podpořit jejich nácvik. Lekce k této činnosti si připravují manažeři klubů individuálně s využitím možností

a zkušeností z minulé práce s tímto zaměřením. Na webu čtenářských klubů (www.ctenarskekluby.cz) jsou uvedené lekce, které vznikly v průběhu projektu a lze je využít pro další činnost. Lekce jsou stavěné na metodách **programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení**, který byl v České republice poprvé představen v roce 1998.

Např. je-li lekce postavená na četbě textu, musí proběhnout fáze uvedení tzv. „před čtením“. V této fázi je třeba děti pro téma zaujmout, vytvořit očekávání. Děti předvídají z obálky, z názvu nebo ilustrací o čem kniha bude, mluví o tom, jaké mají zkušenosti s tématem knihy. Samotné čtení může být zpestřeno střídavým čtením, dramatizací, předvídáním dalšího děje.

Fáze „po čtení“ je vyhrazena shrnutí a vychází z cíle, který daná lekce měla, např. převyprávění děje, sestavení příběhu podle obrázků, debatě o tématu příběhu atd. Nedílnou součástí každé lekce je reflexe, ve které zhodnotíme, zda a jak se nám podařilo cíle dosáhnout, jak děti reagovaly, co se jim líbilo, a zaznamenáme případné dotazy na regionální koordinátory.

Základním cílem klubů je umožnit dětem setkávání s knihou ve společenství ostatních dětí za účasti pedagoga a knihovníka, kteří jim mají přiblížit čtení tak, aby z něj měly radost.

Mnohé děti, které klub navštěvují, nejsou zvyklé číst, neboť v jejich rodině se nečte, nemají doma knihy, preferují trávení volného času u počítače nebo televize. Proto se jim čtení jeví jako nudné a náročné. Neví, co mají číst, nedokážou si vybrat knihu tak, aby je bavila. Špatně zvládají techniku čtení, nemají dostatečné čtenářské dovednosti a tak, pokud jim kamarád doporučí knihu, nepřečtou ji, neboť to nezvládnou. Jsou přesvědčení, že čtení prostě není pro ně. V rámci klubů se jim snažíme umožnit prožít společné chvíle s knihou v příjemném a přátelském prostředí a vhodně je dostat do kontaktu s knihou, která odpovídá jejich čtenářské úrovni. Mohou zde svobodně vyjádřit svůj názor, vyprávět své zážitky a příběhy a zároveň slyšet, jak je vnímá někdo jiný. Prostor klubů je přátelský, nesoutěživý a neformální, děti by se zde měly cítit bezpečně.

Za svou práci v klubu jsou děti oceňovány certifikátem čtenáře a knihou, která je často první v jejich budoucí knihovničce.

Do klubu docházejí také děti z romského prostředí. Zejména pro ty mladší je čtení nesnadné. Pokud v rodině mluví romštinou nebo etnolektem, který je specifickou směsí obou jazyků, a nedochází do předškolního zařízení, je pro ně setkání s četbou v češtině problémem. Četba často v rodině není podporovaná, děti doma nemají vlastní knihy.

Z vlastní zkušenosti knihovnice vím, že romské děti mají knihy rády a jsou velmi vstřícné, pokud se jejich četbě věnujete. Při práci s romskými dětmi jsme v rámci projektu spolupracovali s romistkou, která nám popsala rozdíly mezi češtinou a romštinou a **připravila seznam dětské romské literatury v češtině**. Pro zajímavost, romský chlapec, který dochází do našeho klubu, si zprvu odmítal půjčovat knihy domů. Teprve poté, co jsme mu z knihovny přinesli dvojjazyčnou knihu Duhový most, ze které předčítal ostatním dětem, a ty o romštinu projevíly zájem, se přestal ostýchat.

Štefan Girga navštěvuje slánský klub.

Výběr z kvalitních a aktuálních knih je pro činnost klubů velmi důležitý. Každý klub v projektu může dětem nabídnout výběr z 217 titulů současné dětské literatury. Při výběru knih, který je pravidelnou součástí klubu, dětem pomáhají manažerky klubu podle zvládnuté techniky čtení a čtenářských dovedností. Na klubovém webu (www.ctenarskekluby.cz) jsou uvedené anotace těchto knih, často s popisem lekcí, ve kterých byly použity. Je příjemným zjištěním, že na českém knižním trhu je stále více zajímavých titulů pro děti. Dostatečný výběr knih umožňuje manažerům klubů doporučit dětem další vhodné texty. Příkladem je, když ve slánském klubu po roce práce jeden devítiletý chlapec přečetl svou první knihu v životě, ačkoliv pocházel z rodiny, kde se nečte a zároveň měl poruchu, která mu znemožňovala plynulé čtení. Předtím si vybíral knihy, které vzhledem ke svému hendikepu nemohl přečíst a to prohlubovalo jeho frustraci ze čtení. Podařilo se nám přesvědčit ho k výběru méně náročné knihy s více obrázky a jednodušším textem. Z přečtené knihy měl obrovskou radost.

Další podmínkou pro zdárný průběh a dosažení cílů čtenářských klubů je **samotné prostředí klubu**. V rámci projektu využívají některé kluby samostatnou místnost ve škole. Jinde se čtenářské kluby scházejí ve školní knihovně, nebo mají svůj vyhrazený prostor ve třídě. Zejména v posledním případě jsou klubové knihy dostupné i pro ostatní děti a tím se zvyšuje jejich využití. Prostor klubu je vybaven regálem s knihami, koberečky a polštářky, na kterých si děti čtou a nástěnkami s výstupy z klubové činnosti. **Je to místo, kde děti mohou navázat na činnost z předchozího setkání, kde vidí výsledky své práce a mohou si bez zábran vybírat knihy ke čtení a číst.**

Vlastní klubové činnosti tak, jak byla popsána výše, předcházela **řada příprav**. Vedoucí klubů, byť zkušení pedagogové a knihovníci, byli vyškoleni ještě před prvním klubovým setkáním a kontinuálně je jim nabízena podpora. Nejprve jsme se během tří denního setkání manažerů klubů, regionálních koordinátorů a speciálního pedagoga, setkali s tvůrci projektu, kteří nás podrobně seznámili s cíli, organizací a metodami čtenářských klubů. Navazovala pravidelná setkání s regionálními koordinátory, tj. s lidmi, kteří nám – vedoucím klubů – poskytují supervizi, metodické rady, inspirace, možnost konzultací s psychologem a návštěvy metodiků přímo v klubech.

Nezanedbatelná je také možnost výměny zkušeností manažerů na vzdělávacích akcích, např. na semináři Čtete s nečtenáři, který se konal na podzim roku 2012 a následně na jaře 2014. Zprávy z klubové činnosti se pravidelně objevují na webových stránkách projektu, v periodikách Rodina a škola, S dětmi v Praze a Kritické listy apod. Metodická projektu Irena Poláková každé dva měsíce vytváří a manažerům klubu předává tzv. Dopisy v láhvi, což jsou připomínky a metodická doporučení k další práci v klubech.

Dále je důležitý **přesah činnosti čtenářských klubů do domácího prostředí dětí**. Čtení je dovednost, kterou je třeba trénovat. Děti se v klubech naučí mnohé dovednosti jak číst, ale hodina a půl za týden nestačí. Proto se snažíme, aby měly podporu čtení v rodině a okolí.

Pravidelně se snažíme **rodiče informovat o činnosti klubu a o výstupech práce jejich dětí, zapojovat je do klubové práce a získat jejich podporu**. Každý půlrok pořádáme otevřený klub, kam zveme rodiče a přátele dětí.

Na letošní rok je vyhlášené téma „Vezmi vaše do klubu“. V Rokycanech se podařilo získat dvě maminky, které pravidelně navštěvují kluby a připravují pro děti svačiny. Ve slánském klubu manažerky pozvaly rodiče na předvánoční setkání s žádostí, aby si přinesli svou oblíbenou knihu z dětství. Jindy si děti vytvořily jednoduché čtenářské deníky, kam přispívají i rodiče. **Pro děti je důležité vědět, že i dospělí čtou.**

Z počátku jsme měli obavy, zda budou kluby navštěvovány, protože probíhají po vyučování a jedná se o dobrovolnou mimoškolní činnost. Využili jsme doporučení, jak oslovit děti (výběr a oslovení dětí bylo v kompetenci školních koordinátorů) a získat potřebný souhlas rodičů.

Další fází bylo zajistit, aby děti do klubu chodily rády. Nabízeli jsme dětem příjemné a nehodnotící prostředí, zajímavý program s lákavými knihami a pohoštění. Nejen, že se nepotvrdily původní obavy, že se děti budou z klubů odhlašovat, ale poptávka výrazně přesahuje nabídku. Původně **doporučený počet 10 dětí** je v mnoha klubech překročen. Děti, které odrostly klubovému věku, zůstávají nadále v roli pomocníků. V některých školách mají zájem o klubovou činnost celé třídy. Ve školách, kde v současné době kluby působí, se objevuje velký zájem o zařazení svého dítěte i ze stran dalších rodičů.

Logo čtenářských klubů

V lednu 2015 končí financování projektu, který lze již dnes označit jako úspěšný. Výstupem bude metodika práce ve čtenářských klubech. Nová škola, o. p. s. získala akreditaci Ministerstva školství, tělovýchovy a sportu pro vzdělávání pedagogických pracovníků a knihovníků v oblasti zavedení a rozvoje práce čtenářských klubů. Zájem o pokračování stávajících klubů je velký ze strany škol, manažerů klubů i rodičů. Věříme, že se podaří rozšířit kluby i do dalších škol, případně i veřejných knihoven. Největším úspěchem je, že jsme si vyzkoušeli, že cesta školních čtenářských klubů je cestou možnou. Toto tvrzení podporuje na 400 a více dětí, které kluby prošly a mnozí z nich se staly čtenáři. Čtou,

doporučují knihy kamarádům, chodí do veřejných knihoven a hlavně jsou na své čtenářství hrdí.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Naďa Rollová
manažerka školního čtenářského klubu
ZŠ Politických vězňů 777
274 00 Slaný - Háje
Česká republika
e-mail: nada.rollova@seznam.cz

AKTÍVNE VYUŽÍVANIE ČÍTANIA NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE LUTIŠE

Mgr. Valéria Pekárová

Naša škola sa nachádza v príjemnom a pokojnom prostredí, ktoré poskytuje možnosť priameho kontaktu so živou prírodou, budovania vzťahu k nej a utvárania vedomia o potrebe jej ochrany. Zároveň je to región s bohatými historickými aj kultúrnymi tradíciami, so zatiaľ ešte stále pretrvávajúcimi ľudovými zvykmi, s čiastočne zachovanou ľudovou architektúrou a prežívajúcimi remeselnými a poľnohospodárskymi činnosťami.

Škola je neúplná, s ročníkmi 1. – 4. a 5. – 9. V školskom roku 2013/2014 nám chýba 7. ročník. 69 žiakov sa vyučuje v 6. triedach. V budove školy je umiestnená aj materská škola, školský klub detí a školská jedáleň. Napriek tomu že sme malá škola, môžeme sa popýšiť aj školskou knižnicou.

V školskej knižnici evidujeme 2 481 kníh, z toho 1 984 kníh z odbornej literatúry a 497 kníh z krásnej literatúry. Priestory školskej knižnice využívame na rôzne aktivity priamo na vyučovaní – rôzne besedy, súťaže, olympiády a mnohé ďalšie aktivity ako aj popoludňajšie čítanie detí v školskom klube detí.

AKTIVITY ZAMERANÉ NA ROZVOJ ČITATELSKÝCH SCHOPNOSTÍ A ZRUČNOSTÍ ŽIAKOV

Jazyk je nástrojom myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, ktorý je vnímaný ako zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Rozvoj vzdelanosti človeka nie je možný bez osvojenia si kvalitných čitateľských schopností a zručností. Aby sme mohli toto všetko rozvíjať a zároveň vzbudiť u detí záujem o čítanie, doplnili sme náš školský vzdelávací program o dva predmety – **Tvorivé písanie a Čítanie s porozumením**. Nielen tieto predmety nám poskytujú možnosti rozvíjať čitateľskú gramotnosť na našej škole. Preto aj tento príspevok je malou ukážkou toho, ako aktívne čítajú žiaci na našej škole.

Týždeň hlasného čítania

Myšlienkou tejto akcie je **zblížiť svet dospelých so svetom žiakov prostredníctvom príbehov a rozprávok, pričom žiakom čítajú rodičia, starí rodičia, súrodenci a ostatní dospelí, ako aj učitelia**. A tak sme na celý týždeň otvorili dvere do sveta fantázie. Do aktivity sa zapojili žiaci 1. aj 2. stupňa našej školy. Každý deň počas tohto týždňa rodičia doma čítali mladším deťom 10 – 15 minút, žiaci potom vyfarbili časť dobrodružnej cesty v hracom pláne a splnili jednu úlohu. Zbierali jednotlivé písmenká z ktorých poskladali správnu odpoveď.

Samozrejme, že čítame aj v škole. Rozprávky a rozprávkové knihy patria k detstvu. Ak sú predčítané, vyvolávajú v deťoch hrejivý pocit lásky a pokoja. A práve preto sme preniesli kúsok domova aj do školy. S knihou **Prázdniny u starej mamy** od spisovateľky Ruženy Smatanovej sme sa preniesli do vytúžených prázdnin plných slnka a letných zážitkov. Spoločne sme prežívali s hlavnými hrdinami udalosti, ktoré nám boli blízke. Veď kto by nemal rád prázdniny? Môžeme len skonštatovať, že žiakom I. stupňa sa hlasné čítanie naozaj veľmi páčilo.

So žiakmi 2. stupňa sme v rámci **Týždňa hlasného čítania** využili aj pekné počasie a vyšli si von do prírody, kde sme si pripravili jednotlivé stanovišťa, v ktorých si dvojice – trojice

žiacov spoločne **nahlas čítali prefotené texty z knihy od Petra Karpinského Adela, neopováz sa!** Potom sme spoločne viedli diskusiu o autoroch, rozprávali sa o dielach. Spoločne sme si rozdelili aj prácu na ďalšie hodiny: Tvorba prezentácií o autoroch (napr. Hlušíková, Karpinský). Vychádzali sme aj z literárnych diel, a tak žiaci písali a hovorili aj vlastné názory na rodinu, spracovávali pozitíva/negatíva facebooku, nástrahy na chate, vyhľadávali webové stránky, kde by v prípade potreby mohli niekoho kontaktovať, tvorili ankety, interview, maľovali portréty, dotkli sme sa aj problému šikanovania, otvorili sme debatu na tému priateľstvo, porovnávali sme skutočné a facebookové priateľstvo, povedali sme si, ako sa správať k ľuďom so zdravotným znevýhodnením, písali sme fiktívne listy spisovateľovi.

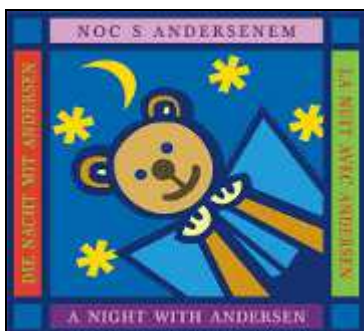
Týždeň hlasného čítania

Noc s Andersenom

Veľmi zaujímavá aktivita najmä pre žiakov. Noc s Andersenom je **podujatie zamerané na podporu čítania detí**. Dátum konania je spojený s oslavou Medzinárodného dňa detskej knihy, ktorý sa každoročne na celom svete pripomína 2. apríla, v deň narodenia významného dánskeho rozprávkara Hansa Christiana Andersena. Rozprávková noc v knižnici bola preto pomenovaná na jeho počesť.

V roku 2013 sme po prvý raz na našej škole realizovali „**Noc v knižnici**“. Ako prví si túto akciu vyskúšali štvrtáci stretnutím v piatok v podvečerných hodinách. Začali spoločnou večerou. Pripravili si všetky pomôcky na spanie, aby sa neskôr mohli venovať čítaniu. Zoznámili sa s tvorbou H. CH. Andersena: Dcéra močiarného kráľa, Slávik, Snežienka, Malá morská panna, Najkrajšie rozprávky. Vybrali si Dcéru močiarného kráľa. Po prvej hodine čítania si na internete vyhľadali informácie o už spomínanom autorovi. Vypočuli si aj rozprávku Dievčatko so zápalkami. Po relaxačnej polhodine prišla na radu hygiena. Veľmi rýchlo zaľahli do postelí, pretože nasledovalo čítanie na dobrú noc. S odfitím polnoci pani učiteľka knihu zatvorila a všetci sa prehupli do snívania. Noc bola pokojná. Nový deň opäť začali rozprávkou. Počas rannej hygieny a raňajok nasledovalo počúvanie relaxačnej hudby. Odchádzali plní zážitkov.

Akcia vzbudila veľký záujem u ostatných žiakov a nevedia sa dočkať budúceho roka. Určite ju budeme realizovať pre všetkých žiakov, ktorí budú mať záujem.

Noc s Andersenom

Medzinárodný deň detskej knihy

Tento deň bol vyhlásený za Medzinárodný deň detskej knihy na počesť narodenia dánskeho rozprávkara Hansa Christiana Andersena. **Cieľom je podnietiť lásku detí ku knihám, lásku k slovu, čítaniu, materinskému jazyku, literatúre, aby sa kniha stala ich každodennou súčasťou života. Odporúča sa deň osláviť čítaním rozprávok deťom, darovaním novej knihy alebo návštevou knižnice.** Preto počas Medzinárodného dňa detskej knihy 2. apríla 2013, sme do školskej knižnice pozvali malých aj veľkých čitateľov. Najskôr žiaci 1. stupňa navštívili obecnú knižnicu. Mnohí žiaci majú už aj preukaz z obecnej knižnice a aktívne ho aj využívajú. Potom sa presunuli do školskej knižnice. V školskej knižnici ich čakalo množstvo nových kníh. Knižnicu využívame aj počas vyučovania, hlavne na hodinách čítania. Školský klub detí využíva školskú knižnicu na poobedné čítanie. Pozitívne je aj to, že niektorí žiaci si založili čitateľský preukaz a budú školskú knižnicu pravidelne navštevovať.

Aj v minulých rokoch sme si pripomenuli tento deň tým, že sme sa zapojili do rekordu v počte vypožičaných kníh pre deti a mládež počas Medzinárodného dňa detskej knihy. Hneď ako sme videli výzvu na pokus o neoficiálny rekord, upozornili sme detských čitateľov, knihovníkov a poprosili ich o spoluprácu. Pripomenuli sme si významný deň a zároveň sme obrátili pozornosť na knižnice a detské čítanie. Žiaci si knihy požičiavali v **Obecnej knižnici** v Lutišiach a v **našej** školskej knižnici. Do obecnej knižnice prišlo 46 žiakov a požičalo si 71 kníh. Niektorí z nich prišli aj do školskej knižnice. V školskej knižnici bolo 27 žiakov požičali si 28 kníh. To je spolu 73 žiakov a 99 požičaných kníh. Podotýkame, že naša škola mala vtedy 78 žiakov. Po prečítaní si urobili záznam do čitateľských denníkov, takže nám dokázali, že požičané knihy aj prečítali. Podarilo sa nám obrátiť pozornosť na knižnice a detské čítanie a zároveň sme sa pokúsili zvýšiť číslo v celoslovenskom rekorde, ktoré budeme nasledujúce roky prekonávať.

Medzinárodný deň detskej knihy

Výzva pre žiakov našej školy

Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy

Žiaci 2. – 9. ročníka sa pravidelne zapájajú do tohto projektu. Cieľom celoslovenského projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými základnými školami a strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci mohli vyrobiť ľubovoľnou technikou. Záložka je symbolom čítania kníh, vytvára priateľstvá, spája žiakov a školy.

Aj tento projekt mal na našej škole úspech. V roku 2013 si žiaci vymenili svoje záložky s partnerskou školou v Detve. Niektorí ukázali aj svoje výtvarné umenie, iní písali svoje mailové adresy či kontakty na facebook. Žiaci tvorili rôzne podoby s rôznymi motívmi. Zo záložiek sme si spravili výstavku a potom sme ich žiakom rozdali. Zatiaľ sme si s partnerskou školou len vymenili záložky, no v budúcnosti sa so školou možno aj bližšie skontaktujeme.

Záložky našich žiakov

Čítajme si... 2013: Najpočetnejší detský čitateľský maratón

Každoročné prekonávanie rekordu je len formou, prostredníctvom ktorej chce organizátor podujatia, Linka detskej istoty, dosiahnuť **cieľ projektu – podporiť čítanie u detí, podporiť návštevy knižníc a zároveň poukázať na význam literatúry pre detského čitateľa**. Dňa 4. júna 2013 sme prispeli k prekonaniu celoslovenského rekordu z predošlého roka v čítaní detí. Aktivita sa uskutočnila v Krajskej knižnici v Žiline. Nad čitateľmi dozerala spisovateľka Toňa Revajová. Po čítaní nasledovala beseda s ňou a bola naozaj zaujímavá. Desať žiakov našej školy sa tejto akcie zúčastnilo a tým reprezentovali našu školu. Každé z 35 542 čítajúcich detí prečítalo jednu stránku z detskej knižky. Aj tento rok sa pokúsime spolu prekonať rekord vo verejnom čítaní detí, ktorý sa uskutoční v mesiaci jún.

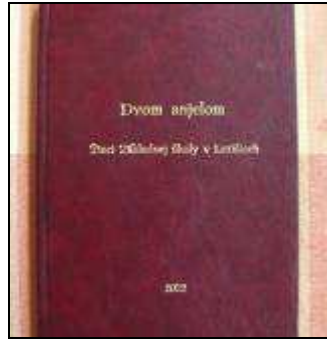
Čítanie v Krajskej knižnici v Žiline

Beseda pri príležitosti marca mesiaca knihy

Pri príležitosti marca mesiaca knihy sme si pripravili **besedu o knihách a známych osobnostiach z literatúry**. Mali sme krátku prezentáciu o Matejovi Hrebendovi a jeho živote. Neskôr sme si vypočuli bajky o zvieratkách, ktoré si žiaci pripravili v programe Audacity a sami nahrali. Vypočuli si vlastné hlasy, na ktorých sa spoločne zasmiali. Potom prišla ukážka našich nových kníh v školskej knižnici.

V tento mesiac sme si na hodine literatúry vytvárali básničky o rodičoch, ktoré sme zverejnili v našej malej zbierke s názvom Dvom anjelom. Niektoré básne sa recitovali aj pri príležitosti sviatku Dňa matiek. Vtedy sa naše básne prvýkrát recitovali na verejnosti.

Pozvanie do našej školy prijal aj **básnik Emil Šípka**, ktorý nám porozprával o svete básnikov, o tom, čo ich inšpiruje, predstavil nám svoje básne a podporil žiakov v tvorbe vlastných básní. Našu knihu sme dali pokrstiť básnikovi Emilovi Šípkovi lupienkami z ruží a niektoré z básní sme mu aj zarecitovali. Toto bola pre žiakov veľká motivácia, aby pokračovali v písaní vlastných básní a stále sa zlepšovali.

Krst žiackej knihy Dvom anjelom

Súťaž o „NAJ“ knihu

Marec – mesiac knihy sme si na našej škole pripomenuli aj zaujímavou súťažou. **Úlohou žiakov bolo priniesť najmenšiu, najväčšiu, najtenšiu, najhrubšiu, najnovšiu a najstaršiu knihu, ktorú prečítali celú, alebo aspoň nejaké jej časti, ktoré ich zaujímali.**

Víťazi súťaže o „NAJ“ knihu

Súťaž žiakov 5. ročníka o najdlhší zoznam rozprávkových postavičiek

Žiaci dostali jednoduchú úlohu – mali **napísať zoznam rozprávkových postavičiek, ktoré si z rozprávok pamätajú.** Žiak na 1. mieste napísal 123 postavičiek, na 2. mieste 53 a na 3. mieste 23 postavičiek. Aj takto si precvičovali svoju pamäť.

Víťazi súťaže o najdlhší zoznam rozprávkových postavičiek

Bábkové divadlo a dramatizácia

Na hodinách slovenského jazyka a literatúry si piatáci pripravili bábkové divadlo s názvom Krása Nevídaná. Rozdelili si postavy, naučili sa texty, vyskúšali si prácu s maňuškami a snažili sa vžiť do konania jednotlivých postáv/bábok. **Formou zážitkového učenia ľahšie pochopili náročnejšie pojmy drámy.**

Na krúžku **Burza tvorivých nápadov** sme na námet webovej stránky www.ovce.sk zinscenovali bábkové divadlo. Žiaci si najskôr povyberali zaujímavé videá, ktoré by sa dali pripraviť na dramatizáciu a vytvorili scenáre. Postupne sa učili dialogizované texty a cvičili si prácu s maňuškami. Spolu si pripravili tri krátke divadielka s názvami: Správajme sa zodpovedne, Mobilmánia a Tisíc priateľov. Na svoju premiéru pozvali žiakov zo školského klubu, ktorí im svojim potleskom vyjadrili, ako sa im divadlo páčilo.

Bábkové divadlo v podaní žiakov 5. ročníka

Školský časopis Lutišníček

A čo čítajú naši žiaci najradšej? No predsa náš školský časopis. Napriek tomu, že sme malá škola a máme len 69 žiakov, aktívne pracujeme na školskom časopise. Časopis tvoríme od roku 2008 a uverejňujeme v ňom príspevky žiakov našej školy. Veľkou motiváciou ale najmä odmenou našej námahy bolo, že naša škola v **celoslovenskej súťaži** triednych a školských časopisov materských škôl, základných škôl, stredných škôl, špeciálnych základných škôl a škôl v zahraničí s výučbou jazyka slovenského **Pro Slavis 2012** získala *Cenu Matice slovenskej* v II. kategórii/školské časopisy za časopis Lutišníček. **Cieľom tejto súťaže je podporiť a rozvíjať aktivity detí a mládeže v oblasti literárnej tvorby.**

Školský časopis Lutišníček

To bolo len niekoľko vybraných aktivít na podporu rozvoja čitateľskej gramotnosti, ktoré pravidelne na našej škole realizujeme. Samozrejme, že vyhladávame a zapájame sa aj do nových, ktoré sme ešte neabsolvovali. Jednou z nich bolo aj podujatie k Medzinárodnému dňu školských knižníc, a to **Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice**, do ktorého sme sa zapojili po prvý raz a podarilo sa nám umiestniť na **1. mieste**.

NAJZAUJÍMAVEJŠIE PODUJATIE ŠKOLSKEJ KNIŽNICE NA TÉMU ŠKOLSKEJ KNIŽNICE: BRÁNA DO ŽIVOTA

28. október v roku 2013 sa aj v našej škole niesol v duchu **Medzinárodného dňa školských knižníc**. Po prvýkrát sme sa zapojili do tohto celoslovenského projektu a už niekoľko dní vopred sme sa svedomito na tento deň pripravovali. Už samotný výber témy nás veľmi očaril.

Brána do života – metafora, ktorá ponúka viacero možností. A preto sme sa rozhodli v rámci hodín slovenského jazyka motivovať žiakov 9. ročníka otázkou: „Čo si predstavujete pod pojmom Brána do života?“ U väčšiny žiakov sa v ich krátkych úvahách objavila rodina, škola, knihy, priatelia, domov i samotní učitelia. Spoločne sme viedli diskusiu a zhodli sme sa na tom, že toto všetko im poskytuje obec, v ktorej žijú. Preto sme sa rozhodli, že deň 28. október bude dňom, kedy žiaci prostredníctvom našej obce otvoria „bránu“. Akú bránu? Bránu poznania. **Ak poznáme svoju minulosť, svoje korene, prostredie v ktorom žijeme a ľudí, ktorí tu s nami žijú a žili, môžeme ísť ďalej. Cez poznanie našej minulosti, lepšie chápeme našu prítomnosť. Otvára sa nám brána do života.** Možno raz naši žiaci odídu do veľkomiest za vzdelaním a prácou, možno sa do rodnej obce žiť už nevrátia. Preto nech im je bránou do života poznanie toho, odkiaľ prišli a odkiaľ pochádzajú.

Využili sme zároveň aj 50. výročie našej školy. Inšpirovala nás najmä návšteva bývalého riaditeľa školy, ktorý tu ako riaditeľ pôsobil presne pred 50. rokmi, kedy sa škola slávnostne otvorila. Navštívil nás nečakane, presne týždeň pred touto akciou. Aj motto nášho školského vzdelávacieho programu **Spoznaj svoj kraj, sprav z neho raj!** nám pomohlo pri zostavení dňa. Toto všetko sme spojili do jedného celku a vytvorili pre našich žiakov deň, v ktorom **spoznávali svoj kraj aj prostredníctvom knihy a človeka, ktorý túto knihu napísal – rodák našej obce Anton Remiš, autor knihy Začiatok kameňa – koniec chleba.**

Priebeh podujatia:

Spoločné otvorenie Medzinárodného dňa školských knižníc na hlavnej chodbe školy, privítanie host'a chlebom a soľou v lutišských krojoch za spevu lutišskej ľudovej piesne sprevádzaná hrou na heligónke.

Beseda s autorom knihy o živote ľudí v Lutišiach v minulosti Antonom Remišom (besedy sa zúčastnilo 25 žiakov 2. stupňa), rozprávanie o živote žiakov v minulosti – šesťdesiate roky, život v starej škole, budovanie novej školy a jej otvorenie. Rozprávanie autora z vlastných životných skúseností doplnené čítaním z jeho knihy a odpovedanie na otázky žiakov. Rozlúčka s autorom opäť piesňou a príprava informácií na sprostredkovanie pre mladších žiakov.

Privítanie žiakov 1. stupňa v školskej knižnici chlebom a soľou, spev piesne s hrou na heligónku, spustenie prezentácie o Lutišiach a sprostredkovanie informácií o autorovi formou rozhovoru dvoch žiakov, pričom jeden predstavuje autora knihy a druhý žiaka, ktorý mu kladie otázky.

Práca žiakov, ktorí boli na besede – **ilustrácia motto nášho dňa, hľadanie silných a slabých stránok svojho rodiska a písanie listu žilinskému županovi** na získanie prostriedkov na zveľadenie svojho rodiska, práca s knihou *Začiatok kameňa – koniec chleba*. V ďalšej časti dňa sa žiaci so svojimi novonadobudnutými vedomosťami pokúšali vytvárať vlastné básne, povesti, báje, ktoré mali byť zamerané na našu obec. Vznikol nám **Zborník lutišských bájí, povestí a básní**, ktorý zdobí našu školskú knižnicu.

Zvyšná skupina žiakov 2. stupňa pracovala na hodinách biológie a tvorili **herbár rastlín našich lúk a lesov, tvorba hubárskeho kalendára a prezentácie živočíšstva Lutiš**. Pracovali s atlasmi a encyklopédiami z našej školskej knižnice. Na hodinách matematiky štatisticky spracovali do tabuliek počty obyvateľov našej obce, priemerný vek obyvateľov a jeho percentuálne zastúpenie. Údaje žiakom poskytli pracovníčky obecného úradu. Na hodinách anglického jazyka spracovali do projektu tému ľudových tradícií a zvyky v našej obci, pričom pracovali s knihou autora. Žiaci si vybrali Vianoce, Veľkú noc, stávanie májov, Jánske ohne a hodové slávnosti. Na hodinách výtvarnej výchovy, informatiky a národopisu vytvorili **bedeker** o našej obci pod názvom **Krása Lutiš**. Obsahuje historické a kultúrne miesta, pamiatky, symboly obce. Vytvorili tiež symboly obce technikou kašírovania a na informatike pripravili grafický návrh zborníka *Lutišských bájí, povestí a básní*.

Žiaci z 1. stupňa čítali z knihy **Kysucké rozprávky deťom z materskej školy**. Škôlkari vypracovali pracovný list k rozprávke. Ďalšou aktivitou škôlkarov **Ježko ide na hríby deti** poznávali huby našej obce a postupným zdolávaním úloh v pracovnom liste pozbierali všetky huby. Posledná aktivita škôlkarov s názvom **Na Lutišiach bývam** skončila vytvorením leporela s obrázkami húb, rastlín a živočíchov obce.

Deti v školskom klube detí sa najskôr **ooboznámili s informáciami o knihách** na nástenke hlavnej chodby, presunuli sa do školskej knižnice a prezreli si prezentáciu o tom, **aká dlhá je cesta, kým sa dostane kniha do našej školskej knižnice**. Nasledovalo čítanie detí podľa ich výberu a hľadanie miesta, kde by sa im dobre čítalo. Tiež si zasúťažili v súťaži o najlepšieho čitateľa.

Na záver podujatia sme sa všetci opäť stretli na hlavnej chodbe, zhrnuli sme všetky aktivity, predstavili všetky výtvary dňa, pripomenuli si besedu s autorom knihy, prečítali literárne diela, ktoré deti vytvorili a spoločne sme uzavreli úspešné podujatie lutišskou piesňou.

Hlavná nástenka a aule školy

Otvorenie podujatia

Beseda so spisovateľom Antonom Remišom

Mapa, erb, vlajka Lutiše

Čítanie v našej školskej knižnici

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Valéria Pekárová
Základná škola s materskou školou
Lutiše 65
013 05 Lutiše
Slovenská republika
e-mail: zs@zslutise.edu.sk

PODÍL ELEKTRONICKÝCH ZAŘÍZENÍ A AUDIOVIZUÁLNÝCH PROSTŘEDKŮ NAROZVÍJENÍ ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI ŽÁKŮ STŘEDNÍCH ŠKOL

Eva Slavíková

Školní knihovny a školní informační centra jsou místem setkávání, vzdělávání, zábavy i poučení, poskytují prostor pro výuku, mimoškolní aktivity a efektivní trávení volného času. Trendem současné doby je, aby knihovní fondy velkých klasických tištěných materiálů obsahoval i materiály v elektronické formě, žáci a učitelé měli přístup k elektronickým zařízením, ke komunikačním a informačním technologiím, audiovizuálním prostředkům a zároveň dostatečný prostor pro různé zájmové aktivity. Takto vybavené prostory nabízejí jedinečnou možnost, jak propojit vzdělávání, zábavu a zájmy svých uživatelů. Toto je však možné pouze za předpokladu, že školní knihovny a informační centra mají odpovídající zázemí materiální i personální, žákům a učitelům jsou k dispozici celý den po dobu vyučování, před vyučováním i po něm.

Ve svém příspěvku se pokusím nastínit, jak se s tímto trendem vyrovnáváme na Střední průmyslové škole elektrotechnické a Vyšší odborné škole Pardubice. Naše informační centrum svojí atmosférou nepřipomíná klidovnu, kde panuje hrobové ticho, ale knihovna je živá, rušná. Snažíme se, aby byla všem otevřená a přístupná a aby v ní bylo místo pro studium, ale i zábavu a poučení. Představím aktivity, které propojují “klasické a moderní”, vzdělávání a zábavu, mezipředmětové vazby. Zaměřím se na oblast čtenářské gramotnosti a její propojení s moderními technologiemi, na propojení a návaznost s mediální výchovou (film), estetickou a dramatickou výchovou (divadelní loutkové představení) a odbornými předměty.

ČTENÁŘSTVÍ – ČTENÁŘSKÁ GRAMOTNOST

Pojmy čtenářství a čtenářská gramotnost jsou primárně spojovány s knihou, s tištěnými materiály. Ve svém příspěvku se pokusím ukázat, že mají blízko i k elektronickým a mobilním zařízením, k audiovizuálním prostředkům, k mediální, estetické a dramatické výchově.

Čtenářství bychom mohli charakterizovat jako aktivní postoj k četbě a literatuře vůbec, vyjadřuje zájem o četbu. Čtenářská gramotnost zahrnuje vela základních dovedností (čtení, psaní) i práci s textem, komplex schopností, znalostí a dovedností. Mezi ně patří porozumění textu, reprodukce obsahu textu, vyvozování a vyhledávání informací, jejich zpracování a komparace, vytváření anotací z odborných i beletristických textů. Čtenářská gramotnost je součástí gramotnosti funkční.

Existuje několik definic čtenářské gramotnosti (např. definice PISA a PIRLS), české prostředí je zohledněno v definici Výzkumného ústavu pedagogického (VÚP) z roku 2002.

“Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních a sociálních kontextech”¹

¹ VÚP Praha, 2002

ELEKTRONICKÁ ZAŘÍZENÍ A AUDIOVIZUÁLNÍ PROSTŘEDKY

Jak souvisí knihovna, informační centra, čtenářská gramotnost a elektronická zařízení, AV prostředky a moderní technologie? Knihovna je prostředí, které je explicitně zaměřeno na knihu, na získávání informací a v současné době je zřetelný i vliv multimedií, informačních a komunikačních technologií. Současná mladá generace stále více tráví volný i pracovní čas u mobilních zařízení, u počítače.

Někteří do knihovny přijdou za knihou a u těch žáků, kdy návštěva knihovny směřuje spíše za technologiemi, tak tam může knihovna z tohoto zájmu těžit. Cestu do knihovního prostředí již našli a v tomto prostředí je ke knize už blízko.²

Knihy se v současné době ocitá v multimediálním prostředí. Konkurence médií, informačních a komunikačních technologií je důležitým faktorem, může ovlivnit postoj ke knize. Multimedia, informační a komunikační technologie mohou hrát v edukačním procesu pozitivní roli, dávají mu dynamiku.

Čtečky e-knih

V letošním školním roce jsme zakoupili čtečky elektronických knih. Jsou do nich postupně nahrávány tituly, které jsou uvedeny v seznamu literárních děl k ústní maturitní zkoušce a jejich užití je v souladu s autorským právem. Počáteční zájem žáků o čtečky byl spíše zájmem o novou elektronickou hračku, ale díky tomuto zájmu se značně rozšířil okruh čtenářů, čtečka je studentům blízká, půjčují si ji i "nečtenáři".

Ačkoliv čtečky sloužily zpočátku jen jako materiál pro studenty, nyní se staly i značně využívanou pomůckou pro učitele.

Využití čteček knih:

- Při zkoušení - nejsou potřebné objemné čítanky, lze hledat a rozebírat texty přímo ve čtečce.
- Porovnání různého vydání knih, ve čtečce je pouze jedno.
- Přeházet odstavce nebo kapitoly a pomocí čtečky je správně seřadit.
- Zadání textu (např. posloupnost textu dle procentuálního zadání).

PC – Jazykové a literární úkoly

Výuka probíhá v knihovně, žáci jsou rozděleni do skupin.

Jazykové úkoly

1. úkol

- Jedna skupina (skupiny) má k dispozici PC, druhá skupina (skupiny) slovníky.
- Každá skupina má za úkol vyhledat a vysvětlit 1 pro ně neznámý encyklopedický pojem a 1 cizí slovo, o kterém se domnívají, že mu ostatní nebudou rozumět.
- Po skončení předem určeného časového limitu se snaží ostatní skupiny vysvětlit bez použití jakýchkoli pomůcek daná slova, za každé uhodnuté dostává skupina bod.

2. úkol

- Na tabuli jsou napsána 4 slova, která žáci hledají v tištěných slovnících nebo pomocí počítače.
- Význam slov písemně vysvětlí.

² JONÁK, Zdeněk. Čtenářská versus informační gramotnost. *RVP Metodický portál* [online]. 2011 [cit. 2014-04-04].

Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/1040/CTENARSKA-VERSUS-INFORMACNI-GRAMOTNOST-PODPORUJI-SE-NEBO-JSOU-VE-SPORU.html/>

3. úkol

- Učitel zadá 20 slov a časový limit, ve kterém žáci mohou používat své pomůcky (slovníky, nebo PC).
- Po vypršení času žáci už bez použití pomůcek střídavě vysvětlují zadaná slova – za každé správné vysvětlení dostává skupina bod.

Závěr

- Žáci se vyjádřili tak, že se jim lépe a rychleji pracovalo s tištěnými materiály (slovníky).
- Žáci pracující na PC často neuměli najít či použít internetové slovníky, vše hledali na googlu a získávali mnohdy rozporuplné informace.
- Ačkoli žáci pracující s PC tvořili skupinu, pracovali individuálně a nedokázali si rozdělit úkoly.
- Naopak žáci pracující se slovníky neměli s rozdělením úkolů problém a dobře spolu komunikovali.

Literární úkoly

Žáci jsou rozděleni do 3 skupin. První skupina má k dispozici počítač, druhá skupina čtečku a třetí skupina knihy.

Na tabuli jsou napsány názvy 4 knih a jména jejich autorů - pořadí je promíchané:

- *Božena Němcová*
- *Liška Bystrouška*
- *Tyrolské elegie*
- *Alois Jirásek*
- *Rudolf Těsnohlídek*
- *Babička*
- *Staré pověsti české*
- *Karel Havlíček Borovský*

1. úkol

- Zároveň jsou žákům promítnuty 4 úryvky, které mají přiřadit ke správné knize a autorovi.
- Dále musí určit správnou lokaci úryvku: kapitola, stránka, procentuální určení (čtečka).

Závěr

- Při této úloze jednoznačně bodovali žáci používající výpočetní techniku, neboť hledání provedl počítač za ně.
- Nejhůře dopadli žáci se čtečkami, protože nebyli schopni najít rychlou a spolehlivou metodu hledání.

2. úkol

- Žáci si vyberou jednu ze zadaných knih, najdou v ní libovolný dějový úryvek (cca 200 slov), přečtou ho a napíší na tabuli 10 klíčových slov.
- Jednotlivé skupiny si zvolí svého mluvčího.
- Na základě poslechu textu a podle zadaných klíčových slov se mluvčí snaží co nejvěrněji reprodukovat daný text.
- Každý mluvčí smí text slyšet pouze jednou.
- Vítěze určí zadávající skupina.

3. úkol

- Každá skupina si vybere jinou knihu a napíše k ní anotaci (v případě neznalosti pojmu mohou žáci použít slovníky a PC).
- Ke knize najdou filmové zpracování (ukázka) nebo obrázky z dramatisace díla či ilustraci.
- Ostatní posuzují správnost anotace a poutavost vyhledaných materiálů.

Český jazyk – výuka v knihovně

Filmový klub, dramatický kroužek

Pro představení filmového klubu jsou vybírány tituly ze seznamu literatury k maturitní zkoušce. Klub nabízí profesionální zpracování těžejních děl české i světové literatury. Před uvedením celého filmu je vždy průvodní slovo, po představení rozbor, diskuse a analýza, komparace literární předlohy a filmového zpracování, hodnocení převedení textu do filmové podoby. Vizuální složka spojená s textem umocňuje prožitek, někdy více než text samotný. Analýza představuje racionální složku, u dramatického zpracování textu je důležitá emocionální složka.

Počítačová grafika – komiks

Mezipředmětové vztahy: český jazyk – informační technologie (grafika)

Tvorba komiksu – ve spolupráci s vyučujícími českého jazyka a odborného předmětu byla stanovena kriteria pro tvorbu komiksu. Je kladen důraz na porozumění textu, zachování hlavní dějové linie, charakteristiku postav a samozřejmě na grafické pojetí.

Webdesign – tvorba www stránek

Mezipředmětové vztahy: český jazyk – informační technologie (webdesign)

Tvorba www stránek – úkolem je vytvořit web na dané téma. Žáci obdrží zadání na určité téma a jejich úkolem je vytvořit web. Musí prostudovat doplňující literaturu a další zdroje. Hodnotí se jazyková úroveň, obsah (zachycení základních a důležitých informací), úroveň zpracování, zdrojový kód stránek (HTML a CSS).

Číslicová technika – katalogové listy

Porozumění textu, orientace v odborném textu, vytyčení nosných informací.

Žáci mají za úkol pro daný typ součástky vyhledat na internetu katalogové listy, které jsou zpravidla psány v angličtině. Listy vycházejí i v tištěné podobě, ale na internetu jsou pravidelně aktualizovány. Žáci musí v textu vyhledat nosné informace, základní parametry a vlastnosti součástky a nastavit pracovní podmínky součástky. Výstupem je zapojení obvodu s daným integrovaným obvodem, což by bez porozumění textu a určení relevantních informací nebylo možné.

PUTOVÁNÍ ČASEM

Mezipředmětové vztahy: český jazyk – odborné předměty – estetická výchova – společenské vědy – cizí jazyky

Na příští školní rok připravujeme cyklus cca 8 literárních odpolední, program je v souladu s tematickými plány školy. Každé odpoledne bude věnováno jednomu období, uměleckému směru, který bude představen v komplexnosti – stěžejní literární díla, architektura, hudba, společnost.

VÝBĚR TEXTŮ

Výběr se týká obsahu, ale i formy textu a stylu. Žáci si sami vyberou literaturu ze seznamu doporučených děl k maturitní zkoušce – předchází konzultace, hodnocení knih.

V současné době seznam obsahuje 185 titulů a ve fondu knihovny je k dispozici 100 % textů z tohoto seznamu v různých formách – tištěná kniha, e-kniha, audio, film. V letošním školním roce jsme díky sponzorskému daru mohli nakoupit cizojazyčnou literaturu v nových překladech, které jsou psány srozumitelnějším jazykem bližší mladé generaci.

Pro rozvíjení čtenářské i funkční gramotnosti je důležitá pročtenářská atmosféra. Na webu školy a ve školním elektronickém časopise je místo pro informace o fungování informačního centra, o knihách, výstavách, o pořádaných akcích. Učitelé jsou vidět v knihovně, doporučují knihy a akce, do kterých se sami zapojují. Důležité je i vytvoření prostoru pro osobní reakci na četbu a inspirací je možnost výběru z různorodých akcí.

LITERATÚRA

STRAKOVÁ, Jana. *Vědomosti a dovednosti pro život: čtenářská, matematická a přírodovědná gramotnost patnáctiletých žáků v zemích OECD*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, 2002, 111 s. ISBN 80-211-0411-2. Dostupné z: http://www.csicr.cz/getattachment/cz/O-nas/Mezinarodni-setreni-archiv/PISA/PISA-2000/vedomosti_a_dovednosti_pro_zivot-publikace.pdf.

Čtenářská gramotnost jako vzdělávací cíl každého žáka [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2010 [cit. 2014-04-04]. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/85256-ctenarska-gramotnost-jako-vzdelavaci-cil-pro-kazdeho-zaka>.

JONÁK, Zdeněk. Čtenářská versus informační gramotnost. *RVP Metodický portál* [online]. 2011 [cit. 2014-04-04]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/s/Z/1040/CTENARSKA-VERSUS-INFORMACNI-GRAMOTNOST-PODPORUJI-SE-NEBO-JSOU-VE-SPORU.html/>

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 2.rozš.a přepr.vyd. Praha: Portál, 1998, 328 s. ISBN 80-717-8252-1.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Eva Slavíková

Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola

Ul. Karla IV. 13

530 02 Pardubice

Česká republika
e-mail: slavikova@spse.cz

KREATÍVNE ČÍTANIE – NÁSTROJ ROZVOJA ČITATEĽSKEJ GRAMOTNOSTI

Zuzana Hricová

„Nemilovať knihy znamená nemilovať múdrosť. No okrem úcty je potrebné knihy čítať, aby poklady múdrosti v nich zakopané, dostali sa na denné svetlo a využívali sa.“ To sú slová **J. A. Komenského** z príhovoru **Jak dovedne užívať knih, hlavného nástroje vzdelávania** z roku 1650. Vo svojej reči odhalil tajomstvo veľkého, všestranného vzdelania. Jeho slová sú aj napriek stáročiam veľmi aktuálne a patria k najvýstižnejším, aké boli kedy o poslaní kníh v rozvoji ľudskej vzdelanosti vyslovené. Tento svetoznámy pedagóg, známy aj neobyčajnou a hlbokou láskou ku knihám, už pred stáročiami nabádal k činnosti, ktorú moderný pedagogický slovník nazýva **kreatívne čítanie**. Vrúcne slová a rady J. A. Komenského rozvíja naša školská knižnica s heslom: „**Čítať – myslieť – tvoriť.**“

KREATÍVNE ČITAŤ A MYSLIEŤ

Cieľom kreatívneho čítania je zmeniť prístup k čítaniu. V tom je sila, ktorá vedie k poznaniu a ďalšej tvorivej činnosti. Školská knižnica v našej Základnej škole na Levočskej ulici v Spišskej Novej Vsi sa vždy snažila prispôbovať svojim čitateľom. Našu školu navštevuje 477 žiakov a všetci sú zároveň potenciálni čitatelia. Vo vyučovaní a mimo neho školská knižnica poskytuje rôzne druhy kníh. Čítanie je jednou z najúžasnejších schopností na svete. Preto učíme žiakov čítať aktívne, pristupovať k textom kriticky a pomáhame im poznávať rôzne metódy čítania.

Aktivity a činnosť našej knižnice uvádzame v tabuľke:

<i>Názov aktivity</i>	<i>Čo na to J. A. Komenský?</i>	<i>Čo na to moderná pedagogika?</i>	<i>Naše skúsenosti</i>
Aktívne čítanie	„Nestačí knihy iba čítať musia sa čítať pozorne. “ Komenský v princípe aktívnosti radil vychádzať zo záujmu žiakov, prebudiť v nich záujem, podnecovať ich myšlienkové procesy a praktickú činnosť.	Vyťažít z písaného textu čokoľvek pre svoju potrebu, vybrať si z textu to najdôležitejšie. Odporúčané metódy: skimming, scanning, extenzívne čítanie, intenzívne čítanie.	Čitateľský maratón, týždeň hlasného čítania, kontakt so spisovateľom: stretnutia, besedy, autogramiáda (P.Karpinský, M. Nevyjelová a i.)
<i>Názov aktivity</i>	<i>Čo na to J. A. Komenský?</i>	<i>Čo na to moderná pedagogika?</i>	<i>Naše skúsenosti</i>

<p>Čítanie, ktoré podnecuje ďalšie činnosti</p>	<p>„Každý poznatok je cestou pre niečo nasledujúce. Od jednoduchosti k zložitému, od konkrétneho k abstraktnému, od faktov k záveru, od ľahkého k ťažkému, od blízkeho k vzdialenému...“</p>	<p>Vnímať text aj z inej strany, vyhľadávať nadväzujúcu literatúru, dokázať príbehy z kníh určitým spôsobom „dožiť“, hľadať súvislosť s tým, čo sme o danej téme čítali alebo počuli, vnímať súvislosti.</p>	<p>Čítame to, čo deti zaujíma, doplníme nové knihy a pútavo ich prezentujeme, vedieme čitateľský krúžok, vyhlasujeme čitateľské projekty a súťaže, organizujeme prezentácie a burzy kníh, žiacke besedy o prečítaných knihách.</p>
<p>Čítanie neznámeho textu a následná práca s jeho formou a obsahom</p>	<p>„Knihy ťa múdram neurobia, ale čítanie kníh. Z čítania je jediné isté ovocie, že si čitateľ vypisovaním prisvojuje to, čo čítal. Lebo to jediné bystrí pozornosť čitateľa, udržuje ducha v pozornosti, vtláča pozorované veci do pamäti a zalieva myseľ stále väčším svetlom.“</p>	<p>Rôznorodé chápanie obsahu jedného textu, vlastné myšlienky a nadväzovanie, získavanie nových informácií, rozširovanie obzoru, poučenie.</p>	<p>Metódy čítania a práce s textom: metóda P. L. A. N, metóda E. U. R, skupinová práca, predvídanie, riadené čítanie, prehádzané vety...</p>
<p>Čítanie s ceruzkou v ruke</p>	<p>„Podčiarkuj v knihe, ktorá je tvojím majetkom. Rob si poznámky alebo výpisky, pokiaľ ide o tvoju alebo cudziu knihu...Zapisuj si všetko, čo je pre teba nové, dosiaľ neznáme, o čom si myslíš, že je krásne, že sa ti môže niekedy na niečo hodiť, nech je to slovo alebo veta, rozprávanie, vôbec všetko, čo sa trbliece ako drahokam.“</p>	<p>Vytváranie poznámkového aparátu, využívanie farebnosti, názornosti, rozvíjanie myšlienok alebo problematiky, vyvodzovanie záverov.</p>	<p>Nový prístup k textu cez čitateľské stratégie: situačná metóda, problematická metóda, INSERT – symboly, a pod.</p>

AKTIVITY ZAMERANÉ NA TVORIVOSŤ

Čítanie môže byť veľkou radosťou a pôžitkom. Žiaci majú rôzne nadania a schopnosti. Našou úlohou je **objavovať a rozvíjať schopnosť žiakov reagovať na text tvorivo:**

Obrazová tvorivosť – predstavujem si, čo čítam: prostredie, postavy, obrázky, mapky, výjavy. Tvorba ilustrácií, návrhy obalu pre knihy, zapojenie fantázie, pri odbornej literatúre schopnosť aplikácie, kreatívne mapovanie textu, literárne prezentácie v PowerPointe, tvorba asociácií medzi existujúcimi a novými informáciami...

Kreatívne mapovanie textu

Tvoríme leporelo

Hudobná tvorivosť – čítanie nahlas, farebnosť hlasu čítajúceho, imitácia hlasu postáv, melódia reči, zhudobňovanie textov, rapovanie textov, cudzích slov i slovíčok, vlastná tvorba textov piesní a pod...

Slovno-logická tvorivosť – hry so slovami: krížovky, rébusy, prešmyčky, slovné hádanky, literárne rébusy, pravopis, plynulé čítanie – komplikované, cudzie a zvláštne slová, úprava – textový editor, osnova, rozširovanie slovnej zásoby, výrazy reči, vtipy, rýmovačky...

Literárna a slovné rébusy

Debatná aktivita so žiackym publikom

Komunikačná tvorivosť – vyjadrovanie na základe prečítaného, rozhovory o tom, čo čítame. Sociálne siete sú prínosom – žiaci zdieľajú, čo práve čítajú, komentujú jednotlivé knihy alebo si odporúčajú knihy navzájom. Debatné aktivity a skupinové diskusie kultivujú vyjadrovacie schopnosti, bystrosť, logický úsudok a uvažovanie.

Tvorivosť v rozvoji vlastnej osobnosti – voľné písanie, tvorivé písanie (realizované aj pod vedením spisovateľa Š. Šimka), scenár, denník – čo čítam a zapisovanie myšlienok, nápadov, inšpirácií, vlastný príbeh, vnímanie myšlienok, pocitov a súvislosť medzi tým, čo vieš a čo sa dozvedáš.

Pohybová tvorivosť – manuálne činnosti: hry s písmenami v rukách (napr. magnetické – skladať do slov, viet a mini príbehov), nakresliť hrdinu, postaviť model alebo vyrobiť maketu podľa textu, pochopiť a vyskúšať pravidlá hier, manuálna zručnosť podľa návodov ako kresliť, vyrábať z papiera a iných materiálov. Najvýznamnejšia činnosť je však dramatizácia prečítaného textu. Pri rôznych školských príležitostiach pripravujeme dramatické vystúpenia žiakov a inšpirácie hľadáme v školskej knižnici. Napríklad v minulom školskom roku sme pri písaní scenára spolupracovali so spisovateľom P. Karpinským na dramatizácii knihy Cesta okolo sveta za 80 dní a v predstavení spisovateľ so žiakmi aj účinkoval (rok 2013 bol 140. výročím prvého vydania uvedenej knihy J. Verna).

Spisovateľ P. Karpinský ako herec so žiakmi v predstavení Cesta okolo sveta za 80 dní

Tvorivosť v multimediálnom prostredí – v duchu hesla: „Viac služieb čitateľom,“ zavádzame nové technológie, aby prispievali k rozvoju vzdelávania. Interaktívna školská knižnica – knižnica budúcnosti: práca s internetom, služby IKT, výpočtová technika, počítače, tablety, CD, DVD, hudobný fond, trojrozmerná vizualizácia – to sú nástroje vzdelávacej formy interakcie a komunikácie. Elektronické dokumenty knihy zatiaľ nevytlačili, no ich popularita a obľúbenosť medzi deťmi rastie.

Pozitívny vzťah ku knihe a k čítaniu rozvíjame aj ďalšími aktivitami: literárne súťaže a recitačné súťaže (Čítame s Osmijankom, Prečo mám rád slovenčinu – prečo mám rád Slovensko, Šaliansky Matko, Hviezdoslavov Kubín, Európa v škole, Štúrov Zvolen),

vedomostné kvízy, výtvarné súťaže, Záložka do knihy spája školy, tematické besedy, súťaž v dramatizácii – Supertrieda, relácie v školskom rozhlase, literárne exkurzie, podujatia v spolupráci s okresnou knižnicou a ďalšie.

AKTIVITY ZAMERANÉ NA KREATÍVNE ČÍTANIE

Popis našich niektorých aktivít, ktoré sme realizovali 28. októbra 2013 v rámci celoslovenského podujatia **Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc na tému Školské knižnice: Brána do života.**

Uvedomili sme si význam symbolu brány vo vzťahu ku knihám, ktoré otvorením pozývajú čitateľa do rôznych priestorov, kde ožívajú rozmanité svety. Časovo a priestorovo sme rozdelili učiteľov na stanovištia, kde sa v priebehu dňa striedali žiaci a pozvaní hostia. Priestory školy boli pripravené na podnetné vzdelávacie prostredie, vyzdobené a naplnené knihami zo školskej knižnice podľa zamerania priestoru.

História – pripravili sme približne 200 ks kníh, ktoré otvárajú svet historických príbehov a udalostí. Využívali sme motivačné rozprávania, hry, simulácie, vizualizácie na vyvolanie zvedavosti, zistené poznatky z kníh si žiaci mohli overiť na interaktívnej tabuli.

Záhady a dôvtip – kto by nemal rád napínavé príbehy, detektívne zápletky? Okrem čítania kníh tohto druhu si tu mohli žiaci vyskúšať riešenie záhadných úloh zo série kníh Traja pátrači či hrdinov série kníh Klub záhad. Nechýbali úlohy s tajným písmom, šifrované odkazy, literárne rébusy, bádateľský rozhovor, demonštrácia pokusov, navodenie problému, zážitkové učenie – demonštrácie pokusov, mentálne experimenty, hry, triky a tajné písmo: neviditeľné, agentské, notové, zrkadlové..., súťaže, kvízy (individuálne, skupinové, počítačom vyhodnocované, v PC učebni).

Budúcnosť – virtuálny svet tabletov, počítačov, e- kníh, audio kníh... V tomto priestore by ste márne hľadali papierovú klasickú knihu či pero. Nikto však nemal problém pracovať s digitálnym elektronickým textom, komentármi k prezentovaným multimédiám, s konkrétnymi odkazmi na použité informačné zdroje. Dominovala práca s tabletmi, počítačmi, dataprojektorom, využívali sme funkcie interaktívnej tabule, videá na médiách (DVD, CD), on-line dostupné videozáznamy, simulácie, animácie, edukačné softvéry a pod. E-knihy si našli svojich čitateľov.

Trinásta komnata alebo Zakázané ovocie – existujú knihy, ktoré by deti vôbec nemali otvárať. Ako dopadli kozliatka alebo Snehulienka, keď neposlúchli a otvorili dvere zlu? Ak otvárame knihu, otvárame svoje srdce, dušu a nevhodný obsah knihy nám môže aj veľmi ublížiť. V školskej jedálni si žiaci vypočuli prednášku o zakázaných knihách a príčinách zákazu (nevhodný vek, šírenie nevhodného obsahu, násillia, hrôzy, vulgarizmov, diskriminácie, ideológie, návykových látok...). Najstarší žiaci vymýšľali piktogramy a vytvárali „poster“ na staré dvere ako skutočnú „nebezpečnú zakázanú bránu.“ Je potrebné upozorniť deti, podľa akých kritérií si majú vyberať knihy.

Objavy prírody, sveta – encyklopédie a knihy zo školskej knižnice zamerané na prírodu, cestopisy a objavy slúžili ako príklady využitia poznatkov pri praktických ukážkach o objavovaní sveta. Čítanie s porozumením, efektívna práca s informačnými zdrojmi – knihami, kartografickým materiálom, striedanie učebných aktivít, viacero multimediálnych

ukážok, dobre čitateľné schémy, grafy, obrázky, animácie, doplňujúce aktivizačné otázky a podobne, pomáhali pri hľadaní divov Spiša.

Debatiáda – zdelávacia aktivita s facilitátorom v telocvični školy. Najnapínavejšia žiacka riadená diskusia pre žiakov 2. stupňa na tému „Klasická kniha alebo e-kniha“. Kontroverzná téma, kde jedna skupina 6-tich žiakov (9.B) mala presviedčať publikum (učitelia, rodičia, žiaci) o výhodách klasickej knihy a druhá skupina 6-tich (9.A) o výhodách e-knihy. Každá skupina najskôr prezentovala publiku ukážku čítania textu zo svojho druhu knihy. Potom nastala výmena názorov. Do debatiády sa mohli zapojiť aj poslucháči z publika. Slovným súbojom sa žiaci naučili umeniu argumentovať, presviedčať a zaujať.

Čítanie na netradičných miestach – čítanie na najvyššej veži na námestí (žiaci 7.A medzi oblakmi čítali z knihy A. Exupéryho Malý princ. Myšlienky z uvedenej knihy priviazali k balónom a vypúšťali z veže ako krásne posolstvo kníh) a **čítanie v podzemí** – v banskej štôlni Michal pod naším námestím (žiaci 5.A zostúpili do banskej štôlne a v útrobach zeme, s banskými prilbami na hlavách a svetielkujúcimi kahančekmi v rukách čítali najnapínavejšiu kapitolu z kníh P. Karpinského Sedem dní v pivnici.

Čítanie na veži a púšťanie myšlienok

Napínavé čítanie pod zemou

ZÁVER

Žiadne dieťa nezačne čítať knihy, až keď je úspešné. Úspešné je preto, že číta. Čitateľská gramotnosť je celoživotne sa rozvíjajúca schopnosť človeka, ktorá ovplyvňuje jeho vedomosti, schopnosti, postoje a hodnoty potrebné v individuálnych i sociálnych kontextoch. Úsilím školského knihovníka a cieľom školskej knižnice je prostredníctvom zaujímavých textov a publikácií, motivujúcich čitateľských aktivít naučiť žiakov používať rôzne čitateľské stratégie. To v konečnom dôsledku privedie žiakov k lepším študijným výsledkom, správny postojom.

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Zuzana Hricová
Základná škola Levočská 11
052 01 Spišská Nová Ves
Slovenská republika
e-mail: zuzana.hricova@gmail.com

ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE P. O. HVIEZDOSLAVA V TRSTENEJ

Eva Kadlubová

Základná škola P. O. Hviezdoslava v Trstenej má 585 žiakov. V súčasnosti je v závere realizácie projektu Modernizácia vzdelávacieho procesu na ZŠ Trstená pod názvom **Premena tradičnej školy na modernú**. Je jednou z desiatich škôl na Slovensku, kde sa nachádza aj trieda s tabletovým vyučovaním. Škola je tiež školiacim strediskom **Planéty vedomostí**. Súčasťou jej interiéru je samozrejme aj školská knižnica, o ktorej s radosťou môžeme povedať, že v nej police s knihami nezapadajú prachom. Hoci zatiaľ spĺňa skôr kritériá tradičnej školskej knižnice, tešíme sa, že jej rekonštrukcia spojená s rozšírením priestorov a modernizáciou sa uskutoční už v čase tohtoročných letných prázdnin. Tvoria ju dve miestnosti pre žiakov primárneho a žiakov nižšieho stredného vzdelávania. Sústreďuje okolo 5000 kníh všetkých literárnych druhov a žánrov. Okrem toho sa v inventároch odborných učební nachádza aj príslušná odborná literatúra slúžiaca na dosahovanie výchovno-vzdelávacích cieľov vyučujúcich jednotlivých predmetových komisií a tvorí ju počet okolo 2000 kníh.

Školská knižnica je dobre lokalizovaná, pretože sa do nej vchádza z hlavnej chodby na 1. poschodí, kde sa sústreďuje veľa žiakov. Je to zároveň naša galéria významných osobností, ale aj úžasná oddychová zóna s množstvom zelene a miest na kultúrne posedenie aj čítanie, realizáciu dní knižníc, nocí knižníc, zážitkových vyučovacích hodín. V marci tohto roku sa stala aj miestom diskusie s pánom prezidentom Ivanom Gašparovičom.

Diskusia s prezidentom Slovenskej republiky I. Gašparovičom 25. 3. 2014

Školská knižnica

Hodina literárnej výchovy 5.B

Vyučujúci si uvedomujú fakt, že rozvoj čitateľskej gramotnosti je v súčasnej informačnej spoločnosti veľmi dôležitý. Nestačí len mať informácie, je potrebné ich vedieť identifikovať, intelektuálne spracovať, efektívne využívať a zhodnocovať. Jednoducho povedané, že človek musí vedieť čítať, aby sa mohol zdokonaľovať v oblasti médií a informačných technológií.

Vyučujúci slovenského jazyka a literatúry sú zároveň v určenom čase aj knihovníkmi, výpožičky sú tak realizované veľmi prakticky. Výsledkom je stále stúpajúci počet vypožičaných kníh. V súčasnosti sa pohybuje v dimenziách 900 výpožičiek, čo je v porovnaní s minulým rokom nárast o 300 výpožičiek

Naším cieľom je dosiahnuť to, aby sa častejšie samotným zdrojom informácií stávala literatúra, teda priamy kontakt s knihou. Dôležitým je aj fakt, že požadované a využívané tituly kníh sa v školskej knižnici nachádzajú vo väčších množstvách, ba aj v množstvách potrebných pre prácu všetkých žiakov v triede alebo minimálne na skupinovú formu práce. Nemyslím tým len diela, ktoré tvoria ukážky v literárnych výchovách, ale aj náučnú literatúru využívanú najmä na hodinách dejepisu, kde historické osobnosti či udalosti si žiaci približujú aj prostredníctvom dostupnej literatúry, dokonca radi si ich dramatizujú. Výsledkom je nielen odbúranie mentorovania, ale aj pamätanie si daných historických pojmov cez sebakritiku a kritiku výkonov žiakov – hercov. Vyučovacie hodiny tak často končia slovami uznania pre tých najúspešnejších a úsmevmi na tvárach žiakov. Tí niekedy prezentujú svoje schopnosti v motivačných častiach hodín aj v iných triedach, čím sa stávajú populárnymi osobnosťami v pozitívnom zmysle.

Spomenula som zatiaľ len niektoré príklady netradičných a pútavých foriem práce s knihou, ktoré vytvárajú možno dostatočný dôkaz o tom, že v našej škole sa vyučujúci naozaj snažia viesť žiakov tak, aby nadobudli schopnosti čítať s porozumením. Pomáha nám aj fakt, že do školského vzdelávacieho programu sú zaradené hodiny čítania s porozumením a hodiny tvorivého písania. Žiaci sa tak majú možnosť zdokonaľovať aj v písaní vlastnej tvorby. Svedčia o tom aj nasledujúce vybrané aktivity.

AKTIVITY PODPORUJÚCE ČÍTANIE

*Aktivita **Ked' postava ožíva***

Úvod aktivity **Ked' postava ožíva** tvoril maratón čítania poviedok. Priebežne sa na hodinách literárnej výchovy žiaci zoznamovali s hrdinami svojich poviedok. Napokon každý žiak tú svoju postavu dokonale charakterizoval, niekedy porovnal s filmovou podobou postavy, zvečnil ju názornou ilustráciou. Tieto boli umiestňované v literárnej galérii školy na chodbe s cieľom inšpirovať iných žiakov k prečítaniu poviedok.

*Žiacke práce aktivity **Ked' postava ožíva***

Aktivita *Lupienky slov*

Vyvrcholením ďalšej aktivity *Lupienky slov* bolo vydanie knižočky z pera siedmakov. Opäť sa pracovalo s knihami poviedok od autorov dostupných v našej knižnici. Boli to autori rôznych literárnych smerov, ale deti zaujali najmä poviedky súčasných autorov. Priebežne sa opäť o nich diskutovalo na hodinách tvorivého písania. Vydaním knihy, jej krstom, autogramiádou či čítaním úryvkov sa siedmci určite zapíšu do dejín našej školy.

Z krstu knihy *Lupienky slov*

Aktivita *Povesti starej Trstenej*

Obľúbeným žánrom žiakov bývajú už tradične bájky a povesti. Preto vlastná tvorba týchto žánrov sa stretla s veľkým záujmom. Vydanie knižočky *Povesti starej Trstenej* prinieslo radosť nielen nám v škole, ale aj občanom nášho mesta na príležitostných podujatiach.

Ukážky práce žiakov:

Lenivá mačka

Bola raz jedna lenivá mačka Jessi. Nič nevedela, iba sa sťahovala a mama Mica jej chodila chytať myšky.

Jedného dňa Mica ochorela a Jessi bola veľmi hladná.

A mama jej hovorí: „Som veľmi zlostná a nevláďzem ti chytiť myš, dokonca je tu zima a neporiadok. Pomohla by si mi?“ Jessi sa na ňu pozrela a bolo jej veľmi ľúto, že jej mama tak ochorela. Bobučiať Jessi pracovať nevedela.

„Aspoň to skúsím!“ povedala. Ale keď išla spratať a utrieť prach, porozbýjala brošky. Keď mala zakúriť, skoro vyhorela. A keď chytat' myši, o tom ani nehovorim. Veď sa jej vietci pousmievali. Vôbec nič nevládla. Jessi bola hladná a tak musela ísť žobrať k susede zvyšky jedla.

O pár dní sa jej mama Mica vybečila. Bola sklamaná zo svojej dcéry Jessi, že nič nevedela a hovorí jej: „Kamu sa nelení, tomu sa zelení.“ A od toho dňa sa Jessi začala učiť pracovať. Bolo jej ľúpe, lebo mohla svojej mame pomáhať a za dočasnú prácou je vždy dobra aj odmena.

Poučenie: Bieda človeku mažiť!

Aktivita *Vedecké konferencie*

Naša škola nesie meno po najvýznamnejšom slovenskom básnikovi. Príležitostne podľa vzoru **vedeckej konferencie o P.O. Hviezdoslavovi** organizujeme takéto konferencie aj o iných významných osobnostiach. Žiaci pracujú s literatúrou z našej školskej knižnice tak zanietene, že výsledkom je práve konferencia, na ktorej sa žiaci predstavujú ako moderátori, recitátori, lektori, herci, literárni kritici, súťažiaci. Využívame samozrejme aj bohaté vybavenie našej školy IKT. A tak možno konštatovať, že jej využívanie sa deje aj v spojení s prácou takého vynálezu, ktorý v dejinách 15. storočia spôsobil kultúrnu revolúciu. Účasť na takýchto podujatiach býva bohatá, vedením školy a verejnosťou hodnotená veľmi pozitívne.

Vedecká konferencia o P. O. Hviezdoslavovi

Aktivita „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“

Pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc sme sa aj 28. októbra 2013 zapojili do celoslovenského podujatia „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ – podporujúceho aktívne čítanie žiakov od najmladšieho veku. Naše podujatie sme nazvali „S.O.S – záchrana vysychajúceho stromu menom **Knihovník**“. Motiváciou, najmä pre tých najmenších, bol príbeh o vysychajúcom strome:

„Bol raz jeden strom zvaný Knihovník. Na každom konári sa ukrývala jedna kniha, v každom kvietku a lístku prebývala jedna postava či príbeh. Strom rástol a mocnel. Jedného dňa však listy opadli a strom začal vysychať. Príčina? Deti prestali čítať rozprávky, príbehy, romány... Učarovali im počítačové hry, notebooky, tablety, mobilné telefóny či iné vymoženosti dnešnej doby. Knižky prikryl prach, rozprávkové bytosti či známe knižné postavy upadli do zabudnutia. Jedinou záchranou bolo znovu objaviť krásu rozprávok a príbehov, a tak vrátiť život vysychajúcemu stromu.“

Rozhodli sme sa teda strom zachrániť. Ako ?

Prváci oslávili tento deň prvou knihou, ktorou vošli cez bránu života do ríše poznania. Svojimi prvými knihami – leporelami ukázali, ktoré písmenka už vedia prečítať a ako pracuje ich fantázia, keď prečítanú knihu dokážu využiť aj ako vhodný stavebný materiál a spolu si postaviť veľkú bránu do ríše poznania.

Druháci odkrývali čaro rozprávky. Skúsili sa zamyslieť nad tým, ako by to bolo, keby nemali zdravé oči a nemohli by si sami prečítať knihu, keby ich nepočúvali nohy a nemohli by si zájsť napríklad do školskej knižnice vypožičať knihu, nepočuli by lahodný zvuk, keď im rodičia čítajú rozprávku na dobrú noc. Pre deti so sluchovým postihom sa preto pokúsili „prerozprávať“ príbeh o Medovníkovom domčeku prostredníctvom divadla. Iná skupinka sa pokúsila odhaliť tajomstvo písma pre deti so zrakovým postihom. Vyskúšali si takúto knihu prstami prečítať, ale nešlo im to. Preto sa zahrli na rozprávkové štúdio a rozprávku deťom s takýmto postihnutím nahráli.

Tretiaci zamerali svoju aktivitu na mladších kamarátov. V školskej knižnici vybrali vhodné tituly, ktoré by zaujali deti v materskej škôlke. Potom sa jednotlivé rozprávky a príbehy naučili krásne a výrazne prednášať (presne tak ako skúsení herci v divadle). Na jednotlivé príbehy vytvorili aj nádherné záložky do kníh a potom sa vybrali priamo do materskej školy, kde svojim malým kamarátom čítali rozprávky a príbehy. Rozprávali sa s nimi o ilustráciách a venovali im vlastnoručne vyrobené darčeky.

Štvrtáci cez bránu života prešli oveľa praktickejším spôsobom. Očarila ich kniha receptov. Spolu zisťovali, na čo je taká kniha potrebná, ako ju využívajú ich rodičia a starí rodičia a prečo sa také knihy vlastne píše. Pátrali po príbehoch a rozprávkach, v ktorých malo jedlo dôležitú úlohu. Nezabudli na rozprávku o Medovníkovom domčeku či o Jankovi Hraškovi. Zahrli sa na spisovateľov a vytvorili všetci novú veršovanú autorskú rozprávku „**Janko Hraško hovorí o jedle a zdravom životnom štýle.**“ Tradičné bryndzové halušky si aj podľa jednej kuchárskej knihy navarili a ako naši prastarí rodičia aj z jedného taniera zjedli.

Piataci si pripomenuli Mateja Hrebendu. Oboznámení s krutým osudom tohto človeka sa vžili do jeho kože. Vyhlásili školskú akciu „**Venuj nám knihu**“. Žiaci mohli priniesť knihu do práve budovanej Hviezdoslavovej knižnice, chodili z triedy do triedy ako kedysi Matej Hrebenda z dediny do dediny a čítali mladším spolužiakom úryvky z detských kníh našej školskej knižnice.

Šiestaci oslávili tento deň veľkolepo – starými gréckymi povestami a bájami. A tak sme na chodbách a triedach mohli stretnúť nielen krásnu Afroditu, Aténu, ale aj samotného Dia, Poseidona a iných bohov. Naživo vyrozprávanými príbehmi si získali obdiv divákov.

Siedmaci prežili deň v uliciach nášho mesta. Kráčali po stopách osobností, ktoré sa v našom meste narodili či v ňom pôsobili. Zaspomínali si na Rudolfa Dilonga, Martina Hattalu, Hugolína Gavloviča, Štefana Furdeka, Viktora Trstenského, Mila Urbana, Antona Habovštiaka. Prečítali si krátke úryvky z kníh týchto osobností, získali sympatie okoloidúcich. Nevšednosť dňa umocnila aj vyhládka z kostolnej veže spojená s prehliadkou zaujímavej výstavy „Biblia“.

Ôsmaci pochopili „Bránu do života“ ako veľké tajomstvo. Nevedia, čo ich pri prechode takouto bránou síce čaká, ale všetci túžia tadiaľ prejsť. Láka ich dobrodružstvo, hľadajú nebezpečenstvo či rozbúšenie srdca pri adrenalínových disciplínach. Ôsmakom sa to podarilo pri diele Oscara Wilda „Portrét Doriana Graya“. Medzinárodný deň školských knižníc oslávili veľkým tvorivým workshopom, kde veľa čítali a tvorili prostredníctvom aktivity „Zrkadlo duše“. Žiaci najskôr seba

samých pozorovali v reálnych zrkadlách, potom sa na zrkadlá zmenili oni sami, aby podali vnútorný aj vonkajší obraz toho, kto sa doň práve pozeral.

Deviatci siahli po klasickej literatúre. Len nedávno naša škola získala čestný názov po významnej osobnosti slovenskej literatúry. Deň oslávili v spoločnosti tohto oravského velikána, nášho P. O. Hviezdoslava, dielom Ežo Vlkolinský, v ktorom malý chlapec otvára a zároveň spája všetky (aj tie pohnevané) srdcia. Sú už dosť veľkí na to, aby si dostatočne uvedomovali, že prechádzať bránou života nepôjde bez búrok, metelíc a iných nepríjemností. Dôležité je vytvárať mosty, ktoré nás vždy spoja s dobrom a dovedú na správnu cestu možno aj tak, ako to urobil malý Benko. Dielom odovzdali veľký odkaz pre súčasnú mladú generáciu, že aj klasická literatúra ponúka čaro veľkého zážitku a pomáha lepšie pochopiť vzťahy a podmienky tej či onej doby. Dojímavé stretnutie Benka s hrdou Esterou si samozrejme v príjemnom prostredí na chodbe pri školskej knižnici aj zdramatizovali a účinkujúci si zároveň právom naplno vychutnali potlesk divákov.

Možno tento deň s knihou, ktorý sme na našej škole prežili v rámci **Medzinárodného dňa školských knižníc**, nebol tradičným vyučovacím dňom. Možno sa na prvý pohľad zdá, že to bolo len o zábave a hre. My však veríme, že aj takouto cestou sa nám podarilo urobiť prvý, druhý, tretí..., tisíci krok cez „bránu“ do sveta poznania, fantázie i oddychu – do sveta jedinečnej vône kníh .

Medzinárodný deň školských knižníc – deviatci

Medzinárodný deň školských knižníc – tretiaci

Medzinárodný deň školských knižníc – druháci

Medzinárodný deň školských knižníc – prváci

Medzinárodný deň školských knižníc – druháci

ADRESA A E-MAIL

Mgr. Eva Kadlubová
Základná škola P. O. Hviezdoslava
Hviezdoslavova 822/8
028 01 Trstená
Slovenská republika
e-mail: ekadlubova@orava.sk

ČÍTANIE, DETSKÝ ČITATEĽ A MEDIÁLNA DOBA

Eudmila Hrdináková

Význam čitateľskej gramotnosti bol v posledných desaťročiach opakovane potvrdený a dokladovaný výskumami. Určitým skrytým faktorom, ktorý výrazne ovplyvňuje čitateľské kompetencie i čitateľskú motiváciu, sa v rámci aktuálnych výskumov ukazujú **médiá a recepcia mediálnych obsahov**. Stále častejšie rezonujú výrazné negatívne dopady nových médií na novodobých recipientov (prevažne deti a mládež), ktoré sú zásadne pre rozvoj čitateľskej gramotnosti. Negatívne vplyvy médií sa sledujú v zahraničí v širších súvislostiach a IRA (International Reading Association) ich vzhľadom na čítanie a čitateľské kompetencie kategorizuje nasledovne: vytesňovanie voľnočasového čítania; mentálna pasivita; degradácia jazykových kompetencií; zhoršenie koncentrácie; anti-školský vplyv (Beentjes, Van der Voort 2008).

Výskumný smer takzvaných inhibičných hypotéz pristupuje k problematike s predpokladom, že nové médiá majú výrazné potenciality, ktoré však nemusia pôsobiť vždy podporujúco. Naopak, vzhľadom na čítanie môžu mať deštruktívne a regresné dopady: môžu zaberať čas, ktorý by mohli zaplniť aktivity zdokonaľujúce a podporujúce čitateľské kompetencie detského recipienta, môžu znižovať sústredenie a koncentráciu potrebnú na čítanie a čitateľské procesy, v dlhodobom horizonte môžu spôsobovať nedostatok schopností vizualizácie čítaného textu a celkovú mentálnu pasivitu – nepripravenosť a neochotu investovať kognitívne zdroje a psychické úsilie, ktoré sú požadované (nevyhnutné) pri čítaní a učení sa. Inhibične orientované hypotézy zahŕňajú aj výskumy spojené s anti-školskou tendenciou, s vplyvom médií na pozadí a multitaskingu na kvalitu čitateľských výkonov (Beentjes, Van der Voort 2008).

Vplyv nových médií a obsahov sa odráža na kvalite čítanej literatúry (lektúry), ktorá sa nepriamo odráža na vývine čitateľských kompetencií, na zhoršení postojov k čítaniu kníh (Beentjes, Van der Voort 2008). Čítanie má teda vážnu konkurenciu a problematika zvyšovania úrovne čitateľských kompetencií sa aktuálne dostáva na úroveň vytvárania **stratégií intenzívnej motivácie k čítaniu**. Toto smerovanie vychádza z týchto zásadných skutočností: čítanie má vo svete médií vážnu konkurenciu; ak detský recipient nechce čítať (nie je vnútorne motivovaný k čítaniu), čítať nebude; čitateľské kompetencie možno rozvíjať len permanentným a intenzívnym voľnočasovým čítaním a korigovaním iného mediálneho času (Clark et al. 2006, s. 9).

1 AKO ZAČAŤ? SPRÁVNE SA PÝTAŤ...

Knihy ako zdroj informácií majú vážneho konkurenta. Nadmiera audiovizuálnych obsahov rozhodne zabíja chuť čítať a čitateľské podujatia majú výrazne sťažené pozície. Úspešnosť čitateľského podujatia je do značnej miery určovaná začiatkom, naštartovaním, stimulom, teda motiváciou, ktorá vzbudzuje čitateľský hlad, udržiava potrebu čítať a chuť zistiť informácie. Túto vnútornú čitateľskú motiváciu umocňujú mechanizmy **vybavovania** a „aha-efektu“, ktoré možno efektívne premietnuť do motivačných stratégií:

- **Vybavovanie ako nástroj vnútornej motivácie** funguje vďaka domnienkam, odhadom, ale i špekuláciám, ktoré vyvolávajú u človeka zvedavosť a chuť zaoberať sa určitou témou (žiak sa chce dozvedieť, či bola jeho domnienka správna, chce si overiť poznatok, ktorý iní spochybnili, chce počuť odpovede na svoje otázky).
- „**Aha!-efekt**“ (inak aj Heuréka-efekt) sa vynára pri zistení a spracovaní informácií v tzv. „aha-momente“. Má intenzívnu motivujúcu silu, lebo je sprevádzaný veľkým uspokojením:

vd'aka nemu sa totiž uvoľňujú v mozgu chemické látky (endorfíny), ktoré vyvolávajú v človeku pocity šťastia a uvoľnenia. Žiaci vtedy zažívajú pri poznávaní/čítaní pocit uspokojenia (Topolinski, Reber 2010). Intenzita „aha-efektu“ pri čítaní je v kontexte iných médií neporovnateľná.¹

Zintenzívnenie „aha-efektu“ je možné pútavými otázkami, čiže *sofistikovanou prácou s metódou kladenia otázok*: stratégia využívajúca „aha-efekt“ odporúča pedagógovi premyslene klásť otázky a nedávať odpovede:

- a) aby bol žiak vo väčšom napätí a pociťoval vyššiu mieru „čitateľského hladu“,
- b) aby sa zintenzívnila sila „aha-momentu“ pri hľadaní, čítaní, zisťovaní informácií (Steel et al. 1997).

Dobre riadená čitateľská (vzdelávacia) aktivita by mala byť zakončená záverečným „upratovaním“ informácií – rekapituláciou a štruktúrovaním pôvodných i nadobudnutých informácií do logického celku. Môže využiť metódy *myšlienkových máp, grafických organizérov, plagátu* a pod.

Uvedené mechanizmy využíva vhodným spôsobom stratégia (a zároveň metóda) *E-U-R*, postavená na troch čiastkových a logických fázach: *Evokácia – Uvedenie si významu nových súvislostí – Reflexia*. Fáza evokácie nielenže funkčne využíva poznatok, že ľudský mozog pri stretnutí s novou informáciou funguje tak, že si najskôr vybavuje už osvojené koncepty a súvislosti, funkčne využíva i priestor pre formuláciu motivujúcich otázok, predpokladov a hypotéz, stimuluje k evokácii a premýšľaniu zvnútra. Uvedomovanie si významu je fázou samotného hľadania odpovedí, čítania a pátrania a umožňuje žiakom integrovať nové informácie do ich vlastnej poznatkovej bázy. Stratégia (metóda) E-U-R koncentruje myslenie žiaka stále k jednej téme a v záverečnej reflexii ho núti uvažovať o užitočnosti čítania (Rutová 2008).

Aby však žiak zapojil nové poznatky do štruktúr poznatkov, ktoré už v myslí (v mozgu) má, musí vynaložiť značnú dávku mentálneho úsilia a využiť kognitívne schopnosti vyššieho rádu. Preto sa často stáva, že žiaci s dobrou pamäťou, sa radšej učia naspamäť a nesnažia sa dosiahnuť pri čítaní hlbšie porozumenie.

2 AKO NAJLEPŠIE VZBUDIŤ ZÁUJEM? ZAOSTIŤ NAŇ POZORNOSŤ...

Odborníci v oblasti vnútornej čitateľskej motivácie rozlišujú činnostne-orientovanú motiváciu (človek je k čítaniu ako aktivite vnútorne motivovaný, nikto ho nemusí do čítania nútiť) a objektovo-orientovanú (resp. tematicky-orientovanú) motiváciu.

V rámci *objektovo-orientovanej motivácie* je človek motivovaný k čítaniu záujmom o tému. Práve záujem žiakov o určitú tému možno využiť ako hlavný motivačný stimul k čítaniu určitého tematického okruhu textových informačných zdrojov (Schiefele et al. 2012). V kombinácii so stratégiami vybavovania a „aha-efektu“ sa v praxi ukazuje daná motivácia ako výrazne efektívna. V súlade objektovo-orientovanou motiváciou sa odporúča päť zásadných stratégií, ktoré sa úspešne presadili v kontexte triedy a školského čítania: *voľba/výber literatúry, zameranie pozornosti na charakteristiky kníh a obsah, osobné záujmy, prístup ku knihám, aktívne zapojenie ostatných, silné čitateľské vzory, intenzívne zážitky* (Schiefele et al. 2012; Edmund, Bauserman 2006).

¹ Práve na stratégiách objektovo-orientovanej motivácie, vybavovania a „aha!-efektu“ stoja také pedagogické stratégie ako konštruktivizmus, Inquiry-based learning, problem-based learning a pod.

Silnou doménou tematickeho prístupu k čitateľskej motivácii je práve výber literatúry na báze záujmov žiakov, ktoré možno zisťovať rôznymi metódami: *rozhovormi a anketami*, *truhlicou záľub* (skrinka, do ktorej žiaci hádžu námety na čítanie), *knihou čitateľských želaní*, *mapami záľub* a *komiksovými humornými obrázkami*, ktoré vytvárajú žiaci a pod.

Ako najsilnejší príklad efektívnej aplikácie objektovo-orientovanej motivácie možno uviesť *stratégiu CORI (Concept-Oriented Reading Instruction)*, ktorú by sme mohli jednoducho popísať ako *spájanie čítania, detskej zvedavosti a vedy*. Integruje stratégie výučby čítania, konceptuálne poznatky v oblasti vedy, záujem žiakov o vedecké témy a sociálnu interakciu žiakov v rámci čitateľských činností. Stratégia CORI sa snaží o podporu čitateľského zapojenia žiakov a čitateľského porozumenia, čím zároveň spätne pozitívne formuje čitateľskú motiváciu (Guthrie 2005 – 2014).

AKO SA VYSPORIADAŤ SO SLABINAMI? POSTAVIŤ „LEŠENIE SLABŠÍM...“

Ako sme konštatovali v úvodnej kapitole, nové médiá môžu mať zásadný vplyv na základné čitateľské kompetencie (sústredenie, koncentráciu, pozornosť i pamäť, obmedzenie čitateľskej praxe) a v tomto smere môžu zásadným spôsobom ovplyvňovať čitateľský výkon. Práve čitateľský úspech a výkon však intenzívne pôsobí na čitateľskú motiváciu a chuť čítať. Žiak môže byť motivovaný k čítaniu tým, že chce získať pozitívne výsledky, chce sa pokúsiť zabrániť negatívnym výsledkom, žiak môže čítať text do školy preto, aby dosiahol pochvalu od učiteľa, môže byť motivovaný túžbou po dobrých známkach (Guthrie 2000), môže ho stimulovať prestíž a túžba predbehnúť ostatných. Výraznou motiváciou môžu byť i odmeny za čitateľský výkon. Oveľa intenzívnejšie však pôsobí čitateľský neúspech a slabý čitateľský výkon – samozrejme negatívnym smerom. Účinky čitateľského neúspechu sú zložité, dlhodobé a existenčné – komplexne postihujú ďalšie smerovanie žiaka.

Zásadné poznatky o sile čitateľského výkonu a úspechu (alebo neúspechu) pre ďalší rozvoj žiaka, a to nielen v rámci čítania, ale celého vzdelávania, sformuloval Keith E. Stanovich do výstižnej metafory tzv. *Matúšovho efektu* (pozri obr. 1), odvodenej z Evanjelia sv. Matúša 13, 12, ktoré hovorí: „...*kto má, tomu bude dané a bude mať nadbytok; tomu však, kto nemá, bude odňaté aj to, čo má...*“, čiže bohatí sa stávajú ešte bohatšími a chudobnejší chudobnejšími (cit. podľa Clark et al. 2005). V praxi to znamená, že čitateľský úspech vedie k extenzívnemu čítaniu a nadobúdaniu poznatkov (lepší čitatelia majú tendenciu čítať viac) a sociálnej čitateľskej interakcii (úspešní

čitelia potrebujú svoje schopnosti prezentovať a sociálne uplatňovať). Naopak, čitateľský neúspech vedie k celkovému zlyhaniu nielen z hľadiska čitateľských, ale i školských a vzdelávacích kompetencií, čím sa precizuje a prehľbuje cyklický vzťah medzi praxou, kvalitou čítania a úspechom či neúspechom. Čitateľský výkon potom zásadným spôsobom ovplyvňuje chuť čítať, mienku o čítaní, komplexné čitateľské správanie a neúspešný čitateľ je vnútorne navigovaný k vyhýbaniu sa čítaniu, odmietaniu a zavrhovaniu čítania. V tomto kontexte sú namiesto stratégie, ktoré pomáhajú vyrovnávať sa s určitými čitateľskými nedostatkami a rezervami.

Obr. 1 Matúšov efekt v čítateľstve

„Lešenie“ – opora pri čitateľských aktivitách

Kognitívne „lešenie“ (angl. Scaffolding) je stratégiou budovania opory pre čítanie, porozumenie textu a učenie žiakov.

Pozostáva z piatich základných princípov:

- prepájanie výučby obsahu a jazyka,
- aktivácia predchádzajúcich skúseností, znalostí žiakov,
- využívanie grafických vizualizácií obsahu textu,
- vytváranie priestoru pre komunikáciu o texte,
- vytváranie priestoru pre produkciu jazykových a čitateľských schopností.

Stratégia uplatňuje i ďalšie čiastkové princípy:

- učiteľ má byť dostatočne zrozumiteľný,
- mal by často využívať príklady (aktívne vytvárať „lešenie“),
- pravidelne kontrolovať pokroky v čítaní,
- zohľadňovať mentálne výkony žiakov,
- *spájať čitateľskú prax s reálnym životom a skúsenosťami*, čím vytvára reálne podložie pre formovanie funkčnej gramotnosti a pocitu nevyhnutnosti čítať.

Metóda necháva určitú mieru samostatnosti, slabšiemu žiakovi nechá samostatne riešiť úlohu, pokiaľ to dokáže a necháva mu i priestor na riadenie miery pomoci. Najúčinnjšiu pomoc slabšiemu žiakovi môže poskytnúť *kognitívne „lešenie“ vytvorené spolužiakom (spolužiakmi)*. Takáto spolupráca má viacrozmerový význam, prejavuje sa ako recipročná čitateľská motivácia a prechádza za hranice rozvoja čitateľských kompetencií.

Kognitívne „lešenie“ môže aktívne využívať ďalšie **podporné metódy**:

- *metódu otázok a odpovedí*,
- *tabuliek s otázkami, grafické organizéry a vizualizácie*.

V rámci čitateľských aktivít je z hľadiska tejto metódy vhodná kombinácia lepších a horších čitateľov (kombinácia detí náhodným výberom).

Vizualizácia v novom mediálnom prostredí

Počas čítania si myseľ človeka vytvára predstavy – mentálne obrazy. Spojitosť schopností vizualizácie textu a jeho porozumenia je nepochybná. V súvislosti s novými médiami je diskutovaná otázka degradácie čitateľských schopností vplyvom pasívnej recepcie nadmerného množstva vizuálnych podnetov z mediálneho prostredia. Dokonca sa hovorí o tzv. vizuálnom smogu a jeho tlaku na splošťovanie schopností vizualizácie počutého (čítaného).

Schopnosti vizualizácie textu možno zámerne **trénovať** rozličnými **stratégiami**:

- *tvorba obrázkov s čo najväčším počtom detailov k jednej vete*,
- *zakresľovanie chronológie príbehu*,
- *schematizácia príbehu*,
- *premietanie príbehu (obsahu textu) do myšlienkových máp*.

Účinnou pomocnou stratégiou môže byť i *vizuálna meditácia*, ktorej cieľom je riadené stimulovanie tvorby mentálnych predstáv (a ich zakresľovanie) na báze nálad, pocitov, hudobných motívov, rozprávania, opisov nejakých miest alebo situácií a v konečnom dôsledku hlavne na báze čítania (Boyles 2004; Dough 2009).

Dôležitosť čítania a stratégia autentického čítania

Súčasné dieťa, ktoré má v rámci získavania informácií k dispozícii pohodlnejšie a atraktívnejšie médiá s obrovským objemom informácií a v škole bez väčšej námahy dostane predspracované, hotové učebné materiály od učiteľa, ťažšie získava pevný, presvedčivý pocit dôležitosti čítania (Byrnes 1998). Odborníci odporúčajú zamerať pozornosť na objasňovanie a fixovanie dôvodov čítania – ide o tzv. *orientáciu na čitateľský cieľ* a *koncept seba-účinnosti*. Výdatne ich môže podporiť *stratégia autentického čítania*.

Sila stratégie je umocnená trojvektorovým pôsobením autenticity:

1. **materiál** je autentický: stratégia vyžaduje pracovať s takým druhom textového materiálu, ktorý žiaci potrebujú a chcú, pri výbere textov je dôležité, že náročnosť čítaného textu zodpovedá ich čitateľským kompetenciám (je bez úpravy, ktorú vytvorí vydavateľská redakcia);
2. **účel** čítania je autentický: žiaci majú (by mali) čítať z dôvodov, ktoré majú pre nich význam, primárnym dôvodom nie je inštrukcia pedagóga;
3. **čitateľský prístup** je autentický: žiaci by si mali prečítať text spôsobom, ktorý zodpovedá účelu čítania, typu textu a spôsobu, akým ľudia bežne daný typ textu čítajú (hlasné čítanie sa realizuje len v určitých prípadoch) (Byrnes 1998).

Nedostatok príležitostí integrácie čítania s reálnym životom môže mať fatálne dôsledky pre ďalšiu odbornú prípravu alebo akademické vzdelávanie žiakov v neskoršom období ich života. V zmysle čitateľskej motivácie by sa uvedená stratégia dala považovať i za stratégiu podpory cieľa čítania a pozitívnych čitateľských postojov.

Metakognitívne stratégie

Stratégie, ktoré súvisia s vymedzením cieľov, časovým plánom, koncentráciou, kontrolou čitateľských pokrokov, sú výraznými „podpornými stratégiami“. Zahŕňajú „sebariadiace aktivity“, ktoré spočívajú v metakognitívnych, teda sebaopoznávacích stratégiách (Christmann, Groeben 1998).

Základný model *metakognitívnej čitateľskej stratégie* obsahuje tieto **čitateľské aktivity**:

- **konštrukcia významu** – čitateľ konštruje význam (porozumenie textu) pred, počas a po čítaní, t.j. určí si cieľ čítania, formu/typ textu, pokúša sa nájsť hlavnú tému textu, snaží sa dôjsť k určitému záveru, neustále rozmýšľa o tom, čo sa ešte môže v diele odohrať;
- **kontrola** – čitateľ počas spracovania textu kontroluje a reguluje procesy porozumenia, t.j. čitateľ priebežne kontroluje, či všetkému rozumie, keď dôjde k nejakému problému, vedome a cielene sa musí sústrediť, aby problém vyriešil;
- **hodnotenie** – čitateľ hodnotí proces čítania a integruje informácie z textu do svojich pôvodných poznatkov (Israel, Bauserman, Collins Block 2005).

V oblasti podporných stratégií hrajú „metakognitívne stratégie“ nezastupiteľnú úlohu. Čitateľ totiž aktívne sleduje, či textu porozumel, hľadá príčiny neporozumenia i stratégie nápravy.

Metakognitívnu opornou stratégiou je napríklad *metóda kladenia otázok*, ktorá overuje myšlienkové pochody čitateľa a upozorňuje na neefektívne a vylúčiteľné stratégie (Israel, Bauserman, Collins Block 2005).

Metakognitívna vizualizácia je stratégiou, ktorou si čitateľ zakresľuje, schematizuje alebo zaznamenáva informácie z textu obrázkami. Týmto si zjednodušuje proces mentálnej vizualizácie, vytvára oporu pre zapamätanie a štruktúraciu informácií a tvorbu významu. Kladením otázok o vizualizácii môže učiteľ zisťovať myšlienkové pochody, týkajúce sa významu a pochopenia textu (Israel, Bauserman, Collins Block 2005).

Medzi **kognitívne čitateľské metódy pomocného charakteru** možno zaradiť i mnohé ďalšie, ktoré môžu mať i veľmi atraktívny a zábavný a motivačný účinok:

- **Lov knižných molí** je metódou, ktorá využíva skupinovú spoluprácu, súťaživosť a pretstíž. Pre účely „lovu“ sú žiaci rozdelení do tímov. Každý tím dostane exemplár tej istej knihy (príbehu) a jeho úlohou je nájsť čísla stránok (miesto) jednotlivých objektov, udalostí alebo osôb v knihe. Metóda je z hľadiska veku široko uplatniteľná a precvičuje základné čitateľské schopnosti selekcie a vyhľadávania zreteľných informácií.
- **Zoznámenie dvoch postáv** je metóda, ktorá pracuje so známymi príbehmi a literárnymi postavami. Pre túto metódu sa vyberú dve obľúbené postavy z dvoch kníh (príbehov) a vytvorí sa pre ne príbeh nový, v ktorom sa postavy stretnú. Metóda precvičuje naratívne schopnosti, cit pre príbeh, čitateľskú motiváciu, mentálne a kreatívne schopnosti a pod.
- **Knižný súd. Čitateľ, prosím, vstaňte!** V rámci metódy sú zo žiakov vybraní sudca, žalobca, porotcovia a obžalovaní. Obžalovaní po jednom prichádzajú na lavicu obžalovaných (ďalší čakajú mimo triedy, kde nemôžu počuť svedectvo druhých). Žalobca kladie obvineným otázky, ktoré sú nasmerované na knihu, ktorú mali čítať. Po výpovedi každého z obžalovaných (sponchybnovanej otázkami) porota tajne hlasuje, ktorí obžalovaní knihu naozaj čítali. Sudca spočíta hlasy porotcov a číta nahlas rozsudok. Metóda môže overovať výstupy odporúčaného (povinného) čítania, zdokonaľuje schopnosti zamerania sa na detaily i celok príbehu.
- **Knižný kvíz** je metódou, ktorú riadi vybraný žiak (za pomoci učiteľa, školského knihovníka). Žiak realizuje čítanie svojej obľúbenej knihy pre svojich spolužiakov. K čítaniu si pripraví kvíz (písomne na háčky): dve – tri otázky na porozumenie textu knihy. Po čítaní zadá triede „kvíz“ a má zodpovednosť i za vyhodnocovanie odpovedí. Metóda má výraznú motivačnú funkciu hlavne v mladšom školskom veku, nakoľko žiaci radi napodobňujú rolu učiteľa.

V rámci úspechu čitateľského podujatia však treba upozorniť na dodržiavanie niektorých princípov, ktoré rozhodne pomôžu **udržať aktivitu živú s primeraným čitateľským zapojením**:

- zohľadňovať **typy čitateľov**, medzi ktorými sa nájdú čitateľa extrovertní i introvertní, výrazne pribojní i hanbliví, zmysloví i intuitívni, emocionálne či racionálne nastavení;
- vytvárať príležitosti pre zapojenie sa všetkých čitateľov (v súlade s rozličnými typmi);
- zohľadňovať striedanie aktivít – striedať pasívnejšie a aktívnejšie aktivity, dnešní recipienti (poznačení recepciou nových médií) často nemajú dostatočnú mieru koncentrácie a sústredenia;
- deliť proces čítania na viaceré menších úsekov, prípadne čítanie striedať s audioviziou;
- realizovať čítanie s predvídaním (otázkami sa dá priebežne kontrolovať porozumenie i vzbudzovať záujem o to, ako bude dej pokračovať);
- používať podporné stratégie (kreslenie, čítanie s ilustráciami, konštruovanie myšlienkových máp), ktoré pomáhajú udržiavať pozornosť recipienta, vizualizovať a štruktúrovať čítaný text.

A ČO ĎALEJ? POKRAČOVAŤ...

V rámci motivácie čítania rozlišujeme medzi *krátkodobou* (situačnou) a *dlhodobou* (trvalou) čitateľskou motiváciou. Krátkodobú čitateľskú motiváciu jedinca možno charakterizovať ako rozsah jeho zámeru čítať určitý text v danej situácii (len situačný záujem o čítanie) a dlhodobá čitateľská motivácia označuje relatívne stabilnú pripravenosť a zámer osoby realizovať konkrétne čitateľské aktivity. Jedincovi, ktorý *opakovane* preukazuje formu krátkodobej (situačnej) čitateľskej motivácie, možno pripísať určité množstvo dlhodobej (trvalej) čitateľskej motivácie. Na tomto princípe možno aplikovať *stratégiu opakovaných čitateľských podujatí* (aktivít) za účelom formovania dlhodobej čitateľskej motivácie (Schiefele et al. 2012).

Aj v tomto bode problematika čitateľstva má v médiách silného konkurenta. Jednorazovo zaujať menej aktívneho čitateľa je ťažké, mimoriadne náročné je však vzbudiť trvalý záujem o čítanie. Využiť možno metódy *zážitkového čítania*, *dramatizovaného* či *inscenovaného čítania*, *hlasného predčítania*, *čítania s ilustráciami* alebo *úlohami*, *kvízového čítania* či *tematického čítania* so zapojením vecnej literatúry. Všetky uvedené (a ďalšie) metódy vytvárajú výnimočnú atmosféru a majú potenciál zatriktívniť, spestriť a ozvláštniť čitateľskú situáciu. Situačný záujem a motivácia sú efektívnejšie a úspešnejšie, ak sú podporované silným činiteľom – *čitateľským vzorom*, ako je rodič, učiteľ, rovesník a pod. (Cambri, Guthrie 2010).

Premyslené a plánované opakovanie čitateľských aktivít so zámerným včleňovaním určitých stabilných prvkov a pravidiel a s využitím potenciálu situačnej čitateľskej motivácie môže smerovať k *ritualizácii čítania* – jednej z mimoriadne efektívnych stratégií formovania dlhodobej motivácie k čítaniu. Sila a efektivita rituálu čítania tkvie v tom, že má tendenciu prerásť do „hladivého rituálu“ – vládnej činnosti, ktorá má blahodarný vplyv na formovanie a „vyživovanie“ vzťahov, prispieva k pohodovej atmosfére, môže byť pre žiakov jedným zo zdrojov pocitu bezpečia a pocitu „sem patrí“ (Herman 2008). Čitateľský rituál je navyše pravidelne očakávaný a žiadaný.

Ritualizácia čítania nachádza ideálne podmienky v rodinnom prostredí, prax však ukazuje, že sa vie húževnato a produktívne zakoreniť i v školskom prostredí: v čitateľských chvíľkach pred alebo po vyučovaní, v prestávkach, v špecializovaných hodinách (obyčajne raz za týždeň) a čitateľských kluboch, v školských knižniciach, triednych čitateľských kútikoch, družinách a pod.

Za zmienku stoja **overené princípy a pomocné stratégie rituálneho čítania:**

- **začať čo najskôr** (v mladšom školskom veku),
- **voliť silné príbehy** (atraktívne a/alebo módne),
- **akceptovať voľbu a čitateľské záujmy žiakov**,
- **dbať na pravidelnosť a rituálne prvky**.

V kontexte **motivácie k permanentnému čítaniu** stoja za zmienku niektoré **overené metódy:**

- **TV versus Čítanie** – pre danú metódu treba vytvoriť pre každého žiaka (triedu) graf „TV/čítanie“. Ide o graf, v ktorom sa vedie evidencia času stráveného čítaním a času stráveného s TV (s iným médiom). Víťazom sa stáva ten žiak (trieda), ktorého celkový čas čítania najvýraznejšie prekročí hodnotu celkového času stráveného sledovaním TV (s konkurenčným médiom).
- **Časová os čitateľskej biografie** – táto stratégia podpory čitateľskej motivácie sa realizuje na báze pocitu dôležitosti realizovaných čitateľských aktivít a množstva prečítaných kníh. Žiaci tvoria časovú os svojho čitateľského života tým, že v nej uvádzajú svoje obľúbené knihy v jednotlivých obdobiach. Môžu realizovať aj čitateľskú biografiu s albumom, do ktorej pridávajú vlastné fotografie s knihami, fotografie kníh, obaly kníh, záložky,

reprodukcie ilustrácií z kníh a vlastné ilustrácie, referencie a reflexie na knihy atď. Biografia ukazuje históriu čítania žiaka a jeho čitateľských preferencií. Daná biografia je výbornou reklamou kníh, vytvára určité spravodajstvo o knihách a čitateľských preferenciách, môže poslúžiť ako diskusný materiál pre rozhovory so spolužiakmi, pomáha študentom pochopiť časovú následnosť čitateľského rozvoja a pomáha každému žiakovi poznať, ako jeho čítanie dozrieva a vyvíja sa v čase.

- **Čitatelia pre zajtrajšok** – ide o aktivitu, ktorej zámerom je motivovať „Čitateľov pre zajtrajšok“. Žiaci vytvárajú obrázkové knihy ako darček pre novorodencov v miestnej pôrodnici alebo pre deti v predškolskom zariadení. K darčeku môžu priložiť list rodičom s informáciami o dôležitosti čítania malým deťom a/alebo vlastnými reflexiami.
- **Knižná mapa (literárna mapa)** – pre túto metódu je dôležitý výber kníh. Každý žiak dostane (nakreslí si) mapu republiky alebo sveta. Zakaždým, keď si prečíta nejakú knižku (príbeh), vyznačí farebne na mape miesto súvisiace s knihou:
 - 1) narodil sa tam autor;
 - 2) odohráva sa tam príbeh/dej knihy;
 - 3) začal sa tam príbeh;
 - 4) kniha je rozprávaním o krajine/meste/mieste.Mapa sa môže realizovať aj ako kolektívna, a to pre kolektívne čítanie. Metóda má výrazný motivačný charakter a pomáha vytvárať kontextové vzťahy literárneho diela.
- **Hudobné knihy** – príslušný počet stoličiek je umiestnený vodorovne, chrbtom sebe a pod každou stoličkou je kniha. Žiaci si sadnú na stoličky. Učiteľ zapne hudbu a žiaci sa dajú do pochodu okolo stoličiek. Keď sa hudba zastaví, deti si musia sadnúť a začať si čítať knihu, ktorá bola pod ich stoličkou. Po niekoľkých minútach učiteľ opäť zapne hudbu, ktorá zastaví aktivitu. Po hre učiteľ poukladá knihy na špeciálnu policu označenú „Hudobné knihy“, aby si deti mohli neskôr prečítať zvyšok príbehu. Týmto sa vytvorí rituál čítania „Hudobných kníh“.

ZÁVER

Výsledky *Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov (PISA)* ukazujú, že v európskych krajinách má v priemere najmenej **každý piaty pätnásťročný žiak veľmi slabé čitateľské schopnosti** (Teaching 2011). Výskumy jednoznačne potvrdzujú pevné a silné vzťahy medzi aspektmi čitateľskej motivácie a čitateľskými kompetenciami, čitateľskou úspešnosťou a čitateľským správaním. Deti, ktoré sú motivované k čítaniu, trávajú preukázateľne viac času čítaním a majú zreteľnú perspektívu stať sa celoživotným čitateľom (Edmund, Bauserman 2006). Čitateľská motivácia sa preukázateľne odzrkadľuje v troch zásadných aspektoch čitateľského správania: v rozsahu čítania, v kompetentnom používaní čitateľských stratégií, v preferenciách čitateľov vo vzťahu k rôznym textovým žánrom a médiám (Schiefele et al. 2012). Výskumy ďalej potvrdzujú, že deti, ktoré sú vnútorne motivované, vnímajú seba samých ako kompetentných čitateľov, s väčšou pravdepodobnosťou participujú na čitateľských aktivitách s ostatnými, komunikujú svoje čitateľské skúsenosti a postoje, u motivovaných čitateľov je tiež preukázaná vyššia frekvencia samostatných úkonov a vyššia miera nezávislosti v rámci práce v triede. Čitatelia v zreteľne menšej miere inklinujú k mediálnym závislostiam a pristupujú k médiám s kritickým odstupom (Alexander et al. 2008).

LITERATÚRA

ALEXANDER, P. et al., 2008. *Successful Readers: Motivation and Social Factors* [online]. University of Maryland: College of Education, s. 4 [cit. 2014-02-02]. Dostupné na internete: <http://www.education.umd.edu/literacy/pubs/chapter2.pdf>.

BARTHOLOMAE, D. – PETROSKY, A., 2010. *Ways of Reading: An Anthology for Writers*. Bedford/St. Martin's, 2010. ISBN 978-0312570910.

BEENTJES, W. J. – Van der VOORT, T. H. A., 2008. Television's Impact on Children's Reading Skills: A Review of Research. In: *Reading Research Quarterly* [online]. Vol. 23, No. 4 (Autumn, 2008), s. 389-413. Dostupné na internete: <http://www.jstor.org/stable/747640>.

CAMBRI, Jenna, GUTHRIE John T. 2010. Motivating and engaging students in reading. In: *Literacy connects* [online]. 2010, roč. 46, s. 15 [cit. 2014-02-03]. Dostupné na internete: <http://literacyconnects.org/img/2013/03/Motivating-and-engaging-students-in-reading-Cambria-Guthrie.pdf>.

CLARK, Ch. et all., 2005. *Reading for pleasure: A research overview* [online]. London: National Literacy Trust. 2005, s. 35 [cit. 2012-03-20]. Dostupné na internete: http://www.scholastic.com/teachers/article/collateral_resources/pdf/i/Reading_for_pleasure.pdf

EDMUNDS, K. M. – BAUSERMAN K. L., 2006. What teachers can learn about reading motivation through conversations with children. *The Reading Teacher* [online]. 2006, roč. 59, č. 5, s. 11 [cit. 2014-02-14]. Dostupné na internete: <http://olms.cte.jhu.edu/olms/data/resource/4740/RT-59-5-Motivation%20Edmunds.pdf>.

GUTHRIE, John T. 2000. Contexts for Engagement and Motivation in Reading. Cit. podľa: *Reading Online* [online]. 2000 [cit. 2014-02-02]. Dostupné na internete: <http://www.readingonline.org/articles/handbook/guthrie/>.

HERMAN, M. 2008. *Najděte si svého Mariána*. Olomouc: Hanex 2008. ISBN: 978-807409-023-3.
RUTOVÁ, N., 2008. Proč právě metody Kritického myšlení a fáze E-U-R? In: *Respekt neboli* [online]. 25. 4. 2008 [CIT. 2014-02-02]. Dostupné Z: <http://www.respektneboli.eu/pedagogove/archiv-metod/proc-prave-metody-kritickeho-mysleni-a-faze-e-u-r>

SCHIEFELE, U. et al., 2012. Dimensions of Reading Motivation and Their Relation to Reading Behavior and Competence. In: *Reading Research Quarterly* [online]. Volume 47, Issue 4, (October/November/December 2012), pages 427–463 [cit. 2012-04-15]. Dostupné na internete: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/RRQ.030/full>

STEEL, J. et al., 1997. *Co je kritické myšlení : vymezení pojmu E – U – R*. Praha: Kritické myšlení, 1997.

Teaching Reading in Europe: Contexts, Policies and Practices, 2011. Brussels: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, 2011. ISBN 978-92-9201-179-6.

TOPOLINSKI, S. – REBER, R., 2010. Gaining Insight Into the “Aha” Experience. In: *Current Directions in Psychological Science* [online]. Roč. 19 (2010), č. 6, s. 402-405 [cit. 2012-04-15]. Dostupné na internete: <http://cdp.sagepub.com/content/19/6/402.full.pdf+html>.

WIGFIELD, Allan, T. GUTHRIE John. 1997. Relations of Children's Motivation for Reading to the Amount and Breadth of Their Reading. *Journal of Educational Psychology* [online]. 1997, roč. 89, č. 3, s. 13 [cit. 2014-02-02]. Dostupné na internete: <http://www.cori.umd.edu/research-publications/1997-wigfield-guthrie.pdf>.

ADRESA A E-MAIL

PhDr. Ľudmila Hrdináková
Katedra knižničnej a informačnej vedy
Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave
Gondova 2
814 99 Bratislava
Slovenská republika
e-mail: hrdinakova@fphil.uniba.sk

Príloha č. 1 Vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2013

Vzor záznamu o uzatvorení prírastkového zoznamu za rok 2013 pre školské knižnice, ktoré si z finančných prostriedkov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v rámci rozvojového projektu „Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc“ zakúpili automatizovaný knižnično-informačný systém

Prírastkový zoznam č. za rok 2013

Tento prírastkový zoznam má strán. Obsahuje záznamy o knižničných jednotkách od prírastkového čísla po číslo od 1. januára 2013 do 31. decembra 2013.

Prírastkový zoznam bol riadne uzatvorený dňa 31. decembra 2013.

V Ábelovej 31. decembra 2013

Prírastkový zoznam viedla:

Meno a priezvisko
školská knihovníčka

Schválil:

Meno a priezvisko
riaditeľ

podpis

pečiatka školy

Príloha č. 2 Podujatia na podporu a rozvoj čitateľskej gramotnosti

PODUJATIA NA PODPORU A ROZVOJ ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Poslaním školských knižníc je popri poskytovaní knižnično-informačných služieb aj **organizácia vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí pre svojich používateľov**. Na podporu zvyšovania informačnej gramotnosti a čitateľskej kultúry žiakov môžu využívať rôzne **formy a metódy individuálnej alebo kolektívnej práce**.

Príklady aktivít:

- exkurzie do školskej knižnice alebo do iných typov knižníc, najčastejšie verejných knižníc,
- hodiny informačnej výchovy v spolupráci s učiteľmi vo vyučovaní jednotlivých predmetov v triedach alebo v rámci vyučovacej hodiny v priestoroch školskej knižnice, poprípade v priestoroch verejnej knižnice,
- pasovanie žiakov za čitateľov školskej knižnice,
- čitateľské maratóny,
- autorské besedy,
- odborné prednášky,
- tvorba vlastného leporela alebo knihy s cieľom rozvíjať fantáziu, predstavivosť a slovnú zásobu žiakov,
- dramatizácie príbehov,
- popoludnia s rozprávkou,
- literárne súťaže,
- recitačné preteky,
- hodiny hlasného čítania,
- hodiny tvorivého písania,
- rozhlasové literárne relácie,
- medailóniky pri príležitosti výročia významného spisovateľa,
- dní otvorených dverí,
- literárne karnevaly,
- literárne vychádzky,
- vianočné akadémie,
- výstavky kníh a iné.

Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia môžu organizovať školskí knihovníci buď v priestoroch školskej knižnice, prípadne v priestoroch školy (v učebni, aule, telocvični), alebo po dohode s knihovníkmi z verejných knižníc v ich študovniach alebo čítárňach. Podľa potreby si môžu zapožičiavať aj informačné zdroje z verejných knižníc pre svoje podujatie. Školskí knihovníci môžu spoločne s knihovníkmi z verejných knižníc spolupracovať pri príprave a realizácii spoločného vzdelávacieho a kultúrno-spoločenského podujatia alebo im zabezpečiť účasť na ich podujatí z radov žiakov škôl.

Akcie informačnej výchovy

Informačnú výchovu ako súčasť **vzdelávacej činnosti** školskej knižnice môže školská knižnica realizovať vo forme **vyučovacích hodín**, a to ako:

- **vyučovacia hodina, ktorá je čiastočne orientovaná na prácu s informáciami**
Vyučovacia hodina by mala prebiehať v triede. Žiaci by mali dostávať úlohy typu: nájdi v obsahu učebnice kapitolu..., vyhľadaj v náučnom slovníku termín..., nájdi v texte meno autora...
- **vyučovacia hodina, ktorá je úplne zameraná na prácu s informáciami**
Vyučovacia hodina by sa mala realizovať buď v triede, alebo v školskej knižnici. Ak by učivo bolo zamerané na upevnenie takých schopností, ako je schopnosť samostatne pracovať s náučnými slovníkmi, encyklopédiami, jazykovými slovníkmi, schopnosť robiť si prehľadné poznámky, schopnosť správne citovať použité informačné pramene, schopnosť pracovať s informačnými technológiami a podobne, vyučovacia hodina by sa mala realizovať v triede. Ak by cieľom vyučovacej hodiny bolo získanie vedomostí o školskej knižnici a využívaní jej knižnično-informačných služieb v súlade s preberaným učivom, vyučovacia hodina by sa mala realizovať v školskej knižnici.
- **vyučovacia hodina v školskej knižnici alebo vo verejnej knižnici, poprípade v inom type knižníc**

Vyučovacia hodina sa dá realizovať ako:

- **exkurzia**
Cieľom exkurzie by malo byť zoznámenie žiakov s poslaním školskej knižnice, jej funkciami a úlohami, knižničným a výpožičným poriadkom, knižničným fondom, knižnično-informačnými službami, online katalógom, databázami, prístupom na internet prostredníctvom školskej knižnice a podobne. Ďalším zámerom exkurzie by mala byť motivácia žiakov k ich ďalším návštevám školskej knižnice.
- **vyučovacia hodina, ktorá je zameraná na osvojenie si správnych stratégií na vyhľadávanie informácií v súvislosti s preberaným učivom daného predmetu**
Na príprave vyučovacej hodiny takéhoto druhu by mal spolupracovať učiteľ so školským knihovníkom. V časovom predstihu by si mali vymedziť rozsah preberanej látky, zvoliť metódy práce s informáciami, pripraviť úlohy pre žiakov, zhromaždiť názorné pomôcky a rozdeliť úlohy na vyučovacej hodine. Napríklad učiteľ by mal žiakom stručne vysvetliť zadanie danej vyučovacej hodiny a určiť konkrétne úlohy. Následne by mali žiaci pracovať samostatne alebo v skupinách na ich vyriešení. Potom by mali postupne oboznamovať ostatných spolužiakov so svojimi dosiahnutými výsledkami a informovať ich o zvolených postupoch. V prípade potreby by ich mal učiteľ alebo školský knihovník upozorniť na chybné výsledky alebo nesprávne postupy.

1 PROJEKTY METODICKÉHO CENTRÁ SLOVENSKEJ PEDAGOGICKEJ KNIŽNICE PRE ŠKOLSKÉ KNIŽNICE NA PODPORU ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

1.1 Súťaž Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc

V roku 2005 vyhlásila po prvýkrát Slovenská pedagogická knižnica ***Súťaž o najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice k Medzinárodnému dňu školských knižníc***. Samotný Medzinárodný deň školských knižníc (International School Library Day) vyhlásila Dr. Blanche Woolls, prezidentka Medzinárodnej asociácie školského knihovníctva, v roku 1999. Deň osláv stanovila na **štvrtý októbrový pondelok**.

Osobnú záštitu nad súťažou každý rok preberá minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Finančné prostriedky na nákup kníh podľa vlastného výberu do vlastných školských knižníc venuje víťazom súťaže sekcia regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Od roku 2007 prvé tri ocenené školské knižnice majú možnosť každoročne prezentovať činnosť svojich školských knižníc i samotné podujatia na medzinárodnej konferencii ***Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl***, ktorá prebieha v mesiaci máj.

Cieľom súťaže je **zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici, k čítaniu a poznávaniu nového**.

Téma súťaže sa každoročne mení. Doteraz boli vyhlásené tieto témy *Objavovanie dobrodružstva (2005); Čítanie. Poznávanie. Konanie (2006); Vzdelávanie podporované školskou knižnicou (2007); Čitateľská gramotnosť a vzdelávanie vo vašej školskej knižnici (2008); Školské knižnice: Veľký obraz – divadelné stvárnenie najzaujímavejšieho príbehu (2009); Rozmanitosť, náročnosť, pružnosť: Školské knižnice majú všetko – zorganizovanie najzaujímavejšieho vyučovacieho dňa (2010); Školské knižnice pripravujú žiakov na život (2011); Školské knižnice: Kľúč k minulosti, prítomnosti a budúcnosti (2012); Školské knižnice: Brána do života (2013)*.

Školské knižnice v rámci súťažných podujatí pripravujú najmä literárne a vedomostné kvízy, hudobno-dramatické pásma, čitateľské maratóny, prezentácie vlastnej tvorby žiakov, dramatizácie rozprávok, povestí a balád, leporelá z obrázkov najobľúbenejších kníh, literárne relácie do školských rozhlasov alebo čítanie rozprávok v obecných rozhlasoch, rozprávkové karnevaly, živé komiksy na zábavné texty, exkurzie do tlačiarň a rôznych typov knižníc, besedy so spisovateľmi, deň otvorených dverí vo svojich školských knižniciach, na ktorý pozývajú rodičov a starých rodičov svojich žiakov, ako aj ďalších členov miestnych komunit. Doplnkom väčšiny podujatí sú výstavy a burzy kníh. Školskí knihovníci na propagáciu podujatia využívajú nástenky, školské časopisy, pozvánky, webové stránky škôl a obcí, poprípade obecný rozhlas. Na svoje podujatia pozývajú aj zástupcov regionálnych printových

a elektronických médií alebo zástupcov printových a elektronických médií s celoslovenskou pôsobnosťou s cieľom oboznámiť širokú verejnosť s oslavou školských knižníc.

Tému súťaže spolu s jej propozíciami vyhlasuje Slovenská pedagogická knižnica začiatkom septembra daného kalendárneho roka. Zverejňuje ju na svojom webovom sídle (www.spgk.sk), na webovom sídle Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (www.minedu.sk), na informačnom portáli InfoLib (www.infolib.sk) a v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom, vyššími územnými celkami a odbormi školstva príslušných okresných úradov v sídle krajov ju propaguje medzi základnými školami a strednými školami, ktoré majú zriadené školské knižnice v súlade s platnou legislatívou.

Od roku 2013 sa súťaž organizuje pod novým názvom, a to **súťaž Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice**.

1.2 Česko-slovenský projekt Záložka do knihy spája školy

Pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc**, ktorý bol vyhlásený pri príležitosti 10. výročia Medzinárodného dňa školských knižníc, Národné pedagogické múzeum a knižnica J. A. Komenského v Prahe spoločne so Slovenskou pedagogickou knižnicou pripravili v roku 2009 prvý ročník česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spojuje školy*.

Cieľom česko-slovenského projektu je v mesiaci október **nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh**, ktoré žiaci môžu vyrobiť ľubovoľnou technikou. Výmenu záložiek môžu školy využiť k nadviazaniu spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v Českej republike a zároveň aj ako prierezovú tému do Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Prínosom česko-slovenského projektu je nadviazanie nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, podpora záujmu o čítanie, vzájomne poznávanie českých a slovenských „knižných“ hrdinov prostredníctvom objavovania obľúbených kníh z českej a slovenskej literatúry a ich v motivácii prečítať si ich, podpora kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti a práce s informáciami žiakov, posilnenie ich etických hodnôt, zvýšenie návštevnosti školských knižníc, vytvorenie priestoru pre ďalšiu spoluprácu a prehĺbenie priateľských vzťahov medzi žiakmi i učiteľmi z partnerských škôl. Pridanou hodnotou projektu je aj rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry a z geografie zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Výzvu o projekte začiatkom septembra daného kalendárneho roka zverejňuje Slovenská pedagogická knižnica na svojom webovom sídle (www.spgk.sk), na informačnom portáli InfoLib (www.infolib.sk) a v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom, vyššími

územnými celkami a odbormi školstva príslušných okresných úradov v sídle krajov propaguje projekt medzi základnými školami.

Od roku 2013 sa česko-slovenský projekt organizuje pod novým názvom, a to **Záložka do knihy spája školy**. Od tohto roku sa každoročne mení aj téma česko-slovenského projektu. Doteraz boli vyhlásené tieto témy: *Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu (2013)*, *Moja obľúbená kniha (2014)*.

1.3 Celoslovenský projekt Záložka do knihy spája slovenské školy

Pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc**, ktorý bol vyhlásený pri príležitosti 10. výročia Medzinárodného dňa školských knižníc, Slovenská pedagogická knižnica zorganizovala v roku 2012 prvý ročník celoslovenského projektu **Záložka do knihy spája slovenské školy**.

Cieľom celoslovenského projektu je **nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh**, ktoré žiaci vyrobia ľubovoľnou technikou. Výmenu záložiek môžu školy využiť k nadviazaniu vzájomnej spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v rôznych kútoch Slovenska.

Prínosom celoslovenského projektu je nadviazanie nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, vytvorenie ďalších možností spolupráce, podporenie kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti žiakov a ich práce s rôznymi informačnými zdrojmi, zábavnou formou pritiahnutie ku knihám, podpora ich vzťah k čítaniu a posilnenie ich dobrého vzťahu ku školskej knižnici. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu je aj oživenie vyučovacieho procesu a rozšírenie vedomostí žiakov z geografie, zo slovenského jazyka a literatúry a ich zdokonalenie v písaní korešpondencie.

Výzvu celoslovenského projektu vyhlasuje Slovenská pedagogická knižnica začiatkom septembra daného kalendárneho roka. Zverejňuje ju na svojom webovom sídle (www.spgk.sk), na informačnom portáli InfoLib (www.infolib.sk) a v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom, vyššími územnými celkami a odbormi školstva príslušných okresných úradov v sídle krajov ju propaguje strednými školami.

2 PROJEKTY INÝCH SUBJEKTOV NA PODPORU ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

Tipy projektov:

- Čítajme si...

Čitateľský maratón organizuje **Linka detskej istoty pri SV UNICEF v spolupráci so Slovenskou asociáciou knižníc**. Deti po celom Slovensku čítajú presne určenú knihu od jedného spisovateľa (napríklad v roku 2010 čítali knihu od Petra Gajdošíka *Zverinec na siedmom poschodí*), a to tak, že každý zapojený žiak prečíta jednu stranu. Simultánne čítanie vo všetkých mestách Slovenska prebieha v ten istý deň, v presnom určenom čase – od 9.00 do 15.00 hod. Cieľom projektu je vzbudiť v deťoch záujem o čítanie. Projekt prebieha v marci daného kalendárneho roka.

Kontakt: www.unicef.sk/ldi, www.infolib.sk

- Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty!

Projekt je zameraný na rozvoj čítania a na dvíhanie jazykovej kultúry u žiakov mladšieho školského veku (7 – 12 rokov). Realizuje sa vo forme celoslovenskej čitateľskej súťaže, ktorá **prebieha od začiatku novembra daného kalendárneho roka do konca apríla nasledujúceho roka**. Súťaží sa prostredníctvom súťažného zošita, ktorý musí mať každý súťažiaci. Zošit obsahuje 8 literárnych hádaniek, ktoré hravou formou zoznamujú deti s hodnotnými dielami slovenskej a svetovej literatúry a zároveň motivujú a inšpirujú k vlastnej tvorivej aktivite. Do tohto podujatia sa zapájajú aj významné osobnosti kultúrneho a spoločenského života a profesionálne inštitúcie (galérie, knižnice, múzeá, divadlá). Súťaž organizuje nezisková organizácia Osmijanko.

Kontakt: www.osmijanko-ba.sk

- **Deň ľudovej rozprávky**

Projekt bol vyhlásený v roku 2008 pri príležitosti 180. výročia narodenia najznámejšieho slovenského rozprávkara Pavla Dobšinského. Do osláv Dňa ľudovej rozprávky sa môžu školské knižnice **zapojiť v rámci súťaže s centrálnou vyhlásenou témou**. Cieľom projektu je realizácia rôznorodých aktivít, ktorými si deti pripomenú slávneho rozprávkara. Projekt sa realizuje v mesiaci marec daného kalendárneho roka.

Kontakt: www.infolib.sk

- **Dni detskej knihy**

Organizátorom tohto projektu je BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti a Slovenská sekcia IBBY (SkIBBY je národnou sekciou Medzinárodnej únie pre detskú knihu mimovládnej organizácie UNESCO). Každoročne pripravujú podujatie **Dni detskej knihy**, ktoré sa spolu so sprievodnými podujatiami organizujú vždy v inom regióne Slovenska. Inšpiráciou tohto podujatia je Medzinárodný deň detskej knihy, ktorý si medzinárodná verejnosť pripomína 2. apríla v deň narodenia rozprávkara Hansa Christiana Andersena. Program tvoria odborné semináre, besedy, propagácia čítania v malých obciach, obecných knižniciach a školských knižniciach. Súčasťou projektu sú vernisáže výstav najkrajších kníh Slovenska a najkrajších a najlepších detských kníh jari, leta, jesene a zimy.

Kontakt: www.bibiana.sk, www.infolib.sk

- **Literárne súťaže**

S cieľom prehĺbovať literárne poznanie, vlastnú tvorivosť, kultúrnosť jazyka a pestovať vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote môžu školskí knihovníci pomáhať svojim používateľom pri výbere vhodných textov do rôznych literárnych a literárno-výtvarných súťaží. Napríklad: **Janko Hraško ešte žije...** (literárno-výtvarná súťaž), **Škultétyho rečňovanky...** (celoslovenská súťaž vo vlastnej tvorbe žiakov škôl na Slovensku), **Detská rozprávková Žilina...** (celoslovenská literárna súťaž).

Zoznam aktuálnych literárnych a literárno-výtvarných súťaží podľa termínu uzávierky je k dispozícii na špeciálnom portáli.

Kontakt: www.muza.websity.sk

- **Murova čítareň**

Murova čítareň sa nazýva portál, ktorý je zameraný na propagáciu literatúry pre deti a jej tvorcov a aktivít, týkajúcich sa detskej literatúry.

Kontakt: www.murovacitaren.sk

- **Noc s Andersenom**

Medzinárodný projekt vznikol v Knižnici B. B. Buchlovana v Uherskom Hradišti v roku 2001, kde zorganizovali nočný program pre deti v knižnici. Klub detských knižníc, ktorý je najväčšou odbornou sekciou profesijného Zväzu knihovníkov a informačných pracovníkov Českej republiky, túto akciu začal podporovať a propagovať nielen v Českej republike, ale aj v iných krajinách.

Na Slovensku túto akciu koordinuje Spolok slovenských knihovníkov. Okrem knižníc sa spí aj v školách, občianskych združeniach a inde. V rámci tohto projektu sa organizujú napríklad rôzne súťaže, besedy, diskotéky. Cieľom projektu je prepojenie dobrodružstva a zážitkov z čítania.

Kontakt: www.knihovnabbb.cz/cz/noc_s_andersenem, www.infolib.sk

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice (január 2011)

Aktualizácia: január 2014

Príloha č. 3 Vyhodnotenie 4. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy Záložka do knihy spája školy

Vyhodnotenie 4. ročníka česko-slovenského projektu pre základné školy

Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu

Dňa 6. septembra 2013 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave v spolupráci s Národným pedagogickým múzeom a knižnicou J. A. Komenského v Prahe pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2013** pre základné školy 4. ročníka česko-slovenského projektu *Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu*.

Cieľ česko-slovenského projektu

Cieľom projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi českými a slovenskými základnými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh. Žiaci na záložkách mohli ľubovoľnou technikou stvárniť svojho obľúbeného literárneho hrdinu. Výmenu záložiek mohli slovenské základné školy využiť aj k nadviazaniu spolupráce, kontaktov alebo poznávaniu života žiakov v Českej republike a zároveň aj ako prierezovú tému do Školského vzdelávacieho programu alebo ako súčasť školského projektu.

Priebeh česko-slovenského projektu

Slovenské základné školy, ktoré sa chceli zúčastniť projektu, vyplnili do 25. septembra 2013 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila **371 partnerských dvojíc** s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov, z toho 190 partnerských dvojíc medzi českými a slovenskými základnými školami a 181 partnerských dvojíc z dôvodu nízkeho počtu prihlásených českých škôl medzi samotnými slovenskými základnými školami. V dňoch 28. až 30. septembra 2013 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadviazovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2013.

Vyhodnotenie česko-slovenského projektu

Do projektu sa prihlásilo **742 škôl s celkovým počtom žiakov 90 853**, z toho bolo:

- **190 českých základných škôl** s celkovým počtom 20 767 žiakov a
- **552 slovenských škôl** s celkovým počtom 70 086 žiakov.

Slovenská pedagogická knižnica poďakovala 24. októbra 2013 každej zúčastnenej českej a slovenskej základnej škole za aktívnu účasť v projekte a vyzvala ju na jeho dobrovoľné

vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia projektu 320 slovenskými základnými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2013/Projekt_Zalozka_ZS_Hodnotenie.pdf

Prijatie česko-slovenského projektu

Pedagogickí zamestnanci, nepedagogickí zamestnanci i žiaci slovenských základných škôl s radosťou privítali projekt. Ocenili možnosť nadviazania a upevnenia priateľstva medzi českými a slovenskými školami i samotnými slovenskými školami, možnosť rozvíjania tvorivosti, kreativity a intelektu žiakov, možnosť zábavnými formami práce s literatúrou podporiť a zároveň aj upevniť ich vzťah k čítaniu kníh či k návštevám školskej knižnice.

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a prevažne s motívmi svojich obľúbených literárnych, respektíve knižných hrdinov počas vyučovacích hodín, v školskom klube detí, v rámci krúžkovej činnosti alebo doma. Najčastejšími motívmi na záložkách u mladších žiakov boli napríklad Janko Hraško, Červená čiapočka, Danka a Janka, Maťko a Kubko, Psík a mačička. U starších žiakov boli na záložkách najčastejšie zobrazení Pipi Dlhá Pančucha, Jánošík, Harry Potter a Malý princ. Žiaci alebo učitelia pri ich výrobe čítali prevažne rozprávky, dobrodružné príbehy, poviedky o láske, cestopisy, dievčenské rozprávky alebo počúvali rozprávky nahraté slovenskými hercami. Väčšinou žiaci pred svojimi spolužiakmi prezentovali svojich literárnych hrdinov zo svojich obľúbených kníh a rozprávali, prečo si ich vybrali na svoju záložku. Mladší žiaci na zadnú stranu záložiek napísali svoje poštové adresy. Starší žiaci tam uvádzali mailové adresy a kontakty na sociálne siete. Doplňujúcim programom výroby záložiek boli často prezentácie obľúbených kníh, čitateľské kvízy, žiacke besedy o prečítaných knihách alebo besedy so slovenskými spisovateľmi, rozhlasové relácie v školských rozhlasoch o realizovanom projekte a pridelenej partnerskej škole. Zriedkavo aj príprava powerpointových prezentácií alebo cédečiek s informáciami a fotografiami o svojich obciach, mestách alebo školách určená pre partnerské školy. Veľké množstvo žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelených partnerských škôl, ale aj pre svoju školskú knižnicu a na predaj na plánovaný vianočný bazár.

Výmena záložiek

Väčšina základných škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy, fotografie žiakov, ktorí vyrábali záložky, školské časopisy, propagačné materiály, darčkové predmety alebo knihy od slovenských alebo českých spisovateľov. Žiaci písali v listoch o svojich školách, obciach alebo mestách, o podujatiach v školských knižniciach a taktiež aj o sebe. Niekoľko škôl si na základe vzájomnej dohody vymenilo záložky a darčkové predmety pri osobnej návšteve zástupcov partnerských škôl. Skoro všetky zúčastnené školy si z priateľských záložiek urobili výstavky, uverejnili na webových sídlach svojich škôl najkrajšie záložky, napísali články o priebehu projektu do svojich školských časopisov. Podaktoré školy darovali svoje záložky svojim vzácnym hosťom, ktorí sa zúčastnili osláv Medzinárodného dňa školských knižníc 28. októbra 2013, alebo ich odložili pre budúcich prvákov, ktorým ich darujú pri budúročnom zápise do školy. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce. Niektoré si už dohodli aj vzájomnú návštevu škôl vo forme exkurzie v rámci regionálnej výchovy alebo školského výletu.

Prínos česko-slovenského projektu

Výmena záložiek prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, podporila rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti a práce s informáciami žiakov, posilnila ich etické hodnoty, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a v mnohých prípadoch aj posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Prínos stanovnej témy záložiek *Namaľuj mi svojho obľúbeného hrdinu* spočíval taktiež vo vzájomnom poznávaní českých a slovenských „knižných“ hrdinov prostredníctvom objavovania obľúbených kníh z českej a slovenskej literatúry a ich v motivácii prečítať si ich. Pridanou hodnotou projektu bolo nielen rozšírenie vedomostí žiakov zo slovenského jazyka a literatúry a z geografie, ale aj zapojenie žiakov s mentálnym postihnutím, žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k čítaniu kníh.

Vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov

„Projekt bol pre nás prínosom tak v nadviazaní nových kontaktov, ako aj v podpore myšlienky, že kniha je pre náš život stále dôležitá. Táto myšlienka bola motiváciou a hnacím motorom realizácie celého projektu.“

Viera Hladká, Základná škola, Rozkvet, Považská Bystrica

„Žiaci boli týmto projektom veľmi nadšení a pracovali s veľkou chuťou na svojich záložkách. Čítali sme veľa rozprávok a rôznych dobrodružných príbehov...“

Zlatica Lagová, Základná škola s materskou školou, Podolie

„Tento rok nám bola pridelená slovenská škola z Michaloviec a v žiadnom prípade sme to nepociťovali ako neprávosť. Veľmi sme sa tešili, že môžeme nadviazať priateľstvo so základnou školou z iného kraja.“

Lucia Franclová, Základná škola, Mojmírovce

„Žiaci pracovali s radosťou a nadšením. Veľkou motiváciou bolo pre nich aj vedomie, že záložkou potešia iných žiakov. Preto pri ich zhotovovaní využili nielen svoj um, schopnosti a talent, ale vložili tam aj kus svojho srdca. Pamätali si na tento projekt z minulého roka a záložky, ktoré dostali vlani, mnohí používajú v knihách a učebniciach dodnes.“

Magdaléna Forgáčová, Základná škola s materskou školou, Dlhá nad Oravou

„Naša škola sa s radosťou zapája do tohto projektu, ktorý sa stal súčasťou nášho Školského vzdelávacieho programu. V tomto roku bol prvýkrát tematický, zameraný na literárne postavy. Považujeme to za dobrú myšlienku, pretože tým je projekt ešte užšie spojený so zážitkami z čítania. Najmä menší žiaci mali veľkú radosť, keď sa mohli podeliť s ostatnými o svoje skúsenosti s knihami a literárnymi postavami.“

Jana Klenovičová, Základná škola s materskou školou, Vlčany

„Žiaci boli spoluprácou s českou školou nadšení. Dostali sme i pozvanie na návštevu Kunštátu. Na oplátku sme pozvali našich českých kamarátov k nám na Slovensko. Vďaka tomuto projektu sme spoznali aj, čo čítajú českí žiaci, ktorí hrdinovia z kníh ich oslovili.“

Soňa Laurová, Základná škola, Divín

„Veríme, že nami zobrazení hrdinovia nájdu prostredníctvom knihy, z ktorej pochádzajú, svoje miesto v rukách českých kamarátov, že ich budú inšpirovať k prečítaniu akejkoľvek knihy, že ich jednoducho potešia.“

Erika Cipovová, Základná škola, Lehota pod Vtáčnikom

Pod'akovanie

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii, realizácii a hodnotení projektu v Českej republike a Slovenskej republike.

Ďakujeme aj **českým a slovenským pedagogickým zamestnancom i nepedagogickým zamestnancom** za ich vzácny čas a úsilie, ktoré venovali príprave a realizácii projektu. Osobitne im ďakujeme za koordináciu projektu na ich školách, za usmerňovanie žiakov pri výrobe záložiek a pri ich výmene s kamarátmi z partnerskej školy, za sprostredkovanie vzájomnej komunikácie. Takisto im ďakujeme za možnosť vytvorenia kamarátskych vzťahov medzi školami, za podporu rozvoja kreativity, fantázie a manuálnej zručnosti žiakov, za podporu práce žiakov s informáciami, za podporu samotného čítania literatúry a v neposlednom rade i upevňovania zmyslu pre dobro a krásu žiakov.

Naša vďaka patrí aj **českým a slovenským žiakom** základných škôl za to, že sa stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti.

Osobitné pod'akovanie

Zvlášť chceme pod'akovať všetkým **slovenským školám**, ktoré s pokorou a radosťou prijali za svojho partnera v projekte pridelenú slovenskú školu.

Pod'akovanie českému partnerovi

Úprimné ďakujeme **zástupcom Národného pedagogického múzea a knižnice J. A. Komenského v Prahe** za možnosť spoločne realizovať projekt. Menovite ďakujeme riaditeľke inštitúcie PhDr. Markéte Pánkovej, vedúcej Pedagogickej knižnice J. A. Komenského Mgr. Jane Klimešovej a koordinátorke projektu za české školy Mgr. Radmile Indrákovej.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica; koordinátorka projektu (27. 11. 2013)

Príloha č. 4 Hodnotenie 4. ročníka česko-slovenského projektu Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu základnými školami

Hodnotenie
4. ročníka česko-slovenského projektu
Záložka do knihy spája školy: Namaľuj mi svojho obľúbeného literárneho hrdinu
základnými školami

(výber z 320 hodnotení)

Čestní hostia z Českej republiky

„Děti na celém 1. stupni se s chutí pustily do práce na záložkách, zejména, když na webu zhlédly informace o partnerské škole. Nastalo přemýšlení, kterého literárního hrdinu si vybrat a čím kamarády na Slovensku potěšit...“

Irma Fendrichová, Základní škola, Obříství, Česká republika

„Během měsíce října děti kreslily v hodinách výtvarné výchovy svého oblíbeného literárního hrdinu, během kreslení jim paní učitelka četla úryvky z těchto knih. Děti práce velmi bavila, zvláště i proto, že se o výsledek svého snažení podělily se slovenskou školou Biely Potok, Ružomberok. O záložky z partnerské školy byl takový zájem, že si je musely vybírat podle vylosovaných čísel. Doufáme, že nezůstane jen u této formy spolupráce a se školou na Slovensku navážeme další přátelské vztahy.“

Jovanka Rybová, Základní škola a MŠ, Kyjov – Bohuslavice

„Záložky vytvořené našimi žáky jsme zaslali v říjnu na Slovensko. Brzo sme dostali e-mail: ...ďakujeme za Vaše krásne záložky, ktoré motivovali pedagógov k ďalšej tvorbe a urobili radosť hospitalizovaným deťom... Slovenské záložky také potěšily naše žáky zapojené do projektu. Těšíme sa na další ročník projektu.“

Eva Frančevová, ZŠP a ZŠS Lužiny, Trávníčková, Praha

„Naše školní družina při základní škole v Suchdole se zapojila do projektu. Byla nám přidělena Základní škola, Slovenský Grob. S velkým nadšením a zájmem děti vyráběly záložky. Děti ze Slovenska nám poslaly záložky, které se nám velice líbily. K zásilce záložek jsme přidali fotografie dětí a kalendář (jako dárek) pro rok 2014, který děti vyráběly. Těšíme se na další spolupráci s dětmi ze Slovenska.“

Dana Kratochvílová, Základní škola, Suchdol

Výber zo Slovenskej republiky

„Veľmi pekne ďakujeme za túto aktivitu pre školy, v ktorej sme my mohli podporiť netradičnou motiváciou záujem o čítanie tým, že žiaci hľadali svojich literárnych hrdinov, aby ich mohli nakresliť na záložku, získali kontakt s českou školou a rozvíjali fantáziu a tvorivosť žiakov pri vlastnej predstave hrdinu.“

Anna Sukubová, Základná škola, Mníchova Lehota

„Naši žiaci vyrábali záložky s veľkou chuťou pre žiakov Spojenej školy v Bratislave. Veríme, že sme im tiež urobili radosť a naše záložky splnili cieľ – spojili ďalšie dve školy, ktoré medzi sebou nadviažu priateľský vzťah a spoluprácu.“

Anna Brezinová, Základná škola, Východná

„Žiaci si najprv v školskej knižnici vybrali knihu, ktorá sa im nejakým spôsobom najviac páčila, potom si ju v nej aj začali čítať. Následne si ju zobrali domov, kde ju dočítali a nakoniec ju pretavili do svojej tvorivej práce v podobe záložky.“

Soňa Vozárová, Základná škola a materskou školou, Veľká Lehota

„Žiaci 2., 3., 5. a 6. ročníka pod vedením svojich učiteliek a vychovávateľiek prijali našu výzvu a s chuťou sa pustili do práce. Postupne vznikali krásne, pestré záložky rôznych tvarov a veľkostí, ozdobené výšivkami i nožičkami. Mali podobu rozprávkových bytostí, zvieratiek a postavičiek z obľúbených knižiek. Na každej záložke bolo vidno, že naši žiaci nielen radi maľujú, ale aj veľa čítajú.“

Jana Janečková, Základná škola, Tbiliská, Bratislava

„Ihneď po pridelení českého partnera sme sa s ním prostredníctvom e-mailu skontaktovali a dohodli si termíny výmeny zásielok. Následne sme sa na hodinách slovenského jazyka a informatiky zoznámili s partnerskou školou prostredníctvom internetových stránok. Potom sa už začala výroba. Žiaci vyrábali záložky doma, v školskom klube detí, na hodinách výtvarnej a literárnej výchovy. Využívali rôzne techniky – od kresby, cez akvarel, koláž až po servítkovú techniku. Mnohí žiaci na záložku uviedli nielen svoje meno, ale aj adresu, triedu a e-mailovú adresu.“

Erika Cipovová, Základná škola, Lehota pod Vtáčnikom

„Žiaci si individuálne prečítali rozprávkové knihy zo školskej knižnice alebo svoje osobné obľúbené knihy. Potom sa v školskom klube detí realizovalo aj skupinové čítanie vybraných rozprávkových titulov. Následne sa už pri výrobe záložiek žiaci inšpirovali hrdinami z prečítaných rozprávkových kníh. Neboli to len tradiční hrdinovia. Detského čitateľa oslovili aj nové rozprávkové postavičky, ktoré deti poznali prevažne z animovaných rozprávok. Nebránili sme im pri výrobe záložiek s týmito hrdinami, keďže mnohé animované rozprávky sú už zaznamenané aj knižne a žiaci si priniesli do školy aj knihy s takýmito rozprávkami.“
Slávka Karchová, Základná škola, Baškovce

„Ďakujeme Slovenskej pedagogickej knižnici za možnosť zapojiť sa do projektu, ktorý žiakov viac priblížil ku knihám, k novým kamarátom i priateľstvám. Žiaci s veľkou radosťou a zánietením vyrábali záložky pre žiakov z Banskej Bystrice. Napísali aj pár slov o našej školskej knižnici, o knihách a o sebe. Veríme, že záložky budú našim novým kamarátom dlho a dobre slúžiť a že všetci získame prostredníctvom tejto výmeny väčšiu chuť čítať.“
Elena Smoláková, Základná škola, Holíčska, Bratislava

„Žiaci tak ako vlani s chuťou vyrábali záložky pre svojich neznámych kamarátov, tento raz z Česka. Záložky vyrábali pod vedením učiteliek a vychovávateľiek počas hodín výtvarnej výchovy, pracovného vyučovania, čítania, ale i v školskom klube. Vyrobiti pestré záložky so zvieratkami, rôznymi obrázkami, ktoré predstavujú ich hrdinov. Naše záložky už cestujú k svojim budúcim čitateľom. Snáď sa neminú svojmu účelu a budú súčasťou mnohých zaujímavých detských kníh.“

Ľubica Boršová, Základná škola, Alžbetin Dvor, Miloslavov

„Pri výrobe záložky sme viedli žiakov ku kladnému vzťahu k čítaniu a ku knihám. Vytvárali sme pozitívny vzťah k čítaniu. Výroba záložiek podporovala aj medzilidské vzťahy medzi žiakmi a podporovala ich v pozitívnom smere. Pri vyrábaní záložiek boli žiaci veselí a tešili sa, že záložky pošleme do školy v Trnave.“

Zdenka Vojteková, Spojená škola sv. Jozefa internátna, Turzovka

Žiaci na 1. a 2. stupni našej školy sa s chuťou pustili do práce a na hodinách výtvarnej výchovy a slovenského jazyka postupne vytvorili 600 záložiek, ktoré vynikali originálnym spracovaním témy, rôznorodosťou tvarov a farebnosťou. Na záložky nielen kreslili svojho literárneho hrdinu, ale ho aj opisovali, vypisovali jeho charakteristické vlastnosti, či písali na záložky citáty z obľúbených kníh... Naši žiaci už netrpezlivo očakávajú záložky z partnerskej školy, ktoré im rozšíria obzory o nových literárnych hrdinoch a poskytnú im novú inšpiráciu na čítanie kníh a rozvoj čitateľskej gramotnosti.“

Mgr. Anna Paučulová, Základná škola, SNP, Banská Bystrica

„Naša škola sa každoročne zapája do tohto projektu, tento rok sme dostali opäť školu zo Slovenska, ich záložky sa nám páčili, boli milé a inšpiratívne. Naši žiaci si postupne zvykajú, že začiatkom roka ich táto povinnosť čaká a tak s potešením môžem skonštatovať, že niektoré, hlavne mladší žiaci referujú, aké knihy majú rozčítané. Pre nás vyučujúcich to má taktiež opodstatnenie, pretože čítanie nie je až takým zaujímavým artiklom pre žiakov a prostredníctvom tejto akcie získavame prehľad, kam sa uberajú žiaci, teda aké knihy si vyberajú, prípadne aké knihy im odporúčajú rodičia či iní príbuzní...“

Anna Kováčová, Základná škola, Na Hôrke, Nitra

„Žiaci maľovali, kreatívne tvorili na hodine výtvarnej výchovy s cieľom zobraziť svojho obľúbeného literárneho hrdinu. V nevšednej atmosfére školskej knižnice nasledovalo spoločné stretnutie žiakov... Dôkazom toho, že naši žiaci sa stali radi poslami priateľstva, sú ich nápadité záložky.“

Iveta Zvalová, Základná škola s materskou školou, Bystričany

„Žiakom našej partnerskej školy pripravili naši žiaci záložky do knihy s motívmi svojich obľúbených literárnych hrdinov. Žiaci boli pri práci tvoriví a kreatívni a napísali pre svojich kamarátov aj list, na ktorý sa všetci žiaci, ktorí záložky vyrábali, aj podpísali. Záložky, ktoré sme dostali, sa žiakom veľmi páčili a určite ich budú využívať na hodinách čítania. Naša škola celý tento projekt hodnotí pozitívne, pretože nielen nám, ale aj iným školám umožnil získať nové priateľstvá medzi školami a ich žiakmi a podporil čítanie prostredníctvom výmeny záložiek.“

Denisa Mináčová, Špeciálna základná škola, Klenovec

„Menší, ale aj väčší žiaci našej školy sa na hodinách výtvarnej výchovy pustili s chuťou do tvorivej práce. V priebehu dvoch týždňov vyrobili záložky pre svojich českých kamarátov. Následne netrpezlivo čakali na ich záložky. Prekvapenie bolo o to väčšie, keď žiaci 2. stupňa dostali k záložkám aj listy od českých kamarátov, ktoré boli písané rukou. Bolo príjemné sledovať, že cieľ tohto projektu bol splnený naozaj v duchu Záložka do knihy spája školy a vytvára nové priateľstvá.“

Andrea Vallová, Základná škola, Lozorno

„Aj tento rok sme sa s nadšením zapojili do tohto prínosného projektu. Mladší žiaci sa väčšinou zamerali na obľúbených rozprávkových hrdinov. Učitelia sa so žiakmi porozprávali o ich dobrých vlastnostiach, ako sú napríklad poslušnosť, štedrosť, úprimnosť, pravdivosť i úcta k starobe. Pod detskými rukami začali oživovať princezné, Červené Čiapočky, Jankovia Hraškovia... Niektorí starší žiaci vyrobili záložky s filmovými postavami, ako sú Fantomas, Batman, Shrek. Veríme, že záložky splnia svoju funkciu, žiaci budú viac motivovaní a radi si prečítajú nejakú pre nich zaujímavú knihu.“

Danka Sálusová, Základná škola s materskou školou, Liptovská Teplá

„Spoločne sme sa dohodli, že si záložky vyrobíme aj pre seba a podarujeme si ich navzájom na Vianoce. V rámci čítania čítame veľa kníh, navštevujeme školskú knižnicu a verím, že tieto záložky budú dopĺňať a strážiť listy strán na ďalšie čítanie.“

Monika Fintorová, Základná škola, Kupeckého, Pezinok

„Starší aj mladší žiaci našej školy sa s veľkou chuťou a elánom pustili do práce. Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov a veľkosti s rozmanitými motívmi počas vyučovacích hodín alebo doma. Učitelia alebo žiaci pri ich výrobe čítali prevažne rozprávky a príbehy zo života detí. Mnohí opäť siahli po svojej obľúbenej knihe a literárnom hrdinovi. Porovnávali svoj život so životom literárneho hrdinu, hľadali, čo je aktuálne v dnešnej dobe... Projektom sme prepojili medzipredmetové vzťahy (napr. slovenský jazyk, výtvarná výchova, výchova umením, vlastiveda, geografia, biológia) a upevnili medzinárodnú spoluprácu škôl.“

Dana Volčáková, Základná škola s materskou školou, Rakovec nad Ondavou

„Naši žiaci sa veľmi tešili na výrobu záložiek. Vyrobili nádherné záložky. Prostredníctvom emailu sme sa skontaktovali s partnerskou školou. Poslali sme vyrobené záložky a dostali sme krásne záložky od partnerskej školy.“

Dana Rosolová, Základná škola, Lastomír

„Nápad so záložkami sa nám zapáčil. Vyrábali ich všetci žiaci... Malým prvákom sme vysvetlili, čo to vlastne je záložka, a tým starším žiakom pripomenuli, že čítanie kníh je neopakovateľný, vzrušujúci zážitok.“

Zuzana Hudaková, Základná škola, Batizovce

„Na hodinách výtvarnej výchovy, výtvarnom krúžku i počas činnosti školského klubu detí žiaci výtvarne spracovávali určenú tému – svojho rozprávkového hrdinu. Pri práci využili rôzne techniky – lepenie, strihanie, kreslenie, maľbu, koláž, kresbu tušom. Žiaci si pri práci zaspomínali na rozprávkových hrdinov zo starých rozprávok, ale i z tých modernejších. Záložky obohatia naše vzťahy s družobnou školou zo Zlína. Zároveň sa žiaci dozvedeli, akých hrdinov poznajú deti z českých škôl.“

Miriám Krkošková, Základná škola, Žabokreky

„Naša škola sa s radosťou zapojila do projektu. Žiaci usilovne vyrábali záložky. Svoju partnerskú školu sme si vyhľadali na internete...“

Mária Novotná, Základná škola, Šemša

„Veríme, že vytvorením zaujímavých záložiek a výmenou medzi žiakmi dvoch škôl sme vzbudili väčší záujem o čítanie kníh. Na našej škole sme vytvorili ďalšie záložky s nápisom – Čítajme si spolu! –, ktoré žiaci odovzdali babičkám a deduškom na spoločnom posedení so starými rodičmi 28. októbra 2013.“

Kvetoslava Kotrhová, Základná škola s materskou školou, Chocholná-Velčice

„Žiaci pod vedením svojich triednych učiteliek vyrábali záložky na hodinách výtvarnej výchovy a v školskom klube detí. Používali rôzne techniky: kreslenie, kolorované kreslenie, maľovanie, koláž, mramorovanie, skladanie, lepenie, kreslenie pomocou grafického editora... Sme radi, že sme sa do tohto projektu zapojili. Účasť v ňom bola prínosom pre žiakov aj pre učiteľov.“

Milota Galíková, Základná škola, Hrnčiarska, Zvolen

„Našu školu navštevujú žiaci s diagnostikovaným mentálnym postihnutím, pochádzajúci zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí mimo školy nemajú prístup k literatúre a k čítaniu kníh. To bol hlavný dôvod, prečo sme sa radi zapojili do projektu. Chceli sme žiakom ukázať možnosť vnoriť sa do sveta fantázie pomocou kníh.“

Diana Sujová, Špeciálna základná škola, Obrancov mieru, Detva

„Našich žiakov inšpirovali obľúbení knižní, ale aj filmoví hrdinovia. Na záložkách sa objavili Simpsonovci, Maľko a Kubko, Červená Čiapka, Macko Pú a mnohí ďalší. Niektorí stvárňovali rôzne abstraktné témy a použili aj netradičné výtvarné techniky. Do tohto projektu sa s chuťou zapojíme aj o rok.“

Soňa Kovárová, Základná škola, Školská, Považská Bystrica

„Vďaka projektu naše hospitalizované deti opäť prežívali príjemné a tvorivé chvíle, rozvíjali svoju kreativitu, fantáziu a manuálne zručnosti pri výrobe záložiek. Spríjemnili si tým pobyt v nemocnici a aspoň na chvíľu odpúťali svoju pozornosť od chorôb, kvôli ktorým boli hospitalizované.“

Martina Kubenová, Základná škola s materskou školou pri zdravotníckom zariadení, Levice

„S českou partnerskou školou sa nám spolupracovalo veľmi dobre. K našim návrhom boli ústretoví a vyrobené záložky spolu s fotografiami nám zaslali ešte skôr, ako bolo dohodnuté. Z ich záložiek sme si spravili peknú výstavku, ktorou sa teraz kochajú všetci žiaci našej školy.“

Jana Banovčinová, Základná škola, Biely Potok

„Aj vďaka tomuto projektu sme my, učitelia, mali príležitosť motivovať žiakov k čítaniu a ilustrovaniu záložky z vlastne prečítanej knihy. Aj touto formou to čítanie sa stalo atraktívnejším, lebo žiaci mysleli aj na žiakov z partnerskej školy, ktorí podobne čítajú a ilustrujú záložky. S väčšou radosťou čítali knihy a následne rozmyšľali o postavičkách z prečítaných kníh. Po získaní záložiek z partnerskej školy s radosťou si ich založili do svojich kníh. Už teraz sa tešíme na budúcoročný projekt.“

Marta Kucerová, Základná škola, Komenského, Snina

„Vyrobili sme oveľa viac záložiek a tak sme sa rozhodli, že časť záložiek pošleme našej partnerskej bratislavskej škole a časť venujeme prváčikom pri zápise do 1. ročníka, aby im v ich prvých knižkách označila stranu s písmenkom či obľúbeným obrázkom.“

Mária Zvalová, Základná škola, Ďumbierska, Banská Bystrica

„Aj v tomto školskom roku sme zapojili našich žiakov 1. stupňa do projektu, ktorým sme rozvíjali tvorivosť a fantáziu žiakov, ich kladný vzťah k čítaniu kníh a vzájomnú spoluprácu. S pridelenou bratislavskou základnou školou sme si vymenili záložky. Deťom urobili veľkú radosť. Tešíme sa na budúci rok...“

Gabriela Huculová, Základná škola, Tomášikova, Košice

„Naši žiaci prijali projekt i partnerskú školu z Giraltoviac s nadšením. Pripravili rozhlasovú reláciu v školskom rozhlase, aby informovali spolužiakov o všetkých detailoch projektu i o partnerskej škole a kraji, v ktorom sa nachádza. Pri vytváraní záložiek vychádzali zo svojej kultúry a na mnohých záložkách figurujú literárni hrdinovia z cudzojazyčných kníh, ale rovnako tak spoznáte i hrdinov našich klasických slovenských rozprávok, Matka a Kubka, Hlúpeho Kuba, Janka Hraška a iných. Žiaci sa stretávali v školskej knižnici i mimo nej, rozprávali o svojich obľúbených knihách, predstavovali ich svojim spolužiakom a diskutovali o osude hrdinov zo svojich kníh.“

Adela Melišeková Dojčanová, Súkromná základná škola BESST, Trnava

„Najväčšiu radosť z výroby záložiek mali naši piatáci, šiestaci a žiaci zo školského klubu. Mnohých téma zaujala natoľko, že prichádzali do školskej knižnice, aby si vypožičali knihy o hrdinoch, ktorých potom stvárňali na svojich záložkách. Tí snaživejší ich vytvorili aj viac. Počas Medzinárodného dňa školských knižníc sme z nich nainštalovali výstavku a žiaci z jednotlivých tried si ich mali možnosť prezrieť spolu so záložkami, ktoré nám zaslala naša partnerská Základná škola na ulici Škultétyho v Topoľčanoch.“

Emília Šupšáková, Základná škola, Komenského, Svidník

„Projekt sme pojali formou rozprávania o obľúbenej knihe, čítaním kníh nielen v škole, ale aj doma a zistili sme, že záložka pri čítaní je veľkým pomocníkom. Prostredníctvom čítania počas hodín literatúry a výtvarnej výchovy si žiaci namaľovali ľubovoľnou technikou na záložku svojho najobľúbenejšieho hrdinu. Aj my učitelia sme zisťovali, že zo dňa na deň nám pribúdali naozaj tvorivé, farebné a krásne záložky, ktoré si žiaci vytvorili ľubovoľnou technikou. Zistili sme, že niektorí žiaci majú aj spoločných hrdinov... Dúfame, že v spolupráci s našou partnerskou školou budeme pokračovať aj po ukončení projektu.“

Hana Tereňová, Základná škola M. R. Štefánika, Ivanka pri Dunaji

„Na vyučovacích hodinách, v rámci ktorých žiaci vyrábali záložky, sa dali veľmi pekne rozvíjať aj medzipredmetové vzťahy medzi slovenským jazykom a literatúrou, výtvarnou výchovou, ale aj etickou výchovou. Žiaci si buď prečítali rôzne rozprávky, alebo prerozprávali obsah svojej najobľúbenejšej knihy. Samozrejme si spolu pripomenuli aj určité etické posolstvo, ponaučenie či múdru myšlienku, ktoré sú obsiahnuté v každej rozprávke. A potom svojho obľúbeného literárneho hrdinu zhmotnili do farebnej záložky. Tieto vyučovacie hodiny sa žiakom veľmi páčili, boli pre ne nielen živé, zaujímavé, ale aj poučné.“

Adriana Veličová, Základná škola, Petra Jilemnického, Zvolen

„Aby boli detskí literárni hrdinovia čo najvernejší, žiaci si priniesli vlastné knižky. Listovali si v nich, hľadali vhodné ilustrácie a radili sa, čo nakreslia. Niektorých myšlienka záložky do knižky nadchla tak, že si doma vyrobili viacero záložiek... Ako najväčšie pozitívum projektu vidím to, že si žiaci priniesli svoje obľúbené knižky do školy. Najčastejšie sa opakovala knižka Jeffa Kinneya Denník odvážneho bojka, Megan McDonalldovej Dada Nálada. Objavili sa aj populárno-náučné knižky o vesmíre, komiksové postavy aj reálni futbaloví hrdinovia (v portrétach). Práve materiálnosť knihy a nadšenie aktívnych čitateľov ovplyvnila aj žiakov, ktorí sa čítaniu vyhýbali a kontakt s knižkami nemali. Obkresľovali obrázky z kníh kamarátov a inšpirovali sa ich nadšením.“

Veronika Kováčsová, Spojená škola, Tilgnerova, Bratislava

„Žiaci sa s chuťou pustili do práce. Detská fantázia pracovala na plné obrátky. Podobné to bolo aj s literárnymi hrdinami. Boli z rozprávok, dievčenských aj chlapčenských románov, z dobrodružnej prózy, ale dosť postavičiek bolo aj z fantazijnej literatúry... Žiaci na svoju záložku dopísali pranie: Nech ti záložka dobre slúži a prináša radosť.“

Katarína Mrázová, Základná škola, Turnianska, Bratislava

„Tohoročná téma projektu vyvolala kladnú reakciu medzi pedagógmi i žiakmi. Mesiac tvorili svoje malé výtvarné diela, aby potešili svojich kamarátov z českej priateľskej školy. Odrazu ožívali pod ich rukami hlavne rozprávkové postavičky, aby mohli byť umiestnené tam, kde je ich miesto – do knihy. V polovici októbra sme už mali všetko hotové a v školskej knižnici sme urobili výstavu prác žiakov celej školy. Žiaci, ktorí sa výstavy zúčastnili, mali naozaj na čo pozerať. Výstava záložiek partnerskej školy bola hneď po našej a nasledovalo rozdávanie v triedach. Ďakujeme organizátorom tohto krásneho projektu i za tému, pri ktorej sa hlavne starší žiaci vrátili do sveta rozprávok a s nadšením tvorili záložky.“

Danica Janišová, Základná škola, Turzovka-Bukovina

„Možnosť zapojiť sa po prvýkrát do tohto projektu sme uvítali s nadšením. Aj my sa na našej škole stretávame s problémami s čitateľskou gramotnosťou u žiakov, s nezaujmom o knihy a literatúru vôbec. Do projektu sa zapojili žiaci 1. - 5.ročníka a školského klubu detí. Popri výrobe záložiek sme počúvali rozprávky nahraté slovenskými hercami, čítali sme si z detských kníh. Tí menší dokonca navštívili aj Knižnicu Profesora Štefana Pasiara v Hnúšti... Uvedomujeme si, že na žiakov treba vplývať v čo najmladšom veku, preto tvorbu záložiek vítame ako pozitívnu sprievodnú akciu. Žiakov teší nielen to, že budú obdarovaní, ale hlavne, že môžu niečo vlastnoručne vyrobené darovať.“

Miloslava Libiaková, Základná škola Klokočova, Hnúšť'a

„Žiakom, ale aj niektorým kolegyniam, sa spočiatku nepozdávala vopred určená téma, pretože nie všetci, hlavne žiaci na 1. stupni nevedia tak pekne kresliť, aby sa na základe ich výtvarného prejavu dalo identifikovať, o akú literárnu postavu ide. Nakoniec sme to však zvládli a poslali sme našej českej partnerskej škole záložky s danou témou.“

Alena Môciková, Základná škola s materskou školou, Čavojský

„Žiaci boli aktívni, tvoriví, použili rozmanité techniky, aby svojich literárnych hrdinov na záložkách čo najlepšie prezentovali... Spolu sme si pripomenuli knihy, ktoré žiaci čítali a besedovali sme nielen o prečítaných príbehoch, ale zopakovali sme si aj hlavné a vedľajšie postavy. Do projektu sa zapájame každý rok pravidelne a sme milo prekvapení, ako ho žiaci prijímajú.“

Lubomíra Halušková, Základná škola P. Kellnera Hostinského, Rimavská Sobota

„My sme dostali okrem záložiek aj pekné informačné materiály o Strečne a jedno číslo školského časopisu. Našich Haligovčanov to veľmi oslovilo, hneď sa viacerí podujali získať informačné materiály o našom kraji, aby sme ich mohli poslať do strečnianskej základnej školy. Milo nás prekvapilo pozvanie na návštevu do našej partnerskej školy. Dúfame, že návšteva Strečna sa uskutoční, rovnako ako návšteva u nás, pretože aj my sme prišli s rovnakou ponukou.“

Zuzana Poláčková, Základná škola s materskou školou Kráľovnej Pokoja, Haligovce

„Porozprávali sme sa o tom, prečo si vybrali práve toho literárneho hrdinu, čím ich zaujal... Na záver sme spoločne vytvorili nadpis – HRDINA, a detské postavičky, ako tvorcov záložiek.“

Tatiana Rohál'ová, Základná škola s materskou školou, Šarišské Michal'any

„Ďakujeme, že sme sa mohli zapojiť do projektu. S kolegyňami sme zapojili do projektu celý prvý stupeň spolu s piatym a šiestym ročníkom. Aj napriek rekonštrukcii okien, plaveckého výcviku, sme zvládli vytvoriť pekné záložky, ktoré verím, že ocenia aj žiaci z českej školy. Žiaci najčastejšie kreslili literárnych hrdinov, ktorí vystupovali nielen v knihách, ale aj v rozprávkach, ktoré videli. Najmä tí menší.“

Margaréta Matúšová, Základná škola s materskou školou, Motešice

„Žiaci s radosťou vyrábali záložky. Dňa 29. októbra sme vyhodnotili tie najkrajšie a odmenili ich vecnými cenami. Tieto odmenené záložky sme zaslali do našej partnerskej školy do Veľkej Lehoty. Spolupráca s vybranou školou bola výborná.“

Andrea Tóthová, Základná škola s materskou školou, Dubník

„Na záložkách sa objavili hrdinovia z kníh, ktoré si majú možnosť žiaci vypožičať z našej školskej knižnice alebo obľúbení hrdinovia z prečítaných kníh. Tak sa na záložkách objavili postavy z rozprávok. Napríklad Žabí princ, Činový vojačik, Červená čiapočka, Škaredé kačiatko, Zajko Bojko, Včielka Maja a mnoho ďalších. Najväčší čitatelia našej školy – štvrtáci sa s vervou pustili do výroby záložiek. Po prečítaní viacerých kníh sa dohodli, že vyrobia záložku s obľúbenou postavou Analfabetou Negramotnou od Jána Uličianskeho technikou origami. Siedmáci na hodinách výtvarnej výchovy vytvorili záložky po prečítaní kníh J. K. Rowlingovej Harry Potter s jeho hlavnou postavou. Žiaci piatej triedy po prečítaní knihy M. Ďuríčkovej Danka a Janka vytvorili záložky v tvare hlavných hrdiniek... Náš hrdina je priateľ, kamarát, niekto, kto sa nám páči. Je dobrý, milý, pekný, koho obdivujeme.“

Stanislava Žembová, Základná škola, Školská, Huncovce

„Myšlienka vyrobiť záložku do knihy pre kamarátov z partnerskej školy v Čechách žiakov nesmierne nadchla. Žiaci si priniesli do školy knihy, ktoré radi čítajú, a podľa predlohy alebo vlastnej fantázie a kreativity kreslili, maľovali, dokonca aj vyšívali na záložky obľúbené literárne postavy. Na záložkách ožili napríklad postavičky z kníh Gabriely Futovej, odvážny bojko, Malý princ, Harry Potter, Analfabeta Negramotná, Anna zo Zeleného domu, Oksa, Pipi Dlhá Pančucha a iné hrdinky či hrdinovia poviedok, dobrodružných príbehov, fantasy literatúry, ale tiež princezné, zvieratká a postavičky z rôznych rozprávok. U mladších žiakov dominovali šaškovia, Šmolkovia, včielka Maja... Žiaci sa veľmi tešia nielen z toho, že urobia radosť novým kamarátom, ale aj z toho, že im prostredníctvom záložiek predstavia svojich obľúbených literárnych hrdinov. Veríme, že zvedavé deti z partnerskej školy budú chcieť spoznať knihy, v ktorých hrdinovia zo záložiek vystupujú, budú chcieť prežiť ich príbeh. A možno zistia, že obľubujú rovnaké literárne postavy ako žiaci na Slovensku. Je veľmi dobré, že si žiaci aj takýmto spôsobom môžu budovať (alebo vytvoriť) pozitívny vzťah ku knihám a k čítaniu vôbec.“

Martina Grolmusová, Piaristická spojená škola F. Hanáka, Prievidza

„Naša škola spolupracovala s českou partnerskou školou. Spolupráca so ZŠ s MŠ Kunštát bola výborná. Získali sme nové vedomosti o kraji i škole. Vymenili sme si navzájom fotografie našich žiakov pri výrobe záložiek. Žiaci boli spoluprácou nadšení. Dostali sme dokonca aj pozvanie na návštevu Kunštátu. Na oplátku sme pozvali našich českých kamarátov k nám do Divína... Sme radi, že sme spoznali, čo čítajú českí žiaci a ktorí hrdinovia z kníh ich oslovili.“

Soňa Laurová, Základná škola, Divín

„Po niekoľkých priateľských e-mailoch nás kontaktných a zodpovedných osôb sme sa dozvedeli zaujímavé informácie o našich školách. Potom prišiel deň D výmeny balíkov plných krásnych záložiek. To bolo radosti a nadšenia, keď sme spoločne rozbalovali balík a rozdávali záložky žiakom. Dúfame, že priateľstvo a spolupráca medzi našimi školami bude pokračovať aj naďalej. Osobne alebo v e-mailoch si budeme vymieňať informácie a novinky o našej práci. Myslíme si, že projekt si získal srdcia mnohých a každý si z neho odnáša kus dobrého pocitu z vykonanej práce, veď nesie hlbokú myšlienku priateľstva a dobrosrdečnosti.“

Lenka Nižníková, Základná škola, J. Švermu, Michalovce

„Veľa žiakov v našej škole malo problém nakresliť nejakého literárneho hrdinu. Zamieňali si pojem literárny a filmový hrdina... Literárnych hrdinov mnohí čerpali z diel, ktoré sme čítali na hodinách literatúry. Naši žiaci chcú zostať s vybranou českou školou v kontakte, preto sme partnerskej škole navrhli, či by sme nemohli naďalej spolupracovať na nejakom projekte.“

Lucia Sotoňáková, Základná škola, Kovarce

„Táto aktivita bola zaujímavou pre žiakov tým, že tvorili darček pre neznámeho kamaráta a následne boli rovnako obdarovaní niekým, koho mali možnosť spoznať len sprostredkované. Radi sa zapojíme aj o rok.“

Jana Andrassy, Základná škola, Z. Nejedlého, Spišská Nová Ves

„Žiaci ľubovoľnou technikou stvárnilí svojho obľúbeného literárneho hrdinu. Výmenou záložiek sme nadviazali výbornú spoluprácu a kontakt so žiakmi z Českej republiky. Do projektu sa zapojilo 112 detí zo školského klubu.“

Soňa Burdejová, Základná škola, Medňanská, Ilava

„Potešili sme sa téme o rozprávkových postavách. Žiaci sa s chuťou pustili do práce. Vznikli pekné záložky, z ktorých sme si urobili výstavku. Žiaci potom hádali, z akej rozprávky je postava. Potom sme si záložky vymenili s českou školou. Aj oni postupovali tak ako my.“

Najskôr záložky vystavili a následne hádali názov rozprávky. Keď k nám prišli záložky z Česka, tak sme si ich najskôr vystavili, aby ich mohli žiaci poobdivovať a zistiť, z akej rozprávky je postava na záložke. Ani naši žiaci nemali problém určiť rozprávku... Ďakujeme, že sme sa mohli tohto výborného projektu zúčastniť.“

Ol'ga Nowaková, Základná škola s materskou školou, Čimhová

„Záložky sme si vymenili s českou partnerskou školou. A keďže učiteľky spoločne so žiakmi pristupovali k výrobe záložiek s nadšením a nápaditosťou, obidve školy boli spokojné. Počas výroby záložiek sme medzi sebou priateľsky komunikovali a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.“

Miroslava Švehlová, Základná škola s materskou školou, Košeca

„Chceli by sme Vám poďakovať za možnosť zapojiť sa do projektu. Naši žiaci s veľkým zánietením pracovali na svojich záložkách, aby potešili kamarátov zo Spojenej školy internátnej v Leviciach. Z našich i darovaných záložiek sme si urobili výstavku.“

Mária Greňová, Spojená škola internátna, Spišské Vlachy

„Celý mesiac október žiaci v jednotlivých triedach na hodinách výtvarnej výchovy kreslili postavičky svojich obľúbených literárnych hrdinov a vytvorili naozaj krásne záložky. No my sme tvorili nielen záložky, ale na internete sme vyhľadali základné informácie o našej partnerskej škole a obci Kamenín, pripravili sme reláciu do školského rozhlasu o našej partnerskej škole, nástenku o Kameníne a Krušetnici, na mape sme vyhľadali túto obec a zistili sme, že sme od seba ďaleko...“

Jana Zemeníková, Základná škola s materskou školou, Krušetnica

„Tento rok sa žiaci tešili ešte viac, nakoľko dostali partnerskú školu z Čiech, z mesta Holice. Každý žiačik 1. stupňa sa snažil, aby jeho záložka bola pekná a páčila sa kamarátom v Čechách. Okrem výroby záložiek štvrtáci napísali listy. Chceli by nadviazať písomný kontakt so štvrtákmi z Holíc. Časom možno vzniknú nové kamarátstva. Dozvedia sa navzájom o sebe, ako žijú, aké majú záujmy. Zároveň sa zdokonalia v češtine, v reči, ktorá im nie je úplne cudzia. A – kto vie? Snáď sa raz stretnú a budú mať príležitosť spoznať mesto svojich kamarátov.“

Mária Ferencíková, Základná škola, Hlboká cesta, Bratislava

„Už tretíkrát sme sa zapojili do tohto zaujímavého a pre žiakov veľmi obľúbeného projektu. Pod šikovnými rukami našich žiakov vznikali záložky s ich obľúbenými rozprávkovými postavami. Napríklad Pyšná princezná, Červená čiapočka, Mach a Šebestová, Tri prasiatka, Malý princ, Danka a Janka, Marienka a Janičko, Sedem kozliatok, Pipi Dlhá Pančucha. Spoločne sme vybrali a do Ostravy poslali 70 najkrajších záložiek. Veríme, že našim novým kamarátom sa záložky budú páčiť. A keď budú čítať svoje obľúbené knihy, použijú záložky od kamarátov zo Slovenska. Do balíka sme pridali aj cédečko o našej škole a zopár čísel nášho školského časopisu Srdce.“

Edita Hozzová, Základná škola sv. Jána Krstiteľa, Spišské Vlachy

„Pozitívum tohto projektu vidíme i v tom, že sme s našimi žiakmi veľa diskutovali o literárnych hrdinoch a porovnávali vzájomne medzi triedami, akých hrdinov si dnešní žiaci vyberajú. Tiež sme si na našej škole urobili anketu a najkrajšie záložky a celý projekt chceme zverejniť v našom školskom časopise či na webom sídle školy. Naši žiaci mali zážitok z toho, že bude mať ich záložku nejaký žiak z inej – z českej školy. No a, samozrejme, najviac sa tešili z rozdávania záložiek od svojich nových českých priateľov.“

Daniela Bytčanková, Základná škola, Lichardova, Žilina

„Vďaka priateľstvu s českou ZŠ s MŠ v Melči sme sa dozvedeli veľa nového o našich školách, učiteľoch, žiakoch, o sebe navzájom... Žiaci sa snažili vyrobiť krásne záložky. Niektoré ich záložky obsahovali zaujímavé citáty z kníh, z ktorých pochádzala obľúbená literárna postava. Veľmi nás potešilo, že aj česká škola nám zaslala krásne záložky, ktoré boli odlišné od tých našich. Niektoré boli dokonca zalaminované, čiže sa automaticky predĺžila ich životnosť. Darované záložky si žiaci hneď vložili do svojich kníh, ktoré mali so sebou v škole. Avšak doma poputujú do ich najobľúbenejších kníh, na základe ktorých si vybrali svoju literárnu postavu pre tvorbu záložky.“

Silvia Eštočinová, Základná škola s materskou školou, Lipovce

„Vzájomným e-mailom sme si vymenili informácie o našich školách a prostredí, v ktorom žijeme. Informácie o partnerskej škole si žiaci prezerali na webovom sídle partnerskej školy individuálne, na triednických hodinách a vyučovaní informatiky... Žiaci pracovali so záujmom a niektorí z nich urobili pre svojich spolužiakov aj 2 – 3 záložky. Vyrobené záložky sme poslali žiakom ZŠ Výčapy-Opatovce a čakali sme na odpoveď. Dočkali sme sa a s ďakovným listom sme dostali aj záložky od žiakov našej partnerskej školy. Žiaci si záložky s radosťou rozobrali.“

Viera Flašíková, Základná škola Sama Cambela, Slovenská Ľupča

„Naši českí priatelia sa do projektu zapojili v spolupráci s ich mestskou knižnicou, a to oddelením pre detí. Naše záložky, skôr ako ich dostanú českí žiaci, budú vystavené v Mestskej knižnici Loket. Veríme, že našich českých kamarátov záložky potešia a budú sa im páčiť.“

Slavomíra Gašperanová, Základná škola, Beňuš

„Keďže sme sa aj my chceli našej partnerskej škole predstaviť, poslali sme im prezentáciu o našej obci, odkaz na internetovú stránku s údajmi o našej škole, ako aj s bohatou fotogalériou. Pred samotnou realizáciou projektu sme žiakom oznámili, pre koho ideme záložky vyrábať. U žiakov táto informácia vzbudila obrovský záujem, nakoľko sa oni sami tešili na záložky od žiakov z partnerskej školy. Sme presvedčení o tom, že takéto projekty majú obrovský význam a podporujú priateľskosť, spoluprácu, odhodlanie, vzbudzujú u žiakov obrovský záujem, pretože to robia pre niekoho iného. A nielen u žiakov, ale aj u učiteľov. Verím, že takýchto projektov bude čoraz viac. Tohoročný projekt sa nám určite vydaril a už teraz sa tešíme na budúci rok.“

Lucia Krivdová, Základná škola, Fričovce

„Dostali sme milé a veselé záložky z partnerskej Spojenej školy v Šali. Dúfame, že ich potešili aj naše, ktoré usilovne vyrábali tretiaci, štvrtáci a piataci.“

Marcela Lacková, Základná škola s materskou školou, Česká, Bratislava

„Záložky a propagačné materiály od partnerskej školy sme najprv pre inšpiráciu ostatných žiakov umiestnili na nástenných novinách a potom sme ich na podujatí v školskej knižnici odovzdali účastníkom projektu. Žiaci záložky porovnávali, obdivovali techniku práce svojich darcov. Z výmeny záložiek sa tešili.“

Kristína Tirpáková, ZŠ Ľubotín

„V projekte sme si stanovili tieto ciele: rozvíjanie čitateľskej gramotnosti, prirodzená potreba spolupráce a kontaktov, ktoré sú dôležité pre život; využívať knihy zo školskej knižnice priamo vo výchovno-vzdelávacom procese; vedieť vyjadrovať vlastné myšlienky; rozvíjať tvorivosť a estetické čítanie v predmete výtvarná výchova; vytvoriť u žiakov predstavu o pojme literárny hrdina; využívať poznatky z kníh pri zobrazovaní literárneho hrdinu; rozvíjať spoluprácu s inou školou.“

Lubica Karliková, Základná škola s materskou školou, Krajné

„Do práce sa zapojili žiaci od tretieho ročníka až po siedmy ročník. Úloha pre všetky ročníky bola jednotná. Mali pracovať s učebnicami literatúry či čítanky a vybrať si básničku, príbeh, rozprávku od literárneho hrdinu ktorý na nich najviac zapôsobil. Svoje pocity, a predstavy mali výtvarne zachytiť pri výrobe záložky. Práca pre žiakov nebola vždy jednoduchá. Niektorí vedeli danú tematiku zachytiť, samostatne pracovať bez predlohy, iní sa opierali o výtvarné práce už zobrazené v knihách. Na jednej strane záložky bol obrázok k danému textu a na druhej strane žiaci písali názov autora, názov diela a svoje meno.“

Eva Hut'anová, Základná škola J. A. Komenského, Revúca

„Naši žiaci sa s chuťou pustili do projektu, ktorý bol pre nich novou aktivitou. Pre svojich priateľov zo Špeciálnej základnej školy v Klenovci vyrobili nápadité a vkusné záložky s postavičkami svojich obľúbených rozprávkových hrdinov. Práca na záložkách žiakom priniesla veľa obohacujúcich zážitkov a veľa nadšenia z vlastnej tvorby. Veríme, že naše záložky si čoskoro nájdu miesto v knižkách našich kamarátov z Klenovca. Ďakujeme za pekný projekt a už teraz sa tešíme na ďalší ročník.“

Mária Marcineková, Špeciálna základná škola internátna a ŠMŠI, Levice

„Naša základná škola sa zapojila do súťaže po tretíkrát. Žiaci boli myšlienkou nadviazať kontakt s inou školou nadšení a s radosťou pripravovali pre svojich kamarátov záložky do kníh. Vyhlásená téma bola veľmi vhodná pre všetky vekové kategórie. Ved' čo je pre čitateľa pri čítaní diela bližšie ako hlavný hrdina, v ktorom často hľadá sám seba. Ako veľké plus vnímame zapojenie sa českých škôl do projektu. Už len pocit žiakov, že záložku robia pre niekoho z inej krajiny, bol pre nich veľkou motiváciou.“

Beáta Karáčová, Základná škola, Sľažany

„Naša škola s radosťou prijala ZŠ s MŠ v Uhrovci za partnerskú školu v tomto projekte. Žiaci veľmi radi a so záujmom vyrábali záložky rôznych foriem i obsahu – stvárňovali svoje obľúbené knižné postavičky – s vedomím, že tieto záložky urobia radosť žiakom z inej školy. Tie najkrajšie, urobené rôznymi vekovými kategóriami, sme poslali našej partnerskej škole dúfajúc, že sa im záložky budú páčiť.“

Terézia Mészárosová, Katolícka spojená škola sv. Vincenta de Paul, Levice

„Do projektu sa zapojili všetci žiaci. Spolu sme navštívili školskú knižnicu a mestskú knižnicu, aby sme žiakov inšpirovali. Každá trieda si prečítala úryvok z knihy, na základe ktorého vytvorila záložky. Uvedený projekt bol pre žiakov veľmi zaujímavý. Rozprávkové postavičky a literárni hrdinovia boli pre nich výraznou motiváciou. Škole, ktorá nám bola pridelená, sme záložky odoslali a navrhli ďalšiu spoluprácu aj mimo projektu. Chceli by sme im priblížiť bohatú históriu nášho mesta a kultúrne pamiatky známe nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.“

Viera Pitoráková, Špeciálna základná škola, F. Kráľa, Levoča

„Do tohto projektu sa zapojili žiaci zo sociálne znevýhodneného a málo podnetného prostredia. Myšlienka urobiť radosť niekomu inému, ich veľmi zaujala. Záložky robili na hodinách výtvarnej a pracovnej výchovy. Naši žiaci zhotovovali záložky s nadšením a s veľkou láskou. Všetci učitelia aj žiaci sa už tešia na budúci školský rok, keď sa opäť zapojíme do tohto projektu.“

Katarína Lutterová, Základná škola, SNP, Spišské Vlachy

„Žiaci mali radosť z toho, že môžu pre českých kamarátov vytvoriť a poslať niečo užitočné a pekné na pamiatku a téma ich veľmi zaujala. Hodiny výtvarnej výchovy majú radi a obľubujú aj rozprávkové príbehy, preto vytvorenie záložky bolo pre nich ideálnym spojením. Pri ich výrobe sme sa rozprávali o partnerskej škole a o obci, v ktorej sa nachádza, o knihách a čítaní, o literárnych postavách a rozprávkach... Výmena záložiek z partnerskej školy nás obohatila nielen o naozaj veľmi pekné záložky od našich kamarátov, ale aj o pocit, že krásne je dostávať, ale ešte krajšie dávať, ak to dávame s láskou... Bolo nám cťou zapojiť sa do dobrej veci s peknou myšlienkou. Ďakujeme.“

Zuzana Šurinová, Základná škola s materskou školou, Stankovany

„Naša škola sa s radosťou zapája do tohto projektu, ktorý sa stal súčasťou nášho školského vzdelávacieho programu. Podporujeme ním záujem o čítanie, ale i fantáziu a manuálnu zručnosť žiakov. V tomto roku bola prvýkrát tematická, zameraná na literárne postavy. Považujeme to za dobrú myšlienku, pretože tým je projekt ešte užšie spojený so zážitkami z čítania. Najmä menší žiaci mali veľkú radosť, keď sa mohli podeliť s ostatnými o svoje skúsenosti s knihami a literárnymi postavami... Budeme radi, keď bude komunikácia s našou partnerskou školou pokračovať a zostaneme v kontakte. Tešíme sa, čo nám prinesie ďalší ročník projektu.“

Janka Klenovičová, Základná škola s materskou školou, Vlčany

„Do projektu sme sa zapojili prvýkrát. Žiakom sa táto akcia veľmi páčila. Mali veľkú radosť jednak zo samotného vyrábania záložiek ako aj zo získavania nových kamarátov. Dokonca začali mať radšej aj hodiny čítania.“

Gabriela Horňáková, Základná škola s materskou školou, Rudník

„Na jednu stranu záložky sme namaľovali svojho literárneho hrdinu a na druhú stranu záložky sme dali základné údaje o škole a obci... Už teraz sa tešíme na ďalší ročník tohto projektu.“

Lucia Paľovčíková, Základná škola, Vysoká nad Uhom

„V októbri sme sa na hodinách literatúry stretávali v školskej knižnici a diskutovali sme so žiakmi o knihách, ktoré čítajú, o knihách, ktoré máme v školskej knižnici, o tituloch, ktoré už mali vypožičané z našej školskej knižnice, aj o tých, ktoré by si priali mať zakúpené. Zároveň sme sa rozprávali o literárnych hrdinoch, s ktorými sa zoznámili pri čítaní kníh. Žiaci si vymieňali skúsenosti, predstavovali spolužiakom svojich obľúbených literárnych hrdinov... Počas Medzinárodného dňa školských knižníc sa stretli žiaci nášho školského parlamentu a vybrali tie najkrajšie záložky pre priateľov z Česka, napísali im osobný list, obálku zabalili a symbolicky v tento deň – 28. októbra zásielku odoslali. Záložky, ktoré nám poslali žiaci z Přerova sme dali do našej školskej knižnice, tam si ich môže každý žiak, či žiačka nielen pozrieť, ale aj vypožičať spolu s knižkou.“

Slávka Štrbáňová, Základná škola, J. A. Komenského, Púchov

„Po prvotných vzájomných informáciách sme sa každá škola samostatne pustila do prípravy záložiek. Žiaci pracovali s nadšením a odhodlaním urobiť tú naj záložku. Vždy sa snažíme o niečo nové, hľadáme, inšpirujeme sa, tvoríme záložky, iné ako v minulých rokoch. Myslím, že sa nám vydarili... Urobíme si z nich výstavku v našej školskej knižnici a ukážeme ich tak aj širokej verejnosti... Projekty takéhoto zamerania majú svoje miesto medzi školskými aktivitami, majú veľký význam a prínos pre žiakov všetkých vekových kategórií. Možno sa nám nepodarí zvýšiť záujem o čítanie v domácom prostredí, ale v škole určite. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník.“

Monika Podolinská, Základná škola, Muránska Dlhá Lúka

„Výroba záložiek spestrila hodiny slovenského jazyka a výtvarnej výchovy, respektíve krúžkovú činnosť a bola vhodnou formou motivácie. Žiaci s učiteľkami si v triedach pripravili výstavky zo svojich obľúbených kníh. Niektorí žiaci spolužiakom z nich aj prečítali krátke úryvok... Priali by sme si, aby sa prvý nesmelý kontakt cez záložky rozvinul do priateľstiev našich žiakov formou korešpondencie, možno aj niektorých tried.“

Anna Bucová, Základná škola s materskou školou, Bobrov

„Chcem vyjadriť túžbu, aby sa čítanie stalo pravidelnou aktivitou žiakov, ktorá rozvíja fantáziu, slovnú zásobu aj intelekt, prispieva k zušľachteniu ducha. A tento projekt určite prispel k tomu, aby žiaci viac čítali a častejšie siahli po knihe v čase osobného voľna.“

Valentína Brudňaková, Spojená škola, Centrálna, Svidník

„Naši žiaci s veľkou chuťou pracovali na výrobe záložiek. Lákala ich nielen zaujímavá téma, ale aj fakt, že ich malé dielka poputujú do zahraničia. Hoci sú to len žiaci prvého stupňa, bravúrne zvládli stvárniť množstvo literárnych hrdinov. Napríklad Mácha a Šebestovú, Maxipsa Fíka, Maťka a Kubka, Malého princa. Dokonca nechýbali ani dnes tak medzi dievčatami obľúbené Monstersky.“

Jana Skaličanová, Spojená škola, Horné Rakovce, Turčianske Teplice

„Žiaci s veľkou radosťou vyrábali záložky pre svojich priateľov z bratislavskej školy. Prekvapilo ma, že žiaci vyrobili aj záložky navyše, namiesto 199 ich vytvorili 267. Záložky od svojich bratislavských kamarátov si založili do učebníc...“

Anna Murínová, Základná škola, Víglaš

„Žiaci boli veľmi šťastní, keď im boli doručené záložky od českých detí, urobili im veľkú radosť. Zo záložiek sme si urobili výstavku, spoločne sme si prečítali ich sprievodný list a následne boli rozdane žiakom, ktorí ich teraz s hrdosťou používajú pri čítaní. Spoločný projekt nás vzájomne spojil, dozvedeli sme sa opäť niečo nové, a zároveň sme pri ich tvorbe venovali pozornosť našim krásnym slovenským knihám a ich literárnym hrdinom.“

Zuzana Zichová, Základná škola s materskou školou, Krasňany

„Veľkosť, tvar i techniku spracovanie si zvolili vyučujúci so žiakmi sami, preto boli záložky rôznorodé... Verím však, že sa záložky žiakom v Šuranoch páčili a splnia i svoj účel tak, ako sa páčili našim žiakom záložky, ktoré sme dostali my. Ďakujeme za vytvorenie tohto projektu a iste sa radi zapojíme i do ďalšieho ročníka.“

Magdaléna Záškarová, Základná škola, Ul. V. Paulínyho-Tótha, Senica

„Do tohto projektu sme sa zapojili druhýkrát. Tento raz bola našou partnerskou školou slovenská škola, ale to žiakom neprekážalo. Záložky maľovali s veľkou chuťou, keďže si uvedomovali, že ňou niekomu urobia radosť a zároveň verili, že aj oni dostanú podobný darček. Naozaj si na nich dali záležať, až som sa čudovala, čo sa v nich skrýva, aké výtvarné talenty na škole máme. Zaujímavé bolo sledovať ako si spomínali na svojich knižných hrdinov. Pre niektorých to bolo ľahké, pre niektorých ťažšie. Ale nakoniec si každý vybral toho svojho a svojím spôsobom sa ho snažil stvárniť.“

Božena Bzdilíková, Základná škola, Martinská, Žilina

„Do tohto projektu sme sa zapojili s nádejou, že získame nové kontakty a skúsenosti so školou v Českej republike. Úprimne priznávam, že sme boli sklamaní, keď nám bola pridelená slovenská škola. Sklamanie trvalo len chvíľu. Pozreli sme si webovú stránku školy v Humennom (našej partnerskej školy) a zistili sme, že je to škola veľmi podobná našej, robia akcie podobné našim a ich webová stránka bola veľmi sympatická. Oslovili sme ich, vymenili sme si zopár priateľských mailov a nakoniec aj záložky s pripojeným pozdravom.“

Janette Bečárová, Základná škola s materskou školou, Krivec

„My sme najskôr do našej školy pozvali na návštevu spisovateľku Toňu Revajovú a besedovali sme o jej knihách Johanka zo zapadáčiku a Denis a jeho sestry. Žiaci boli jej príbehmi inšpirovaní a mnohé záložky vytvorili na tému jej detských hrdinov. Deti pracovali s veľkým zánietením a záložkové darčeky sa podarili.“

Nad'a Kelíšková, Základná škola s materskou školou, Na stanicu, Žilina

„Tento projekt má výbornú myšlienku, v ktorej treba pokračovať. Záložka si vie získať nových priateľov, dokáže priblížiť a spojiť životy našich a českých žiakov. Možno tento projekt prispeje k tomu, aby žiaci viac čítali vo voľnom čase.“

Gabriela Čonka-Skybová, Základná škola s materskou školou pri zdravotníckom zariadení, Trieda SNP, Košice

„Pri slávnostnom vyhodnocovaní vytvorených záložiek v školskej knižnici kolektívy tried a jednotlivci prezentovali najprv knihu, ktorú čítali a následne zvieracieho hrdinu, ktorého znázornili. Súčasťou vyhodnotenia bol aj hodnotný kultúrny program – spev, hra na flautu, recitácia. Vyhodnotenia sa zúčastnili aj pozvaní rodičia žiakov, učitelia a vedenie školy.“

Mária Režnická, Základná škola, Matice slovenskej, Prešov

„Žiaci mohli uplatniť pri tvorbe záložiek nielen svoje čitateľské skúsenosti, ale aj svoju fantáziu, tvorivosť a predstavivosť. S nadšením sa dali do práce. Kreslili, strihali, lepili a skladali obľúbené záložky a pani učiteľky a pán učiteľ im spríjemňovali prácu čítaním kníh. Napríklad Dobšinského rozprávky, príbehy o zvieratkách, Čin-Čin, Knihu záhad...“

Erika Gajdošová, Základná škola Viliama Záborského, Vráble

„My sme v škole taktiež vybrali 100 najkrajších záložiek s uvedenými menami žiakov a odoslali partnerskej škole Bánovce nad Bebravou, aby žiaci v partnerskej škole vedeli, s kým môžu nadviazať kamarátstvo. Sme presvedčení, že literárnych hrdinov na záložkách spoznali žiaci z partnerskej školy a že sú im známi. Naším práním je, aby záložky, ktoré si vzájomne deti vymenili, im pomohli získať nových kamarátov, ktorých bude zbližovať aj spoločná KNIHA.“

Anna Mrkvová, Základná škola, Makov

„Na hodinách slovenského jazyka a literatúry si žiaci čítali a rozprávali o rôznych rozprávkových hrdinoch, na niektorých sa aj zahrli. Potom ich na výtvarnej výchove stvárnil do knižných záložiek... Žiaci pracovali s radosťou a nadšením. Veľkou motiváciou bolo pre nich aj vedomie, že záložkou potešia iných žiakov. Preto pri zhotovovaní záložiek využili nielen svoj um, schopnosti a talent, ale vložili tam aj kus svojho srdca. Pamätali si na tento projekt z minulého roka a záložky, ktoré dostali vlani, mnohí z nich používajú v knihách a učebniciach dodnes.“

Magdaléna Forgáčová, Základná škola s materskou školou, Dlhá nad Oravou

„Keďže naši žiaci v súčasnosti menej čítajú, pri zadaní témy si väčšinou spomenuli na rozprávkových hrdinov. Dokonca niektorí žiaci si priniesli svoje obľúbené knižky...“

Marcela Jurčovičová, Spojená škola, Komenského, Pezinok

Do tohto projektu sme sa zapojili prvýkrát so žiakmi 1. stupňa... Projekt bol podnetný z viacerých aspektov: podnietil záujem o čítanie, získanie vedomosti o inej krajine, výtvarné zobrazenie literárneho hrdinu a vytvorenie darčeka pre nového priateľa.“

Nadežda Vargová, Základná škola, Široké

„Na prvom stupni naši žiaci na zadnú stranu záložky uvádzali svoje meno, priezvisko a triedu, na druhom stupni navyše aj kontakt na sociálnu sieť facebook. Naša škola im okrem sprievodného listu zaslala na cédečku video o škole v programe MovieMaker a adresár s fotodokumentáciou žiakov pri tvorbe záložiek a fotografie už hotových záložiek.“

Emília Sovičová, Základná škola s materskou školou, Pod Papierňou, Bardejov

„Žiakom nechýbala fantázia, tvorivosť, obrazotvornosť či kreativita. Tí menší maľovali svojich obľúbencov z rozprávok, tí starší zase z dievčenských románov, z dobrodružných či historických kníh, encyklopédií alebo cestopisov, dokonca nechýbali ani hrdinovia z povestí. Presvedčili sme sa nielen o tom, že naši žiaci krásne tvoria, ale aj o tom ako nadšene a s radosťou čítajú knihy, a ako vedia svoje pohľady na prečítané diela interpretovať a vystihnúť.“

Katarína Šoffová, Súkromná základná škola, Starozagorská, Košice

„Zložky sme vystavili na nástenke vo vestibule. Týmito zložkami sme sa zároveň zapojili aj do ďalšieho projektu, ktorý je zameraný na pomoc africkým školám. Na našej škole zorganizujeme Blší trh v knižnici, ktorého súčasťou bude aj predaj týchto zložiek za symbolickú cenu.“

Martina Tencerová, Základná škola s materskou školou, Žemberovce

„So žiakmi sme najprv prebrali pojem literárny hrdina. Keď sa vložili do tohto pojmu, nasledoval ďalší krok, vybrať si toho svojho hrdinu. Pre niekoho to bol zvierací hrdina, pre iných rôzne postavičky... Žiaci na každú stranu zložky napísali z ktorej rozprávky literárny hrdina pochádza.“

Lucia Mlynáriková, Základná škola s materskou školou, Vyšný Kubín

„Projekt prináša medzi našich žiakov ducha spolupráce, poznávania, napredovania a uvedomovania si – zázraku čítania. Ďakujeme za túto možnosť.“
Gabriela Jahodová, Základná škola, Nábřežie mládeže, Nitra

„Projekt nám pomohol uvedomiť si, koľko literárnych hrdinov žiaci poznajú či obdivujú. Zistili sme, ktoré knihy žiakov očarili, ku ktorému druhu literatúry dnes žiaci inklinujú. Pod vedením niektorých učiteľov sa žiaci v triedach venovali čítaniu a práci s konkrétnym knižným titulom. V priebehu tohto projektu bola po celý čas v našej škole vytvorená nástenná plocha vo vestibule školy, kde sa nachádzali všetky dôležité informácie aj kontakt na partnerskú školu. Na túto plochu postupne učitelia a žiaci pripínali vytvorené záložky.“
Zuzana Lipková, Základná škola, Bajkalská, Prešov

„Zložky z družobnej školy sme najskôr vystavili na chodbu a všetci si mohli popozerať rôzne techniky. Potom si žiaci postupne po triedach vybrali záložku, ktorá sa každému najviac páčila. Chceme vyjadriť názor, že tento projekt je dobrý nápad. Tešíme sa aj na budúci rok.“

Jana Janíková, Základná škola, Staškov

„Zistila som, aký je pre generáciu dnešných žiakov literárny hrdina vzdialený a ako sa vidia v tých filmových a počítačových postavách. Je to smutné, ale je to tak. A práve cieľ tvorby záložiek aspoň trošičku túto bariéru nabúral. Už teraz sa teším na nový ročník a novú zaujímavú tému.“

Zuzana Pištejová, Základná škola s materskou školou, Zemplínske Hámre

„Keďže pre nás bola téma literárneho hrdinu trošku ťažká, dohodli sme sa s partnerskou školou, že vyrobíme záložky podľa predlohy. Veľmi sme sa potešili a milo nás prekvapilo, že sme okrem záložiek s partnerskej školy dostali aj pohľadnice a vlajku ich dediny. Už teraz sa tešíme na budúci rok...“

Jana Korenková, Základná škola s materskou školou, Hôrka pri Poprade

„Jedná sa o úžasný projekt. I keď sme malá škola, dostali sme príležitosť zapojiť sa do neho. Spolupráca s partnerskou školou bola od prvej chvíle o vynikajúcej komunikácii...“

Miroslava Petrušková, Základná škola s materskou školou, Lúčivná

„Starší žiaci vyrábali záložky samostatne podľa vlastných predstáv, mladším žiakom pomáhali vyučujúci. Pred odoslaním záložiek partnerskej škole sme pripravili výstavku záložiek a súťaž o najkrajšiu záložku. Po príchode zásielky z partnerskej školy v Turzovke, ktorú navštevujú tiež deti s mentálnym postihnutím, sa naši žiaci nevedeli dočkať, kedy im záložky rozdáme. Veľmi sa darčeku tešili a každý si svoju záložku založil do niektorej učebnice.“

Oľga Ondrašková, Spojená škola internátna, Tovarnícka, Topoľčany

„Žiaci najprv usilovne na hodinách literárnej výchovy spomínali na svojich literárnych hrdinov. Pripomenuli si ich príbehy, čítali rozprávky a detské príbehy... Z tvorby záložiek mali žiaci veľkú radosť, mali chuť čítať a zažívať dobrodružstvá so svojimi kamarátmi z rozprávok. A už teraz sa tešia na ďalší ročník projektu.“

Žaneta Strmá, Špeciálna základná škola, Za parkom, Veľký Krtíš

„Projekt prebiehal na viacerých vyučovacích hodinách a to v rámci predmetu literatúra, kde žiaci čítali rôzne knihy z mimočítankového čítania, ktoré si vybrali pri návšteve školskej knižnice. Na hodinách informatiky si vyhľadávali informácie a prezerali webové stránky našej partnerskej školy a zároveň niektorí žiaci vytvárali záložky pomocou počítačov...“

Alena Sakalová, Základná škola, Lutina

„Ďakujeme za možnosť zúčastniť sa projektu, nakoľko sme spoznali dedinku neďaleko Oravskej priehrady v krásnom kraji, čo je pre nás výzvou na jeho spoznanie prostredníctvom exkurzie alebo školského výletu.“

Beáta Sabová, Základná škola s materskou školou Samuela Timona, Trenčianska Turná

„Je to pekná myšlienka, ako vzbudiť u žiakov záujem o čítanie a zároveň nadviazať kontakt s inou školou... Ďakujeme za vyhlásenie projektu a tešíme sa ďalší rok.“

Agnesa Fuková, Základná škola s materskou školou pri ZZ, Špitálska, Nitra

„Partnerská škola nám k záložkám pribalila aj milý darček a to knihu od Gabriely Futovej Nejdem a basta. Táto autorka je na našej škole veľmi obľúbená. Knihu sme sa rozhodli čítať v školskej knižnici. Prví ju čítali tretiaci...“

Katarína Sitkár, Základná škola s materskou školou, Hontianske Moravce

„Komunikácia s českou partnerskou školou bola príjemná a priateľská. Pri vyrábaní záložiek sme si pozreli aj ich webovú stránku, aby žiaci získali predstavu o tom, komu ich výrobky pošleme. Českým žiakom sa naše záložky páčili... Aj nám sa páčili darčeky od českých kamarátov. Urobili sme si z nich výstavku a neskôr si ich rozdáme, aby mohli plniť svoju funkciu.“

Jana Krasňanská, Základná škola s materskou školou, Slovenský Grob

„Piataci a šiestaci okupovali školskú knižnicu aj miestnu knižnicu u nás v Devínskej Novej Vsi, vybrali literárnych hrdinov, potom lepili, strihali, dokonca vyrezávali z tenulinkého špeciálneho dreva, vyšívali, laminovali. Fantázia skutočne pracovala naplno.“
Soňa Škulová, Základná škola Ivana Bukovčana, Bratislava

„Veľmi sme sa potešili, že máme za partnerskú školu pridelenú školu zo Slovenska, pretože nezáleží na hraniciach, dôležité je to, čo nás spája a nie rozdeľuje. My sme vidiecka škola a pridelená škola bola z nášho hlavného mesta Bratislavy. Po skontaktovaní s koordinátorkou projektu, sme sa navzájom spoznávali cez internetové stránky našich škôl a bolo príjemné zistiť, že robíme podobné aktivity, súťaže a projekty a zároveň inšpiratívne, čo by sme mohli skúsiť robiť ako oni.“

Monika Čauderová, Základná škola J. A. Komenského, Zemianske Kostol'any

„Naši žiaci sa radi zapojili do práce na záložkách pre kamarátov z Českej republiky. Porozprávali sme sa, aké knihy žiaci čítajú, kto je tam hlavná postava a mnohí si ani nevedeli vybrať, ktorú z postáv na záložku nakreslia.“

Ingrid Bohušová, Základná škola J. A. Komenského, Sered'

„Tento rok nám bola pridelená slovenská škola z Michaloviec a v žiadnom prípade sme to nepocítovali ako neprávosť. Veľmi sme sa potešili, že môžeme nadviazať priateľstvo so základnou školou z iného kraja.“

Lucia Franclová, Základná škola, Školská, Mojmírovce

„Tri najkrajšie záložky sme si navzájom ocenili peknými knižkami. Túto nadstavbu projektu – ohodnotenie najkrajších záložiek knižkami – sme takisto navrhli aj našej partnerskej škole a jej koordinátorke projektu, ktorá túto formu motivácie s nadšením prijala.“

Valeria Regásková, Základná škola, Sokolíkova, Bratislava

„Naši žiaci s radosťou vyrábali záložky pre svojich nových kamarátov...“

Marcela Timková, Základná škola, Vtáčkovce

„Naši žiaci tvrdili, že dostali úžasnú tému. Všetko, čo prečítali, mohli namaľovať alebo nakresliť. Žiaci mali naozaj množstvo inšpirácií, pretože čítali množstvo kníh od spisovateľky Blažkovej, ktorá oslavovala 80. výročie narodenia. Spisovateľka žije v Kanade. Kresby žiakov na záložkách okrem do partnerskej školy poputujú aj elektronickou poštou do ďalekej krajiny, kde spisovateľka žije. Snáď jej urobia radosť a oživia spomienky na mesto Bojnice, keď bola ešte malé dievča a prechádzala sa po našom meste s rodičmi.“

Mária Hrdá, Základná škola s materskou školou, Bojnice

„Na základe našej milej a kvalitnej korešpondencie a vzťahu, ktorý sme si vytvorili s našou partnerskou školou, sme Haligovčanov pozvali k nám do Strečna. Uvažujeme o predbežnom termíne – jar 2014. Našu pozvánku prijali, stačí sa dohodnúť na detailoch.“

Erika Trnovcová, Základná škola, Mládeže 289, Strečno

„I napriek tomu, že projekt sa koná už štvrtýkrát, žiaci oň prejavujú nesmierny záujem a chuť. Ešte v septembri, po letných prázdninách sa pýtali, či i tento rok budeme vyrábať pre iných žiakov záložky. To svedčí o tom, že záložky sú neoddeliteľnou súčasťou detského školského života. Tento projekt je pre žiakov veľkým obohatením. Žiaci sa tešia na darčeky z partnerskej školy, ale tešia sa aj pri vyrábaní darčiekov pre iných. Vedia, že záložky, ktoré s láskou pripraví, budú niekomu slúžiť.“

Adriana Juríková, Základná škola s materskou školou, Skačany

„Do výroby záložiek sa zapojili všetci žiaci našej školy. Pracovali na hodinách čítania, výtvarnej výchovy a literárnej výchovy. Literárny hrdinovia sa ocitli na záložkách. Potom ich ôsmaci dali do fólie. Žiaci priložili informácie o sebe na sprievodný list, pre prípad ďalšej komunikácie napísali emailovú či poštovú adresu. Pri tejto príležitosti sa zoznámil aj s novými knižnými hrdinami, možno už zabudnutých kníh. Akcia sa im páčila a tešia sa na záložky školákov z Teplíc.“

Marta Moravčíková, Základná škola s materskou školou, Badín

„Nakoľko nám bola pridelená partnerská škola z Českej republiky, naši žiaci sa na svojich nových západných kamarátov veľmi tešili. Na hodinách výtvarnej výchovy a slovenského jazyka a literatúry im pripravovali pestrofarebné záložky s tými najkrajšími rozprávkovými postavičkami. Žiakov práca veľmi zaujala, ba dokonca prejavili túžbu spolu si dopisovať.“

Regina Gyurászová, Základná škola, Dunajská, Hamuliakovo

„Žiaci na hodinách pracovného vyučovania a výtvarnej výchovy aktívne, zanietene a s radosťou vymýšľali a tvorili záložky. Používali rôzne výtvarné techniky, dokonca niektorí žiaci z vyšších ročníkov navrhovali záložky pomocou počítača, pričom využili poznatky z hodín informatickej výchovy. Niektoré triedy spoločne čítali žiakmi vybrané knihy a rozprávali sa o ich obsahu, kreslili hlavných hrdinov z prečítaných kníh a rozoberali aj kladné a záporné vlastnosti hrdinov.“

Beáta Chlebovcová, Spojená škola – Špeciálna základná škola, Spišská Nová Ves

„Od začiatku sme celému projektu venovali veľkú pozornosť. Najskôr to boli rozhovory – oboznámenie sa s projektom, hľadanie vhodného literárneho hrdinu pre žiakov mladšieho školského veku, potom nasledovala samotná realizácia. Žiaci boli týmto projektom veľmi nadšení a pracovali s veľkou chuťou... Čítali sme veľa rozprávok a rôznych dobrodružných príbehov. Pri tejto príležitosti sme navštívili rodný dom spisovateľky Ludmily Podjavorinskej v Bzinciach pod Javorinou.“

Zlatica Lagová, Základná škola s materskou školou, Podolie

„Žiaci ľubovoľnou technikou stvárňovali svojho obľúbeného hrdinu. V rámci projektu nám bola pridelená slovenská partnerská škola, ktorej sme zaslali záložky vytvorené našimi žiakmi a tiež propagačný materiál našej obce Šarovce, ktorý dokumentuje život v obci. Na webovom sídle našej školy si môžu žiaci partnerskej školy prezrieť všetky zdokumentované akcie a projekty a tak si priblížiť pestrý život našich školákov.“

Eva Cibirová, Základná škola, Šarovce

„Uvítali sme tento česko-slovenský projekt ako zaujímavú výzvu upútať našich žiakov zo sociálne znevýhodneného a málo podnetného prostredia. Boli sme milo prekvapení, že po oboznámení žiakov s ideou projektu, žiaci prejavili skutočný záujem o tvorbu záložiek... Ďakujeme organizátorom tohto projektu za krásnu myšlienku, na základe ktorej sme nadviazali nové kontakty, ktorá nielen nám učiteľom, ale i žiakom otvorila cestu fantázie, tvorivosti a nadšenia z práce. Veríme, že žiaci vďaka tejto zábavnej forme hľadania obľúbeného literárneho hrdinu siahnu po knihe častejšie.“

Jana Dulebová, Základná škola s materskou školou, Stráne pod Tatrami

„Tento projekt považujem za veľmi dobrý nápad. Naši žiaci – cestujú – Slovenskom a učia sa robiť radosť celkom neznámym rovesníkom. Najväčším očakávaním každý rok je, aká škola nám bude pridelená...“

Margita Vojteková, Základná škola s materskou školou Ondreja Štefku, Varín

„Spolu s učiteľkami na hodinách výtvarnej výchovy žiaci vyrábali rôznymi technikami zaujímavé a nápadité záložky s ich literárnymi hrdinami. Často sa nevedeli rozhodnúť, ktorého hrdinu zobraziť, no vybrali si hlavne svoje vzory, ktoré majú radi a ku ktorým sa opäť v knihách vracajú...“

Adriana Kišacová, Základná škola 1. – 4. ročník, Dunajská Lužná

„Nielen pedagogický zbor, ale aj žiaci veľmi ocenili samotný zaujímavý nápad – výmenu záložiek s inými žiakmi, ktorých síce nepoznajú, ale napriek tomu dostali vďaka tomuto projektu možnosť komunikovať s nimi formou výmeny záložiek.“

Lucia Pániková, Základná škola, Blatné

„Do balíka sme pridali propagačný leták o škole i meste. Žiaci sa veľmi tešili na záložky, ktoré dostanú od kamarátov z Českej republiky, a veru neboli sklamaní. Komunikácia s pani Pitelkovou zo ZŠ Benešov bola priateľská, vymenili sme si niekoľko mailov... Myslíme si, že tento projekt je životaschopný a má svoje opodstatnenie, určite sa zapojíme aj o rok.“

Dana Wodzinska, Základná škola, Mlynská, Senec

Pri práci na nich sa z tried často ozývali úryvky z kníh slovenských autorov pre deti i slovenské ľudové rozprávky v podaní žiakov aj ich učiteliek... Keď sme záložky balili a posielali našej partnerskej škole, mali sme prvú radostnú časť práce za sebou. Tá druhá nás ešte len čakala v podobe veľmi pekných záložiek od našich kamarátov z Trenčianskeho Jastrabia. Záložky od nich budú celý ďalší rok pripomínať, že hoci žijeme na opačných koncoch Slovenska, čítanie kníh je našou spoločnou záľubou.“

Eva Timárová, Základná škola, Budkovce

„Naše záložky sú čarovné. Vyskúšali sme ich v našej kúzelníckej škole. Vložili sme do nich kúzla fantázie a čary čítania. Milí kamaráti z našej partnerskej školy – s našimi záložkami budete veľa čítať, veľa počuť a veľa tvoriť.“

Marcela Košútová, Základná škola, Pribinova, Zlaté Moravce

„Verím, že projekt bude pokračovať aj v ďalších rokoch a už teraz môžem sľúbiť, aj za žiakov, že sa určite zapojíme. Projekt bol pre nás prínosom tak v nadviazaní nových kontaktov, ako aj v podpore myšlienky, že kniha je pre náš život stále dôležitá. Táto myšlienka bola motiváciou a hnacím motorom realizácie celého projektu.“

Viera Hladká, Základná škola, Rozkvet, Považská Bystrica

„Novinkou tohto 4. ročníka bolo konkrétne zadanie témy. Bol to veľmi dobrý nápad. Postavy a postavičky z kníh zrazu ožili. 430 rôznych literárnych hrdinov sa dostalo na záložky našich

žiakov. Vydarili sa a rovnako veríme, že poslúžia novým kamarátom pri čítaní kníh. Výmena sa uskutočnila osobne.“

Božena Selecká, Základná škola, Dargovských hrdinov, Humenné

„Téma vyvolala medzi žiakmi debatu o knihách a ich literárnych hrdinoch. Niektorí žiaci si doniesli svoje obľúbené knihy do školy a prezentovali ich medzi spolužiakmi. Vďaka projektu sa dozvedeli o našej unínskej partnerskej škole. Málokto totiž vedel, kde sa Unín nachádza...“

Daša Ujháziová, Základná škola, Krosnianska, Košice

„Hodiny slovenského jazyka, výtvarnej výchovy, výchovy umením, pracovného vyučovania nadobudli iný charakter. Premenili sa na malé tvorivé dielne, kde bolo cítiť srdečnosť, zodpovednosť, súťaživosť a kdesi aj zvedavosť – akí sú a kto sú naši noví priatelia.“

Viera Šuličová, Základná škola, Sečovská Polianka

„Vyučujúce slovenského jazyka mali možnosť prostredníctvom projektu podporiť vzťah mladých ľudí k čítaniu a samotným knihám, nakoľko v dnešnej dobe akoby sa práve čítanie odsúvalo do úzadia a považovalo sa u žiakov za akýsi zastaraný spôsob trávenia voľného času. Projekt sme využili aj na to, aby sme predostreli našim žiakom myšlienku, že kniha je aj v dnešnej dobe výborným priateľom človeka, rozvíja jeho fantáziu a predstavivosť a že čítanie je plnohodnotným využitím voľného času.“

Emília Endrödyová, Základná škola, Cabajská, Nitra

„Žiaci si v rámci projektu požičali zo školskej knižnice svoje obľúbené knihy a s radosťou sa pustili do výroby záložiek pre žiakov z našej partnerskej školy... V rámci škôl sme si vymenili aj fotodokumentáciu z tohto projektu, aby sa žiaci aspoň takýmto spôsobom spoznali.“

Ivan Sklenka, Základná škola, Lok

„Žiaci boli úžasní a s veľkým nasadením pracovali na hodinách výtvarnej výchovy... Projekt priniesol do vyučovania novú motiváciu – tvoriť a čítať. Zároveň sme získali nových kamarátov. Verím, že naše kamarátstvo bude pokračovať. Ďakujeme za možnosť zúčastniť sa projektu.“

Katarína Hodáňová, Spojená škola internátna pre žiakov so zrakovým postihnutím, Svrčia, Bratislava

„Hneď po pridelení partnerskej školy si žiaci mohli na internete pozrieť o akú školu ide, kde sa nachádza. Žiaci vytvorili plagát, ktorý bol vyvesený na chodbe, aby si všetci mohli prečítať, čo všetko sa od nich očakáva. Na príprave plagátu sa podieľali najstarší žiaci – deviataci...“
Mária Mirková, Základná škola s materskou školou, Vikartovce

„Pravidelne spolupracujeme s Tekovskou knižnicou v Leviciach a zapájame sa do rôznych čitateľských súťaží, preto nikomu z nás nerobil problém vybrať si svojho obľúbeného literárneho hrdinu a nakresliť ho na záložku. Rozvoj čitateľskej gramotnosti i pracovných zručností patria ku kľúčovým kompetenciám, ktoré u našich žiakov rozvíjame, preto nás tento projekt oslovil. Žiaci v ňom mohli uplatniť svoje zručnosti a tvorivosť.“
Zuzana Angletová, Spojená škola internátna, Levice

„Chcela by som Vám veľmi poďakovať za tento úžasný projekt, ktorý organizujete opakovane a prinášate nám tak do našich škôl sprestenie a vytrhnutie z každodennej reality spojenej s vyučovacím procesom...“

Alena Dubéciová, Základná škola, Veľké Rovné-Ivor

„Dôvod, ktorý výrobu záložky posunul do úplne iných rozmerov. – Komu pôjde moja záložka? Koľko rokov majú tie deti? Myslíte, že to bude chalan/baba, kto dostane moju záložku? – To boli otázky, na ktoré sme celý mesiac na hodinách výtvarnej výchovy hľadali odpovede. Po dokončení záložiek sme vybrali tie najkrajšie, poslali ich kamarátom do Krnova a nedočkavo čakali poštového holuba, ktorý nám mal priniesť dlho očakávané práce – krnovské záložky. A doletel. Naše prekvapenie bolo neopísateľné. Techniku, ktorú žiaci z krnovského gymnázia použili, sme neskôr vďaka nim vyskúšali i my. Veríme, že ukončením projektu sa však naša komunikácia s partnerskou školou nekončí. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu s nimi.“

Ľubica Pitoňáková, Základná škola, Mierová, Svit

„Chcela by som sa Vám v mene kolegov a žiakov našej školy poďakovať za krásne a podnetné projekty, ktorými spestrujete výchovno-vzdelávací proces na školách. Žiaci našej školy pochádzajú zo sociálne a jazykovo znevýhodneného prostredia. Ich slovná zásoba je veľmi obmedzená a vyjadrovacie schopnosti sú na veľmi slabej úrovni. Vďaka Vám však žiaci objavili čaro školskej knižnice. Zapájame sa do rôznych literárnych súťaží, ktoré žiakom prehlbujú a rozširujú slovnú zásobu. Do priestorov knižnice chodia nielen počas vyučovacích hodín, ale uchýlia sa do jej tajomných zákutí aj v popoludňajších hodinách.“

Jana Urbanová, Základná škola, Čaklov

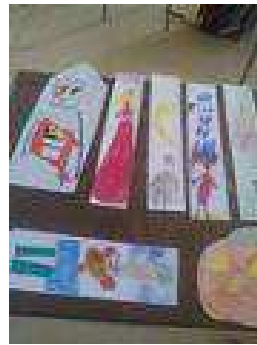
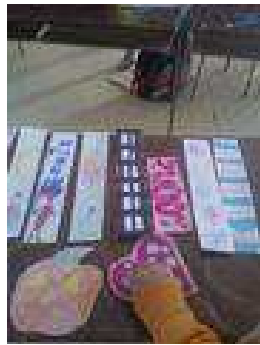
„Žiaci našej školy sa opäť pustili so záujmom a fantáziou do vytvárania záložiek do knihy. Stvárňovali sme rôzne rozprávkové postavy, ale i námety z prírody... Každý žiak sa chcel so záložkami fotiť, viaceré fotografie máme aj na internetovej stránke našej školy. S napätím sme očakávali aj záložky z Velkého Krtíša. Žiaci ich majú možnosť obdivovať na veľkom nástennom paneli v škole spolu s našimi záložkami. Výstavu záložiek sme doplnili výtvarnými prácami žiakov, na ktorých sú rôzne rozprávkové postavy zo známych rozprávok. Opäť sme vo vytváraní záložiek využili fantáziu našich žiakov, ich zručnosť, poznatky z literatúry a hlavne správnu motiváciu, ktorá ich podnietila k práci. Svoje záložky využívajú na hodinách čítania, aby sa vedeli správne orientovať v knihe a texte.“

Mgr. Alena Duranziová, Špeciálna základná škola, Radlinského, Bánovce nad Bebravou

„Záložka odjakživa patrí ku knihe a kniha je to najlepšie, čo môžeme svojmu srdcu ponúknuť. Táto myšlienka bola hnacím motorom a motiváciou realizácie celého projektu na našej škole. Žiaci sa tešili každému dňu, kedy záložky vyrábali a čítali rozprávkové knihy...“

Magdaléna Koniarová, Špeciálna základná škola, Rovníková, Košice

„Žiakov veľmi potešilo, keď som im dala na výber, či sa chcú, alebo nechcú zapojiť do projektu. Okamžite začali padať nápady, námety, ako a ktorého literárneho hrdinu znázorniť... Na hodine informatickej výchovy sme si pozreli webové sídlo našej pridelenej partnerskej školy.“

Dana Holíková, Základná škola, Príbelce

„Žiaci s nadšením zhotovovali záložky pre svojich neznámych rovesníkov. Dali do toho kus svojho srdiečka, lebo chceli záložkami urobiť veľkú radosť. Učíme ich, že kniha je darom múdrosti. To je jediné, čo im nikto nemôže vziať... Ďakujem za chvíle radosti, ktoré naši žiaci prežívali pri svojej tvorivej činnosti.“

Eva Virágová, Základná škola kráľa Svätopluka, Nitra

„Spoločne sme napísali žiakom z partnerskej školy list, v ktorom sme vyjadrili radosť a vďaku za spoluprácu. Každý žiak tiež napísal krátku správu o svojom obľúbenom literárnom hrdinovi.“

Petra Bejšovcová, Základná škola s materskou školou, Petrovice

„Niektoré záložky žiakov z 1. – 4. ročníka predstavovali zvieratká a rozprávkové postavy. V ročníkoch 5. – 9. sme výrobu záložiek využili na spropagovanie čítania kníh. Na záložky žiaci písali meno autora, názov diela a charakteristiku hlavnej postavy.“

Viera Klacková, Základná škola, E. Lániho, Bytča

„Do projektu sa zapájame každoročne a veľmi radi. S radosťou tvoríme a vymýšľame nové záložky. Snažíme sa ich urobiť čo najkrajšie, aby sme potešili žiakov z našej partnerskej školy. Tento rok sme od nich dostali veľmi vydarené záložky. Dohodli sme sa, že naša spolupráca nekončí, ale že si pošleme aj vianočné pohľadnice. Ďakujem za pekný projekt a tešíme sa naň i o rok.“

Elena Plzáková, Základná škola, Čadca-Horelica

„Žiaci boli pri výrobe záložiek veľmi kreatívni a nápadití... Projekt sa žiakom veľmi páči a vždy sa tešia na záložky, ktoré dostanú na výmenu.“

Erika Sačková, Základná škola s materskou školou, Podzávoz, Čadca

„Naša spolupráca a komunikácia prebehla s našou partnerskou školou vo veľmi priateľskej atmosfére, žiaci si na zadnú stranu záložiek napísali kontaktné adresy a už spolu komunikujú, hlavne prostredníctvom mailov a sociálnych sietí. Záložky vyrábali s veľkou chuťou a často ich vidím v našich čítankách, jednoducho si tú svoju od nového kamaráta vážia a majú ju pri sebe.“

Ingrid Turčinová, Základná škola s materskou školou, Budmerice

„Niektorí prváci sa stretli prvýkrát s touto formou nadviazania priateľstva. Preto sa ich výrobe snažili čo najviac využiť svoj tvorivý prístup a fantáziu...“

Anna Kaliská, Základná škola, Valaská

„Žiaci vyrábali záložky s chuťou na 1. aj 2. stupni. Hotové záložky sme si zdokumentovali a zaslali do pridelenej školy. Z doručených záložiek z Bojnej sme najskôr urobili výstavku pre našich žiakov a následne ich rozdali žiakom“

Renáta Hnilicová, Základná škola s materskou školou, Ul. M. R. Štefánika, Vrútky

„Veľmi sa mi páčila tohtoročná téma. Nielen mne, ale i žiakom sa pracovalo oveľa ľahšie, pretože každý jeden z nich mal svojho obľúbeného hrdinu. Takže sme všetci pracovali s radosťou.“

Aneta Vadkertí, Základná škola, Dvory nad Žitavou

„K záložkám žiaci pripojili i sprievodné listy, niektoré uviedli aj svoje adresy, aby nadviazali vzájomné kontakty. Zároveň prebiehala aj komunikácia s partnerskou školou, ktorá privítala návrh výmeny adries, kontaktov nielen medzi žiakmi, ktorí záložky vytvorili. Chceme osloviť aj starších žiakov, ktorí majú záujem získať nových kamarátov.“

Viera Hubovanová, Základná škola, Lietavská Lúčka

„Sme veľmi radi, že sme sa mohli zúčastniť projektu, pretože práca na tvorbe záložiek priniesla žiakom i učiteľom veľa príjemných a pekných chvíľ. Naši žiaci sa snažili podľa svojich schopností a možností vyrobiť čo najkrajšie záložky pre partnerskú školu v Zemianskej Olči, pretože vedeli, že ich žiaci spomínanej školy s radosťou očakávajú. Zároveň si žiaci z celého srdca priali a usilovali sa o to, aby sa záložky ich rovesníkom zapáčili a mali z nich radosť. Nehovoriac už o tom, ako oni túžobne očakávali záložky od žiakov z partnerskej školy, s cieľom niečo sa o nich dozvedieť. Okrem toho sa zvyšné záložky použijú ako darčeky pre vzorných čitateľov našej školskej knižnice, ktorá sa odteraz riadi heslom: Staň sa pravidelným návštevníkom školskej knižnice a získaj od nás záložku do knihy!“

Beáta Bakurová, Základná škola, L. Kossutha, Kráľovský Chlmec

„Po výmene informácií s partnerskou školou boli žiaci pozitívne motivovaní a pracovali s veľkou chuťou. Tešili sa na nové záložky a následne verili, že naše práce potešia chlapcov a dievčatá z bratislavskej ZŠ s MŠ Kataríny Brúderovej. Žiaci pri ich výrobe na hodinách výtvarnej výchovy využili svoju fantáziu a kreativitu a v ich šikovných rukách sa rodili zaujímavé dielka.“

Edita Mrázová, Základná škola, Farská lúka, Fil'akovo

„Po dokončení prác sme záložky odoslali a tešili sme sa na balík od našich nových, i keď neznámych kamarátov. Vzájomne sme sa potešili aj darčekom v podobe knihy od Gabriely Futovej. My sme dostali knihu Brata musíš poslúchať a žiakom do Hontianskych Moraviec sme poslali knihu Nejdem a basta. Aj tieto knihy od obľúbenej autorky nám budú pripomínať účasť na tomto ročníku uvedeného projektu.“

Lubica Juríčková, Základná škola s materskou školou Jana Smreka, Melčice-Lieskové

„Na internete sme si pozreli, kde sa nachádza naša partnerská škola, kde sa nachádzajú naši noví kamaráti. Jeden celý týždeň sme vytvárali pre nich záložky s veľkou láskou a radosťou. Žiaci prinášali do školy svoje obľúbené knihy, postavičky rozprávkových hrdinov. Mladším žiakom učiteľky čítali rozprávky, dávali hádanky a žiaci si vybrali najkrajšie a najmilšie rozprávkové postavičky pre nových kamarátov. Bolo pre nich veľmi zaujímavé robiť darček – záložku do knihy, pre kamaráta, ktorého nepoznajú.“

Zuzana Petíková, Základná škola, Nábřežná, Nové Zámky

„Do projektu sme sa zapojili po prvýkrát. Oslovil nás cieľ projektu. Žiaci zhotovovali záložky s láskou, chuťou a dobrosrdečnosťou. Ved' práve oni – naši a žiaci partnerskej školy sú poslami priateľstva a dobrosrdečnosti, ktoré šírimo aj takouto formou – výmenou záložiek. Samotnému zhotovovaniu záložiek predchádzali besedy, rozhovory učiteľov so žiakmi o literárnych hrdinoch, ktorí ich oslovili svojím správaním, skutkami, charakterom.“

Lubica Hlinková, Základná škola Belá-Dulice

„My sme do balíčku okrem záložiek priložili aj aktuálne číslo nášho školského časopisu, listy od našich žiakov adresované českým kamarátom, mapu a informačné materiály o našej obci. Partnerská škola nám poslala 99 záložiek, presne toľko, koľko má naša škola žiakov. Záložky urobili žiakom veľkú radosť a veríme, že nezostanú zastrčené v školskej učebnici, ale nájdu svoje miesto v nejakej naozaj dobrej knihe. Kto vie, možno práve v tej, ktorej hrdina je na záložke.“

Lubica Vičanová, Základná škola s materskou školou Cyrila a Metoda, Krušovce

„Žiaci s nadšením čítali najobľúbenejšie knihy, aby mohli svojich hrdinov čo najkrajšie namaľovať. Zamerali sme sa na naše detské knihy, aby sa žiaci v Čechách mohli inšpirovať, ale nezabudli sme si prečítať aj najznámejšie rozprávky od českých autorov. Pri práci žiakov viedla radosť z toho, že môžu niekoho obdarovať a zároveň sa tešili na záložky od našich partnerov... Každý žiak si medzi nimi našiel takú, ktorá sa mu najviac páčila. Dodnes vidíme, ako ich používajú, dokonca prekladajú z jednej učebnice do druhej. Dúfame, že to bude dobrá motivácia k tomu, aby žiaci častejšie siahali po knihe.“

Veronika Čitáryová, Základná škola, Benkova, Nitra

„Žiaci z nižších ročníkov si vybrali hrdinov z klasických rozprávok. Starší žiaci si vybrali svoje námety najmä z modernejších príbehov. Výmena záložiek sa uskutočnila osobne. Pani riaditeľka zo ZŠ v Lanžhote osobne odovzdala záložky žiakom našej školy a prevzala záložky od našich žiakov.“

Andrea Keszi, Základná škola s materskou školou, Závod

„So žiakmi sme sa na hodinách rozprávali o ich obľúbených hrdinoch a ukázali sme im obrázky z predošlých ročníkov kvôli motivácii. Na hodinách výtvarnej výchovy, poprípade doma potom žiaci záložky s radosťou a nadšením vyrobili a navzájom si ich aj hodnotili: O tvoju záložku sa pobijú! Dúfam, že moja sa tiež bude páčiť.“

Mária Dargajová, Základná škola, Sačurov

„Po prvom kontakte zo strany partnerskej školy (otázky ohľadom použitých materiálov a spôsobu výmeny) vyučujúce z vyrobených záložiek vybrali 60 najkrajších prác a s pozdravom zaslali poštou partnerskej škole. Potom sme už iba netrpezlivo čakali na odpoveď, ktorá k nám prišla o niekoľko dní v podobe listu, fotografií a krásnych záložiek. Veľmi sme sa potešili a chceli sme sa o radosť podeliť aj s ostatnými žiakmi našej školy, a tak sme zo záložiek najprv urobili výstavku vo vestibule školy... Rozhodli sme sa v spolupráci s partnerskou školou pokračovať a najbližšie ich chceme potešiť vianočnými pohľadnicami, na ktorých už teraz žiaci usilovne pracujú.“

Gabriela Tkáčová, Základná škola, SNP, Humenné

„Žiaci boli prostredníctvom svojich triednych učiteľov oboznámení s našou partnerskou školou, kde sa nachádza, koľko žiakov má, prezreli si ich stránku školy. V hlavnej budove bola aj zhotovená nástenka s materiálmi a obrázkami o tejto škole. Myslíme si, že aj toto je forma, ako ukázať žiakom, že čítanie kníh je stále veľmi aktuálne a dokonca čítať knihu s krásnou záložkou je aj lákavé.“

Slávka Zakuťanská, Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Petra a Pavla, Belá nad Cirochou

„Projekt nám priniesol veľa radosti pri výrobe záložiek i pri preberaní nových záložiek a tiež sme mali možnosť spoznať nový kútik Slovenska. Ďakujeme všetkým a hlavne učiteľom a žiakom v Mníšku nad Hnilcom, ktorí na projekte spolupracovali a tešíme sa o rok na nové zážitky pri výmene záložiek.“

Iveta Remenárová, Základná škola s materskou školou, Nitrianska Blatnica

„Všetci tí, ktorí majú radi knihy, sa stretli v našej školskej knižnici a rozhodli sa zapojiť do projektu. Žiaci sa posolstvom projektu nadchli a tvorili záložky... Je to super projekt, pretože so záložkami sa vymieňa radosť, dobrý pocit a chuť čítať.“

Štefánia Šprochová, Základná škola, Bošany

„Cieľ projektu bol splnený vzájomnou výmenou záložiek, odoslaním fotografií z realizácie a priateľskou dohodou o nadväzovaní ďalších kontaktov medzi žiakmi prostredníctvom elektronickej komunikácie a podľa možností návštevou partnerskej školy našimi žiakmi,

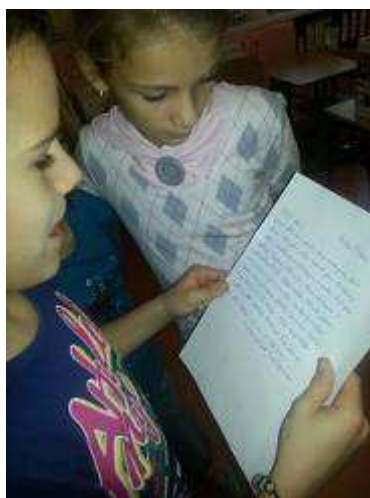
respektíve návštevou žiakov z českej školy. Doručené záložky vyučujúce slovenského jazyka a literatúry rozdali žiakom podľa jednotlivých ročníkov s dôrazom na formovanie kladného vzťahu ku knihám a motiváciou k čítaniu.“

Monika Mandelíková, Základná škola, Devínska, Nové Zámky

„Spoločne sme si pozreli knihy, ktoré žiaci priniesli a každý deň sme si z nich čítali. Každý žiak si potom vybral zo svojej knihy obľúbeného hrdinu a zdôvodnil, prečo sa mu páči práve daný hrdina alebo postava. Výroba záložiek žiakov veľmi bavila a nevedeli sa dočkať záložiek od partnerskej školy.“

Jana Švarcbacherová, Základná škola a materská škola, Novozámocká, Nitra

„Projekt prebiehal v školskej knižnici a v školskom klube detí v mesiaci október v rámci oddychovej činnosti. Čítali sa tri knihy od známeho spisovateľa Roalda Dahla. Druháci mali za úlohu prečítať knihu Zázračný prst. Tretiaci so zánietením čítali knihu o malom, nadanom dievčatku, ktoré v sebe objavilo schopnosť pohybovať predmetmi na diaľku Matilda. Štvrtáci zažili množstvo komických situácií pri čítaní knihy Čarodejnice. Motívy z prečítaných kníh, žiaci štetcom a kontúrami zapúšťali do látky... Nakoniec záložky vylepšili farebnými stužkami. Tak určite žiaci nezabudnú, kde v knihe prestali čítať, pretože im stužka pomôže nájsť stránku nedočítanej knihy.“

Ivana Mlynár, Základná škola, Lieskovec

„21. októbra sme si urobili Deň mojej obľúbenej knihy. V tento deň žiaci 2. - 4. ročníka postupne čítali úryvky zo svojich obľúbených kníh a rozprávali o nej. Z týchto kníh sme si urobili výstavku a v popoludňajších hodinách sme kreslili záložky pre svojich kamarátov. Každý svoju záložku označil, aby nový kamarát vedel, kto je jej autorom. Tento projekt sa nám veľmi zapáčil a budeme sa tešiť na ďalší ročník.“

Jana Kačmarová, Základná škola, Nižná Olšava

„Na našich záložkách sa nachádzali mená s adresami našich žiakov, ktorí chceli svojim novým kamarátom predstaviť svoju najobľúbenejšiu knihu, chceli im porozprávať o tom, čo bolo pre nich smiešne či hrôzostrašné, napínavé alebo uvoľňujúce. Snažili sa to kreatívne zobraziť a vytvoriť originálne záložky. Ďakujeme a sme radi, že sme sa vďaka tomuto projektu mohli zoznámiť s novými spolužiakmi.“

Erika Mekotová, Základná škola s materskou školou, Bratislava-Rusovce

„Naša škola sa do tohto projektu zapojila po tretíkrát. Podľa témy projektu sme si vybrali na záložky rôznych literárnych hrdinov od Pinocchia cez Matka a Kubka, Malého princa, Pipi, Ferda Mravca, Macka Pu, Snehulienku a trpaslíkov, Krtka, šmoulov, káčerovcov, Dokonalú Kláru až po nezbednú Katku s Pinkusom od Gabriely Futovej... Veríme, že sa žiakom z našej partnerskej školy budú záložky páčiť a poslúžia im pri čítaní a oddychu s knihou.“

Eva Javorská, Základná škola s materskou školou, Budimír

„Na hodinách literatúry žiaci diskutovali o svojich obľúbených literárnych hrdinoch a ich možnosti spracovať ich formou záložky. Keď si definitívne vybrali konkrétnu postavu, začali pracovať na samotných záložkách...“

Renáta Rácková, Základná škola s materskou školou, Kolta

„Literárnych hrdinov si žiaci vyberali sami. Záložky vyrábali na hodinách slovenského jazyka a literatúry a výtvarnej výchovy. Na 2. stupni na hodinách slovenského jazyka a literatúry opisovali literárneho hrdinu – vonkajšia a vnútorná charakteristika, na hodinách výtvarnej výchovy literárneho hrdinu výtvarne zobrazili. Záložky obsahujú aj meno hrdinu a názov knihy, ako aj meno žiaka. Žiaci v rámci triedy predstavili svoje záložky. V škole sa uskutočnila aj prezentácia záložiek našich žiakov aj záložiek žiakov partnerskej školy z Českej republiky vo Varnsdorfe. Žiaci účasťou na tomto projekte rozvíjali svoju fantáziu, čitateľské kompetencie a manuálnu zručnosť.“

Martina Kropuchová Ferčáková, Cirkevná základná škola sv. Gorazda, Prešov

„Na začiatku projektu sme si vymenili informácie o školách a potom sa už žiaci s chuťou pustili do práce. Záložky vyrábali s veľkou radosťou. Tešili sa, že aj na druhej strane bude radosť, keď bude záložku používať český kamarát.“

Dača Lauková, Základná škola s materskou školou, Ľubochňa

„Na prvých triednych stretnutiach sme sa zoznámili so záložkou ako takou, t. z. čo je záložka a na čo slúži. Pozreli si rôzne vzory záložiek na internete a urobili si zbierku používaných záložiek. V školskej knižnici sme si vyhľadali známych literárnych hrdinov z kníh i časopisov...“

Renáta Široká, Základná škola s materskou školou, Havaj

„Všetky záložky boli vyrábané s láskou a s myšlienkami na zatiaľ neznámych nových kamarátov. Niektorí žiaci napísali na svoje záložky venovanie alebo kontakt a žiaci 3. a 7. ročníka napísali svojim rovesníkom listy, v ktorých opísali našu školu, mesto, ale aj svoje záľuby... Prišiel balík s peknými prácami žiakov a sprievodným listom od pani riaditeľky z našej partnerskej školy. Záložky sme chceli ukázať všetkým žiakom, ktorí pracovali na projekte, preto sme ich vystavili v školskej knižnici. Pozrieť si ich mohli aj ostatní žiaci, z ktorých sa mnohí rozhodli, že nabadúce sa zapoja aj oni.“

Soňa Fodorová, Základná škola J. M. Petzvala, Spišská Belá

„V mesiaci september sme sa na vyučovacích hodinách slovenského jazyka a literatúry a čítania v 3. - 4. ročníku orientovali na ukážky z domácej literatúry (napr. na krátke rozprávky o princeznách, zvieratkách, pirátoch)... Týmto projektom boli povzbudení žiaci čítať s väčšou chuťou a fantáziou akúkoľvek literatúru vhodnú pre ich vek.“

Daniela Kučáková, Základná škola s materskou školou, Ošadnica

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave (23. 11. 2013)

Príloha č. 5 Vyhodnotenie 2. ročníka celoslovenského projektu pre stredné školy Záložka do knihy spája slovenské školy

Vyhodnotenie
2. ročníka celoslovenského projektu
pre stredné školy

Záložka do knihy spája slovenské školy

Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave pri príležitosti **Medzinárodného mesiaca školských knižníc 2013** vyhlásila 6. septembra 2013 pre stredné školy 2. ročník celoslovenského projektu *Záložka do knihy spája slovenské školy*.

Cieľ celoslovenského projektu

Cieľom projektu bolo nadviazanie kontaktov medzi slovenskými strednými školami a podpora čítania prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, ktoré žiaci mohli vyrobiť ľubovoľnou technikou. Stredné školy mohli výmenu záložiek využiť na nadviazanie vzájomnej spolupráce, kontaktov alebo na poznávanie života žiakov v rôznych kútoch Slovenska.

Priebeh celoslovenského projektu

Stredné školy, ktoré sa chceli zúčastniť celoslovenského projektu, vyplnili do 30. septembra 2013 elektronickú prihlášku zverejnenú na webovom sídle Slovenskej pedagogickej knižnice. Na základe spracovaných údajov z elektronických prihlášok Slovenská pedagogická knižnica vytvorila partnerské dvojice medzi strednými školami s prihliadnutím na typ školy a počet prihlásených žiakov. V dňoch 1. až 2. októbra 2013 zaslala Slovenská pedagogická knižnica kontaktné údaje každej partnerskej dvojici. Zúčastnené partnerské dvojice informovala o tom, že vzájomná komunikácia, výmena záložiek i nadväzovanie priateľských kontaktov bude len v ich pôsobnosti. Termín ukončenia výmeny záložiek bol stanovený na 31. október 2013.

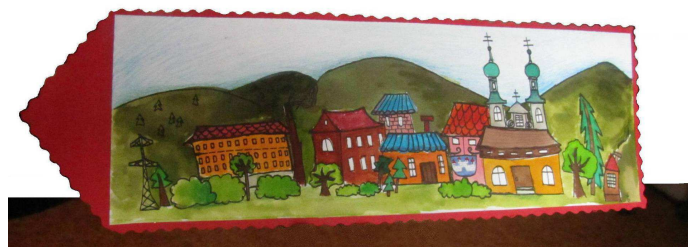
Vyhodnotenie celoslovenského projektu

Do projektu sa prihlásilo **129 stredných škôl s celkovým počtom žiakov 8 548**.

Slovenská pedagogická knižnica 24. októbra 2013 osobne poďakovala každej zúčastnenej strednej škole za aktívnu účasť v projekte a vyzvala ju na jeho dobrovoľné vyhodnotenie a pripojenie fotografií z priebehu výroby záložiek alebo fotografií najkrajších záložiek.

Výber z dobrovoľného hodnotenia celoslovenského projektu 90 strednými školami spolu s fotografiami z priebehu výroby záložiek alebo s fotografiami so samotnými najkrajšími záložkami je dostupný na tejto webovej adrese:

http://www.spgk.sk/swift_data/source/2013/Projekt_Zalozka_Hodnotenie.pdf

Prijatie celoslovenského projektu

Pedagogickí zamestnanci, nepedagogickí zamestnanci i žiaci stredných škôl s radosťou privítali projekt. Ocenili možnosť nadviazania a upevnenia priateľstva medzi školami na Slovensku, rozvíjania tvorivosti a kreativity žiakov, podporovania a upevňovania ich vzťahu k čítaniu kníh a využívaniu informačných zdrojov zo školskej knižnice.

Výroba záložiek

Žiaci vyrábali záložky rôznych tvarov, ľubovoľnou technikou a s rozmanitými motívmi počas vyučovacích hodín, v rámci krúžkovej činnosti, v školskej knižnici alebo doma. Najčastejšie žiaci na záložkách uvádzali citáty z prečítaných kníh, profily spisovateľov, portréty Cyrila a Metoda, obľúbených literárnych alebo filmových hrdinov, motívy z prírody, poprípade logo, motto a fotografie danej školy, ponúkané študijné a učebné odbory na škole. Na zadnú stranu záložiek často písali svoje mailové adresy a kontakty na sociálne siete. Doplňujúcim programom výroby záložiek boli rozhovory žiakov o prečítaných knihách alebo oslava Medzinárodného dňa školských knižníc 28. októbra 2013. Veľké množstvo žiakov vyrobilo záložky nielen pre svojich kamarátov z pridelenej partnerskej školy, ale aj pre svoju školskú knižnicu, na účely propagácie školy počas Dňa otvorených dverí alebo ako malé spomienkové darčeky pre návštevníkov školy.

Výmena záložiek

Väčšina stredných škôl do balíka so záložkami pribalila priateľské listy, školské časopisy, propagačné materiály alebo darčkové predmety. Skoro všetky zúčastnené školy si zo svojich alebo aj z priateľských záložiek urobili výstavy, uverejnili na webových sídlach svojich škôl najkrajšie záložky, zorganizovali súťaž o najkrajšiu záložku buď priamo v priestoroch školy, alebo na svojom oficiálnom facebooku. Viaceré školy sa dohodli so svojou partnerskou školou, že zostanú v priateľskom kontakte a budú hľadať nové spôsoby spolupráce. Niektoré si už dohodli aj vzájomnú návštevu pri príležitosti Dňa otvorených dverí.

Prínos celoslovenského projektu

Výmena záložiek prispela k nadviazaniu nových priateľských kontaktov medzi partnerskými školami, ukázala im ďalšie možnosti spolupráce v budúcnosti, podporila rozvoj kreativity, fantázie, manuálnej zručnosti žiakov a ich prácu s rôznymi informačnými zdrojmi, zábavnou formou ich pritiahla ku knihám, podporila ich vzťah k čítaniu a v mnohých prípadoch aj posilnila ich dobrý vzťah ku školskej knižnici. Pridanou hodnotou celoslovenského projektu bolo na jednej strane oživenie vyučovacieho procesu, na druhej strane rozšírenie vedomostí žiakov z geografie, zo slovenského jazyka a literatúry a ich zdokonalenie v písaní korešpondencie.

Vyjadrenia niektorých pedagogických zamestnancov

„Oslovil nás cieľ projektu – nadviazať kontakty medzi slovenskými strednými školami a najmä podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, pretože záložky a knihy patria spolu... Verím, že aj naše záložky potešia našich priateľov z pridelenej partnerskej školy na východe Slovenska a veríme, že im poslúžia pri čítaní zaujímavej knihy.“

Alica Virdzeková, Gymnázium, Varšavská, Žilina

„Naším cieľom bolo neformálnou cestou podporiť záujem u žiakov o knihy a čítanie a rozvíjať tak čitateľskú gramotnosť. Výroba knižných záložiek a ich následná výmena s partnerskou školou boli výbornými motivačným faktorom pre napĺňanie tohto cieľa. Našich žiakov zaujala nielen výroba záložiek, ale aj možnosť stretnutia s rovesníkmi z inej strednej odbornej školy, kontakt s novými kamarátmi, príležitosť k vzájomnej otvorenej komunikácii a porovnávaniu výsledkov vlastnej práce.“

Oľga Ilenčíková, Stredná odborná škola, Piešťanská, Nové Mesto nad Váhom

„Naše záložky vznikali v školskej knižnici, kde sme sa stretávali jeden týždeň pri veľkom stole a pri práci sme počúvali audioknihu Samko Tále od Daniely Kapitáňovej alebo aj rozprávky od Pavla Dobšinského. Žiaci vnímali tento strávený čas ako relax.“

Ivana Jandová, Stredná odborná škola pre žiakov s telesným postihnutím pri IPR, Mokrohájska, Bratislava

„Uzatvárať priateľstvá medzi školami, rozvíjať tvorivosť, kreativitu žiakov, viesť žiakov k čítaniu je jedna z najdôležitejších a najkrajších myšlienok. Ďakujeme!“

Oľga Pechová, Stredná odborná škola, Cintorínska, Nitra

„Výroba záložiek priniesla do vyučovania víťanú zmenu, veľa kreativity. Žiaci mohli rozvíjať svoju tvorivosť a fantáziu. Projekt sprevádzala radosť z toho, že máme možnosť niekoho obdarovať a radosť z darčeka v podobe záložky.“

Viera Švajlenová, Stredná odborná škola automobilová, Bratislava

Pod'akovanie

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii, realizácii a hodnotení projektu.

Ďakujeme všetkým **pedagogickým zamestnancom i nepedagogickým zamestnancom** za ich ústretovosť, voľný čas a úsilie, ktoré venovali príprave, realizácii a vyhodnoteniu projektu. Osobitne im ďakujeme za všetky aktivity, ktoré realizovali na podporu čítania u žiakov svojich škôl. Takisto im ďakujeme za prijatie pridelenej partnerskej školy.

Naša vďaka patrí aj **žiakom** stredných škôl za to, že sa stali nezvyčajnými poslami priateľstva a dobrosrdečnosti.

Vypracovala

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica; koordinátorka projektu (27. 11. 2013)

Príloha č. 6 Hodnotenie 2. ročníka celoslovenského projektu Záložka do knihy
spája slovenské školy strednými školami

Hodnotenie
2. ročníka celoslovenského projektu
Záložka do knihy spája slovenské školy
strednými školami

(výber z 90 hodnotení)

„V prvom rade chcem konštatovať, že tento projekt zaujal žiakov hneď. Poštou nám príde veľa ponúk rôznych projektov, ale väčšinou to býva tak, že učiteľ musí vynaložiť veľké úsilie na to, aby žiakov presvedčil, aby sa do nejakej z nich zapojili. V tomto prípade to bolo práve naopak. Žiakov veľmi zaujal a prihlásili sa sami. Momentom presvedčenia pre nich bolo to, že mohli spojiť literárnu zložku práve s tou výtvarnou, keďže sme škola s umeleckým zameraním a študenti si kreslia hocičo a kedykoľvek, dokonca aj na hodinách, na ktorých by nemali.“

Monika Trinkovičová, Stredná umelecká škola, Vodárenská, Prešov

„Stalo sa aj vám, že po prečítaní citlivej básne alebo zaujímavého textu ste sa pristihli pri tom, ako hladkáte tú voňavú stránku? Ten pocit ostáva v pamäti na veľmi dlho, pretože dobré knihy nikdy nekončia. Záložka s týmto mottom jednoznačne zvíťazila v konkurencii ďalších farebných prevedení.“

Eva Kubalová, Gymnázium J. M. Hurbana, Čadca

„Oslovil nás cieľ projektu – nadviazať kontakty medzi slovenskými strednými školami a najmä podporiť čítanie prostredníctvom výmeny záložiek do kníh, pretože záložky a knihy patria spolu... Verím, že aj naše záložky potešia našich priateľov z pridelenej partnerskej školy na východe Slovenska a veríme, že im poslúžia pri čítaní zaujímavej knihy.“

Alica Virdzeková, Gymnázium, Varšavská, Žilina

„Zapojili sme sa doň s cieľom podporiť kreativitu žiakov a súčasne pritiahnúť do knižnice viac čitateľov. Oslovila nás aj možnosť nadviazať kontakty so školou rovnakého typu a perspektívne pokračovať v spolupráci v ďalších zaujímavých projektoch... Vďaka patrí všetkým žiakom i organizátorom, ktorí pomohli šíriť a naplniť ušľachtilý cieľ projektu.“

Marta Juríčková, Obchodná akadémia, Hviezdoslavova, Ilava

„Snahou žiakov zo študijného odboru technického lýcea bolo, aby záložky boli estetické, funkčné, potešili oko, a priblížili rovesníkom SOŠ v Považskej Bystrici život v ich škole. Preto sa rozhodli, že každá záložka bude obsahovať citát a logo školy. Žiaci si našli čas na výrobu krásnych a vtipných záložiek nielen v škole, ale aj doma.“

Alena Románová, Stredná priemyselná škola, Partizánska, Snina

„S pridelenou partnerskou školou OU Trstín sa nám podarilo nadviazať dobrú spoluprácu. Na záložkách, ktoré nám poslali, si dali veľmi záležať. Naším žiakom sa veľmi páčili a stali sa pre nich inšpiráciou pre ďalšiu výrobu záložiek. Rovnakú radosť prejavili naši žiaci pri výrobe záložiek pre kamarátov z partnerskej školy... Tvorivá činnosť je veľmi obľúbená aj u žiakov s mentálnym postihnutím.“

Alena Jaronikova, Odborné učilište, Kalinčiaka, Prievidza

„Počas výroby záložiek v triede vládla príjemná atmosféra. Žiaci sa rozdelili do štyroch skupín. Každá skupina vyrábala iný typ záložiek. Žiaci pracovali s nadšením a radosťou... Už teraz sa tešíme na ďalší ročník tohto projektu.“

Jana Tarasovičová, Obchodná akadémia, Sabinov

„Ďakujeme Vám za Vami pripravovaný projekt, v ktorom ste nám prideliťi partnerskú školu Odborné učilište z Prievidze. Záložky sme si vymenili druhý októbrový týždeň. Záložky sa nám páčili. Naším prievidzským kamarátom sme za ne poďakovali a poslali sme im fotografie z našej školskej knižnice, zhotovovanie našich záložiek a obdivovanie ich záložiek.“

Darina Jašková, Odborné učilište, Trstún

„Záložky sme vytvárali na hodinách umenia a kultúry a na slovenskom jazyku... Najkrajšie záložky sme zaslali partnerskej škole. Tento rok sme sa zamerali na tvorivosť, vtípnosť a kreativitu žiakov.“

Františka Fehérová, Gymnázium Štefana Moyses, Moldava nad Bodovou

„Žiaci mohli naplno prejavíť svoju tvorivosť a umelecké schopnosti. Najkrajšie záložky sme vyhodnotili a umiestnili na nástenku. Táto aktivita žiakov oslovila, predstavovali si, ako budú záložky v knihe pôsobiť a kto ju dostane. Zhotovené diela boli veľmi pekné a nápadité, žiaci používali rôzne techniky na ich zhotovenie... Každý zhotoviteľ záložky sa tak stal zároveň

aj obdarovaným, pretože získal záložku z partnerskej školy. Žiaci vyhodnotili najkrajšie záložky na oboch stranách. Projekt nás presvedčil o kreativitě a bohatej fantázii žiakov oboch škôl, zhotovené záložky si mohli prezrieť aj ostatní žiaci školy, pretože krásia priestory školy, čím potešujú oči a srdcia nás všetkých.“

Jana Masaryková, Obchodná akadémia, Inovecká, Topoľčany

„Aj v tomto školskom roku sme sa radi zapojili do projektu. Oživil naše vyučovanie. Mali sme nové podnety na porozprávanie sa, dozvedeli sme sa viac o sebe podľa príslovia: 'Povedz mi čo čítaš, ja ti poviem, kto si.' Dokonca sme túto aktivitu spojili s Európskym dňom jazykov, čo prispelo k spolupráci s učiteľmi cudzích jazykov... Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do nenáročných a krásnych projektov.“

Henrieta Gabriková, Spojená škola, Kollárova, Sečovce

„Tematické zameranie záložiek bolo naozaj pestré, niektorí sa zamerali na tvorbu záložky ako didaktickej pomôcky (napr. rímske číslice, pravítko) ďalší sa rozhodli propagovať svoje školy a jednotlivé odbory (napr. recepty), iní sa zamerali napríklad na región Oravy (Oravská priehrada, osobnosti Oravy). Pracovná atmosféra bola veľmi živá, práca ich bavila, navzájom si radili, vymieňali si svoje skúsenosti a pracovné pomôcky. V tvorbe záložiek budeme pokračovať priebežne aj naďalej, navrhli to samotní žiaci, ktorí sú nápadiť a zaujali ich záložky ako didaktické pomôcky v rámci jednotlivých predmetov.“

Lubomíra Sivčáková, SSOŠ EDUCO a SSOŠ podnikania EDUCO, Námestovo

„Zo všetkých záložiek sme vybrali tie najkrajšie a najpoužiteľnejšie, ktoré sme si vymenili so Spojenou školou v Kremničke. Dúfame len, že sa tejto škole naše záložky páčili, lebo sme si na nich dali veľmi záležať... Je dobré, že naša škola ponúka žiakom nielen kvalitné vzdelanie a získavanie nových vedomostí, ale aj možnosť rozvíjať tie, ktoré im boli už dávno zverené, a ktoré sú ich srdcu blízke.“

Eva Šofranková, Spojená škola, Štefánikova, Bardejov

„Do výroby záložiek pre študentov z partnerskej školy sa zapojili študenti prvých, druhých i tretích ročníkov. Prezentovali našu školu, mesto Ružomberok i vlastnú osobu prostredníctvom citátov, kresieb a obrázkov. Záložky sme poslali partnerskej škole a tešíme sa na ich záložky, ktoré zase našim študentom priblížia Bratislavu a študentský život na tejto škole. Celú akciu hodnotíme veľmi kladne, žiaci si precvičili prácu so skicárom a textovým editorom Word, prelistovali si množstvo zaujímavých kníh, aby získali pekné citáty, s ktorými sa podelili s partnerskou školou.“

Radmila Kerndlová, Obchodná akadémia, Scots Viatora, Ružomberok

„Veľmi nás potešil výber školy, lebo nám bola pridelená škola s rovnakým zameraním. Záložky väčšinou kreslili mladší žiaci na tému obľúbený filmový hrdina. Dominovali kresby šmolkov, princezien a Simpsonovcov.“

Erika Žillová, Športové gymnázium, Trieda SNP, Košice

„Žiaci vyrobili veľmi krásne záložky. Z našich záložiek sme si zároveň urobili súťaž o najkrajšiu záložku...“

Gabriela Rogozánová, Stredná odborná škola stavebná, Nové Zámky

„V rámci projektu sa naši študenti najprv skontaktovali, predstavili vlastnú školu a jej okolie formou prezentácií. Navrhli a pripravili záložky, zorganizovali malú výstavku na tému projektu. Zdokumentovali na fotkách a potom ich zaslali partnerskej škole.“

Alena Procházková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Komárno

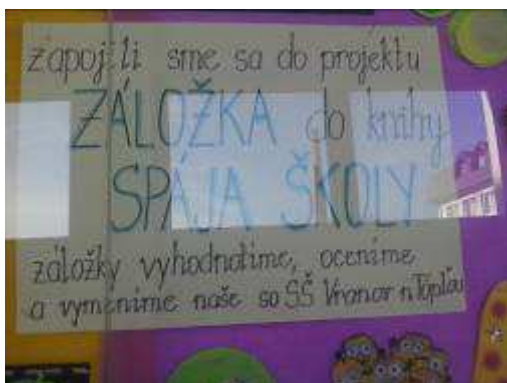

„Veľmi sa nám Vaša akcia páčila. Pri výrobe záložiek sme zažili mnoho zábavy...“
Martina Filová, Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov, Považská Bystrica

„Do projektu sa zapojili žiaci 1. a 2. ročníkov, tak ako po minulé roky. Tento rok bola našou partnerskou školou Súkromná praktická škola pri OZ Barlička. Škola poskytuje vzdelanie a prípravu na výkon jednotlivých pracovných činností žiakov s telesným, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Veľmi nás potešila správa od koordinátorky projektu na škole pani Júlii Platkovej o tom, že záložky sa veľmi páčili ich žiakom. Tento rok sme zo záložiek urobili aj nástenku. Dúfam, že projekt, ktorý má veľký zmysel a pomáha zblížovať školy a žiakov bude aj ďalej pokračovať.“

Beáta Mozolová, Stredná zdravotnícka škola, Farská, Nitra

„Naši žiaci boli nápadití, používali nielen papier a farbičky, nebáli sa použiť aj iné materiály (napr. špagle, látky, nite, perie, rôzne druhy papiera, plast, gombíky). Taktiež sa nebáli

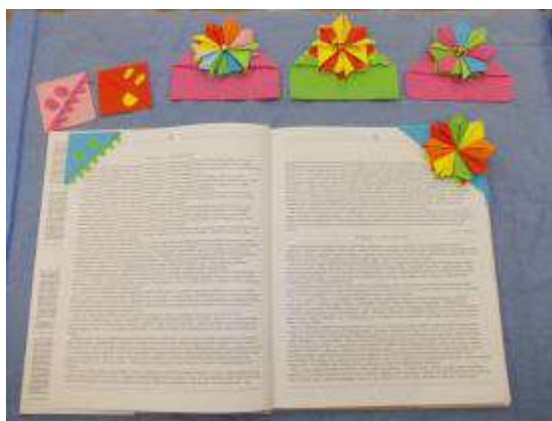
vyrábať 3D záložky. Všetky záložky boli odrazom osobnosti žiaka. Preto sme urobili zo všetkých záložiek výstavu na nástenke. Taktiež sme najkreatívnejšie práce ohodnotili, žiaci za ne dostali sladké odmeny. Sme spokojní, že naši žiaci sa opäť radi zapojili do tejto súťaže a veríme, že sme tak prispeli k väčšej radosti z čítania kníh. Taktiež sa tešia na tie, ktoré dostaneme z partnerskej školy.“

Silvia Szabová, Gymnázium Martina Hattalu, Trstená

„Naši prváci i druháci sa tvorivej práci pri výrobe originálnych záložiek venovali radi a s chuťou. Bola pre nich nezvyčajným spestrením školského života. A hoci v chlapčenských tímoch pracovalo len jedno dievča, záložky sa vydarili. Úspešne prebehla aj partnerská výmena záložiek a my v našej škole dúfame, že budú pre nás všetkých nielen motiváciou k častejšiemu čítaniu, ale i prostriedkom k ďalším kamarátskym aktivitám.“

Mária Včasná, Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Hálova, Bratislava

„Chceme poďakovať za možnosť zúčastniť sa tohto výborne koncipovaného projektu, ktorý dáva nielen možnosť nadviazať priateľské vzťahy s inými školami, ale zároveň tvorivou formou prispieva k pozitívnej motivácii nás mladých k čítaniu. Veď čo už môže viac motivovať ako vlastný tvorivý vklad k zážitku čítania formou záložky, s ktorou sa na chvíľu s knihou lúčime a ktorú zase chytíme do rúk, keď sa ku knihe vraciame... Do výroby záložiek žiaci zapojili nielen svoje ruky a kreatívne myslenie, ale aj srdce.“

Katarína Goodspeed, Pedagogická a sociálna akadémia, Lučenec

„Na výrobu záložiek sme si vyčlenili jeden celý deň, a to hodiny slovenského jazyka a literatúry. Žiaci si buď kreslili farbičkami, fixkami, alebo robili fotokoláž. Na jednu stranu napísali názov školy a na druhú stranu nalepili vybrané citáty z kníh od známych spisovateľov... Tešíme sa na 3. ročník projektu.“

Andrea Nováková, Stredná odborná škola – Szakközépiskola, Moldava nad Bodvou

„Tento rok sme my, učitelia slovenského jazyka a literatúry, určili tému záložiek – 1150. výročie príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu. Sami sme boli milo prekvapení a očarení, čo vzniklo pod rukami našich žiakov... Komunikácia s partnerskou školou bola priateľská, dozvedeli sme sa niečo nové o iných študijných odboroch, než aké majú tradíciu v Slanickej osade.“

Veronika Grobarčíková, Spojená škola, Slanická osada, Námestovo

„Na našej škole sme kvôli motivácii študentov spravili z projektu súťaž a odborná porota zložená z kolegov výtvarníkov vybrala najlepšie práce v nasledujúcich troch kategóriách: najlepšia záložka do rozprávkovej knihy pre deti a mládež, originálny nápad, čistota prevedenia. Spolupráca s tohtoročným partnerom – Strednou odbornou školou gastronómie a cestovného ruchu v Nitre – bola veľmi príjemnou skúsenosťou.“

Katarína Pokorná, Stredná umelecká škola, Trenčín

„Žiaci dokázali, že mladí ľudia sú nápadití, pracovití a kreatívni. Dôkazom je i zaujímavá nástenka, ktorú sme zhotovili nielen z našich záložiek, ale taktiež zo záložiek partnerskej školy, Obchodnej akadémie v Trebišove. Možno skonštatovať, že cieľ projektu bol na našej škole splnený. Prispeli k tomu nielen žiaci, ale i my učitelia, ktorí sme sa skontaktovali a vymenili si skúsenosti a poznatky o práci v škole.“

Anna Drizgová, Obchodná akadémia, Žilina

„Na celoslovenský projekt sme reagovali aj tento rok. Motiváciou nám boli skúsenosti z minuloročného projektu. Naši žiaci, prevažne žiaci 1. – 3. ročníkov vyrobili 45 záložiek. Pri ich vytváraní prejavili kreativitu, zručnosť a fantáziu. Väčšinou dominoval rozprávkový a kvetinový motív. Tieto záložky sme najskôr použili pri výzdobe interiéru počas podujatia pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc a následne sme ich poslali do Spojenej školy v Sečovciach.“

Jana Kováčová, Spojená škola, Banská Bystrica

„Už druhýkrát sme sa zapojili do projektu. V priebehu troch týždňov sme pripravili záložky rôznych typov a poslali ich spolu s informáciami o našej škole partnerskej škole v Topolčanoch. Záložky vyrábali žiaci 1. – 4. ročníka v odboroch Obchodná akadémia, Autooprávar a Kuchár. Z našich i topolčianskych materiálov sme pripravili panel v interiéri školy. Vaša výzva už druhý rok našich žiakov zaujala a celkom radi prejavili svoju kreativitu. Určite sa do tohto projektu zapojíme aj nasledujúci školský rok.“

Luboslava Siváková, Stredná odborná škola, Sobrance

„Do projektu sa zapojilo 22 žiakov – druhákov Obchodnej akadémie v Trebišove. Žiaci mali za úlohu vyhľadať citáty a porozmýšľať, akú techniku využijú pri výrobe záložiek. Záložky sme začali vyrábať v škole a tí, ktorí nestihli svoju prácu dokončiť, pokračovali doma. Takto vznikli zaujímavé dielka – celofarebné, viacfarebné, mozaikové, citátové, srdiečkové, servítkové, ale aj viazané. Žiaci mali radosť aj z tých záložiek do kníh, ktoré im poslala partnerská škola – Obchodná akadémia v Žiline. Zo záložiek sme urobili nástenku a tešíme sa na ďalší ročník projektu.“

Tatiana Abrinková, Obchodná akadémia, Komenského, Trebišov

„Naša škola sa prvýkrát zúčastnila tohto projektu. Žiaci nielen na hodinách slovenského jazyka a literatúry, estetickej výchovy, ale aj doma vytvorili množstvo zaujímavých záložiek, z ktorých sme najskôr vytvorili nástenku pre žiakov našej školy a potom ich poslali družobnej škole v Sobrance. Zároveň sme im poslali aj informácie o našej škole, o študijných a učebných odboroch ako aj fotografie našich žiakov pri výrobe záložiek... Určite sa aj v budúcnosti do tohto projektu naša škola zapojí.“

Jana Uhláriková, Stredná odborná škola techniky a služieb, Tovarnícka, Topolčany

„Žiaci našej školy sa s radosťou a veľkým záujmom venovali realizácii projektu na hodinách slovenského jazyka a literatúry. Výroba záložiek priniesla do vyučovania vítanú zmenu, veľa kreativity, žiaci mohli rozvíjať svoju tvorivosť a fantáziu. Projekt sprevádzala radosť z toho, že máme možnosť niekoho obdarovať a radosť z darčeka v podobe záložky... Sme radi, že sme sa do projektu zapojili a dúfame, že aj budúci rok tento projekt bude pokračovať.“

Viera Švajlenová, Stredná odborná škola automobilové, Bratislava

„...vyzvala som žiakov, aby porozprávali o ich obľúbených knihách. Najskôr rozpačité rozprávanie sa premenilo na živú diskusiu. Mnohí i menej čitateľsky zdatní žiaci sa nechali inšpirovať s prísľubom, že do marca prečítajú minimálne jednu knihu a v rámci predmetu spoločenská komunikácia o nej porozprávajú. S priateľskou školou sme mali spoločnú myšlienku uskutočniť ešte jedno stretnutie i so žiakmi, ktorí záložky aktívne využili pri čítaní knihy. Úlohou tohto stretnutia bude, aby porozprávali o knihe, ktorú prečítali.“

Elena Bugarovičová, Stredná odborná škola, Jánošíkova, Nové Mesto nad Váhom

„Tento rok si žiaci zvolili záložky ako prostriedok prezentácie školy. Obsah záložky mal propagovať školu, ponúkané študijné a učebné odbory na škole, prípadne akcie organizované školou... Žiaci vytvorili napríklad ručne kreslené záložky, záložky s obsahom vytvoreným pomocou rôznych počítačových programov.“

Ján Pitoňák, Stredná odborná škola drevárska a stavebná, Krásno nad Kysucou.

„Každá záložka priblížila knihu, ktorú žiak rád číta, ktorá ho oslovila. Popri ilustrácii sa na záložkách objavili aj texty s menom autora, názvom knihy a stručným odporúčaním, respektíve stručnou charakteristikou obsahu.“

Soňa Belokostolská, Gymnázium, Považská Bystrica

„Sú dva druhy kníh, jedny skrášľujú život, druhé byt. Kto nemiluje knihy, nemiluje múdrosť. Dom bez kníh je ako telo bez duše. Kniha je ako človek, dôležité je, čo je vo vnútri, a nie obal. – Tieto a podobné citáty sa objavovali na záložkách, ktoré pripravovali žiaci na hodinách estetickej výchovy a vo svojom voľnom čase. Naši žiaci čítanie podporili tvorbou záložiek, ktoré vytvárali ľubovoľnou technikou a s rôznymi motívmi.“

Anna Galíková, Stredná zdravotnícka škola, Bratislava

„Opäť sme sa potešili, že sa zapojíme do projektu, ktorý nám aj minulý rok priniesol radosť z tvorby milých predmetov – záložiek... Výmena prebehla a my sme sa doslovne kochali v úžasných nápadoch, ktoré vždy prekvapia, aj keď sa hovorí, že tu už všetko bolo... Ďakujeme za prínosný projekt pre všetkých.“

Jana Ščipová, Gymnázium J. Fándlyho, Školská, Šaľa

„Z príležitosti Medzinárodného mesiaca školských knižníc sa v našej škole v mesiaci október uskutočnil tento projekt. Poňali sme ho ako návrat ku knihe – priateľovi človeka a podporenie kladného vzťahu žiaka k čítaniu a poznávaniu nového.“

Beáta Motyčková, Stredná odborná škola, Sládkovičova, Snina

„Žiaci v týchto dňoch boli k sebe ohľadupľnejší, tolerantnejší a vzájomne sa dopĺňali. Zaujímali sa o to, komu budú tieto záložky patriť. Boli zvedaví na žiakov, ktorí pripravujú záložky pre nich.“

Beáta Chlebovcová, Odborné učilište a Praktická škola, Spišská Nová Ves

„Práca na výrobe záložiek žiakov veľmi bavila a naplňala. Žiaci si projekt veľmi pochvaľovali a vyjadrili sa, že by sa chceli projektu zúčastniť i na budúci rok... Verím, že rovnaký alebo podobný projekt sa uskutoční aj budúci rok a opäť sa budeme môcť do neho zapojiť.“

Adriána Dudová, Gymnázium Ladislava Novomeského, Bratislava

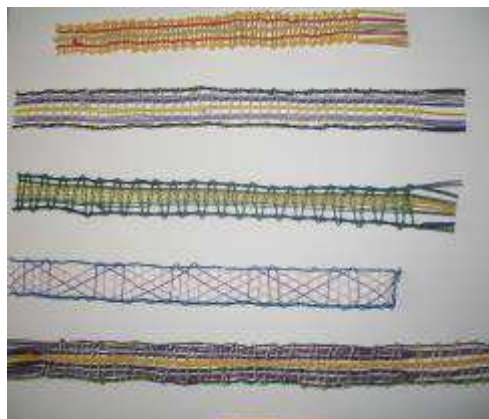
„Spolupráca s partnerskou školou SOŠ Krásno nad Kysucou bola na profesionálnej úrovni. Vymenili sme si nielen záložky, ale aj informácie o školách. Z materiálov o danej škole a zaslaných záložkách sme si vytvorili pútavý panel pre všetkých žiakov našej školy.“

Daniela Stieranková, Spojená škola, Nivy, Šaľa

„Naši žiaci sa veľmi potešili, že sa aj v tomto školskom roku mohli už po druhýkrát zapojiť do projektu. V rámci projektu sa nám podarilo vyrobiť približne sto záložiek, ktoré sme poslali partnerskej škole.... Na projekt sú na našej škole veľmi dobré ohlasy, dokonca vyhlasujeme súťaž o tri najkrajšie záložky, za ktoré sú žiaci vecne odmeňovaní. Dúfame, že sa naše záložky budú páčiť aj na východe a stanú sa milou súčasťou učebníc a kníh stredoškolákov.“

Katarína Vorčáková, Stredná odborná škola technická, Námestovo

„Chceme sa poďakovať za pekný a nenáročný projekt, do ktorého sme sa zapojili prvýkrát. Záložky vytvárali naši žiaci od momentu, keď sme sa dozvedeli o partnerskej škole... Naše záložky vznikali v školskej knižnici, kde sme sa stretávali jeden týždeň pri veľkom stole a pri práci sme počúvali audioknihu Samko Tále od Daniely Kapitáňovej a rozprávky Pavla Dobšinského.“

Ivona Jandová, Stredná odborná škola pre žiakov s telesným postihnutím pri IPR, Mokrohájska, Bratislava

„Mesiac október sa nám už tradične spája s knihou. Či už prostredníctvom zaujímavých aktivít k Medzinárodnému dňu školských knižníc alebo v spojení s týmto projektom... V tomto školskom roku sa do projektu zapojilo všetkých 260 žiakov nášho gymnázia.“

Mariana Masnicová, Gymnázium, Školská, Tvrdošín

„Našou partnerskou školou bola SOŠ elektrotechnická z Bratislavy. Zaslali sme im 50 záložiek, ktoré naši žiaci urobili počítačovou kresbou. My sme od našej partnerskej školy dostali 35 záložiek, ktoré študenti urobili ručne. Študenti tak využili svoju fantáziu a tvorivosť. Získali a spoznali sme tak inú školu, spolupráca prebiehala na priateľskej úrovni.“
Dagmar Machovcová, Stredná odborná škola drevárska, Liptovský Hrádok.

„Vďaka tomuto projektu sa vyskytla možnosť vytvoriť medzi školami kamarátstvo. Žiaci tu mohli rozvíjať svoju fantáziu a manuálne zručnosti. Keďže sme zdravotnícka škola aj záložky našich žiakov mali zdravotnícky motív. Vytvorili sme výše 100 záložiek. Niektoré záložky boli naozaj výnimočné svojím tvarom, veľkosťou aj farebným vyobrazením.“
Gabriela Zavadská, Stredná zdravotnícka škola, Humenné

„Na základe osobnej skúsenosti môžeme povedať, že nie je ľahké zaujať dnešnú mladú generáciu. Ak vidia ale nadšenie u triednych učiteľov alebo u školskej knihovničke, ktorí im podávajú pomocnú ruku k prvým krokom, sami okúsia čaro samorealizácie.“

Fülöp Éva, Stredná odborná škola Jozefa Szakkayho, Grešákova, Košice

„Do projektu som sa zapojila z lásky ku knihám. Inšpiráciu pre moju záložku som získala z mojej najobľúbenejšej knihy s názvom Padlí anjeli. Aj preto je mojou záložkou anjel menom Cam Briel... Potešila ma spolupráca s partnerskou školou, lebo sme si mohli vymeniť skúsenosti z výroby záložiek, porovnať si svoje výtvary a spätne si zhodnotiť svoju prácu na záložke. Páčilo sa mi vyhodnotenie záložiek a že sme ich mohli podarovať svojej partnerskej škole a aj našim dôchodcom z Klubu Kremnička, ktorí boli pozvaný na podujatie v školskej knižnici pri príležitosti Medzinárodného dňa školských knižníc. Akcia bola super. Ďakujem.“

Žiačka Júlia Fillová, Spojená škola, Kremnička

„Naším cieľom bolo neformálnou cestou podporiť záujem žiakov o knihy a čítanie a rozvíjať tak ich čitateľskú gramotnosť. Výroba knižných záložiek a ich výmena s partnerskou školou (SOŠ, Jánošíkova 4 v Novom Meste nad Váhom) boli výborným motivačným faktorom pre napĺňanie tohto cieľa. Našich žiakov zaujala nielen výroba záložiek, ale aj možnosť stretnutia s rovesníkmi z inej strednej odbornej školy, kontakt s novými kamarátmi, príležitosť k vzájomnej otvorenej komunikácii a porovnávaniu výsledkov vlastnej práce. Výsledky práce našich študentov nás zaujali do takej miery, že sme sa rozhodli využiť návrhy spomínaných záložiek na výrobu knižných záložiek pre účely propagácie našej školy pri Dňoch otvorených dverí, ako aj malých upomienkových darčiekov pre návštevníkov školy a čitateľov našej školskej knižnice.“

Oľga Ilenčíková, Stredná odborná škola, Piešťanská, Nové Mesto nad Váhom

„Do projektu sa zapojilo približne 140 žiakov prvého ročníka, ktorí si preverili svoje výtvarné schopnosti, prepojili ich s vlastnou fantáziou a vytvorili naozaj pekné kúsky. Obzvlášť pekné boli záložky venované téme 1150. výročia príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu.“

Zuzana Zajacová, Stredná odborná škola IT, Tajovského, Banská Bystrica

„Ja sa vždy teším, že s našimi žiakmi budeme vymýšľať, aké záložky vyrobíme a s akou školou si ich vymeníme. Tento rok sme sa skontaktovali so Strednou odbornou školou lesníckou v Liptovskom Hrádku. Okrem zaslania záložiek sme ich zároveň pozvali na návštevu našej školy počas Dňa otvorených dverí 5. decembra 2013.“

Anna Janečková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Lomonosovova, Trnava

„Tvorba záložiek chytla žiakov za srdce. V škole nemáme predmet, na ktorom by záložky žiaci vytvárali, preto sme tvorbu záložiek postavili na dobrovoľnosti a ako prácu na doma. Boli sme prekvapení, aké krásne záložky vytvorili z papiera, jemného piesku, korálok... Do konca novembra môžu žiaci záložky obdivovať na nástenkách, potom ich rozdáme tým

žiakom, ktorí radi čítajú, ktorí úspešne riešili Olympiádu zo slovenského jazyka a Olympiádu ľudských práv.“

Anna Krkošková, Stredná odborná škola obchodu a služieb, Čadca

„Naši študenti dokázali, že knihy nielen radi čítajú, ale aj chránia a zároveň ich knihy inšpirujú a rozvíjajú fantáziu a tvorivosť. Dôkazom ich všestrannosti je množstvo literárnych hádaniek, ktoré študenti vytvorili napr. Žiadna ryba neprichádza, rybár pri tom hlavu stráca. Jedného dňa na mori, mečú tam vyloviť. (E. Hemingway: Starec a more).“

Jana Tóthová, Obchodná akadémia, Šurany

„Projekt sa u žiakov stretol s priaznivým ohlasom. Zapojili sa všetci, ktorí majú cit pre krásu a tvorivosť... Uzatvárať priateľstvá medzi školami, rozvíjať tvorivosť, kreativitu žiakov, viesť žiakov k čítaniu je jedna z najdôležitejších a najkrajších myšlienok. Ďakujeme.“

Oľga Pechová, Stredná odborná škola, Cintorínska, Nitra

„Žiakov projekt veľmi bavil, strávili pri výrobe záložiek pre žiakov z partnerského gymnázia v Senci niekoľko hodín. Záložky sme po vytvorení dali zalaminovať. Všetkých žiakov projekt zaujal, práca na záložkách ich bavila. Prejavili svoju kreativitu a nápaditosť pri ich navrhovaní aj výrobe. Veríme, že aj žiakom zo seneckého gymnázia sa naše záložky páčili, tak ako sa našim žiakom páčili tie ich.“

Miroslava Konrádová, Evanjelické gymnázium, M. R. Štefánika, Martin

„Do projektu sme sa zapojili po prvý raz. Záložky vyrábali študenti Hotelovej akadémie Holíč prvého a druhého ročníka. Robili ich v škole na hodinách občianskej náuky, na praxi (aranžovanie) a niektorí si svoje záložky dorábali aj doma. Spočiatku sa nevedeli rozhodnúť, akou technikou tieto záložky robiť. Nakoniec použili rôzne techniky používané na aranžovaní, ako decoupage, prepletanie stužkou, ba dokonca si na nich vyskúšali aj úplne novú techniku, v ktorej využili odpadový materiál a to vrecká od čaju... Ďakujeme za možnosť zapojiť sa do tohto projektu a tešíme sa na ďalší ročník.“

Alena Masaryková, Stredná odborná škola, Holíč

„Tento projekt sa v našej škole stal už tradičnou súčasťou prvých mesiacov nového školského roku. Žiaci si už v polovici septembra sami pýtajú informácie o záložkách... Ďakujeme za prínosný projekt, ktorý rozvíja aj u stredoškolákov kreativitu, priateľstvo, dobroprajnosť a dobrú náladu.“

Emília Černeková, Obchodná akadémia D. M. Janotu, Čadca

„Naši žiaci v projekte prejavili svoju nápaditosť a zručnosť... Oceňujeme najmä snahu zábavnou formou posilniť ich vzťah ku knihám a čítaniu. Do projektu sme sa zapojili prvýkrát a tešili sme sa, že môžeme potešiť iných s našimi záložkami.“

Justína Horníková, Stredná odborná škola, Mierová, Humenné

Vypracovala: Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice, Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave (22. 11. 2013)

Príloha č. 7 Vyhodnotenie 9. ročníka celoslovenského podujatia
Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. októbra 2013

**Vyhodnotenie 9. ročníka súťaže
„Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“
k Medzinárodnému dňu školských knižníc
28. októbra 2013**

Dňa 16. septembra 2013 vyhlásila Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave 9. ročník súťaže „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“ k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. októbra 2013 na tému *Školské knižnice: Brána do života* (School Libraries: Doorways to Life).

Súťaž sa konala pod osobnou záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušana Čaploviča.

Cieľ súťaže

Cieľom súťaže bolo zábavnými formami práce s knihou podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah ku knihe, školskej knižnici a k čítaniu, poznávaniu nového.

Propagácia súťaže

Súťaž propagovala Slovenská pedagogická knižnica, vyššie územné celky, školské úrady okresných úradov v sídle kraja, Metodicko-pedagogické centrum, informačný portál Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a informačný portál InfoLib.

Priebeh súťaže

Podmienkou súťaže bolo, aby **školská knižnica zorganizovala podujatie k Medzinárodnému dňu školských knižníc** na tému *Školské knižnice: Brána do života* **práve 28. októbra 2013**. Školská knižnica mala zaslať poštou najneskôr do 6. novembra 2013 (stačila poštová pečiatka zo 6. novembra 2013) na adresu Slovenskej pedagogickej knižnice stručný popis zrealizovaného podujatia spolu s povinnými údajmi (názov a sídlo školy, e-mail školy, telefónne číslo školy, meno riaditeľa školy, meno školského knihovníka, počet účastníkov, hodnotenie podujatia vedením školy, hodnotenie podujatia žiakmi školy – stačilo samostatné hodnotenie 12 žiakmi, 4 – 6 fotografií z priebehu podujatia). Každá škola mohla prihlásiť do súťaže len jedno podujatie.

Odporúčanie

Školským knižniciam sa odporúčalo, aby na svoje podujatia pozvali rodičov žiakov školy, zriaďovateľa školy, predstaviteľov miestnej samosprávy, poprípade aj iných členov miestnej komunity.

Vyhodnotenie súťaže

Do súťaže sa prihlásilo **340 školských knižníc s celkovým počtom 60 604 účastníkov podujatí**, z toho **274** školských knižníc v základných školách a **66** školských knižníc v stredných školách.

Kritériá hodnotenia

Odborná porota, zložená zo zástupcu vyhlasovateľa súťaže, zástupcu školského úradu a zástupcu školských knižníc, **nehodnotila podujatie 16 školským knižniciam**. Dôvodom ich vyradenia z hodnotiaceho kola boli formálne chyby (napríklad nedodržanie termínu podujatia – 28. október 2013, odoslanie popisu podujatia po uzatvorení súťaže a zaslanie popisu podujatia v elektronickej forme). Do hodnotiaceho kola súťaže postúpilo **324 školských knižníc**, z toho **261** školských knižníc v základných školách a **63** školských knižníc v stredných školách.

Odborná komisia hodnotila každé podujatie v troch kategóriách. V kategórii A hodnotila, či bolo **podujatie v súlade s témou Školské knižnice: Brána do života**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 20 bodov. V kategórii B hodnotila **originalitu a vtipnosť realizovaného podujatia**, a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 20 bodov. V kategórii C hodnotila **úroveň popisu podujatia po formálnej stránke – úplnosť povinných údajov** (názov a sídlo školy, e-mail školy, telefónne číslo školy, meno riaditeľa školy, meno školského knihovníka, počet účastníkov, hodnotenie podujatia vedením školy, hodnotenie podujatia 12 žiakmi a 4 – 6 fotografií z priebehu podujatia), a to hodnotiacimi známkami v škále od 0 bodov do 10 bodov.

Po sčítaní bodov udelených jednotlivými členmi odbornej komisie bolo určené výsledné poradie zúčastnených školských knižníc.

Cena súťaže

Odborná komisia udelila **prvé miesto** s finančnou odmenou **1 000 €**, **druhé miesto** s finančnou odmenou **800 €**, tretie miesto s finančnou odmenou **500 €**, štvrté miesto až piate miesto s finančnou odmenou **350 €**

Ocenené školské knižnice môžu použiť finančné prostriedky v celkovej sume **3 000 €** na nákup kníh do svojich knižničných fondov podľa vlastného výberu. Finančné prostriedky do súťaže venovala sekcia regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Vítazi súťaže

1. miesto – Základná škola s materskou školou, Lutiše – 150 bodov

(Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom „Spoznaj svoj kraj, sprav z neho raj!“, v rámci ktorého zrealizovala mnoho rôznorodých aktivít. Napríklad pripravila besedu s autorom knihy o Lutišiach „Začiatok kameňa a koniec chleba“ s Antonom Remišom. Ďalej žiaci zostavili „Zborník lutišských bájí, povestí a básní“, vytvorili herbár z vyľisovaných listov z lutišských drevín a hubársky kalendár z húb, ktoré rastú v Lutišiach, pripravili prezentácie na tému živočíšstvo Lutiš a tradície a zvyky v Lutišiach, vypracovali cestovný bedeker „Krása Lutiš“ a zostavili leporelo s obrázkami, ktoré najlepšie vystihujú obec Lutiše. Pri všetkých aktivitách využívali informácie z regionálnej literatúry, atlasov a encyklopédií.)

2. miesto – Základná škola, Levočská, Spišská Nová Ves – 146 bodov

(Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom „Strom poznania“ na netradičných miestach a s využitím netradičných metód a foriem práce s informačnými zdrojmi. Najskôr siedmci čítali knihu „Malý princ“ na najvyššej veži v meste. Potom na balónov pripevnili papieriky s peknými myšlienkami z uvedenej knihy a vypúšťali ich medzi občanov mesta. Piataci čítali knihu „Sedem dní v pivnici“ na najnižšom mieste v banskej štôlni. Ostatní žiaci zatiaľ vo všetkých priestoroch školy objavovali nové veci. Napríklad riešili detektívne zápletky a literárne rébusy, v rozprávkach hľadali skryté múdrosti, dramatisovali bájky, vytvárali vlastné poučné príbehy a pracovali s elektronickými informačnými zdrojmi. Na záver podujatia zorganizovali slovný súboj na tému „Klasická kniha alebo e-kniha.“)

3. miesto – Základná škola P. O. Hviezdoslava, Trstená – 141 bodov

(Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom „SOS – záchrana vyschynajúceho stromu menom knihovník“ vo forme zážitkových vyučovacích hodín pre všetky triedy školy. Napríklad druháci v rámci vyučovania pripravili divadielko pre nepočujúce deti a vytvorili zvukovú nahrávku pre zrakovo postihnuté deti. Tretiaci čítali rozprávky a prednášali básničky deťom v materskej škole. Štvrtáci vytvorili veršovanú rozprávku „Janko Hraško hovorí o jedle a zdravom životnom štýle“. Piataci sa hrali hru na „Mateja Hrebendu“ a snažili sa získať v rámci nej svojich spolužiakov za čitateľov školskej knižnice. Siedmci sa snažili vo svojom meste vypátrať pamätné tabule venované slávnym trstenským rodákmi. Ôsmaci pripravili workshop o diele Oskara Wilda „Portrét Doriana Graya“.)

4. miesto – Základná škola s materskou školou, Krasňany – 137 bodov

(Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom „Otvorme bránu do života nielen knihou, ale aj múdrosťou našich starých mám“. V rámci podujatia zorganizovali veľké množstvo aktivít. Napríklad siedmi žiaci sa predstavili v úlohe „živých“ najznámejších slovenských spisovateľov a rozprávali účastníkom podujatia o svojich dielach a tvorbe pre deti a mládež. Všetci žiaci písali „List mladého čitateľa“, v ktorom sa snažili napísať ponaučenie, ktoré bolo ukryté v ich knihe. Ďalej žiaci vytvorili „Strom prečítaných kníh“, ktorý bol vytvorený z jednotlivých žiackych listov – stručných informácií o ich najobľúbenejšej knihe. Na záver podujatia si každý žiak obkreslil svoje chodidlo na papier, na ktorý napísal, čím ho obohatili knihy. Zo svojich papierových „chodidiel“ vytvorili chodník s názvom „Po stopách našich kníh“.)

5. miesto – Základná škola s materskou školou, Stará Bystrica – 134 bodov

(Školská knižnica zorganizovala podujatie pod názvom „Kniha – brána do života“. Žiaci v prvej časti podujatia pracovali najskôr v škole so svojimi obľúbenými knihami, riešili tajničky, písali vlastnú tvorbu, ilustrovali rozprávky a pripravovali prezentácie o príbehoch zo života detí. V druhej časti podujatia vystúpili so svojimi prezentáciami vo forme zdramatizovaných bájok, recitácií básní, spevu ľudových piesní so sprievodom heligónky a prezentáciou najzaujímavejších detských kníh v starobystrickom kultúrnom dome. Za každé vystúpenie žiaci získavali symbolické „kľúče od brány života“ od vzácnych hostí – napríklad starostu obce, kňaza z miestnej farnosti, člena Policajného zboru SR –, ktorí sedeli v kresle pre hosta. Hostia okrem udeľovania symbolických kľúčov aj rozprávali o svojom vzťahu ku knihám.“

Pod'akovanie školským knižniciam

Naše pod'akovanie patrí **všetkým**, ktorí sa podieľali na príprave, propagácii a realizácii osláv **Medzinárodného dňa školských knižníc 28. októbra 2013** vo svojich školách.

Zvlášť ďakujeme **ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušanovi Čaplovičovi** za prevzatie osobnej záštity nad súťažou „Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice“.

Veľkú vďaku vyjadrujeme aj **partnerovi súťaže**, a to sekcii regionálneho školstva Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Na záver úprimne gratulujeme všetkým **oceneným školským knižniciam**.

Hodnotiacia tabuľka

<i>Poradové číslo</i>	<i>Číslo projektu</i>	<i>Názov a sídlo školy</i>	<i>Počet bodov</i>	<i>Poznámka</i>
1	192	Základná škola s materskou školou 013 05 Lutiše 65	150	
2	85	Základná škola Levočská 11 052 01 Spišská Nová Ves	146	
3	41	Základná škola P. O. Hviezdoslava Hviezdoslavova 822/8 028 01 Trstená	141	
4	47	Základná škola s materskou školou 013 03 Krasňany 19	137	
5	86	Základná škola s materskou školou 023 04 Stará Bystrica 680	134	
6	103	Spojená škola Medvedzie 133/1 027 44 Tvrdošín	131	
7	36	Obchodná akadémia Ul. Scota Viatora 4 034 01 Ružomberok	130	
8	75	Základná škola s materskou školou SNP 5 956 41 Uhrovec	128	
9	287	Základná škola Nám. mládeže 587/17 960 01 Zvolen	126	
10	49	Základná škola 023 54 Turzovka-Bukovina 305	120	
10	59	Základná škola Za zámkom 436 962 02 Vígfaš	120	
10	102	Spojená škola - ŠZŠ pre žiakov s NKS Pod kalváriou 941 955 01 Topoľčany	120	
10	137	Základná škola Školská 482 966 01 Hliník nad Hronom	120	
10	138	Základná škola s materskou školou Horelica 429 022 01 Čadca	120	
10	141	Základná škola Malinovského 1160/31 958 06 Partizánske	120	
10	221	Základná škola s materskou školou Hlavná 113/68 082 67 Terňa	120	
10	225	Základná škola Hlavná 10 935 38 Lok	120	

10	250	Základná škola s materskou školou Podlužany 232 935 27 Hronské Kosihy	120
10	306	Spojená škola Školská 535/5 059 07 Lendak	120
11	46	Základná škola Farská lúka 64/A 986 01 Fiľakovo	119
11	52	Základná škola s materskou školou Osloboditeľov 30 935 02 Žemberovce	119
11	57	Základná škola s materskou školou 065 11 Kolačkov 31	119
11	108	Základná škola Dargovských hrdinov 19 066 68 Humenné	119
11	156	Spojená škola J. Fabiniho 3 052 01 Spišská Nová Ves	119
11	293	Základná škola s materskou školou a ŠJ Osloboditeľov 204 067 83 Kamenica nad Cirochou	119
12	123	Základná škola V. Beniaka s materskou školou Školská 186/13 956 33 Chynorany	118
12	124	Základná škola 958 44 Klátova Nová Ves 351	118
13	14	Základná škola s materskou školou 925 84 Vlčany 1547	117
13	26	Gymnázium J. M. Hurbana Ul. 17. novembra 1296 022 01 Čadca	117
13	101	Základná škola Tribečská 1653/22 955 01 Topoľčany	117
13	190	Základná škola Ul. E. B. Lukáča 6 936 01 Šahy	117
13	220	Základná škola s materskou školou Hurbanov rad 147 906 06 Vrbovce	117
13	265	Základná škola Ul. Eliáša Lániho 261/7 014 01 Bytča	117
14	90	Základná škola Rozkvet 2047 017 01 Považská Bystrica	116
14	150	Základná škola Milana Mravca 023 51 Raková 950	116
14	180	Základná škola 951 96 Jedľové Kostolány 75	116
14	195	Základná škola s VJM - Alapiskola Školská 8 946 55 Pribeta	116
14	252	Základná škola s materskou školou 055 62 Prakovce	116
15	29	Spojená škola Matice slovenskej 11 080 01 Prešov	115

15	76	Základná škola Ul. Szampayho 928/76 943 42 Gbelce	115
15	98	Základná škola 044 47 Vtáčkovce 1	115
15	136	Základná škola Školská 474/5 013 14 Kamenná Poruba	115
15	151	Základná škola Smetanov háj 286/9 929 01 Dunajská Streda	115
15	166	Základná škola s materskou školou 958 53 Skačany 539	115
15	273	Základná škola Jána Švermu Štefánikova 31 066 24 Humenné	115
15	302	Základná škola s materskou školou 044 43 Budimír 11	115
16	10	Základná škola Pribinova 1 953 01 Zlaté Moravce	114
16	20	Základná škola s materskou školou 956 08 Horné Obdokovce	114
16	42	Základná škola 951 42 Zbehy 661	114
16	53	Základná škola P. Škrabáka Ul. M. Hattalu 2151 026 01 Dolný Kubín	114
16	55	Základná škola s materskou školou 018 01 Udiča 248	114
16	128	Základná škola Juh 1054 093 36 Vranov nad Topľou	114
16	178	Spojená škola - SOŠ podnikania Školská 7 976 90 Banská Bystrica	114
16	229	Základná škola s materskou školou 956 05 Nitrianska Blatnica 3	114
16	292	Základná škola s materskou školou Komenského 3 919 04 Smolenice	114
17	84	Základná škola s materskou školou Lán 314 029 53 Breza	113
17	104	Základná škola Pankúchova 4 851 04 Bratislava	113
17	107	Základná škola 082 33 Chminianske Jakubovany 21	113
17	130	Základná škola Kudlovska 11 066 01 Humenné	113
17	133	Základná škola s materskou školou Vývojová 228 851 01 Bratislava-Rusovce	113
17	168	Základná škola J. A. Komenského Námestie Bélu Bartóka 497/20 932 01 Veľký Meder	113
17	272	Základná škola s materskou školou 067 33 Papín 199	113

17	279	Základná škola 044 45 Bidovce 209	113
18	11	Základná škola Športovcov 372/21 958 04 Partizánske	112
18	106	Základná škola s VJM Hunyadiho 1256/16 077 01 Kráľovský Chlmec	112
18	227	Základná škola s materskou školou Jána Smreka 913 05 Melčice-Liesková 377	112
18	244	Základná škola 094 35 Hlinné 138	112
18	246	Základná škola J. Alexho 1941/1 960 01 Zvolen	112
18	277	Základná škola s materskou školou 010 04 Hôrky 200	112
19	45	Základná škola J. F. Rimavského Nábrežie Rimavy 457 981 01 Hnúšťa	111
19	66	Základná škola s materskou školou Kostolná 18 962 71 Hontianske Moravce	111
19	87	Základná škola Školská 757/10 946 14 Zemianska Olča	111
19	109	Základná škola 044 16 Bohdanovce 209	111
19	189	Základná škola Stred 957 023 11 Zákopčie	111
19	239	Základná škola 966 02 Vyhne	111
19	285	Gymnázium Mikuláša Kováča Mládežnícka 51 974 04 Banská Bystrica	111
19	294	Základná škola Ul. J. Braneneckého 130/15 914 01 Trenčianska Teplá	111
20	25	Základná škola s materskou školou Komenského 279/32 026 01 Dolný Kubín	110
20	51	Základná škola Nevádzová 2 821 01 Bratislava	110
20	92	Základná škola Partizánska 362 951 51 Nová Ves nad Žitavou	110
20	94	Základná škola T. J. Moussona Ul. T. J. Moussona 4 071 01 Michalovce	110
20	139	Gymnázium Ľ. Štúra Hronská 1467/3 960 49 Zvolen	110
20	165	Základná škola s materskou školou 941 46 Trávnica 70	110
20	200	Špeciálna základná škola internátna Vladimíra Predmerského Ľ. Stárka 12 911 05 Trenčín	110

20	204	Základná škola s materskou školou 034 92 Stankovany 330	110	
20	207	Základná škola Školská 289 951 95 Obyce	110	
20	248	Stredná odborná škola technická Družstevná 1737 066 01 Humenné	110	
20	288	Základná škola s materskou školou Štefana Moysesu Ul. A. Kmeťa 1 965 01 Žiar nad Hronom	110	
20	321	Základná škola s materskou školou Kráľovnej Pokoja 065 34 Haligovce	110	
20	330	Spojená škola Štúrova 231/123 061 01 Spišská Stará Ves	110	
21	2	Základná škola Ul. Komenského 2666/16 069 01 Snina	109	
21	35	Základná škola s materskou školou 919 23 Vlčkovce	109	
21	93	Základná škola s materskou školou Hlavná 199 941 03 Úľany nad Žitavou	109	
21	105	Základná škola s materskou školou 072 03 Rakovec nad Ondavou	109	
21	148	Základná škola Pugačevova 1381/7 066 01 Humenné	109	
21	261	Základná škola Školská 94 044 11 Trstené pri Hornáde	109	
21	274	Základná škola s materskou školou Školská 480 034 95 Likavka	109	
21	340	Základná škola Lipová 13 052 03 Spišská Nová Ves	109	
22	1	Spojená škola Kremnička 10 974 05 Banská Bystrica	108	
22	43	Základná škola Nábřežie mládeže 5 949 01 Nitra	108	
22	69	Základná škola s materskou školou Juraja Slávika Neresnického Školská 3 962 61 Dobrá Niva	108	
22	331	Základná škola s materskou školou 029 54 Krušetnica 83	108	
23	19	Spojená škola sv. Františka Assiského Kláštorné nám. 1 901 01 Malacky	107	
23	23	Odborné učilište Dúbravská cesta 1 845 29 Bratislava 45	107	

23	89	Základná škola s materskou školou Samuela Timona 913 21 Trenčianska Turná 30	107
23	95	Stredná odborná škola podnikania Masarykova 24 081 79 Prešov	107
23	97	Základná škola s materskou školou Berzehorská 154 049 51 Brzotín	107
23	113	Základná škola Ul. energetikov 242/39 971 01 Prievidza	107
23	280	Stredná priemyselná škola elektrotechnická Komenského 44 040 01 Košice	107
24	82	Základná škola Toplianska 144 086 41 Rastislavice	106
24	115	Základná škola 900 52 Kuchyňa 551	106
24	140	Základná škola s materskou školou 966 71 Župkov 18	106
24	146	Stredná odborná škola Poľná 10 990 01 Veľký Krtíš	106
24	191	Základná škola sv. Dominika Savia Školská 386 018 41 Dubnica nad Váhom	106
24	267	Základná škola Gorazdova 1174/2 020 01 Púchov	106
24	281	Základná škola 018 12 Brvnište 388	106
24	315	Základná škola Janka Palu 2 914 41 Nemšová	106
25	13	Cirkevná základná škola Žofie Bosniakovej Nám. hrdinov 6 942 01 Šurany	105
25	27	Základná škola 034 06 Ružomberok-Černová	105
25	32	Základná škola s materskou školou 941 44 Hul 429	105
25	215	Základná škola Školská 285 908 43 Čáry	105
25	264	Spojená škola internátna pre žiakov s TP Nám. Štefana Kluberta 1 054 01 Levoča	105
25	329	Základná škola P. Jilemnického 1035/2 960 01 Zvolen	105
26	8	Stredná odborná škola Košická 20 080 01 Prešov	104
26	88	Pedagogická a sociálna akadémia Komenského 12 984 18 Lučenec	104

26	91	Základná škola Školská 897/8 951 15 Mojmírovce	104	
26	114	Základná škola 976 64 Beňuš 250	104	
26	163	Základná škola J. A. Komenského Nová cesta 9 941 10 Tvrdošovce	104	
26	256	Základná škola Šarfická 301 900 82 Blatné	104	
26	289	Základná škola Školská 290 044 57 Haniska	104	
26	290	Základná škola Školská 299 951 85 Skýcov	104	
26	296	Základná škola Andreja Kmeťa Ul. M. R. Štefánika 34 934 01 Levice	104	
27	79	Základná škola P. Dobšinského Dobšinského 1744 979 01 Rimavská Sobota	103	
27	126	Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Petra a Pavla Komenského 64/17 067 18 Belá nad Cirochou	103	
27	134	Základná škola s materskou školou 013 22 Rosina 624	103	
27	142	Základná škola s materskou školou J. M. Hurbana 916 38 Beckov	103	
27	164	Základná škola Mostná 3 940 58 Nové Zámky	103	
27	184	Základná škola Škultétyho 2326/11 955 01 Topoľčany	103	
27	263	Základná škola Ul. kpt. Nálepku 855 915 01 Nové Mesto nad Váhom	103	
27	298	Základná škola Beethovenova 1 949 11 Nitra	103	
28	33	Základná škola Komenského 2 922 03 Vrbové	102	
28	38	Základná škola Z. Nejedlého 2 052 05 Spišská Nová Ves	102	
28	60	Základná škola Školská 526/53 972 51 Handlová	102	
28	129	Súkromná základná škola Oravská cesta 11 010 01 Žilina	102	
28	214	Základná škola s materskou školou Podzávoz 2739 022 01 Čadca	102	

28	247	Základná škola Ul. mieru 154 980 02 Jesenské	102	
28	284	Základná škola Školská 255/6 053 14 Spišský Štvrtok	102	
29	9	Gymnázium M. R. Štefánika Slnecná 2 931 01 Šamorín	101	
29	77	Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium Teplická 7 831 02 Bratislava	101	
29	125	Základná škola s materskou školou Česká 10 831 03 Bratislava	101	
29	127	Základná škola 935 27 Hronské Kosihy 189	101	
29	266	Základná škola J. A. Komenského Komenského 50 020 01 Púchov	101	
29	283	Základná škola Mlynská 697/7 091 01 Stropkov	101	
30	7	Špeciálna základná škola SNP 15 083 01 Sabinov	100	
30	58	Gymnázium Bernolákova 37 942 01 Šurany	100	
30	116	Gymnázium Školská 26 952 80 Vráble	100	
30	135	Základná škola s materskou školou 029 63 Mútne 224	100	
30	143	Základná škola Kráľovohoľská 413 976 71 Šumiac	100	
30	145	Základná škola s materskou školou 913 24 Svinná 131	100	
30	155	Základná škola s materskou školou Školská 3 072 14 Pavlovce nad Uhom	100	
30	181	Základná škola s materskou školou Ondreja Štefku M. R. Štefánika 432 013 03 Varín	100	
30	262	Základná škola s materskou školou 922 08 Rakovice 15	100	
30	286	Základná škola Mládežnícka 1343 023 02 Krásno nad Kysucou	100	
30	297	Základná škola s materskou školou S. Štúra 916 12 Lubina	100	
30	300	Základná škola 951 61 Čifáre 137	100	
30	316	Základná škola Školská 766/2 972 42 Lehota pod Vtáčnikom	100	
30	328	Základná škola 023 34 Lodno 67	100	

31	169	Spojená škola internátna Tovarnicka 1632 955 01 Topoľčany	99
31	186	Základná škola s materskou školou Školská 243/1 018 64 Košeca	99
31	210	Základná škola E. M. Šoltésovej M. R. Štefánika 3 963 01 Krupina	99
31	230	Základná škola 906 38 Rohožník 399	99
31	322	Spojená škola - Základná škola Centrálne 464 089 01 Svidník	99
32	21	Stredná odborná škola obchodu a služieb Ul. Z. Kodálya 765 924 47 Galanta	98
32	34	Základná škola s materskou školou Školská 16 053 21 Markušovce	98
32	39	Základná škola Malonecpalská 206/37 971 01 Prievidza	98
32	56	Základná škola 913 21 Mníchova Lehota 85	98
32	65	Základná škola Na dolinách 27 911 05 Trenčín	98
32	99	Základná škola s materskou školou J. A. Komenského Hubeného 25 831 53 Bratislava 34	98
32	183	Základná škola 951 71 Sľažany 122	98
32	222	Základná škola Komenského 6 064 01 Stará Ľubovňa	98
32	228	Obchodná akadémia Inovecká 2041 955 01 Topoľčany	98
32	282	Základná škola Komenského 2 059 21 Svit	98
33	120	Základná škola Sasinkova 530/2 908 48 Kopčany	97
33	208	Stredná zdravotnícka škola Vrbická 632 031 01 Liptovský Mikuláš	97
33	278	Stredná odborná škola Piešťanská 2262/80 915 01 Nové Mesto nad Váhom	97
34	24	Základná škola a gymnázium s VJM ČSA 15 045 01 Moldava nad Bodvou	96
34	30	Základná škola Ul. Vajanského 2844/47 984 01 Lučenec	96
34	37	Základná škola s materskou školou 029 51 Lokca 1	96

34	44	Základná škola Nábrežná 95 940 57 Nové Zámky	96
34	50	Gymnázium sv. Vincenta de Paul Saratovská 87 934 05 Levice	96
34	83	Základná škola Martina Kukučina SNP 1199/36 026 01 Dolný Kubín	96
34	158	Základná škola Meďnanská 514/5 019 01 Ilava	96
34	185	Základná škola s materskou školou Vítanová 90 027 12 Liesek	96
34	206	Stredná odborná škola stavebná Építészeti Szakközépiskola Nitrianska cesta 61 940 01 Nové Zámky	96
34	242	Základná škola s materskou školou Nám. Kubínyiho 42/6 984 01 Lučenec	96
34	245	Cirkevná základná škola sv. apoštola Pavla 029 46 Sihelné 214	96
34	303	Základná škola Obchodná 5 078 01 Sečovce	96
34	305	Gymnázium J. A. Komenského s VJM Comenius Gimnázium Štúrova 16 937 01 Želiezovce	96
34	312	Základná škola Hlavné nám. 14 941 31 Dvory nad Žitavou	96
34	326	Základná škola Tekovská 17 935 26 Starý Tekov	96
35	17	Stredná odborná škola Jozefa Szakkayho Grešákova 1 040 01 Košice	95
35	70	Základná škola 951 15 Poľný Kesov 69	95
35	159	Základná škola s materskou školou Hviezdoslavova 38 956 17 Solčany	95
35	193	Základná škola Lúčna 8 985 52 Divín	95
35	197	Základná škola Školská 235/10 017 01 Považská Bystrica	95
35	243	Gymnázium Komenského 32 075 01 Lučenec	95
35	260	Základná škola Školská 168 059 38 Štrba	95
36	147	Základná škola Bystrická cesta 14 034 01 Ružomberok	94

36	194	Gymnázium M. Hattalu Ul. železničiarov 278 028 01 Trstená	94
36	304	Gymnázium arm. gen. L. Svobodu Komenského 4 066 01 Humenné	94
37	48	Základná škola I. B. Zocha Jilemnického 94/3 050 01 Revúca	93
37	144	Základná škola s materskou školou 023 31 Rudinská 115	93
37	162	Základná škola Ul. P. J. Šafárika 3 971 01 Prievidza	93
37	174	Stredná priemyselná škola dopravná Hlavná 113 040 01 Košice	93
37	216	Stredná odborná škola strojnícka Športovcov 341/2 017 01 Považská Bystrica	93
37	271	Odborné učilište internátne Palárikova 1602/1 069 01 Snina	93
37	301	Základná škola národnej umelkyne Ľ. Podjavorinskej s MŠ 916 11 Bzince pod Javorinou 346	93
38	68	Základná škola s materskou školou 941 33 Kolta 245	92
38	78	Základná škola Veternicova 20 841 05 Bratislava	92
38	187	Základná škola s materskou školou J. A. Komenského 020 63 Lednica 350	92
38	202	Gymnázium Komenského 1357 024 01 Kysucké Nové Mesto	92
38	233	Základná škola 044 41 Košická Polianka	92
38	275	Základná škola Ul. školská 212 059 92 Huncovce	92
38	314	Základná škola Komenského 1962/8 075 01 Trebišov	92
38	325	Základná škola s materskou školou Ústredie 72 013 52 Petrovice	92
39	6	Základná škola Holíčska 50 851 05 Bratislava	91
39	31	Stredná priemyselná škola elektrotechnická Zochova 9 811 03 Bratislava	91
39	62	Spojená škola Hattalova 471 027 43 Nižná	91
39	232	Základná škola Ul. P. Dobšinského 746/5 971 01 Prievidza	91

39	241	Základná škola internátna pre žiakov s NKS 957 01 Brezolupy 30	91
39	299	Základná škola s materskou školou 027 55 Dlhá nad Oravou 110	91
39	311	Gymnázium L. Novomeského Tomášikova 2 820 12 Bratislava	91
40	3	Základná škola 919 53 Dechtice	90
40	40	Základná škola Matice slovenskej 13 080 01 Prešov	90
40	96	Špeciálna základná škola Pivovarská 455/62 019 01 Ilava	90
40	291	Základná škola s materskou školou 956 53 Slatina nad Bebravou 154	90
40	308	Základná škola s materskou školou pri zdravotníckom zariadení Špitálska 6 949 01 Nitra	90
40	327	Základná škola Konštantínova 1751/64 091 01 Stropkov	90
41	28	Základná škola Jozefa Hanulu Školská 927/2 034 84 Liptovské Slnače	89
41	118	Stredná odborná škola obchodu a služieb Lomonosova 2797/6 918 54 Trnava	89
41	196	Základná škola SNP 587/4 972 17 Kanianka	89
41	212	Základná škola Jána Lipovského s materskou školou 913 11 Trenčianske Stankovce 405	89
41	224	Základná škola 1. - 4. ročník 082 37 Fričovce 21	89
41	323	Základná škola s materskou školou 913 08 Nová Bošáca 76	89
42	72	Základná škola s materskou školou Spartakovská 5 917 01 Trnava	88
42	117	Základná škola s materskou školou 919 42 Voderady 160	88
42	217	Stredná priemyselná škola Partizánska 1059/23 069 01 Snina	88
42	259	Základná škola SNP 5 942 01 Šurany	88
43	111	Základná škola E. A. Cernana 023 55 Vysoká nad Kysucou 316	87
43	152	Základná škola Štvrtej sednice Tatrina 916 21 Čachtice	87
43	211	Základná škola s materskou školou Cádrova 23 830 07 Bratislava	87
43	309	Základná škola Budatínska 61 851 06 Bratislava	87

43	324	Základná škola pri LVS 930 40 Čakany 7	87
44	80	Základná škola Školská 223 919 21 Zeleneč	86
44	122	Stredná odborná škola masmediálnych a informačných štúdií Kadnárova 7 834 14 Bratislava	86
44	257	Základná škola Andreja Radlinského Školská 694 908 01 Kúty	86
44	310	Základná škola Komenského 307/22 089 01 Svidník	86
45	12	Základná škola s materskou školou Juraja Holčeka 941 43 Dolný Ohaj 583	85
45	22	Základná škola s materskou školou kráľa Svätopluka Mierovo námestie 10 925 51 Šintava	85
45	71	Spojená škola Krátka 11 927 01 Šaľa	85
45	149	Gymnázium Školská 837 027 44 Tvrdošín	85
45	268	Základná škola Školská 790 032 32 Východná	85
45	269	Základná škola Tarnov 13 086 01 Rokytov	85
45	270	Základná škola Školská 3 053 04 Spišské Podhradie	85
45	276	Základná škola Grundschule Štóska 183 044 25 Medzev	85
46	15	Základná škola Rázusova 2260 022 04 Čadca	84
46	61	Pedagogická a sociálna akadémia Bullova 2, P. O. Box 7 840 11 Bratislava	84
46	119	Základná škola Ul. V. Paulínyho-Tótha 32 905 01 Senica	84
46	157	Spojená škola Štefánikova 64 085 01 Bardejov	84
46	176	Evanjelická základná škola Zlatice Oravcovej Daxnerova 42 979 01 Rimavská Sobota	84
46	182	Základná škola Školská 1123/29 957 01 Bánovce nad Bebravou	84
46	201	Základná škola s materskou školou 029 47 Oravská Polhora 130	84

46	205	Gymnázium Štefánikova 219/4 014 44 Bytča	84
46	218	Základná škola s materskou školou 908 76 Lakšárska Nová Ves	84
46	219	Základná škola s materskou školou 906 33 Cerová 277	84
46	231	Základná škola Devínska 12 940 63 Nové Zámky	84
46	238	Základná škola s materskou školou Karola Rapoša Pionierska 4 977 01 Brezno	84
47	63	Základná škola Lichardova 24 010 01 Žilina	83
47	131	Základná škola SNP 1 066 01 Humenné	83
47	255	Základná škola s materskou školou Vančurova 38 917 98 Tmava	83
47	313	Základná škola s materskou školou 067 12 Koškovce	83
48	121	Základná škola s materskou školou Pionierska 697 908 45 Gbely	82
48	161	Základná škola Školská 14 956 18 Bošany	82
48	213	Základná škola Jána Zemana Školská 6 968 01 Nová Baňa	82
48	223	Základná škola s materskou školou F. J. Fugu 072 31 Vinné	82
49	64	Základná škola s materskou školou Ul. M. R. Štefánika 1 038 61 Vrútky	81
49	112	Spojená škola - ŠZŠ pre žiakov s TP Matúškova 1631 026 01 Dolný Kubín	81
49	177	Špeciálna základná škola M. Beňovského Nám. sv. Cyrila a Metoda 9 922 03 Vrbové	81
50	110	Základná škola s materskou školou Jána Vojtaššáka 029 56 Zákamenné	80
50	254	Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Zdravotnícka 3 940 51 Nové Zámky	80
50	258	Základná škola Partizánska 6 957 01 Bánovce nad Bebravou	80
51	170	Základná škola sv. Uršule Nedbalova 4 811 01 Bratislava	78

51	179	Základná škola Hany Zelinovej Čachovský rad 34 038 61 Vrútky	78
52	81	Základná škola Fatranská 14 949 01 Nitra	77
52	171	Gymnázium V. Paulinyho-Tótha Malá hora 3 036 01 Martin	77
52	249	Základná škola s materskou školou Školská 35 976 97 Nemecká	77
52	253	Základná škola Bemkova 34 949 11 Nitra	77
53	100	Stredná priemyselná škola dopravná Kvačalova 20 821 08 Bratislava 2	76
53	153	Základná škola L. Kossutha 56 077 01 Kráľovský Chlmec	76
53	251	Základná škola 018 16 Domaniža 103	76
54	172	Základná škola s materskou školou Riazanská 75 831 03 Bratislava 3	75
54	209	Základná škola Športovcov 470 900 46 Most pri Bratislave	75
55	226	Základná škola s materskou školou SNP 412 067 61 Stakčín	74
55	234	Základná škola 086 04 Kružlov 94	74
55	240	Základná škola Ul. M. R. Štefánika 17 965 01 Žiar nad Hronom	74
56	188	Základná škola Jozefa Horáka Ul. Pavla Dobšinského 17 969 22 Banská Štiavnica	73
57	175	Základná škola internátna pre žiakov s NKS Vlastenecké námestie 1 851 01 Bratislava 5	72
57	203	Základná škola Bernolákova 1061 093 01 Vranov nad Topľou	72
58	132	Gymnázium Hlinská 29 011 80 Žilina	70
58	173	Stredná odborná škola Sládkovičova 2723/120 069 27 Snina 1	70
59	54	Základná škola Československej armády 22 080 04 Prešov	69
59	236	Stredná odborná škola Gottwaldova 70/43 991 06 Želovce	69
59	237	Odborné učilište internátne Gottwaldova 70/43 991 06 Želovce	69

60	5	Základná škola Cabajská 2 949 01 Nitra	68	
60	167	Základná škola s materskou školou 941 34 Jasová 7	68	
60	199	Základná škola Školská 1 906 32 Jablonica	68	
61	18	Základná škola Karpatská 8063/11 010 08 Žilina	66	
61	235	Stredná zdravotnícka škola Lipová 32 066 83 Humenné	66	
61	295	Základná škola s materskou školou 916 24 Horná Streda	66	
62	4	Odborné učilište internátne Nám. sv. Ladislava 1791 951 15 Mojmírovce	65	
63	198	Súkromná spojená škola Starozagorská 8 040 23 Košice	64	
64	307	Stredná odborná škola gastronómie a cestovného ruchu Levická 40 950 03 Nitra	61	
65	67	Základná škola P. Jilemnického 1813/1 960 01 Zvolen	60	
66	16	Športové gymnázium Trieda SNP 104 040 11 Košice	42	
	73	Základná škola 946 34 Bátorové Kosihy	0	Nehodnotené
	74	Základná škola Podzámska 35 920 01 Hlohovec	0	Nehodnotené
	154	Spojená škola Pod papierňou 085 01 Bardejov	0	Nehodnotené
	160	Základná škola Bajkalská 29 080 01 Prešov	0	Nehodnotené
	317	Základná škola M. R. Štefánika SNP 3 900 28 Ivanka pri Dunaji	0	Nehodnotené
	318	Základná škola s materskou školou Školská 311 059 34 Spišská Teplica	0	Nehodnotené
	319	Základná škola s materskou školou Sasinkova 1 951 41 Lužianky	0	Nehodnotené
	320	Stredná odborná škola 018 52 Pruské 294	0	Nehodnotené
	332	Základná škola s materskou školou 935 85 Demandice	0	Nehodnotené
	333	Obchodná akadémia Komenského 1 066 01 Humenné	0	Nehodnotené

	334	Základná škola Školská 2 908 51 Holíč	0	Nehodnotené
	335	Základná škola Lesnícka 1 080 05 Prešov	0	Nehodnotené
	336	Základná škola Sándora Petőfiho s VJM 943 57 Kamenín 494	0	Nehodnotené
	337	Základná škola 900 68 Plavecký Štvrtok 351	0	Nehodnotené
	338	Základná škola G. Haina 37 054 01 Levoča	0	Nehodnotené
	339	Základná škola s materskou školou Školská 292/7 972 01 Bojnice	0	Nehodnotené

Kontaktná osoba

Mgr. Rozália Cenigová, ústredná metodička pre školské knižnice

E-mail: rozalia.cenigova@spgk.sk

Tel.: 02/68 20 86 10

Partner

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Príloha č. 8 Fotogaléria z 8. medzinárodnej konferencie

**Minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky Dušan Čaplovič
na 8. medzinárodnej konferencii Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl
(Foto: Štefan Podolinský)**

Slávnostné otvorenie 8. medzinárodnej konferencie ministrom Dušanom Čaplovičom

*Úvodná prednáška ústrednej metodičky pre školské knižnice
Rozálie Cenigovej*

Účastníci 8. medzinárodnej konferencie

**Slávnostné ocenenie víťazov 9. ročníka celoslovenského podujatia
Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice
k Medzinárodnému dňu školských knižníc 28. 10. 2013
ministrom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
Dušanom Čaplovičom
(Foto: Štefan Podolinský)**

*Minister Dušan Čaplovič a riaditeľka Základnej školy s materskou školou
v Lutišiach Valéria Pekárová*

*Minister Dušan Čaplovič a školská knihovníčka zo Základnej školy
na Levočskej ulici v Spišskej Novej Vsi Zuzana Hricová*

*Minister Dušan Čaplovič a školská knihovnička zo Základnej školy P. O. Hviezdoslava
v Trstenej Eva Gočalová*

*Minister Dušan Čaplovič a riaditeľka Základnej školy s materskou školou
v Krasňanoch Marta Hermannová*

*Minister Dušan Čaplovič a riaditeľka Základnej školy s materskou školou
v Starej Bystrici Anna Kalužná*

Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl

8. medzinárodná konferencia

Zborník príspevkov 15. máj 2014

Zostavila Mgr. Rozália Cenigová

Neprešlo jazykovou úpravou

Typografická úprava Mgr. Rozália Cenigová

Vydala Slovenská pedagogická knižnica v Bratislave, 2014

1. vydanie

Náklad 150 kópíí

Nepredajné

ISBN 978 – 80 – 970092 – 7 – 4

EAN 9788097009274

ISBN 978 – 80 – 970092 – 7 – 4

EAN 9788097009274